

קונטרס שדה מגרש ויאמר אברהם הני מילי מחיי"ם ידוע מאמרם ו"ל בקידושין כל מי שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין אל יהי לו עסק עמהן א"ר אסי א"ר יוחנן וקשין לעולם יותר מדור המבול ע"כ.

ואני הצעיר באתי לידי מדה זו בשגם ידענא בנפשאי דלא צילא דעתאי אזכותא דאלין תרין ארינותא סמכתי הראשון אדם חד בדרא הרב הגדול מעוז ומגדול חסין קדוש רב פהנא מורי הרב שם גדול משם קטן זיע"א ואשר על ידו השני אשר מלך תחתיו הרב המובהק כמהר"ר אברהם אנהורי חלקם בחיים אשר יצקתי מים על ידיהם בע"הק צפ"ת היאור את"ל ונדעתי ביני מה שפירש בזה הרב דרכי נועם א"ה סי' ג' דלא סגי בשמימוש לחוד וגם אם ראה נתינת גיטין וידוע סדר הגט וכתבתו וגם למד פסקי דינין של גיטין וקידושין וכו' מצנת אנשים מלומדה אלא צריך לידע טעמים וקרוב לזה כתב מהרמ"ג סימן ע"ג ובכו בכול מה דאתרימי ליה יכול ללמוד וכו' יעו"ש ואני הפעוט לא על שמושי לבד עם הנה תרתי ארינותא הנ"ל סמכתי פי גם נעשיתי טפילה להם ונב לאריות בגיטין וחליצות במעמד שלשון ולמדתי בענין זה פפי השגת ידי ואת לרבות אזכותא דרבים סמכתי פאן בצביבור בפה העירה טראבלס המערב יע"א ובקעה מצאתי וגדרתי בה גדר מפמה עניינים ופרטים ובפרט בעסק גיטין זאת חובתי ואעשנה בכל גט הבא לידי לתור ולחפש פפי קוצר דעתי יום או יומים בספרי דבי רב ואח"ך אני מסדר הגט וכמ"ש מהרי"ן בספר גט מקושר דף ז' ע"א בה' חסיה נפשי שלא יארע דבר תקלה על ידי ומפני חומר הענין נהגו בא"י תוב"ב ובצרי טורקיי"א לתתו בג' אף בפה העירה מנהג קדום לתתו והוא באחד שהוא ממנה אגיטי וכן הוא בעוב"י תונס יע"א ובמערב הפנימי פי לפי הדין בחד לבד סגי ועיין להרב חיד"א ז"ל בח"ש ח"א דף מ"ז ע"ב מה שהשיב על מ"ש הרב התנאים מדברי תרגום יונתן בן עוזיאל דלדינא דגמרא אין צריך ב"ד וכמ"ש מ"ן הב"י ס"י קל"ו ופסקו מור"ם סי' קנ"ד ס"ה אף להיות שהלכתא רבתי לגיטין נהגו שיהא ב"ד וכן כתב בפתח עינים פ"ו דערכין ועיין מ"ש בזה בספר פרם שלמה אשפנזי דף ל"ג ע"ב: ואת זה ראיתי בספר מקנה אברהם הנד"מ מח"ור עוב"י איזמיר יע"א דף קל"ב שהביא דברי הרב חיד"א הנ"ל וכתב עליו עיין להים הגדול שכתב בכללי התוס' דאין להקשות על התרגום משום ברייתא דדבריו עיקר ואדרבה ממנו יש להקשות על כל הדיעות פי התרגום ניתן למשה מסיני כמ"ש בריש מגילה כ"כ מהר"י די ליאון במגילת אסתר וכ"כ הרב שוש"ל בפ"ב דכריתות ובפ' המוכר פירות נזכר בשם ברייתא וכתב הכנ"הג שהוא מפרש הענין הואיל וכן אף שהוא נגד הש"ס והפוסקים אין לחוש פינן דהתרגום קאמר איפכא עכת"ד ודבריו נפלאו ממני דמה ענין תרגום המיוחס ליב"ע ואינו ממנו ממש לתרגום אנקלוס דבאנקלוס ליתה להאי ותו דדברי מהר"י די ליאון הנ"ל מוקשים ועומדים ואין ספרו בידינו לראות שורש דבריו מנין לו זה דבמ"ש אין להקשות עליו מברייתא נחא ואפילו משנה ג"כ פינן שהוא תנא ואף שידענא שיש ב' אנקלוס הא' הוא בימי הלל והב' בימי ר"א ורבי יהושע כמ"ש בסדר הדורות וע"כ תרנייהו תנאי גינהו.

אבל מ"ש שמדבריו יש להקשות לכל הדיעות מטעם דהתרגום נאמר למרע"ה מסיני אינו נהי דניתן למרע"ה וכל התורה כולה נמי ניתנה מסיני ואפילו גמרא וכמ"ש בבבבכות דף ה' ע"פ ואתנה לה את לוחות האבן וכו' לוחות אלו עשרת הדברות תורה זו מקרא והמצה זו משנה אשר כתבתי אלו נביאים וכתובים להורותם זו גמרא מלמד שכולם ניתנו למשה מסיני והוא יתברך אמר לנו בתורתו אחרי רבים להטות ואפילו מה שנאמר בסיני וכמ"ש בספר חזו"ת יאיר דף קפ"ד ע"ב והתימה על הרב ז' מלאכי דף קנ"ו שהביא דברי מהר"י די ליאון הנ"ל בשתיקה ולא עוד אלא

שְׁסִיִּים וכו"כ הָרַב שׁוֹשׁ"ל וכו' וְכַתֵּב הַכֵּן"ג בַּס' דִּינָא דְחַיִּי שְׁלוֹ ח"א דָּף ח' שְׁאִין דְּרַפּוֹ לְתַרְגָּם
הַלְשׁוֹן מְלָה בְּמִלָּה אֲלֵא מְתַרְגָּם הָעֵנָן וכו' ע"כ וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה דְּהָרַב שׁוֹשׁ"ל לֹא פָתַח אֲלֵא
דְּאִין לְהַקְשׁוֹת עָלָיו מִבְּרִייתָא מִפְּחָ שְׁהוּא תַנָּא אֲבָל לֹא לְתַפְּנוֹס דְּבָרָיו פְּגָדָ תַנָּא אוּ תַנָּאִים פְּדַבְרֵי
מְהָר"י דִּי לִיאֹן וְהָרִי סְתָמָא דְּמַתְנִי' דְּרִישׁ סְנֵהְדְּרִין מוֹנֶה וְהוֹלֵךְ פֶּל פְּרִטֵי הַדִּינִין דְּבִשְׁלִישָׁה וּבַכ"ג
וּבַע"א וְסִידוֹר הֵגֵט לֹא הֵנְזַפֵּר וּמ"ש הֵגָאוֹן הָרַב נו"ב שְׁם דְּבַכְלָל ד"מ שְׁשֻׁנָּה שְׁם גֵּט אֲשֶׁה בְּכָלֵל
לְדַעֲתֵי הַפְּעוּט פִּינּוֹן דְּפִתְיָה בִּינָה אִיסוּרָא אַע"ג דְּצוּרָה הַשְּׁלִישָׁה מִשׁוּם פְּתוּבָה וְתַנָּא כַּמ"ש שְׁם
עַכ"פ הוֹל"ל בְּפִירוּשׁ דְּבַד"מ גּוֹפִיָּהוּ שְׁיֵשׁ הַפְּרִשׁ דְּבַר מַה בְּנִזְקִין וְחִבְלוֹת תַּנִּי לְהוּ בְּהַדְיָא וְשְׁם
בְּש"ס עֵבִיד צְרִיכוּתָא מַה גַּם סְתָמָא דְּש"ס שְׁאוּמֵר זֶה פְּעֻמִּים אֲטוּ מֵאֵן דְּמִגְרִישׁ בַּב"ד מִגְרִישׁ
וְיַדְעֵתִי מ"ש בְּזֶה הֵגָאוֹן הַנִּזְ"ל שְׁם דְּלֹא אָמַר פֶּן אֲלֵא בְּתַחֲלִילת הַמַּחְשָׁבָה אֲבָל אַח"ךְ שְׁהַסְפִּים עִם
מ"ש מֶרֶן בַּב"י סִסְקָלוֹ דְּמָה עֵנָן דִּין לֵגֵט מוֹקְמִינָן לְפִירוּשׁ הַש"ס אֲטוּ מֵאֵן דְּמִגְרִישׁ וְכו' כְּפִשְׁטִיָּהוּ
וְא"כ אֲפִילוּ אִם הִיָּה אֲנָקְלוֹס אֹמֵר פֶּן וְיַכְתוּב לָהּ גֵּט פִּיטוּרִין בְּתַרְעָ בִּי דִּינָא לֹא צְיִיתִינּוּ לִיָּה פְּגָדָ
סְתָם מַתְנִי' בְּפִרְטָא שְׁהוּא תַלְמִיד ר"א ור' יְהוֹשֻׁעַ כְּנֹז' בְּרִישׁ מְגִילָה ור"מ נְמִי תַלְמִידָם הִיָּה פִּידוּעַ
וְסְתָם מַתְנִי' ר"מ וְכוּלְהוּ סְתָמִי מִשְׁנִיּוֹת אֲלַבִּיָּה דַר"ע כַּמ"ש בְּסִנְהֵדְרִין דָּף פ"ו ור"מ הוּא מִתַּלְמִידֵי
ר"ע שְׁבִסוּף יָמֵיו כְּנֹז' בַּפ' הַבַּע"י: וּמִתַּלְתָּא קְרָאִי שְׁמִיעַ לִי דְלֹא כְּמִהָר"י דִּי לִיאֹן וְהוּא דְּבַפְּסוּקָ
לֹא תִהְיֶה קִדְשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְכו' תַרְגָּם בּוֹ אֲנָקְלוֹס בְּשִׁפְחָה הַנִּישְׂאָת לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה קִדְשׁ
בְּיִשְׂרָאֵלִית הַנִּישְׂאָת לְעַבְדָּ וְאֵלּוּ לְהַרְמַב"ם אֵיִירִי קָרָא בְּפִנוּיָה הַמְזוּנָה וְהוּא לְקוֹחַ מִהַסְפָּרִי וְכַמ"ש
ה"ה פ"א מַה'ל אִישׁוֹת וְלְהַרְאָב"ד בְּמִנְפִקְרָת לְכָל לְזִנוּת אֵיִירִי אֲבָל שִׁפְחָה אִין בְּהַ מְלָקוֹת וְכַמ"ש
הַרְדָּב"ז ח"ה ס' ש"א קל"ד שְׁאִין בְּהַ אִיסוּר פְּלָל וְרַבְּנָן הוּא שְׁגָזְרוּ וְלֹא יִהְיֶה קִדְשׁ בְּזִכּוֹר אֵיִירִי
וְנִכְפְּלָה הָאֲזוּהָרָה כַּמ"ש בְּהַסְמ"ג בְּלֹאֲנִין ש"ן וְשְׁם בְּלֹאֲנִין שַׁנ"ה בַּפ' בְּלֹא תִהְיֶה קִדְשָׁה בְּפִנוּיָה
כַּמ"ש בְּחִיבּוּרוֹ וְשְׁם בְּסִנְהֵדְרִין מִבְּנָאָר דְּסְתָם סְפָרִי ר"ש וְהוּא מְפָלֵל תַּלְמִידֵי ר"ע כְּנֹז' שְׁם בִּיבְמוֹת
הַרִידְפְּסִקִינּוּ דְלֹא פְּאֲנָקְלוֹס: זֹאת שְׁנִית בַּס' מִשְׁפָּטִים בְּפִסּוּקָ שְׁאָרָה הַתַּרְגוּם סְבַר שְׁהוּא מְזוּנּוֹת
וְכ"כ רַש"י שְׁם וְהַרְמַב"ן שְׁם בְּחֻמְשׁ תַּפְּס ע"ז שְׁדַעַת יַחֲדִי הוּא וְהַלְכָתָא מְזוּנֵי תַקִּינוּ לָהּ רַבְּנָן
וְהָאֵמַת שְׁמַחְלֻקַת הַפּוֹסְקִים הִיא הָרִי דְבָזָה נְמִי חֲלָקוּ עַל אֲנָקְלוֹס: לְתַלְתָּא שְׁכִיחַ שְׁם בַּפ' אִם
זְרָחָה הַשְּׁמֵשׁ עָלָיו שְׁתַּרְגָּם אִם עֵינָא דְּסִהְדִיא נְפִלַת עֲלוּהִי וּבְבְרִייתָא דְּסִנְהֵדְרִין דַּע"ב פִּירוּשָׁה אִם
בְּרוּר לָהּ הַדְּבָר כְּשִׁמְשׁ וְכו' וְהִינּוּ בְּבִין עִם אֲבִיו וְכֵן כְּתִבָּה הַרְמַב"ם בַּפ' ט דַּה' גְּנִיבָה הָרִי לָהּ נְמִי
דְלֹא פְּאֲנָקְלוֹס וְהַמְבַקֵּשׁ יִמְצָא יוֹתֵר מְזָה אֲלֵא דְּבַתְלָתָא הוּיָא חֻזְקָה וְעַד בְּשַׁחַק נְאָמֵן שְׁחַפֵּץ הִיִּיתִי
לְצַרְף עַמִּי שְׁנִים אִף אִי אֲפֹשֶׁר לִי וְהַשְׁתָּא הֵכָא חֲשַׁבְתִּי דְּרַפִּי לְכַתְּוֹב נְסִיחָה גֵּט שְׁנֵהֲגוּ לְכַתְּוֹב בְּפָה
הָעִירָה יַע"א וְגַם לְבַרֵּר וּלְלַבֵּן סֵדֵר וְאִנְפֵּן הַשְּׁמוֹת וְהַקְּצוּרִים וְהַפְּנוּיִים וְהַסְפִּיקוֹת שְׁבָאוּ לִידֵי יָד
כְּהָה עֵיִיפִינְהוּ וְסִדְרִינְהוּ לְכָל הַגִּיטִין שְׁנַפְּל לִי בּוֹ אֵינָה סְפִק בְּזִמְן זְמַנִּיהֶם קָרָאוּ בְּשְׁמוֹתָם הָאִישׁ
וְהָאִשָּׁה וְהָעֵדִים וְהַמְזַנִּים אֲתַבּוּנָן שְׁדוּמָה לְזֶה עֲשׂוּ רַאשׁוֹנִים פְּמִלְאָכִים אֲשֶׁר קִטְנָם עָבָה מִמַּתְנִי ה'
הַמְכַתֵּב בְּסוּפּוֹ וְכֵן בַּס"ס הַג"ף מַה' פְּנִי מִשָּׁה וְכַס' לַב שְׁלֵמָה מְדַף ס"ד וְאִילָף וְכֵן בַּס' ה' דְּבַר
מִשָּׁה ח"א וְח"ג וְכַס' פֹּא"ה ח"א וְח"ג וְח"ד וְכֵן ה' חִידָ"א בַּח"ש ח"א וְכַס' פֹּאֵת יָם מְדַף צ"ט
וְאִילָף וְקִצָּת בַּס' אַגוּרָה בְּאַהֲלָף דַּמ"ג וְכֵן בַּס' קוּל אֲלִיָּהוּ ח"ב דַּק"ג וְכַס' שְׁמֵן הַמְשַׁחָא ה'ן ל'ו
הוּבָא בְּסִפֵּר אוֹת הִיא לְעוֹלָם בְּמִזְכָּרַת הַגִּיטִין אֲשֶׁר לוֹ וּבְטַחְתִּי בְּחִסְדָּ קוּנִי שְׁיִמְשֻׁף מִמְּנוּ תוֹעֲלַת
גְּדוּלָה לְנוּ וְלַבָּאִים אַחֲרֵינוּ וְקוּנְטְרִיס זֶה אוֹתוֹ קְרָאִתִּי שְׁדָה מִגְרִישׁ כִּי הָאִשָּׁה נִקְרָאת שְׁדָה כְּמִאֲמָרָם
ז"ל וְנִסְתַּחֲפָה שְׁדָהוּ וְכַמ"ש הַתּוֹס' בְּכַתְּוֹבוֹת דַּע"ז וְכ"ה בּוֹז"ה הַק ח"ג דַּקְמ"ג וְכֵן שְׁדָה מִגְרִישׁ
נוֹטְרִיקוֹן "שְׁמוֹת" דְּמַתְקָרִי "הַמְכַוְנָה" מֵאִינָה "גִּיטִין" רַבִּים "שְׁנַתְתִּי: א' אר"ש קָמָא הָאִנִּי אֲסָבִיר

השנויים שיש בנוסח הגט של פה מתא יע"א כמו שראינו בגיטין ישנים לשאר מקומות כיון דאינו דבר שחושש שלא להוציא לעז ח"ו על גיטין הראשונים.

ושורש זה בש"ע סי' קכ"ה ס"ז ובסי' קמ"ב ויעו"ש בהכנ"ה הג"ה אות נ"ב ובקרב ג"ף סי' קכ"ה סל"א ובס' יא"ה שם ועיין עוד בס' דבר משה ח"א סימן נ"ה ובס' בארות המים סי' ל"ג ובס' עזרת נשים דף ל"ב ובספר אדמת קדש ח"א סי' מ"ה ובספר נחפה בכסף ח"ב דף פ"ד וד"ח ובס' נ"ש דפ"ח ובס' נו"ב ח"ב י"ד סימן קל"ט ראשון לציון בענין השטרות הספמנו שישטרטט ולא בכפל דהכי עדיף טפי כנז' בסי' קכ"ה בס' ג"ף מס' חוסן ישועות וכן תפס הרדב"ז ח"ב סי' קנ"ו ויהיה השטרות מבחויז פנודע ובפרט זה לא ידענו מנהגן של ראשונים בכפל או בשטרות: ב' בספר ימי החדש פותבין בבי"ת בקד' וכו' לירח פ' אבל לא בשנה והיא גוססת הרא"ש בפ' המגרש ובש"ות שלו פלל מ"ו וכ"ה בהסמ"ג והסמ"ק ומור"ם והלבוש משא"כ הרי"ף והר"ם וספר החינוך ומרן בש"ע שגם בשנה פותבין בבי"ת והכנ"ה כתב ע"ז שהוא לשון פבד ואין קפידיא בדבר כמ"ש הרב ג"ף סימן קכ"ו סי"ו וכ"כ בספר ראש משביר סימן ל"ד: ג' פתבתי בספרי זוטא השמר אמת שנהגו בפה מתא לכתוב בכתובות וגיטין למנינא דרגילנא לממני ביה שיהא גוססת הרי"ף והרמב"ם והש"ג וכ"כ המרדכי ישן שפן מצא בספרים קדמונים וכן ראיתי עתה שכ"כ בס' החינוך ומ"ש מהרי"ף גמ'שכתי אחר הכנ"ה שכתב שכ"כ בטופסי האלפסי פירוש הגט להר"ד שמשון הובא במהר"י מינץ סי' ק"ט והרואה להרי"ף בפ' המגרש שכתב למנינא בבי"ת וכל פונת הכנ"ה ז"ל לאפוקי מהמנהג שפותבין למנין שאנו מונין פאן ולא חש לדקדק אם למנינא בלמ"ד או בבי"ת ועוד יש דקדוק אחר דבכילהו פתוב למנינא בשני יודיין וכן לממני ביו"ד בין סמ"מין מלבד דמהר"י מינץ כתב למנינא בחד יו"ד כמו שאנו פותבין אבל לממני פתבה ביו"ד בין המי"מין וכגוססת הני רבנותא הנ"ל לבד מההר"י מינץ כ"כ בס' לב שלמה בגוססת עו"בי נא אמון יע"א ואנן פ"א בא לדינו גט מעו"בי הנז' לפה מתא פיז שליח הולכה כמו שאנו פותבין ממש ואני הצעיר פינדעו ומפירו להרב המסדר זלה"ה שהוא חכם גדול בפטרות בחקמת הדקדוק ובהכרח מ"ש בס' הנז' טעות המדפיס הוא ואחר החיפוש מצאתי בשבת דף ע"ג למנינא בשני יודיין וכן במנחות דף ס"ו מצוה לממני יומי ביו"ד בין המי"מין וכ"ה בהרי"ף והרא"ש סוף פסחים ובזו"הק ח"ג דף קפ"ג ובזוהר חדש דף מ"ט ובכרינו בחיי ס' ראה ונראה דסמכו על אנקלוס שהוא תנא שתרגם בפ' והיו לאותת וכו' וכן בפסוק ניוצא אותו החוצה שכתב ולממני פלי יו"ד בין המי"מין וכן למנינא דבל"הק מנין וכתב אנקלוס בפ' פדי רשעתו במספר פמיסת חובתיה במנין פלי יו"ד אחר המי"ם.

ודע דלמקומות דכותבים למנין שאנו מונין פאן הוא לשון משנה בפ"ד דשבועות ומ"ש בס' פני יצחק ס"ה דלמה לא תיקנו לכתוב ואנחנו שפן הזהירונו בנוסח עלינו לשבח שאין לומר אלא ואנחנו וכן הרגיש בס' נ"ש דף ס"ח ממ"ש בבר"המז שצ"ל אנחנו מודים לך י"ל דבלשון תפילה ובקשה שאני שלא ליתן פ"פ למקטרג משום שאנו בלשון המקרא משמעותו אנינות ותו דכשהוא הפל ל"הק אין לערב עמו לשון אחר משא"כ הגט דרובו לשון ארמי וכן מנין פאן לשון ברייתא דסנהדרין דף ל"ו והש"ס ריש ר"ה ולמנהגינו דכותבין למנינא דרגילנא לממני ביה ולא חשו שיקראנה הקורא ביו"ד נחה שמשמעותו עבר שמנינו פבר והוא הפך משמעותו הוזה והיו"ד נעה בפת"ח והנו"ן בקמ"ץ י"ל מלבד דלא נפיק ממשמעותיה דעכ"פ פירושו מספר עוד בה דמהענין מורה שמשמעותו ביו"ד נעה פאמור וכן לממני בלא יו"ד בתוך המי"מין דלא חשו שיקראנה הקורא לשון מנוי והשלטה דמהענין מוכיח שאינו פן פדרך שלא חשו למקומות

דכותבין שאנו מנין פאן בלא ני"ו אחר המ"ם שלא יקראנה הקורא הנו"ן בפת"ח והיו"ד בחיר"ק כמו מנלן דבר זה: ד' בכתא טראבלס פתבתי בס"הק השמר אמת מהרשב"ץ ובנו וממהרלב"ח וממהרי"ע ומהרי"ן ומח"ור עו"ב תונס יע"א מכתב ידי קדושם וכן מצאתי עתה בספר משפנות הרועים הנד"מ שגשאל מפה העירה יע"א וכן מצאתי להרדב"ז ח"א ס"ל שקורא למדינת סין הנקראת טראבלס היום ע"כ והיא טראבלס השא"ם ושניהם שם אחד פנודע וכן בח"ד שש"א רמ"ח וכן בלעז לזו קורין טריפולי די ברבאריא ולהאיך טריפולי די סורניא וכן פתבה הרדב"ז ח"ב סימן תרנ"ז ומהרמ"ג סכ"ה וסס"דומהריט"ץ סי' י"ד ומהרי"א סי' שמ"ה וכן הרב חיד"א בש"הג ח"ב דף פ"ב הזפיר פה העירה וכולם פתבוה בטי"ת לאפוקי מהחכם המגיה בס' יכין ובועז ח"א ס"ה שפתבה בתי"ו ונהביאו הרב חיד"א במח"בר י"ד סי' פ"ה אלא דהרדב"ז בח"ה סק"ד פתב טראבולוס בשני ווי"ן והעיקר כמו שכתב בח"א וסוגיין דעלמא הכי הוא.

ובודאי אם פתבה בתי"ו בגט פסול דיצאה למשמעות אחרת דאז פירושו עפר שפן קורין בערבי לעפר תרא"ב ועיין בג"ף סי' קכ"ט סק"ל ומצאתי בס' חזקת רישלים דף ד' שהגיה על מ"ש הרב פפתור ופרח טראבולוס לגרב הגיה עליו טראבלס צ"ל ומ"מ הרב פפתור ופרח נמי פתבה בטי"ת רק הווי"ן יתירין: ה' הנסוח הוא בגיטין ישנים דעל כ"ף ימא מותבה בה"א פנוסח הרשד"ם בס"ה סק"ח והרדב"ז הובא בג"ף סימן קכ"ח סמ"ו והיא בח"א סי' מ"ד ועיין מ"ש ע"ז הרב יא"ה ועיין להרדב"ז ח"ב סימן קפ"ב וכוונתו ששם כתב בא"ף הרואה יראה שם בסו"ד פתבה בה"א ושם לא נחית לומר אלא דאין לכתוב יתבא אלא מותבה וכ"ה מנהג קושטא ואזמיר יע"א לכותבה בה"א וכמ"ש הרב לח"ש דף קמ"ה וכ"כ הכנ"הג סימן קכ"ח אות צ"ב ממחזור רומאניא וכתב בס' לב שלמה דף ס"ב שפן הוא מנהג גאליפולי ובוגאז משא"כ לדעת מרן דאינו פן.

וכ"ף משפטה ביו"ד בין ה"ף והפ"א דלא כמי שכתב בהפ"ה וכמ"ש הרב גט פשוט שם סי' מ"ה וכ"כ בס' קול אליהו ח"ב דף ק"ג מיהו אם כפר נכתב בלי יו"ד אין לפנסלו פיון דאיכא מ"ד דכן ראוי לכותבו וכמ"ש הלח"ש שם: ימא משפטה בא"ף לבסוף שהוא לשון ארמי ובאונקלוס מתרגם ים ימא בא"ף וכן"ה בדניאל וכתב הלח"ש שם דאם כתב בה"א לבסוף פשר ולא ביאר למה דהא איכא שינוי הבנה דבה"א משמעותו צד מערב כמ"ש צפונה ונגבה וקדמה וימה וכ"ה בסדר ניצא ובס' נאחתנן ובכמה מקומות ומ"ש אנקלוס בס' מסעי ע"פ והיו תוצאותיו הימה מפקנוהי לימא עכ"פ לא נפיק ממשמעותו שהוא צד מערב וכמ"ש רש"י שם אלא משום שלצד ההוא היים תרגמו אנקלוס פן תדע דבכ"מ דכתוב בקרא ימה מתרגמו מערבא ולא כן פאן ואי"ה אשובה אראה: ימא סתם ולא ימא רבא פי כן הוא פתוב בש"ע ויש מקומות שפותבין בפירוש רבא והוא דעת הרא"ש שכתב מרן בב"י סי' רכ"ח משמו דהים שעוברין בו לא"י אינו נקרא ים הגדול אלא ששם מרן פסק פרבינו יונה וכבר האחרונים העירו על סתירת מרן בזה והג"ף שם סי' מ"ו: והרב דברי אמת דף ק"ו הביא ראיה לרבינו יונה דגם הים שעוברין בו לא"י נקרא י"הג והוא ממ"ש במדרש קהלת ע"פ שלח לחמה ר"א בן שמוע הנה מטניל על כ"ף ימא רבתי והיינו על חוף ימא של א"י ע"כ וכן נמצא שם מעשה בספינה אחת שפירשה ל"הג והוליקה הרוח למקום שאין המים מהלכים אמ"ל ר"א לר"י לא פאנו לכאן אלא לנסיון מלאו חבית אחת פיון שפאו לרומי אמ"ל אדריאנוס מי אוקיינוס מה הם וכו' נסבון מים דנסבון משם והראוהו ע"כ הרי משיצאו משם מא"י קרי להו שפירשו ל"הג קודם הגיעם למי אוקיינוס שהלכו לשם בע"כ שחרוץ הוליקם: פל קבל דנא החק"ל א"ה סי' ו' הביא ראיה להרא"ש דאין נקרא גדול זולתי של אוקיינוס ממ"ש בפ"ו דשקלים ע"פ ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה זה ימא של סמכו

וַיְרָדוּ עַל הָעֲרֵבָה זֶה יָמָא שֶׁל טְבַרְיָא וּבָאוּ הַיָּמָה זֶה יָם הַמֶּלַח אֶל הַיָּמָה הַמוֹצְאִים זֶה הִי"ג וְלָמָּה נִקְרָא מוֹצְאִים שְׂעִיזָאוּ ב"פ אֶחָד בְּדוֹר אֲנוּשׁ וְאֶחָד בְּדוֹר הַפְּלִגָּה וְאֲמָרוּ עוֹד שֵׁם נִיחָא יָמָא רַבָּא יָמָא דְּמִלְחָא ע"כ מִבְּנֵי דִי"ג הִי"ג הוּא אוּקְיָנוּס לְבַד ע"כ וּכ"ה בִּירוּשְׁלַמִי סוּף פְּלָאִים דְּמוֹנָה וְהוֹלֵךְ הַמְּקִיפִים לֹא"י יָמָא רַבָּא יָמָא דְּטְבַרְיָא יָמָא דְּסַמְכִי יָמָא דְּמִלְחָא יָמָא דְּחִילָת יָמָא דְּשִׁילָת יָמָא דְּאַסְמִיָּא ע"כ הָרִי דְּמוֹנָה רַבָּא לַחוּד שְׁהוּא אוּקְיָנוּס כַּמ"ש הָרַב הַיָּפָה שֵׁם וַיָּמָא דְּמִלְחָא לְבַד וְלֹא יִרְדְּתִי לְסוּף דַּעַת הָרַב תְּקִלִין חֲדָתִין שֵׁם בְּשִׁקְלִים שְׁפַתְבָּא עַל מ"ש שֵׁם י"ג הִי"ג הוּא הִי"ג שְׁעוּבָרִין בּוֹ לֹא"י מִהַמְּדִינּוֹת ע"כ דֹּא"כ מֵאֵי יָמָא דְּמִלְחָא דְּקֶאֱמַר מִשְׁמַע דְּזִהָ לַחוּד וְזִהָ לַחוּד וְאַדְרָבָּה מְזַה מוֹכַח פְּהֶרָא"ש.

וְלֹא פְּרַבִּינוּ יוֹנָה וְכַמ"ש הַחֶק"ל שֵׁם אֶלָּא דְּבַתְּלִמוּדִין מוֹכַח פְּרַבִּינוּ יוֹנָה דְּבַתְּרָא דָּף ס"ד ע"פ זֶה עֲצָמוּ מוֹנָה יָמָא שֶׁל סְדוּם בְּמַקוֹם יָמָא דְּמִלְחָא וְכֵן רַש"י בִּיחֻזְקָאֵל שֵׁם מְבִיא מִהַתּוֹסְפֶתָא דְּסוּפָה פֶּן וְכ"כ הַרְד"ק שֵׁם מְרוֹז"ל הָרִי דְּיָמָא רַבָּא כּוֹלָל הַפֶּל וְהַתִּימָה עַל הַחֶק"ל ז"ל אֵיךְ לֹא הִרְגִישׁ בְּזֶה וַיְדוּעַ דְּש"ס דִּינֵן עֵיקָר פְּנֵגֵד הִירוּשְׁלַמִי כ"ש שְׁבַתּוֹסְפֶתָא שְׁהוּא מִהַתְּנָאִים וּמִשׁו"ה פֶּסֶק מְרֵן בֹּא"ח לְעַנְיָן בְּרַכָּה פְּנוּתִיָּה שֵׁם סִמְּן רַכ"ח מְלַבֵּד מ"ש כַּנ"ה גַּיטִין דְּחִיּוּשִׁינֵן לְעַרְעוֹר פֶּן סָבַר וְגַם הָרָא"ש מוֹדֵה דְּבַלְשׁוֹן הַפְּתוּב נִקְרָא גְדוּל מִשָּׂא"כ לְעַנְיָן גִּיטִין דְּחִיּוּשִׁינֵן לְעַרְעוֹר הַבְּעַל אֶפְי' בְּכָל דְּהוּ פֶּסֶק פְּנוּתִיָּה דְּהָרָא"ש הוּאִיל וּבַלְשׁוֹן רֹז"ל אֵינוּ נִקְרָא גְדוּל הַעֲדָרוֹ יוֹתֵר טוֹב לְכַתּוּב רַבָּא וְלַדַּעַת הָרָא"ש י"ל דַּמ"ש שֵׁם בַּתּוֹסְפֶתָא וּבַש"ס דְּבַתְּרָא הַנ"ל הִינּוּ מְשׁוּם דְּאוֹתָם יָמִים שְׁמוֹנָה כָּל אֶחָד פְּרֻטִי בַּמ"א מִשָּׂא"כ יָם הַמֶּלַח מְעוֹרָב הוּא בְּאוּקְיָנוּס לְכֵן אָמַר יָמָא רַבָּא סְתָם אֶבֶל לְעוֹלָם קוֹדֵם הַגְּעָתוֹ עַד אוּקְיָנוּס אֵינוּ נִקְרָא גְדוּל בְּעַרְכוֹ וּבְגִט אֵינוּ כּוֹתְבִין הִי"ג שְׁלַפְנִינוּ סְמוּךְ וְנִרְאָה וְלֹא עַל אוּקְיָנוּס הַמְעוֹרָב בְּתוֹכוֹ שְׁרַחֲוֹק מְעִינִינוּ.

וְדַע דְּבַמְקוֹמוֹת שְׁפוֹתְבִין רַבָּא פְּדַעַת רַבִּינוּ יוֹנָה אִם לֹא פְּתַב פֶּשֶׁר וְכַמ"ש הָרַב פָּאָת יָם דָּף ס"ח ע"ב וְה"ה לְדִינֵן דְּלֹא נִהְגְּנוּ לְכוֹתְבּוֹ אִם פְּתַבוּ פֶּשֶׁר פִּינֵן דְּלַדַּעַת רַבִּינוּ יוֹנָה הַפֶּל נִקְרָא יָם הַגְּדוּל: ו' סְפוּקֵי הָעִיר לֹא נִהְגְּנוּ לְכוֹתְבָם וְכ"ה בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַם תּוֹבֵב"א כַּנּוֹז' בְּנוֹסַח שְׁפַתְבָּא הָרַב גִּט פְּשׁוּט וְכ"ה בַּעו"בִי תוֹנֵס וּבַנ"א יַע"א וְכַמ"ש מִהַר"א יִשְׂרָאֵל בְּסִפְרוֹ כַּס"א ס' קכ"ח אֶבֶל בַּע"ה קֶצֶת תּוֹבֵב"א כּוֹתְבִין דְּעַל נִהַר דּוּלְבָאֵי יִתְבָּא וְכַמ"ש הָרַב הַמְנִיחַ בְּסוּפּוֹ וּמְמִימֵי מְעִינּוֹת מְסַתְּפָא כַּמ"ש הָרַב פָּאָת הַשְּׁלֶחֶן הַלְכוֹת א"י דָּף ח' ע"ב וּמְקַדֵּם קַדְמָתָה רְאִיתִי בַּכ"י הַמַּג"ן זֶלֶה"ה בְּהִיוֹתִי בְּאַרְץ מְצָרִים בִּישִׁיבַת הָרַב הַמְּנוּבָהּ סְבָא קַדִּישָׁא מְהַר"ן אֶלְגָּאזִי זֶלֶה"ה שְׁהִיוּ כּוֹתְבִין בַּע"ה קֶצֶת הַנּוֹז' גַּם סְפוּקֵי הַבְּאֵרוֹת וְאַח"ךְ בִּיטְלוּהוּ יַעַן שְׁבִימוֹת הַקִּיץ מְתִיבְשׁוֹת ע"כ וְלִבִּי מְהַסֵּס בְּזֶה שְׁשֵׁם לִיכָּא בְּאֵרוֹת נוֹבְעִין רַק מִי בּוֹרוֹת שְׁשֵׁם יוֹרְדִים מִי גְּשָׁמִים וְאֵין שׁוֹתִין מֵהֶם כָּלֵל רַק לְשִׁאָר תְּשֻׁמִּישִׁים שְׁאוּמְרִים שְׁהֶם כְּבָדִים לְהַאֲסוּמָכָא הֵן שְׁאֵינֵן יוֹרְדִים צְלוּלִים יַעַן כִּי גִגּוּתִיהֶם עֲשׂוּיִים מְטִיט וְתָבֵן וְאוּלֵי נִשְׁתַּנּוּ הַזְּמַנִּים.

וּמ"ש מְרֵן ס' קכ"ח ס"ד וְעִיר שְׁסְפוּקָה מְמִי בְּאֵרוֹת כּוֹתְבִין וְכו' אֵינוּ עַל סִפּוּקֵי הָעִיר אֶלָּא עַל יְשׁוּבַת הָעִיר כַּמ"ש הָרַב ג"ף שֵׁם ס' מ"ח וּמ"ש בְּתִשְׁבּוּהָ דָּף ס"ה עַל ע"ה קֶצֶת טְבַרְיָא דְּיִכְתוּב בְּמִתָּא טְבַרְיָא דְּעַל פִּיָּה יָמָא דְּטְבַרְיָא יִתְבָּא וּמְמִימֵי הִי"ג הַנּוֹז' מְסַתְּפָא ע"כ אֵין לְהוֹכִיחַ מִן הַדִּין לְכַתּוּב סְפוּקֵי הָעִיר אֶלָּא שְׁמִנְהָגָם פֶּן מְאָז וּמְקַדֵּם וְכַתְּבֵן פֶּן לְאַפּוּקֵי מִמ"ש הָרַב הַשּׁוֹאֵל שֵׁם אִם לְכַתּוּב מִימֵיהָ לְשׁוֹן נִקְבָּה אוּ מִימֵיהָ לְשׁוֹן זָכַר וְכֵן אִם לְכַתּוּב יָם פְּנִינָת יַעו"ש וְעַל דְּרָךְ זֶה פְּתַב מִהַרמ"ג ס"ו שְׁהִיוּ נוֹהֲגִים לְכַתּוּב בְּנִפְשִׁיכִי בִּי"ד אֶחָד וְשָׂאֵלוּ לְמֶרֶן הֲלֹא הוּא בְּסִפְרוֹ כְּתַב שְׁפִשְׁט הַמְּנַהֵג לְכוֹתְבוֹ בְּשִׁנֵי יוּדִין וְהִשִּׁיבוּ אִם נִהְגְּנוּ פֶּן אֵין לְשִׁנּוֹת וְנִהְרָא וְנִהְרָא וּפְשָׁטִיהָ וְכֵן צ"ל בְּמָה שְׁכוֹתְבִין

ספוקי העיר פי ה'יה מנהג קדום קודם בואו לע"הק צפת תוב"ב: ז' אגא פלוני ב"פ בכנוי פהן או לוי לא יכלנו לעמוד על המנהג יען פי אעיקרא מפד הוינא טליא ידענא דאין פאן בכל העיר אלא ב' פהנים ולוי אקד ואולי מעולם לא באו לידי גירושין ואולי אם היו באין לידי גירושין היו פותבין ומרן חי' ככ"ט סי"ט תלה במנהג שפתב לא נהגו לכתוב בגט לא פהן ולא לוי אלא ככ"פ ולדעת הרב גט פשוט סק"ט במקום שנהגו לכותבו יש פוסלין אם לא פתבו ובע"הק ירושלם תוב"ב הגם שלא נהגו לכותבו הנהיג הרב חמיו לכותבו ושם נסתפק אם יכולין לחזור למנהג הראשון שלא לכותבו יעו"ש ואף שהרב גט מקנשר למהרי"ן פשיט לה דיכולין לחזור למנהג הראשון דוקא התם דבתחילה לא היו נוהגין לכותבו אבל כל שמהגם לכותבו גם הרב מודה דאין לנו לבטל מלכותבו ואנן בהאי פחדא יתבין שמה הראשונים נהגו לכותבו וכן עשינו כמה פעמים וכתבנו אותו ומינה אין לב"ד אחר לזוז מזה: ח' פלוני דמתקרי פ' בקיצורי שמות ג"כ דומיא ליצחק חקנו ורנבא רנבא אקד אנשים ואחד נשים יש להם קיצור ויש מהם שיש בהם קצת ולזול ונראה בטעמם דכותבין כל הקיצורים מששה טעמים.

ויצא הראשון מפח דהרב גט פשוט לא אסיק כלל גמור בזה דוקא אם דומה ממש ליצחק חקנו אהרן ארנן הוא דא"צ לכותבו ושמה ידמה המסדר שהוא דומה ואין צריך לכותבו ודמינו אינו עולה יפה וניתן ליפתב זאת שנית דכתב ושם מהרש"ל דוקא פשאין שם שני יב"ש דאז אצ"ל.

ועל שלשים ביצחק חקנו גופיה דוקא פשעולה לתורה וחותם בשם יצחק לבד. ועל רבעים פתב מהרא"י והובא בס' המכתב דף צ"ה דכל קיצור שאינו ממוצא השם צריך לכותבו.

וחמ"ש את אר"ש מהרימ"ט ספוקי מספקא ליה בקיצור הארוך מהשם כמו מנולה אולי ניתן ליפתב. ואת הש"ש הרב דרכי נועם סי' מ"ה לחלק יצא בין קיצור דבגודלו דמקפד קפיד בזה ובין קיצור הניתן לו לגעגוע או לבקשה ואולי המסדר לא ידקדק בכל זה לכן קבעו לכותבו בכל אופן משום דגם ביצחק חקנו אהרן ארנן דאצ"ל פתב מור"ם דאם פתבו אינו מזיק ולפרש דברי מרן אקא וכ"כ הרב גט פשוט והאחרונים בדעת מרן ובנדאי דברנבא דעלמא קרו ליה הכו בפניו איירו כמבאר יוצא בשמות דבמהרש"ל בשם ועלקי"ל ע"ש ילדותו משום חיבה או איפכא שמקצת ב"א קורין לו כף לקילותא בעלמא בשום ילדות אולינן בתר רוב ב"א ודומה לו ע"כ והביאו הב"ש והוסרף מלת בפניו ועיין בס' טיב גיטין אות יו"ד ולמ"ד ומ"ם אע"ג שיש לו זילותא כשקורין אותו בשם קטנות פיון דרוב ב"א קרו ליה הכי בפניו ניתן ליפתב וכ"כ מהר"ם מינץ סל"ז בשם זעמי"ל וכתב עליו הב"ח סי' צ"ה אפילו שהוא מתבייש מזה אלא דהרב פרח שושן כלל א' ס"ה דף מ"ח הבין מהרב דרכי נועם סי' מ"ה דף קל"ה ומהרב בנו הגו"ר דט"ו ע"ב דבקיצור השם שיש בו ולזול אע"ג דרנבא דעלמא קרו ליה הכי אין לכותבו והביא דבריו הרב חיד"א בח"ש ח"א דף מ"ה ע"ד בשם רחמ"ה והרואה יראה דמהרב דרכי נועם אין מפורש פן דרנבא דעלמא קרו ליה הכי בפניו אבל מדברי בנו הגו"ר שהביא ראיה לדבריו ממ"ש מור"ם דכל כנוי שהוא לגנאי אין לכותבו משמע פן משום דמור"ם פשיטות דבריו דאיירי בשגם דנבא דעלמא קרו ליה הכי בפניו וכן הבין הרב ג"ף בעז"נ בשם איסקלאבונ"א בדבריו אף אעיקרא יש לחלק בין קיצור שם לכנוי ותו דפשיטות דברי מור"ם גנאי שהוא רומז לדבר עבירה איירי ונדבר הלמד מעניינו במומר דאיירי ביה וכאשר יבא לפנינו בס"ד ועוד הרי רבני אשכנז לא ס"ל הכי ויש להם על מה לסמוך והרב חיד"א שם איירי בשם רחמ"ה שפכר נשתקע ובנדאי לא ניתן ליפתב והמסדר חכם עיניו בראשו לתת דעתו בקיצורים מאיזה שם הוא נחצב כדי לידע איה

לכתוב וכש"ש איזה זלויל יחקור ויךרוש או רנפא דעלמא קרו ליה הכי בפניו: ובכנוי האישי והאשה וכנוי אבותיהם מצינו פתוב פן בגיטין ישנים פדעת מור"ם סי' קכ"ט ס"ט וכתב שם הג"ף דיותר טוב לכותבם משום דאם כתב פשר לכ"ע ואם לא כתב יש מי שפוסל ובע"הק ירושל'ם תוב"ב אע"ג דלא נהגו לכתבם כמ"ש הג"ף שם פהיום נהגו לכתבם כמ"ש מהרי"ן בספר גט מקושר דף צ"ז ובספרו נחפה בכסף ח"ב א"ה סי' ה' דף פ"ד ע"ב: והנה מור"ם שם סי'ו כתב פל פנוי שהיא גנאי למגרש אין פותבין אותו ולכן מומר שעשה תשובה אין פותבין לו וכל שום ונתיבא ע"כ ועל פנוי לגנאי ציין המציין מדעת עצמו ועל המומר ציין משם מצא פתוב פתיקון ואחריו חזיק תלמידו הלבוש ונ"ל פל פנוי שהיא גנאי למגרש אין פותבין שלא לביישו שהתורה דרביה דרכי נועם ואין זה דרכי נועם ולא נתיבות שלום אם היו מביישין אותו לכתוב חרפתו לפרסמו לכל בפניו ולכן מומר שעשה תשובה וכו' וכן ראיתי למהרש"ל בגיטין דף כ"ח ע"ד אחר שהביא דברי הסמ"ק בגט משומד שיש לכתוב וכל שום פדי לכתוב שם דגיות עם שם דינהדות סיים וכנוי שהיא לשם גנאי פגון מי"ן אי"ר והדומה לזה פלל פלל לא ואין פותבין בגט פי אין זה ראוי לכתוב בספר דת משה וישראל לכנות שם לחבירו והוא הפך דת משה וישראל ואין לו חלק לעו"ה אפילו דש ואינו מתבייש ממנו כמ"ש חז"ל פל מכה שם לחבירו מכה היינו מלבין לא צריכא דד ביה ומ"מ אם רגיל לקרותו באותו שם לבד נכון לכתוב וכל שום ונתיבא אפילו במקום שאין פותבין ע"כ.

ואחרי בקשת מחילה הראויה אדון לפניו בקרקע דראיה זו איני מפיר דרש"י שם במציעא דף נ"ט פירש בנתפונן להקלימו איירי ובגט אין פוננתנו להקלימו ח"ו אלא לפרסם שזהו המגרש וכל שלא נתפונן להקלימו והוא דש בו מותר וכמ"ש מרן בכ"מ פ"ג מהל' תשובה וגם לדעת הרמב"ם והסמ"ג שהביא כנ"ה ח"מ סי' רכ"ח דכל שמתבייש ממנו אסור וכמ"ש בפ"ו מהל' דעות ואע"ג דבהל' תשובה כתב בסתם סמך על מ"ש פבר בהלכות דעות ודלא כמ"ש מהרי"ע שם דגם לרבינו עד שיתפונן להקלימו ולא ראה לדברי הכנ"ה סמך נ"ז וזה שקורין לו פן רנפא דעלמא בפניו לא חשידי ישראל לכנות לבייש לחבירו אם לא דקים להו שאין לו בוששה פלל מזה והקורא לא נתפונן להקלימו נהי דלאו שפיר עבד אבל להחשיבו ממי שאין לו חלק לעו"ה מנין לנו זה מה גם כש"ש הכרח לפרסמו בגט ואל אלהים יודע כי אח"ז מצאתי בס' טיב גיטין שעמד בזה על מהרש"ל ואסיק בדברי מהרש"ל דלא קאמר אלא במחברים עיקר שמו עם הפנוי שהוא וזה מוכן ממה שסיים ומ"מ אם רגילין לקרותו באותו שם מלבד וכו' אלמא דמקמי הכי איירי כשקורים לו בשניהם וא"כ לדידן דאין אנו פותבין הפנוי זולת אם קורין אותו בכנוי שהוא לבד וכמ"ש מור"ם שם מת"הד סי' רל"ה וכיון דאנו פותבין וכל שום בכל הגיטין צריף לכתוב פנויו דרנפא דעלמא קרו ליה הכי ובר מן דין מהרש"ל לא אמרה אלא בכנוי דבר טמא פהיא מי"ן אי"ר שפירש לי חכם אחד פירושו חיה טמאה וכיוצא בזה פתב מהרמ"ג סי' ל"ה ברגיל לקרוא לחבירו בשם גוים לאפוקי תכונת גופו שחור או לבן גויץ או ארון דלא מידו היתה זאת פמבאר למהרש"ל גופיה בשמות פתב שם שחור ובת"הד שם בצורת גופו אם לא שמתברין אותו עם שמו הנה פותבו ועיין לו בפסקיו ס"ו דמיייתי מהש"ס משני יוסף פן שמעון שהסימן עדיף להפריש בין פהו ולוי ופירש"י גויץ או לבן או גיחור מיב"ש שהוא ארון ושחור ע"כ ואם יש חשש איסור בזה אף שפוננתנו להפריש זה מזה היו ממציאין תקנה אחרת כאשר יהנה האופן ובמזכרת הגיטין אשר להרב המכתב מצאתי קאר"ה אוג"לאן פירוש פנוי שחורות כמ"ש בס' אמרות טהורות דף קפ"ז וכן מצאתי להגאון נו"ב מ"ב סי' קכ"ח בכנוי גומפ"ל שהיא עבודת

משא בפתח שקורין לו פן בפניו ולא פתבו מטעם שנסתפק בכתיבתו מוכח דאל"כ הנה פותבו ומוכח מדבריו שפתב וקורין לו פן בפניו שיש לו גנאי בזה וגם דברי מור"ם נ"ל דלא איירי אלא בכנוי לאיזה עבירה אפילו אי איירי בשאר מ"מ בסימן שפגופו לא מחזי גנאי כ"כ אע"ג דמהתוס' דפסחים דף קי"ב גבי ר' יהושע בן קרחה קרו ליה שם גנאי היינו משום דבכל פעם קרו ליה פן ואין פאן הקרח משא"כ בגט דהוא באקראי ואנו מוכרחים בזה לפרסם המגרש משא"כ בדבר עבירה ח"ו או בכנוי דבר טמא שנא ושנא: אלא שראיתי בס' אשדות הפסגה סי"ב בכנוי ג'יקו שפירושו קצר הקומה שהביא מור"ם הנ"ל ומדברי ספר המנהיר סק"ב בכנוי קנ'רק והביא דברי הג"ף מ"ש על דברי ס' המנהיר והיבין בו דכל שהוא גנאי גם שאינו מקפיד אין לכתבו ואם אינו גנאי גם במקפיד יש לכתבו ומסקנתו שם בכנוי שהוא שאין לכתבו ועוד הביא מ"ש הרב פרח שושן מדברי הרב דרכי נועם והגו"ר יעו"ש.

והנה במה שרצה להבין בדברי הג"ף בכוננת דברי ס' המנהיר אינו מוכרח והרב ב"ש בשמות וכן הכנ"הג בס"ה הביאו דברי ס' המנהיר בסתם וכל פי האי הו"ל לבאר והן אמת דבשנוי מורגש כמו בנדונו וכן פושי וגיחור ולכן צריך לבאר עליהם פרוש משנה הבריות וכמ"ש בברכות דף נ"ח ופסקו מרן סימן רכ"ח אבל כל שהוא מעשה יוצר ולא ממנו כל שאין מתכוון להכלימו פהיא דנדרים דף ו' ואין הפונה אלא לפרסם המגרש והוא אין לו בוישה כלל הראיה ממה שקורין לו בפניו רובא דעלמא מאי הוי אם פותב הכנוי אף שהוא שנוי נזכר משא"כ בגנאי דדבר עבירה או בכנוי לדבר טמא אנו סהדי דמתבניש ומחמת בושתו אינו יכול למחות בקוראים לו פן ועל דברי הרב פרח שושן כבר פתבנו לעיל בזה ומדברי הגו"ר שם מבואר דכל שיש לספק אם לכתוב או לא יורה ידיו מהיות טוב אל תקרא רע דכל שניתוסף ידיעה על המגרש טפי עדיף ע"כ: ואח"ז ראיתי להרב לח"ש דף קנ"ב סוף ע"ד שפתב מהרב אביו על פנוי שהוא לגנאי אין פותבין אותו ואם רוב ב"א הנמצאים קורין אותו פן בפניו ואינו מקפיד יש לכתבו ובנדאי שפירש בדברי מור"ם וס' המנהיר הנ"ל כמ"ש דהעיקר תלוי בהקפדה אי איירי מור"ם גם בשאר גנאי אבל אם בגנאי דעבירה או גנאי בדבר טמא לא איירי בזה ובנדאי בכל אופן אין לכותבו אלא דלהרב טיב גיטין בדברי מהרש"ל דלא אסר רק פשהם מחברים שמו עמו וכנז"ל א"כ לדין דאין כותבין הפנוי אלא א"כ קורין אותו בכנוי לבד בלי חיבור שמו וכמ"ש מור"ם צריך לכתבו והלח"ש שם סיים על דברי הרב אביו הנ"ל ועיין בס' יא"ה בשם אביו ובדי ובשם גאמו דלשלמה קורין אותו גאמו"ס בשבויש ע"כ ונראה דכוננתו להקשות להרב אביו ז"ל משם לדעתי המעט לא קשה דבשם גאמו לא נתבאר בדבריו דרובא דעלמא קרו ליה פן בפניו אם לא שרצה לומר פן ממה שהביא מדברי מור"ם וי"ל גם מזה אין ראיה שי"ל שפסמך לו על מ"ש אח"ך שהוא לשון משופש דלשלמה קורין לו גאמוס וא"כ אינו פנוי בפני עצמו שיצטרף לכתבו וכמ"ש מור"ם שם ומ"ש מאביו ובדי והוא מהרב פ"הא שפתב שהוא שם גנאי ואין לכתבו גם בזה לא פתב דהכי קורין לו כ"ע בפניו וכ"נ ממ"ש שם הרב הנז' עצמו בכנוי קראנ'פיל שפתב פינן דמיעוטא הוא דקרו ליה ה"כ וכו' משמע דאם הרוב קרו ליה ה"כ צריך לכתבו ויעו"ש מ"ש שם בשם דודה ומ"ש בח"א בכנוי רש ומה שהרגיש עליו הרב יא"ה ממ"ש הוא עצמו בשם קראנפיל"ל יש להשיב דשם רש נתברר לו שאינו שם גנאי כמ"ש וז"ל דעיקר הקפדתו למה יניחו שם משה ויקראוהו רש ועוד י"ל דהיא דקראנ'פיל הנה ת"ח ובכל דהו יש גנאי בדבר דמתבנה בפני ע"ה נאת לרבות ת"ח אמרו רז"ל משא"כ שלא ביאר שהיה ת"ח ועיין לו עוד שם דף פ' בכנוי בורג'אליס ובנדון הרב אשדות הפסגה לא נזכר דרוב בני אדם קורין לו פן: והנה בעתה השמש יצא על הארץ

ספר"א נה"ר לעטרת החיים נר"ו זה שמו חיים ושלום וראיתי לו שם סי' ל"ב דאמשיל על גט אַחַד שְׁנֵי כְּתָב בּוּ פְּנּוּי וְלֵאמֹר יִי שָׁרְב אַחַד פְּסָלוֹ וְהָרַב הַמְסַדֵּר הַחֲזוּק לְהַכְשִׁירוֹ וּמִנִּי"ר הָאֲרִיף הַרְבֵּה וְהַסְפִּים עִם הָרַב הַפּוֹסֵל וְהַנְּצָרָף לָנוּ הוּא שֶׁהֵבִיא דְבָרֵי הָרַב אֲשֶׁר הָפְסָגָה הַנְּ"ל וְקָבַע בּוֹ מִסְמְרוֹת וְכֵן הֵבִיא מִמֶּהֲרָש"ל שֶׁכְּתָב מִהַסְמ"ק דְּאִין לְכַתּוּב פְּנּוּי שֶׁהוּא לְגִנְאֵי דְהוּא מְקַלֵּל מִכְּפֻנֵה ש"ר וְעוֹד אֲפָרְיוֹן נְמַטְיָיָה דְהֵבִיא לָנוּ בְּמִזְכָּרְתָּהּ הַגִּיטִין אֲשֶׁר בְּס' לֵב שְׁלֵמָה בְּכַנּוּי דִישְׁלָאן שְׁפִירוּשׁוֹ שִׁינּוּי יוֹצְאוֹת לַחוּץ וְכָתַב עַל זֶה שֶׁלֹּא כָתַב זֶה בְּגִט אֲלֵא בְּפִנְקֵסוֹ לְזַכְרוֹן קְאָתִי כְּנֹז' בְּסו"ד צִינְדְנוּ וְכו' וְהַפְּנּוּי הַזֶּה אִם הָיָה פּוֹתְבוֹ הָיָה צָרִיף שְׁנֵי גִיטִין אַחַד בְּרַפ"א וְאַחַד בְּלֵתִי רַפ"א וּמִמֶּה שֶׁלֹּא הִזְכִּיר זֶה מוֹכַח שֶׁלֹּא כָתַבוּ בְּגִט מִשּׁוּם שֶׁהוּא גִנְאֵי ע"כ: וְאַחֲרֵי בְקָשַׁת הַמְּחִילָה הָרְאוּיָה לְדַעֲתֵי הַמַּעַט אֵיפְכָא מִסְתַּבְרָא דְאִם לֹא כָתְבוּ הָיָה צָרִיף לְהַקִּיפוֹ בְּשְׁנֵי חֲצָאֵי לְכַנֵּה כְּמוֹ שֶׁכֵּן עָשָׂה שֶׁם בְּזַכְרוֹן זֶה עַל שֶׁם בּוֹנִפִּיל וְאַלְגָּאֵזִי וְכֵן עָשָׂה בְּשָׂאָר זְכָרוֹנוֹת שֶׁשָׁמַעְרוּף הוֹאֲהָרוֹן גַּבְאֵי סָאֲבֵן פִּינְטוֹ רודיטי יְשׁוֹרוֹן סְרַאגָּאן פְּאַרְחֵי אֵלִימָאן קְטֹן וְהַהִיקָרָף הוּא מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִכְתְּבוּ בְּגִט כִּי אִין לְכַתּוּב הַתְּנִיכָה פִּידוּעַ.

וְזֶה מִמֶּה שֶׁלֹּא הִקִּיפוּ נִכְתָּב כֵּן בְּגִט וְסְבוּר פִּינּוֹן דְכ"ע הֵכִי קָרוּ לִיה בְּפִנּוּי וְאִינוּ גִנְאֵי שֶׁל דְּבַר עֲבִירָה ח"ו אוֹ דְּבַר טְמֵא נִיתֵן לִיכְתָּב וּמָה שֶׁלֹּא כָתַב מִעֲנִין הַרַפ"א שֶׁכֵּן מְנַהֲגִים פִּינּוֹן דְּהַעֲנִין הוּא בְּמִזְכָּרְתָּהּ שֶׁשֶׁם חֶסֶר שֶׁכְּתוּב עַד כָּאֵן מְצָאֵי אֵימָא שֶׁהָיָה כְּתוּב וְנֶאֱבַד בְּאֲוֶרָה הֵימִים וּמ"ש מִמֶּהֲרָש"ל שֶׁכְּתָב מִהַסְמ"ק עַל פְּנּוּי לְגִנְאֵי כָּל לֹא אַגַּב שֶׁטְפִיָּה כְּתַב כֵּן דְהַסְמ"ק לֹא נִגַע וְלֹא פָּגַע בְּזֶה אֲלֵא מִתּוֹרַתוֹ שֶׁל מֶהֲרָש"ל כְּאֲשֶׁר יִרְאֶה הָרְאוּיָה וְשֶׁם בְּהַשְׁמָטוּתוֹ כְּתַב שֶׁהָרַב הַמְסַדֵּר הִגִּט הוּא הוֹצִיא לְאוּר סְפָרוֹ מִים הַחַיִּים וְהַדְפִּיס עֲנִין זֶה שֶׁם וְאָתוּ עִמּוֹ הַסְפִּימוֹ חֲכָמֵי קוּשְׁטָא יַע"א וְאִין הַסְפָּר הוּא מְצוּי לָנוּ לְרֵאוּתוֹ אִילֵי נְתַפְוּוֹנְנוּ לֹא בְּדְבָרִים אוֹ בְּדְבַר אַחַד מִמֶּה שֶׁכְּתַבְנוּ.

אֵיבְרָא דְמִהַפְּנּוּי הוּא דִּישׁ בּוֹ הוֹצְאָת ש"ש לְכַטְלָה אִין לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ לְכַנּוּיִים שֶׁל גִּנְאֵי שֶׁקוֹרִין כֵּן בְּפִנּוּי רַבָּא דְעַלְמָא וּבְנִיחָא גִיטִין יְשָׁנִים רְאִיתִי כְּמָה פְּנּוּיִים שִׁישׁ בּוֹ קֶצֶת גִּנְאֵי וְאִינָם שֶׁל עֲנִין עֲבִירָה וּבּוֹדָאֵי דְהֵכִי סְבָרֵי קְמָאֵי כַּמֶּש"ל:

וְעַד אַחֲרָן רְאִיתִי בְּשׁוֹפְרָא דְשִׁטְרֵי אֲשֶׁר בְּס"ס חַיִּים וְחֶסֶד לְחֻכְמָה מִהַמְעַרְב וְשֶׁם מְבִיא פְּנּוּי עֲצָמָאן שֶׁהוּא שֶׁם גִּיּוֹת גְּמוּר וּמִהַרמ"ג סל"ה הוּבָא בְּכַנ"ה ג' י"ד סי' של"ד כְּתַב דְּבַכְלָל הַמְכַנֵּה ש"ר לְחַבְרֵי הוּא מִי שֶׁרְגִיל לְקָרוֹן לְחַבְרֵי בְּשֶׁם גִּיּוֹת שֶׁהֵם שְׁמוֹת טְמֵאִים דְּנֹדָאֵי דְסְבָרֵי לֵה כַּמ"ש וּמְצָאֵי לְהַרְשָׁב"ץ ח"ג סס"ו בְּמַעֲשֵׂה ב"ד שֶׁכְּתוּב הַמְכַנֵּה בְּגַל לְחַדִּיד שֶׁפִּירוּשׁוֹ פֶּרֶד בְּרִזָּל וּמִשְׁמַע לְכַאוּרָה שֶׁכ"כ בְּגִט שֶׁכֵּן פּוֹתְבִין בְּהַרְשָׂאָה דְהַשְׁלִיחַ שֶׁפּוֹתְבִין הַשְׁמוֹת וְהַפְּנּוּיִים שֶׁבְּגִט וְכֵן גַּם בְּמַעֲשֵׂה ב"ד וְהֵאֵי פְּנּוּי גִנְאֵי הוּא וְהַמְסַדֵּר חָכֵם עֵינּוּ בְּרֵאשׁוֹ לְדַעַת שׁוֹרֶשׁ וְעִיקָר פִּירוּשׁ הַפְּנּוּי הוּא מִהוּ וְגַם לְהַשְׁפִּיל לִידַע סְדֵר כְּתִיבְתוֹ וְאִם קוֹרִין לֹא רַב ב"א כֵּן בְּפִנּוּי אוֹ לֹא וְגַם צָרִיף שִׁיקְרָאוּהוּ כֵּן בְּלֵי חִיבוּר שְׁמוֹ: ט' הַעוֹמֵד הַיּוֹם בְּמִתָּא טְרַאָבְלָס וְכָל שׁוּם וְכו' וְאִינָם פּוֹתְבִין הֶקָא אוֹ כָּאֵן וְכ"ה בְּנִיחָת ע"ה ק' רִישׁוֹשְׁלִים תוֹב"ב כַּמ"ש הַכַּנ"ה ג' סי' קכ"ו הַט אוֹת יו"ד וְהַג"ף שֶׁם בְּנִיחָת הִגִּט וְכֵן אִין פּוֹתְבִין תִּיבָה הַנְּזַכְרָת כְּבִשְׂאָר מְקוֹמוֹת שֶׁפּוֹתְבִין כֵּן בְּעִמְדַת הָאִישׁ וְהַאֲשָׁה וְכ"ה בע"ה ק' הַנְּז' דְכּוֹתְבִין תִּיבָה הַנְּזַכְרָת וְנִרְאֶה טַעַם לְתִיבַת הֶקָא אוֹ כָּאֵן דְאַחֲזוּ לְהֵם לְשׁוֹן קֶצֶרָה וְהַטַּעַם לְתִיבָה הַנְּזַכְרָת מִשּׁוּם דְאֵיפָא תְּרֵי רִישׁוֹשְׁלִים כַּמ"ש בְּעֶרְכִין דָּף ל"ב ע"ב וְהַנְּזַכְרָה לְבָאָר הַנְּזַכְרָת דְהִיא עַל מִי שֶׁלּוֹחַ יִתְבָּא בְּמִפְּנֵי מְקוֹדֵם שֶׁלֹּא הוֹחֲזִקוּ תְּרֵי רִישׁוֹשְׁלִים שִׁישׁוּבָם עַל מִי שֶׁלּוֹחַ מִשָּׂא"כ כָּאֵן בְּפֶה הָעִירָה כְּאֲשֶׁר יְבֵא לְפָנִים בְּס"ד וְנִיחָתְנִינוּ הִיא גְּנוּסָת מוֹר"ם סְסִקְנ"ד וְהַלְבוּשׁ וּמֶהֲרָ"י מִינְץ וּבְמִקוֹם שֶׁפּוֹתְבִין אִם לֹא כְּתַב כְּשֶׁר כַּמ"ש בְּס' פְּאָת יָם דָּף

ס"ז ובלח"ש דף קמ"ה ובס' ראש משביר דף ע"ז אלא ששם החמיר אם בתחילה לא נכתבה דלא הכשיר רק במקום עיגון ועיין בס' נ"ש דף ס"ח ובס' יא"ה סי' קכ"ו הגב"י אות יו"ד וגם בתקנה הנזכרת פן אם לא כתב במקום שנהגו לכתוב הגט פשר כמ"ש הרב ראש משביר שם ובספר עולת שמואל דף ל"ז ובהיותי על אדמת הקדש פ"א נדמנתי בגט אחד עם הרב מהר"א אנהורי זלה"ה ואירע מעשה כזה ותכף פיסלו ונדתי לפניו בקרקע להכשירו ולא קיבל ממני והשתא דחזאי דכן הובא בספרים עליו לבי.

והנה בפה העירה שיש טראבלס אחרת לכאורה הנה נראה דאין מוציאנו מידי ספק אם נכתוב הנזכרת כיון דהאחרת ג"כ על שפת הים היא יושבת ומקראוי לכתוב טראבלס המערב כמו שחשש הרדב"ז על נ"א לכתוב אלפסנדריא של מצרים לאפוקי אלפסנדריא של ארם כמ"ש מהריק"ש בהגהתו משמו ועיין לו להרדב"ז ח"ב סי' קפ"ו מ"ש על עיר דמיאט אף אחר החיפוש אין לחוש משום דבטראבלס האחרת פותבין סינים בגט וכמ"ש המבי"ט ח"א סי' ר"ט וכן קורא אותה מרן בש"ות בהלכות גיטין ומהרמ"ג סימן ל"ה ומהריט"ץ סל"ו וכהיום אין מסדרין בה גט וכן בצידון ופירוט ודי"ר לקמאר"ר ובעפ"ו וכן בע"הק חיפה ובע"הק שפרעם ובע"הק פקיעין ואפילו בד"מ באין או לע"הק צפת תוב"ב או לע"הק טבריא תוב"ב כ"ש בגט ונחליצה.

ונסח עו"בי תונס יע"א כמנהגינו ואע"פ שיש אחרת כמ"ש מהרח"ש הביאו הג"פ סקפ"ח אלא דהג"ף שם ונהרב גט מקנשר למהרי"ן שם דחו דבריו דאין פאן אלא אחת: יו"ד גוסחי גיטין ישנים וכל שום ונחניכא בא"ף פלשון מרן בש"ע סקכ"ט סי"ז וכתב הלח"ש שכ"ה בקושטא ואינמיר ומצרים משא"כ בע"הק ירושלים ת"ו שפותבין בה"א ודלא כמ"ש ה' יא"ה סימן קכ"ו ע"כ ולא זכיתי לירד לסוף דעתו דהרב יא"ה מביא מהג"ף שפן כתוב בגוסחת ירושלים בא"ף ואם נאמר שיהיום שינו בירושלים לכתוב בה"א כגוסחת הטור דבר קשה לשנות ואח"ך ראיתי למהרי"ן בגט מקנשר ססל"ד שכתב שפזמן מהר"א יצחקי שינו וכן הרב פ"הא ח"ד די"ג כתבה בה"א ומעתה יפה דקדק ז"ל על הרב יא"ה שמהר"א יצחקי קדם לו וידע בשנוי הנז' ולא הול"ל בא"ף וכמ"ש הג"ף: י"א בגופשיכי גוסחתנו בחד יו"ד אחר השי"ן כמ"ש מרן דנהגו לכתוב בשני יודי"ן ופירושו כמ"ש הג"ף יו"ד אחת אחר השי"ן יו"ד אחת אחר הכ"ף ובודאי אם לא כתב אלא ביו"ד אחת האחרונה הגט פשר שפן היו נוהגין בע"הק צפת תוב"ב וכמ"ש מהרמ"ג ס"ז בתורה שבע"פ למרן עצמו שהוא הפך ממ"ש והשיבו והיכא דנהוג נהוג וכן הוא בתקנת פטורין בשני יודי"ן על דרך האמור וגם בזה אם לא כתב אלא חד יו"ד אחר הרי"ש פשר וכמ"ש הג"ף וכן מנהגם בעו"בי תונס ופ"א נשלח גט מהקא להתם וכתבנו כמנהגם פי כן צריף לעשות פסדר מקום הנתינה פידוע והג"ף כתב דבזה יש להקל יותר מבגופשיכי אף מהרש"ך ח"ב ס"ה לא הכשיר בזה אלא במקום עיגון וצריף לדקדק בתובה זו לקרות הפ"א בחירי"ק דלא לישתמע מלשון פטור וחובה כ"כ הלח"ש: גט ראשון שפא לידינו בצירוף הרב המנובק מאיר כפרק המקנבל האלהי הדר הוא לכל חסידיו יעקב שלימא צוק"ל שם המגרש דודו ואין לו שם אחר כלל ולא נמצא מזה פלום בסדרי שמות הגיטין זולת בס' פ"הא ח"ג דל"ו שם דודה ובס' פאת ים דף ס"ה ע"ג ואינו עיקר שם וחיפשיתי בכל דודו שבמקרא וכתוב חסר את יוכבד דנתו דד אהרן ערנת דודו לבני דדיהן לנשים או דרו או בן דודו יגאלנו אלא דבשמואל א' נמצא בג' מקומות מלא בני"ו וכן בעמוס ו' אכל במלכים כ"ד וכן בירמיה ל"ב ב' פעמים כתוב חסר אלא שבירמיה כתוב שני פעמים חסר ואחד מלא ובמגילת אסתר כתוב ב"פ חסר וידוע מ"ש מהרימ"ט בשם מורה כיון שכתוב בתורה חסר צ"ל בגט פן אף שבמקרא אינו עצם שם איש כ"ש פאן דס"ס שם אד שהוא קרובו אע"ג דאינו

שם העצם ממש וכה"ג י"ל שגלה אחר הרוב שהיא חסר מה גם דבתורת משה פתוב הכל חסר ומ"ש בב"ר ע"פ היא אסתר בת דוד מלמד שהניקה חלב וא"כ שמה יטעה הקורא לקרותו מלשון שדים זה אינו מלבד דהא דב"ר דרשה בעלמא היא עוד בה דלא נמצא במקרא זולתי דדיה ירוף בכל עת לשון נקבה ולא דדים של איש ואין ללמוד משם מבןרף אע"ג דכתוב בתורה חסר הספים הרב חיד"א ו"ל בח"ש ח"א סימן ל"ח לקתבו מלא דהתם יש לטעות שיש בקמץ ויש בצירי כמו מבןרף רעהו בקול גדול משא"כ פאן.

ודע דהרב הנ"ל שם הביא ראיה מס' ידי אליהו שהזכיר לרבינו מבןרף בנ"י"ו וכן הרב שע"א וכן מציא שפתב מהריק"ש ואני הצעיר מצאתי פן במרדכי סוף קידושין רבינו מבןרף ובמאי דקמן אחר החיפוש משמאי אנהרינהו לעינין שמצאתי בשופטים סי' יו"ד שם איש דודו בנ"י"ו כפי התרגום ששם וכן בשמואל ב' סכ"ג ובד"ה א' י"א מעתה לא נשאר ספק שדינו ליכתב בנ"י"ו ודומיא לזה כתבו בשם עזרא פיון דעצם שם איש באל"ף פן ראוי ליכתב אע"ג דבקרא פתיב עזרה בצרות בה"א דהיא מלה בעלמא ולא עצם שם איש: (ב') גט שני הבא לדינו שם המגרש כפי הרוב בינה (פיו"ד נחה ובה"ת חיריק ודל"ת פתח) וכן שמו כפי הרוב ואחר החקירה ידענו שעיקר שמו יצחק וכן עולה לתורה וסיבת שם זה שפ"א נתאספן עמו אורח מעו"ב תונס יע"א שמו דוד ואחר לכתו ממנו קראוהו פן ע"ש האורח הבא אליו וכתבנו יצחק דמתקרי בינה פיון דבינה קיצור משם דוד משפטו דמתקרי ובשם דוד אין לנו עסק אע"ג דהאורח שהוא שמו דוד בלבד עכ"פ זה שלפנינו אין לו שייכות בשם דוד כי אין לנו אלא במה שלפנינו ואפילו לדעת הרדב"ז ח"ב סי' תקל"א וח"ג סי' תל"ט ורמזו הג"ה סכ"ט ספ"ז ובליקוטים ששם דף ק"ם בשם שמריה ומחזו שאינו עושה עיקר מקס"ת שאני התם ששני שמות חלוקים הם כמו חיים ביבאנטי אע"פ שהוא שם ופירושו משא"כ שם וקיצור שם נדאי שראוי לעשות עיקר מהשם ואף דבה"ה דהרדב"ז מרן חולק בזה ובתריה גרירנא וכמ"ש הג"פ שם.

ודע אע"פ דקיצור זה יש לטעות בקריאתו לשון יד כמו ונתן בינה אין לחוש לזה דכשיאמרו פן ידוע ששמו פך וכמ"ש לפנים בשם זה מיסוד הרב ג"פ סי' קכ"ט ובעזרת נשים בשם שלום: (ג') גט שלישי הבא לדינו במגרש אחד מכפר מסלאתא דרף ב' ימים מפה העירה יע"א דרף יבשה שמו פליפה בסעד וכל בני פפר הנ"ל אין להם פנוי משפחה שפן הוא בעו"ב שאלוניקי יע"א פולם פלוני בכר פ' וכן ראיתי בע"ת בב"ל יע"א רק שיש להם חילוק בעלית ס"ת ובמי שפירף בין חכם ועשיר לבינוני ודלת העם שלחכם ועשיר קורין לו עד ג' דורות דרף משל ראובן יעקב יצחק אברהם לבינוני שלשה דורות ראובן יעקב יצחק דלת העם ב' דורות משא"כ כל העיר הזאת ואגפיה פולם משפחות משפחות מוכח שפני הפפר הזאת קדמונים וכן מוכח מאיזה מנהגים שיש להם ולא לו מהרי"ך ח"ב סימן ל"ז קורין להם הקאלאבריו"ס וקרוב ג"פ סי' קכ"ט סס"ג סבר לה דיקתבו ראובן יעקב ואם פתב דמתקרי פסול ועיין מ"ש עליו הרב פרח שושן דף נ"א וקרוב דבר משה ח"ג דף מ"ה וה' פ"ה ח"ג דל"ה וה' קמ"ר ח"ב בש"ת ששם דף ס"ח ובס' בארות המים דף ק"פ ובס' עולת שמואל דל"ה ומהרי"ך שם ובלח"ש דף קנ"ח וה' קמ"ר שם ובגט מקנשר למהרי"ן דף נ"ט בשגם יישבו את דבריו העד העיד פנו מהרי"ן שם דאמר לו מהרי"ך דבעו"ב איזמיר לא נהגו כדבריו אלא כותבין פב"פ ושכ"כ מהר"א ומקר"י פרונא וכן עשו מעשה בתוככי ריושלים ת"ו.

והנה המגרש הזה נתברר שאביו יוסף אף להיות שקה אחר ששמו פשמו ושם אביו פשם אביו קראו לזה ע"ש זקנו לתת הפרש ביניהם ובנדאי צריכין לכתוב פליפה בן יוסף ומה לנו בשם זקנו ובר מן דין דחזור שם בסעד כמו כנוי משפחה דאין לכותבו ואין זה ענין למ"ש בש"ות מור"ם ספ"ד דיש משפחה אחת למי ששמו סעדיה והפל קורין לו ישעיה ע"ש ראש המשפחה והמגרש בס"ת קורין לו אהרן סעדיה דנסתפק שם בכתבתו היא מתקרי או המכונה יעו"ש דשאני התם דכל שם סעדיה קורין לו ישעיה משא"כ פאן דלא עשו רק לזה להפריש בינו ובין האחר ולשני יב"ש לא תישינו מלבד דדעת מרן אין זה אלא בשם נשומיהן נמי שוין אלא דלדעת מור"ם נמי דצריף סימן אותו האחר פבר דלב"ע וחלי"ש: ושם פליפה משפטו בכ"ף ובה"א לבסוף וקריאת הפ"ף רפויה כנז' למהריק"ש בשמות ולהרב המני"ח וה' ג"פ סק"ט סק"א והוא מלשון תמורה ונחליפין כמו פלף אללה מכלוף כמ"ש הרב דרכי נועם דף קל"ו והחק"ל א"ה סנ"ד וכ"כ הרב חיד"א בש"הג דמ"ז ובספרו מראית העין דף ט"ו בהרב פליפה בן מלפא זלה"ה לאפוקי מהרב ב"ש בשמות אות ח' שהוא מלשון התחדשות ע"ש וקו"י ה' יחליפו כח משא"כ בכ"ף פירושו בפשיל וכילפות יהלומון ואין אדם קור בנז' ע"ש המשחית ומסקנתו ו"ל אזלינו אחר חתימתו יעו"ש ואדרבה אם יהיה בחי"ת פירושו לשון שבועה וכמ"ש הרב המני"ח שם.

והנה שם מכלוף הובא בהרא"ש ריש פלל נ"א וכן הריב"ש סע"ט וס' שע"ז וכן הרשב"ץ ח"א סי"ג וח"ב סקע"ד ושם בח"ד טור הראשון ס"ג ושם זה ושם פליפה ושם פלף אללה משורש אהד: ושם המתגרשת מבארפה וכן מצינו פתובה בגיטין ישנים ואלו בשמות למהריק"ש ולהרב המני"ח ולהג"פ בעז"נ דף כ"ח אמבארפה באל"ף תחילה ואחר החיפוש מצאתי למהרימ"ט הובא בכנ"הג סי' קכ"ט אות פ"ט ובשער השמות בשם איסטרו"פלא ואישטרו"גילא הרגילים בבני רומאניא מפילין האל"ף בתחילה משא"כ בשם איפנד"א ושם ביאר דשם איסטרו"פלא קיצור משם שרה ולא משם אסתר שא"כ היא מדלגין האל"ף שהיא משורש השם יעו"ש וכ"כ בס' מטה יוסף ח"ב דף כ"א על דבריו דכל שם צריף לחקור אחר עיקרו ושורשו מאין הוא ומאין שם הוא ולכתוב פפי עיקר השם אע"פ שיש שנוי בכתובה מהמבטא וכ"כ הרב אדמת קדש ח"א דף ק"ז לחלק בין שם זה ודומה לו שהזכיר מהרימ"ט ובין שם איקשתי איספאניא אסטמבול שהזכיר הרב המני"ח דהו מעיקר השם משא"כ הנה אינם אלא קיצורי שמות וא"כ בשם זה נמי דפירושו ברוכה מלשון ברוכה פינן דבעיקר השם אין פאן אל"ף לא הוצרכו לכותבו ואין פירושו אם הברכה וכמ"ש בעז"נ שם דא"כ הנה צריף ליכתב במ"ם סתומה ע"ש וכן נאמר גם באל"ף דאם פירושו אם הברכה היו צריכין לכתבו באל"ף דהאל"ף משורש השם ויעו"ש בעז"נ בשם שחאדי אע"ג דפעמים קורין אותו בשם אישחאדיאין לכתוב אלא שחאדי משום שפירושו שאול פידוע וכ"כ בשם סלימאן ובשם סלים וכ"כ הרב פ"הא ח"א דף ס"ו בשם מרידה שהוא קיצור משם מרדכי דאין לכתוב אימרידך ודלא פהרב זרע אברהם סי"ג וי"ד ברם יש לדקדק עליו דמהא שמעת מינה שיש חילוק בין מרידה למ"ש מהרימ"ט בשם אלג'והר בה"א הידועה דצריף לכתבו בא"ל משום דבמרידה אין פאן אל"ף בתחילה ואלו שם דף ס"ג פתב בשם אהרה צריף לכתוב אזהר באל"ף ומייתי מדברי מהרימ"ט הנז' בשם אלג'והר דכבר הורגלו בא"ל כמו אלקופא אע"פ ששם הפרח אזהר והרי שם זה הו"י בשם מרידה דאין פאן אל כמו אלג'והר ובס' נחפה בקסוף ח"ב ספ"ד ע"ד נדחק בזה וסיים וכדאי הם ב"ד שלפנינו שדקדקו בזה וידענו שהאל"ף מעיקר השם וגם אנו סומכים עליהם ולא דקדקנו בזה כלל שלא להוציא לעז ח"ו והקא נמי בנ"ד כ"ש שהראנו פנים לזה שפן צריף להיות ואולי אותם ספרי דבי

רב שפתיבוקה בא"ל"ף בתחילה אע"פ שאינו צריך מחמת שפכר הוורגלו לכתוב פן מקדמת דנא לא רצו לשנות מטעם לעזו וכמ"ש הרב הנז' בנדונו: והנה אירע בגט זה בתיבת שבווקין שטעה הסופר וכתב וי"ו אחר השי"ן ואח"ך פתב הבי"ת והרגיש בדבר והראה לנו ולפום ריהטא נראה שאין פאן בית מיוחד דאין פאן שנוי הבנה כ"כ אלא שבווקין משמעותו מכאן ולהבא ושבווקין משמעותו עבר ובתשו' מרן ס"ח פתב על תיבה זו אף אם לא נכתבה הגט פשר אף דלפי שעה לא מציינו מפירש בנדון זה ממש עלה בדעתנו לגרר יו"ד ראשונה מהשי"ן ואח"ך יגרר ירף הוי"ו ובאותו נקודה שהשאייר בוי"ו יצרפנה עם ב' ראשי השי"ן ותהיה שי"ן שלימה ע"י פתיבה וכיוצא בזה פתב מהריק"ש בהגהותיו סכ"ה בתיבה חלוקה פשתי תיבות ויש בין החלקים שי"ן ודרף השני שפתב שעליו הספימו האחרונים שימחוק הראש הראשון קודם פתיבת הראש שיצאריף בו השי"ן דהוי אות בתיבה ולא במחיקה ובשגם יש בחלל השי"ן גרר אין לחוש וכ"ה בנדון מהריק"ש דבגט קאמר דוק בדרפו זה וגם בדרפו הראשון ששם וכ"כ הג"פ שם סל"ב בפירוש דהגרר שישאר בחלל האות ש"ד וכ"כ בס' אגורה באהלה דמ"ג שפתב הקו"ף של תיבה זו אחר השי"ן והורה גבר לגרר רגל הקו"ף ולעשות בי"ת וכ"כ ה' פ"ה ח"ג דצ"ה בכתב יו"ד תירה בתיבת ולא תרכי אחר התי"ו שיגרר אותה ויגדיל התי"ו והרי"ש וזה גרע יותר מנדון דידן שקצת מהתי"ו שהגדיל פתובה על יו"ד שגרר אף הסופר לא המתין לנו ומיהר וגרר גב הבי"ת והשאייר הגגין מה למעלה מה למטה ועירבם עם הוי"ו ונעשית בי"ת בתיבה ואע"פ שגערנו בו שלא המתין לנו לראות מה בפינו מ"מ גם זה יוכשר דאין פאן גרר אלא תוף חלל הבי"ת: ואירע עוד בחתימת העד רחמים שנדבק קצת מהרי"ש עם החי"ת ואמרנו לו שאחר שיתבייש יגרר בספין דאמבא דמרן סמכינו שיכול לגרר הדיבוקים בגט ודלא כמור"ם ועיין להרב נחלת שבועה דף ע"ה מ"ש עליו וכ"ש בחתימת העדים שיש להקל כמ"ש מור"ם סימן ק"ל: (ד') גט ד' הבא לפנינו שם המתגרשת תורה ואחר התקירה ידענו שהוא קיצור משם אסתר כמו סתירה שנגזר מאסתר ודינו לכתוב אסתר דמתקריא תורה בה"א לבסוף כמשפט כל שם הערבי ושם אסתר משום שיש עדין איזה ב"א קורין לה אסתר אף פפי הרוב תורה ואין לספק ששמה ע"ד שחביבה בעגלה כמ"ש לולא חרשם בעגלתי וכו' ואז משפטו בא"ל"ף לבסוף שכן בן בקר תרגומו תורה דמלבד דאין רגילות לקרוא שם זה בעיר הזאת ע"ש זה ולא עוד אלא הרי מציינו כמה שם אסתר בעיר זו שקיצורם פן וזה בכלל כמו שכתבנו.

ושם המגרש יעקב וכן קורין לו לתורה אף בפי ההמון עקיבה ואמרו בסיבת שהיה חסר דעת קראו אותו פן וכיון דעיקר שם זה הוא שם קדוש ראוי לכתב ואין זה בכלל פנוי לגנאי אע"ג דנמשך לו מחסרון דעתו ומלבד זה פכר צדדנו למעלה דבכנוי הנמשך מדבר שאינו בידו אלא בידי שמים כל שקורין לו פן הרוב בפניו ראוי לכתב ושם עקיבה משפטו בה"א לבסוף כמ"ש הלבוש וכנ"ה בגופו של גט ובס' המני"ח ובליקוטים אשר בס"ס הג"פ ובעז"נ ובס' יא"ה דף קט"ו והרב חיד"א בשה"ג ח"ב דף ל"ו.

וראה זה חדש מצאתי בס' פרם שלמה אשפנזי שכתב פל ש"ס בבלי פתוב עקיבא בא"ל"ף ולא כן בכל הירושל' שפתוב בה"א וילדעתו ז"ל בא"י כתבו בה"א ובח"ל יכתבו בא"ל"ף אלא שלא רצה לסמוך על דעתו: הודעתי הן פתיב פאן פי גיטין הנ"ל היו תחילת שנת תקצ"ח וגוף הגיטין לא נמצאו ומה שפתבתי הוא מהפנקס ויעתק משם כל הפתוב שם ומכאן ולהבא אתיא פתיבה פתיבה מהגיטין עצמם בכל גט שנפל לנו ספק בו בזמן ומניהם בשם יקרא המגרש והמתגרשת ושם העדים ובקיצורי שמות ובכנויים בכל אחד ואחד טועמיה חיים בס"ד: (ה') בשני בשפת בארבעה

ועשרים יום לירח סינון שנת חמשת אלפים וחמש מאות ותשעים ושמונה לבריאת עולם נתן גט פרייתות רחמים דמתקרי מיני בן יצחק דמתקרי חוגה לאשתו סעידה בת מרזוק ועידיו שלמה בן רחמים ורחמים בן שאול.

ולפי שעה לא נודמו אחרים ואמרנו להעד הראשון שישלש מחשש שלא יאמרו אב ובנו חתמו בגט ואע"פ שהוא חשש רחוק דא"כ איך יקדים הבן לחתום קודם אביו י"ל שהבן בן תורה ואביו חלק לו פבוד דומיא למ"ש הוא ללמוד ובנו ללמוד הוא קודם את בנו ואם הנה בנו נבון שילמוד יותר ממנו בנו קודמו כמ"ש הרמב"ם בפ"א מה' ת"ת ולכן האב נתן לו את הפבוד הזה.

ושם מיני ידענו שהוא קיצור שם רחמים ובפי רוב ההמון נקרא בן ובמהרימ"ט הובא בס' מטה יוסף ח"ב דף פ"א ע"ג שם אשה מיני והוא לשון אמנה ר"ל נאמנת ובשמות אשר בס' ב"ש הביא שם מני ושם מוני ואע"ג דבדניאל פתיב מנא מנא תקל ופרסין באל"ף והוא קרוב למבטא הנז' מלבד מה שיש לחלק בין לשון שהוא לשון ארמי לקיצור שם של ל"הק דבלשון תורה פתיב לימין משפחת הימיני וכן איש ימיני ביו"ד לבסוף אע"ג דזה לשון ימין וזה לשון מספר ומנין וישתנה משמעותו ויהיה פירושו מנין משא"כ מיני של קיצור רחמים ואולי שפוננו כי שם רחמים הוא חסד וצד דרום שהוא חסד נקרא ימין כמ"ש רבינו בחיי ס' ויחי דאל"כ מה שייכות לרחמים עם מיני ותו אם יכתב באל"ף ישתנה משמעותו לשם פלי כמ"ש רז"ל תיקון מנא המ"ם בפת"ח והנו"ן בקמ"ץ ויאמר דמצחק ביה כמ"ש הגו"ר בשם סאיסה דיאמרו לגרש העורף ואע"ג דדחה זה מ"מ כל היכא דאיכא לתקוני מתקנינו.

וחוגה הוא קיצור משם יצחק פנודע ומחליפין הקו"ף בגימ"ל באותיות גיכ"ק ומשפטו בני"ו אחר החי"ת במקום חול"ם בפרט שיש לטעות חגה לשון חג כמו חגה חדשה ושבתה. ושם סעידה הביאו הרב המני"ח ומהריק"ש הביא גם סעיד לזכר והביאו בס' עז"נ דף ט"ו.

ושם מרזוק בן מצאתי בס' זכות אבות ובס' חסד ואמת לחכמי המערב יע"א אבל מ"ש שם מרזוקא לנקבה באל"ף משפטה בה"א וכן בס' זרע אברהם א"ה סי"ג הביא שם זה אף מ"ש שהוא פנוי למרדכי אינו בן והוא פנוי לממון ואח"ך מצאתי שם זה בס' יכין ובנעז בג' מקומות בח"ב ס"ב ומ"ו ומ"ח וכן יש שם סקמ"ו שם אזוק והרב אביו הרשב"ש סי' שנו"ו הביא שם אזוק ויש חיבור אחד מח"ור ע"הק ירושלים ת"ו שם הספר קרבן אליצור והמחבר מנצור מרזוק: (ו') באחד בשבת בשלשה ועשרים יום לירח אב שנת חמשת אלפים וחמש מאות ותשעים ושמונה לב"ע נתן גט פרייתות נסים המכונה טובות והמכונה מר, גאון (בגימ"ל רפויה כמו גימ"ל של שם פרייגה) בן יצחק מעלול לאשתו גזאלה בת רחמים ועידיו חיים שלמה בן אריה ואליהו בן מרדכי.

וכנתי המגרש הזה לפי שהוא יפה עינים וטוב רואי קרו ליה ההמון פעם טובות ופעם מר, גאון שהוא עצי אלמוגים הנז' במלכים א' יו"ד ובד"ה ב' ס"ט ובמשנה דכלים פי"ג ובש"ס דר"ה דף כ"ג וב"ב דף פ' ופירשו בו בלשון קורא"לי ובערבי מר, גאון וכן קראו הרדב"ז בתשו' ח"ב סרי"ג ובשמות למהר"א מוטאל שם אשה מורג'אנא ואם פתב בה"א אין קפידא ע"כ ולדין דוקא בה"א כיון שהוא לשון ערבי וכן הובא שם זה בס' פאת ים דף ס"ג ע"ב ומ"ש ביו"ד אחר המ"ם לדין ליתיה ומ"ש בני"ו במקום החול"ם דוקא לדידהו דקורין המ"ם בחול"ם משא"כ לדין וכן הרדב"ז שם פתבה בלא ני"ו וכתבנו טובות בשני ווי"ן אע"ג דברוב המקומות שבתורה נכתב בחד ני"ו לבד אחר הטי"ת מלבד דבירמיה סי"ב וכן באסתר נכתב בשני ווי"ן מ"מ כדי שלא לטעות בקריאתה לקרותו טובת בפת"ח הבי"ת כמו כי טובת מראה באסתר וכמ"ל בשם מברוך מהרב

חיד"א ותו דלעולם טפי עדיף לכתוב מלא כל שיש לספק בדבר משא"כ להפך וכמ"ש הג"פ והקדמנו פנוי טובות לכנוי השני לתת חשיבות ללשונינו הקדוש וכמ"ש הג"פ סקכ"ט ספ"א וכתבנו המכונה פדעת מרן דאין חילוק בכנוי בין ל"הק לשאר לשונות לעולם כותבין המכונה ואע"פ שלא ידענו אם פונונו בזה לל"הק מ"מ מלה זאת יש לה אחיזה ושייכות בל"הק והמכונה מר'גאן בנ"ו בתיבת המכונה וכמ"ש ה' ב"ש ונהביאו הרב יד אהרן דקי"ב ע"ד ומר, גאן אע"ג דקריאתו בגימ' ל רפויה לא נהגו לעשות רפא כמו שראינו בגוסחי עתיקי וכמו שפן המנהג בע"הק ירושלים ת"ו וכן בשמות גאליה גזאלה גמילה וכיוצא וכיון שפנויים אלו ע"ש המקרה קלסתר פניו משפטם המכונה דוקא ודלא דמתקרי וזהו כלל בין מתקרי להמכונה ומ"ש באביו המכונה מעלול ידענו סיבת פנוי זה בעבור היותו תמיד חולני ולא עלה לו תרופה קראוהו ההמון מעלול ושייך לומר אין פונונתם לבזותו רק כדי להודיע לרבים כדי שייבקשו עליו רחמים והספמנו לכתבו אף במגרש עצמו לא קרו ליה מעלול לבד אלא בחיבור נסים משא"כ האב נסים פך סדר פתיבתו דאין פאן יו"ד רק בין הסמ"ך והמ"ם וכמ"ש הרב עז"נ דף י"ג וכ"ה במהר"א מוטאל וכ"ה במזכרת הגיטין אשר בס"ס הג"פ וכן במזכרת אשר בס"ס המכתב וכ"ה בס' פ"הא ח"א דף ע"ט ובס' פאת ים דף ס"ג ע"ב וכן פתבו הרדב"ז ח"ב סימן תס"ה וכ"ה בשמות לחכמי המערב בס' זכות אבות ובס' חסד נאמת לאפוקי ממ"ש בשמות אשר בס' ב"ש וכבר השיגו בס' טיב גיטין וכ"ע שהוא ט"ס והספם אף שחותם בשני יודי"ן אין להשיג עליו אלא דאם נכתב פבר אין לפוסלו דאין פאן שנוי הבנה ע"כ וכן ראיתי חתימת הרב נסים רוזנילו בספר חוט המשולש למהר"י דיואן בש"ות שישם דכ"ט ונהביאו הרב חיד"א בש"הג ח"א דע"ב.

ושם המתגרשת גזאלה שפירושו אילה ומשפטה בה"א לבסוף ואל"ף אחר הזי"ן במקום נקודת הקמ"ץ וכ"ה בשמות למהריק"ש וכ"כ הרב יד אהרן דף קכ"א ע"ד ממהר"א מוטאל וכ"כ הרב עז"נ דל"ג מהמבי"ט אשר הובא בש"ות מהרלב"ח ומ"ש הרב חיד"א בח"ש ח"א דמ"ג ע"ג שמצא בגט שסידר הר"ש אלגאזי במצרים גזאלה בודאי שנתברר לו שפן האמת ותלה בדברי מהריק"ש ט"ס צריכין אנו לומר אינהו בדידהו דאולי קורים גזאלה בפתיחות הגימ' ל ואנן בדין חוטפים הגימ' ל עם הזי"ן וא"כ אין שייכות לאל"ף אלא אחר הזי"ן ועוד דבאתרא הדין קורין גזאלה קצת מעליל והרב חיד"א שם בשם ממיה פתב דבכל שם שהוא מעליל מטילין אל"ף לתנועת הפת"ח וכן מצינו בגיטין ישנים שפתבו אותה פן: ובמתגרשת הזאת הגידו לנו שבקטנותה קראו לה גזיילה ואין מפיר בזה רק אביה ואמה ולא חששנו לו יען פי הרב דבר משה ח"א סי' נ"ו לא חשש לשם אביה ואמה ונהגם דחלקו עליו הרב פאת ים דס"ה ומהרי"ן בגט מקושך תיקוני לן בשם גמור ולא בקיצור שם.

ואירע בגט זה שטעה הסופר וכתב אלפי חסר מ"ם ולא הרגיש עד שכתב וחסש ובשגם נראה לכאורה דגם אלפי פשר דאין פאן שנוי הבנה בין אלפים או אלפי ובתרגום מתרגם אלפים אלפי ומצינו גם במקרא גמי יש אלפי במקום אלפים פשלת אלפי איש רבבות אלפי ישראל ומסרו מאלפי ישראל והם אלפי מנשה וכן נמצא בנביאים ביהושע המה לאלפי ישראל וכן במיכה ב"פ וכן בפתובים ואיוב ותהלים מה גם דאם דילג האלפים פשר כמ"ש מרן ססקכ"ז אף שלפי שעה לא מצינו הדבר מפורש הספמנו שיגרר תיבת חמש וניח מקומה חלק ונהי"ו ימשכנה עם היו"ד ויעשנה מ"ם סתומה שיש שם ריח שיעור זה שהוא בין אלפי לני"ו של וחסש שהוא שיעור בין תיבה לתיבה וכ"כ ממהריק"ש באות תיבה שכתב ומחקה ונהי"ם המקום חלק וכתב לפניה פשר ק"ו מתפלין ומ"ש עליו מהר"י אלמיתה סמ"ה דמה גט לתפלין עיין להרב דברי אמת ק"ו ד' דף

כ"ו וּלְהִרְבֵּה חֶק"ל א"ה סמ"ט דקי"ו מ"ש עָלְיוּ וּמ"ש הַג"ף שָׁם סִימָן קכ"ה סצ"א דְּבַתְנַרְף לֹא אָמְרָה מֵהֵרִיק"ש הַחֶק"ל שָׁם הַשִּׁיב עָלְיוּ וּמִסִּיק כָּל שְׁהֵגַט יוֹצֵא מִתַּחַת יָדָה וְעֵדִים חֲתוּמִים בּוֹ ש"ד גַּם בְּשֵׁאֵר תְּנַרְף דְּהָרִי אֶת מְוֹתֶרֶת וְגַם לְדַעַת הַג"ף דְּבַתְנַרְף מִחֲמִיר מֵהֵרִיק"ש הָרִי מְרֹן בְּתִשׁוּ' ס"ט פֶּתַח דְּהֵזְמָן הוּא מְדַרְבְּנָן אַע"ג דַּבְב"י מִסְתַּפֵּק בְּדָבָר וּכ"כ מוֹר"ם בְּתִשׁוּ' סַקכ"ח וְכֵן הוֹכִיחַ הַפֶּר"ח מֵהִירוּשְׁלָמִי וּשְׁכ"כ רַבִּינוּ נָסִים גָּאוֹן וּכ"כ מֵהֵרֶשֶׁד"ם סמ"ו וְתוֹ דְּכָל תְּשִׁישַׁת הַג"ף שְׁמָא הִיָּה שָׁם תְּנָאִי וּמְחַקוּ דְּשִׁיעוּר שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת הַנּוֹ' שְׁגָרָר אֵין פֶּאן שִׁיעוּר שְׁיִכְתַּב שָׁם תְּנָאִי מֵה גַם שְׁהִיּוּם אֵין כּוֹתְבִין תְּנָאִי בְּגִט וּמֵה גַם כְּשִׁאֲנוּ יוֹדְעִים עַל שׁוּם מֵה נַעֲשֶׂה גָרָר זֶה וּכמ"ש הַחֶק"ל שָׁם וְעַדִּיפָאמְזָה מ"ש הֶרַב דְּבָרֵי אָמַת שָׁם עַל גְּדוֹן מְהָר"י אֶלְמִידָה שָׁם שְׁפַתְבָּ לֹאָה בְּמִקּוֹם רַחֵל וְגִזְזוּ וְכַתְבֵּי רַחֵל שְׁדַעַתוֹ לְהַכְשִׁיר וְהֵן אָמַת דְּכַתְבֵּי הֶרַב פֶּאֶת יָם דַּנ"ט ע"ד שְׁטַעֲהָ וְכַתְבֵּי תִיבָה הַעוֹמֶדֶת בְּרֵאשׁ הַשִּׁישָׁה בְּמִקּוֹם שְׁהִיָּה לּוֹ לְכַתּוֹב הַנְּזַפְרֵת וּפְיִסְלוּ מִשׁוּם דְּהֵתָם בְּרֵאשׁ הַשִּׁישָׁה וּכְשִׁיגָרָר תִּיבָה הַעוֹמֶדֶת שְׁפַתְבָּ וַיִּנְיַחְנָה חֶלֶק יִהְיֶה הַשִּׁישׁוֹת אַחַת אַרְנוֹפָה וְאַחַת קֶצֶרָה וְעוֹד שְׁלֹא חֲתוּף עַד שְׁפַתְבָּ תִּיבָה הַנְּזַפְרֵת וְהוּ"ל מְחַנְסֵר קֶצֶרָה קֶצֶרָה אֶבֶל בַּנ"ד לִיתָה לְהֵאִי דְּהָרִי תִיבַת חֲמֵשׁ גָּרָר אוֹתָהּ וְהַשְּׁלִים הַמ"ם שֶׁל אֶלְפִים וְאַח"ךְ פֶּתַח וְחֲמֵשׁ כְּדִינָה וּמֵה שִׁישׁ לְהַסֵּם בְּחֶלֶק הַזֶּה מִטַּעַם מֵמֵה דְקִי"ל שִׁיעוּר בֵּין תִּיבָה לְתִיבָה כְּמֵלֵא יו"ד קֶטְנָה וְהֵקָא אֵיפָא טוֹבָא אֵין תְּשִׁישׁ עֵינָן בַּח"ד לְהַרְשָׁפִין לְהַרְשָׁפִין סו"ד וּבַס' פֶּאֶת יָם דְּף ס"ו ע"ב וּבַלַּח"ש דְּף קמ"ג: וְהַעֲד הַרֵאשׁוֹן הוּא עוֹבֵר אֲנֹרַח וְאָמַר שְׁקַבְלָה בְּיָדוֹ שְׁבִיּוֹם הַמִּילָה קְרֵאוּהוּ בְּשֵׁנֵי שְׁמוֹת בְּיַחַד חֲיִים שְׁלֵמָה וְכֵן קְרוּ לִיהָ כָּל בְּנֵי עִירוֹ וְאַע"ג דְּבַעִיר זֶה שְׁחַתְמָם בָּהּ לֹא יִדְעֻנָּא אִם הָאָמַת כְּדְבָרֵיו כִּינֹן דְּהוּא עַד לֹא נ"מ מִיָּדִי דְּהַעֲד לְעוֹלָם חוֹתָם בְּשֵׁנֵי הַשְּׁמוֹת יַחַד בְּלֹא דְמַתְקָרִי כַּמ"ש מוֹר"ם סַקכ"ט סִי"ח וְשָׁם אָבִיו אַרְיָה יָדוּעַ שְׁשָׁם אָבִיו כּוֹתְבִין עַל פִּיּוֹ אֶפְיָלוֹ בְּמַגְרֵשׁ עֲצָמוֹ כַּמ"ש מוֹר"ם סִי' ק"ך מֵהַב"י: (ז') בְּאֶחָד בְּשַׁבָּת בְּחַמְשָׁה יָמִים לְיַרַח אֱלוּל שְׁנַת חַמְשָׁת אֶלְפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וְשִׁמְנָה לַב"ע נִתְּן גִּט כְּרִיתוֹת אַבְרָהָם בֶּן כְּלִיפָה הַמְּכֻנָּה עֲגִיל (בְּגִימָ"ל דְּגוֹשָׁה) לְאַשְׁתּוֹ תְּבָרָה בַּת יוֹסֵף וְעִידִיו יוֹסֵף בֶּן מִלְּשָׁה וּמְרָדְכִי בֶן יִצְחָק.

וּלְפִי שְׁעָה לֹא נִמְצְאוּ עֵדִים אַחֲרֵים יַעֲן כִּי שָׁם הָעֵד הַרֵאשׁוֹן כְּשֵׁם אָבִי הַמַּתְגַּרְשֵׁת וְשְׁמָא יֵאמְרוּ אָבִיָּה חֲתָם בְּגִיטָה וְאָמְרָנוּ לוֹ שְׁיִשְׁלַשׁ וּבָזָה מִסְפִּיק כַּמ"ש הֶרַב הַמְנִי"ח דַּנ"ז בְּשִׁגְמָ שְׁמוֹ וְשָׁם אָבִיו כְּשֵׁם הַמַּגְרֵשׁ וְשָׁם אָבִיו.

וְכַנּוּי עֲגִיל כִּינֹן דְּרַנְבָּא הֵכִי קְרוּ לִיהָ כְּתַבְנוּהוּ וְעַל הָרֹב פְּירוּשׁוֹ בֵּית מְנוּס שְׁפָן מִי שְׁיִתְבַּעוּ אוֹתוֹ לְמִשְׁפֵּט מִפְצִיר וּמְפִיִּס לְאַיְזָה אֶחָד לְהַצִּילוֹ וּבְעַרְבֵי אוֹמְרִים אַנ"א עֲאָג"ל עַלִּי"ךְ וְאֵין זֶה גְּנָאִי אַדְרָבָה שְׁבַח הוּא לוֹ שַׁב"א חֲסִים בְּצַל קוֹרְתוֹ וּבְלִשׁוֹן מְקָרָא נִמְצָא כְּזֶה טַבַּעַת עֲגִיל בְּגִימָ"ל רַפּוּיָה.

וְשָׁם תְּבָרָה ע"ש שְׁהִיא יִפְיָהּ בְּיוֹתֵר וְכֵן בְּעַרְבֵי קוֹרִין לְקוֹרָא שֶׁל דְּקָל הַנּוֹ' בְּכַרְכוֹת דְּף ל"ג וּפְיָרֵשׁ בּוֹ הַרְמָב"ם בַּפ"ח דְּבַרְכוֹת שְׁהוּא לְבָן בְּיוֹתֵר וְנִקְרָא בְּעַרְבֵי גו"מֵאָר וְכֵן הַזֶּהבָּ הַחֲשׁוּב שְׁהוּא דַּק כְּעַפְרָר קוֹרִין לוֹ תַב"ר וְלִנְקָבָה קוֹרִין תְּבָרָה דּוּמְיָא לְשָׁם דַּהַב"י שְׁפִירוּשׁוֹ מְוַזְהָבָת כְּזֶהבָּ כַּמ"ש הֶרַב עוֹז"נ דַּל"ג ע"ב וְכִינֹן שְׁהוּא שָׁם עַרְבֵי מִשְׁפָּטוֹ בַּה"א לְבַסוּף.

וְאֵירַע בְּגִט זֶה שְׁהַסוּפֵר אַחַר שְׁפַתְבָּ וַי"ו יו"ד מִתְּיַבֵּת וַיִּשְׂרָאֵל הִתְחִיל לְכַתּוֹב גַּג הָרִי"ש וְתַכְרָף נִזְפֵר וְאָמְרָנוּ שְׁיִמְתִּין עַד שְׁיִתְיַבֵּשׁ וַיִּגָּרָר קֶצֶי מֵהַגַּג שְׁפַתְבָּ בְּאֶנְפֹן שְׁיִנִּיחַ בּוֹ דְּבַר מֵה וַיּוֹסִיף עָלָיו כָּל דְּהוּ מִצַּד יָמִין אֶצֶל הַיּוֹ"ד וּבְצַד הַגָּרָר יַעֲשֶׂה שְׁנֵי יוֹדִין אַחֲרֵים וַיַּעֲרְבֵם עִם אוֹתוֹ יו"ד וְנִמְצָא נַעֲשִׂית שִׁי"ן ע"י כְּתִיבָה וּכְשִׁהֲגָרָר תוֹף הָאוֹת אֵין לְחוּשׁ וּכַמְש"ל וְעֵינָן בַּס' פֶּאֶת יָם דַּס"ב ע"ג

כִּינְצָא בְּזֶה וְתִיבָה זֹה הִיא מֵהַטְּוֶפֶס וּכְמִ"ש מוֹר"ם סִי' כַּכ"ה סִי"ו: (ח') בְּשִׁלְיֵשִׁי בְּשַׁבַּת בְּחַמְשָׁה וְעֶשְׂרִים יוֹם לִירַח מֵרַחֲשָׁנָה שְׁנַת חַמְשָׁת אֲלָפִים וְתִשְׁעִים וְתִשְׁעָה לְב"ע נְתָן גִּט פְּרִיטוֹת פָּרְגִי הַמְּכֻנָּה אֲמִין בֶּן מִשָּׁה לְאִשְׁתּוֹ מִזְלָה דְּמִתְקַרְיָא זֵאלָה בֵּת כְּלִיפָה וְעֵינֵי וְיִשְׂרָאֵל בֶּן חַיִּים וְחִי בֶן אֶהָרֹן.

וְהִנֵּה שָׁם זֶה שְׁרִשׁוֹ פֶּרֶג, גְּשֵׁרִישׁוֹ יִשׁוּעָה וְהָרֵב עִז"נ הִבִּיא מִמְהָרִיק"ש פְּתוּב בְּאֶל"ף אַחַר הָרִי"ש וְדָלָא כְּמֵהֲרָאנ"ח שְׁפִתְבָּה אַחַר הַפ"א מְשׁוּם דְּמֵהָרִיק"ש עַל הַגִּט מִמֶּשׁ קְאָמַר אֲבָל הִיא דָּף קִט"ו פְּתַב מֵהָרֵב דְּבַר מִשָּׁה ח"א סַע"ב מִמְהָר"י פְּאֵלֶק שְׁפִתְבוּ בְּלִיתִי שׁוּם אֶל"ף כְּלָל וְכ"ה בְּהָרִיב"ש סַקַע"ט שְׁהִבִּיאוּ הָרֵב עִז"נ שָׁם דָּף ח"י וְכ"ה בְּהָרִשְׁבָּץ ח"ג סִימָן רַנ"א וְרַנ"ב וְכֵן בְּמֵהָרִימ"ט ח"ב א"ה סִי"א וְכֵן פְּתַבוּ הַמְנִי"ח וְכ"כ הָרֵב דְּרַכִּי נִוְעַם א"ה דַּס"ב בְּשֵׁם פֶּרֶג, אֲלֵלָה וְכ"כ הַלַּח"ש דַּק"ס ע"ד וְאִין סְבָרָא לְחַלְקָא בֵּין פֶּרֶג, לְבַד וּבֵין פֶּרֶג, אֲלֵלָה וְכ"כ בַּס' פ"ה א ח"ג דָּף ל"ב אֲלָא דְהַרְשֵׁב"ש סַש"ס דְּפְתַבוּ מְלָא וּמִמָּה דְּהָרֵב יֵא"ה שָׁם עַל דְּבָרֵי הָרֵב דְּבַר מִשָּׁה שָׁם דְּאִיְרִי בְּפֶרֶג, אֲלֵלָה מְרַמֵּז עַל דְּבָרֵי הַג"ף דְּאִיְרִי בְּשֵׁם פָּרְגִי, מוּכַח דְּהַפְּלֵ אֶחָד כַּמ"ש וְכִינּוּן דְּרַחֲבָא סְבָרִי לָהּ דִּיכְתַּבוּ בְּלִי אֶל"ף כְּלָל עֲשִׂינוּ בֶּן.

אֲלָא שְׁמַצְאִיתִי לְהָרֵב פָּרְגִי, אֲשֶׁר בְּמַצְרִים הוּבָא בְּגו"ר א"ח כְּלָל ב' ס"ב וְכֵן שָׁם כְּלָל ג' ס"ג וְכֵן שָׁם בִּי"ד כְּלָל א' סַט"ו וְבֵאל"ה כְּלָל א' סַט"ו וְכָלֵל ד' סִי"ב וְכַח"מ כְּלָל ה' ס"ו חֲתוּם בְּאֶל"ף אַחַר הָרִי"ש וְהָעֵד הָעֵיד בְּנוֹ הָרֵב חֵיד"א בַּש"ה ח"א דַּמ"ב שְׁהִיָּה מְדַקְדָּק גְּדוּל אִף הָרֵב חֵיד"א עֲצָמוּ בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים כְּשֶׁמְבִיאוּ שִׁנְיָה אֶת טַעְמוֹ דְּבִסְפָרוֹ הַבְּרִי סַקַנ"ג וְרִי"ו וְרַצ"ז וְת"ץ וּבְשִׁוּ"ב שְׁשֵׁם סִי' רַצ"ז פְּתַבוּ בְּשִׁנֵי אֶלְפִי"ן אֶל"ף אַחַר הַפ"א וְאֶל"ף אַחַר הָרִי"ש וְאֵלּוּ שָׁם בְּכַר"י סִי' ר"א וְרַכ"ב וְכַח"ש ח"ב סִימָן ל"ח אֹת ס"ד וְשָׁם בַּש"ה ח"א וְכֵן בַּח"ב ד"ג פְּתַבוּ בְּחַד אֶל"ף אַחַר הָרִי"ש לְבַד כַּמ"ש בְּגו"ר שָׁם וּבַג"ף סִי' כַּכ"ט וְכֵן בַּעֲז"נ דָּף י"ד מוּכַיִחַ מִחֲתִימַת הָרַבְּנִים אֲלָא שְׁיֵשׁ לְחַלְקָא בֵּין פְּתַבָּם מִמֶּשׁ לְדַפּוּס וּכַמ"ש בְּסַפֵּר טִיב גִּיטִין דַּל"ג ע"ד וְכָל קַבֵּל דְּנָא נְמַצָּא לְהָרֵב פָּרְגִי, שְׁנָאֵט נַז"י מַעו"בִי תוּנַס יַע"א שְׁיֵשׁ לוֹ כַּמָּה שִׁירִים עַל שְׁמוֹ הַטּוֹב בְּאַר"ש עֲרַבָּה וְצֻחָה פָּרְגִי, לְבַד בְּלִי שׁוּם אֶל"ף וְיָדוּעַ דַּעו"בִי תוּנַס וּפָה מְתָא הַפֵּל מַקְלִי"ם אֶחָד וְאִף אִם נֹאמַר דְּאוּתוֹ הָרֵב שְׁבַמְצָרִים חוֹתֵם בְּחַד אֶל"ף אַחַר הָרִי"ש וְדֹאֵי שְׁיֵשׁ חִילּוּק בְּמַבְטָא בְּנִיגוּ לְבִינָם שְׁשֵׁם קוֹרִין אוֹתָהּ מְלַעִיל וְלָכֵן מִטִּילִין אֶל"ף אַחַר הָרִי"ש וְלֹא כֵן בְּמַבְטָא פָּה הָעִירָה וְכֵן עו"בִי תוּנַס דְּרַב הַמְּבַטָּאוֹת שְׁלָנוּ וְשִׁלְהֵם שְׁוִין וְאִין קְרִיאָתָהּ מְלַעִיל.

וּבְכַנּוּי הַנּוֹז' אֲמִין בְּסִיבַת עֲשׂוּיָה שְׁבַכְפָּר שְׁשֵׁם הָיָה קוּצֵב שְׁעַר לְבַעֲלֵי הַפְּחִמִּים וְאֶפִּילוּ שְׁהִיּוּם אִינוּ הָכִי קָרוּ לִיהָ רַבֵּי הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִין זֶה גְּנָאִי אֲדַרְבָּה שְׁכַח הוּא לוֹ שְׁהַטְעַם שְׁנַקְרָא בֶּן ע"ש נְאֻמָּנוֹתוֹ וְאֶפִּילוּ שְׁלֵא בְּפִנּוּ קוֹרִין לוֹ לְאֲמִין לֹא אִיכַפֵּת דְּהָרִי ד"מ לְמִי שְׁאוּמַר קָרָא נָא לִי לְאַבְרָהָם וְכִינְצָא הִתְכֵּן לְכַתּוּב בְּגִט לְאַבְרָהָם וְאִין זֶה עֲנִין לְשֵׁם אֲלֵגוּהָאָר דְּכַתַּב בּוֹ מֵהָרִימ"ט דְּכוּתְבִין בֵּאל"ל דְּבַה"א הִידִיעָה שְׁאֲנִי בְּגוֹן אֲלֵגָאֲזִי אֲלַחֲאֲדָב וְכִינְצָא וְכָבֵר פְּתַבְנוּ לְעִיל בְּזֶה בַּס"ד בְּשֵׁם מְבַאֲרָהּ.

וְסִדְר פְּתִיבָתָהּ כְּדָּ וְלֹא אֲאֻמִּין לְהַבְרַת הַפֶּת"ח דְּזֵרוֹת לְכַתּוּב אֶל"ף אַחַר אֶל"ף וּכַמ"ש הַג"ף סַכְכ"ט סַקַל"ז בְּשֵׁם אֲלֵגִירִיאָהּ. וְלְכַתּוּב בַּה"א וְאֶל"ף יֵשׁ לְטַעוֹת לְקְרוּתָהּ בְּאֶל"ף נְעֻזָּה כְּמוֹ יַגְעָתָ וּמַצָּאֵת הָאֲמִין וְיֵשׁ כְּאֵן שְׁנוּי מְלִשׁוֹן אֲמִין שְׁאִין הָאֶל"ף אֲלָא שְׁמוּשִׁית וְאִינָה נְרַגְשָׁת כ"כ.

וּמָה שְׁהַטְלָנוּ יו"ד אַחַר הַמ"ם כְּדִי שְׁלֵא לְטַעוֹת לְקְרוּתָהּ אֲמִין שְׁפִירוּשׁוֹ מְבַלֵּת דְּבָרִים שְׁכֵן פִּירוּשׁ אֲמִין בְּתוֹרָה וּבְנְאֻמָּנוֹת פְּתִיב בִּי"ד בְּתוֹרָה בַּס' לָהּ לָהּ וְהָאֲמִין בַּה' וְיַפְגַּ לְבוֹ כִּי לֹא הָאֲמִין לָהֶם וְכֵן

בס' תבוא ולא תאמין בתיקה וכן והן לא יאמינו בי ויאמינו בה' חוץ ויאמן העם בס' שמות שפתוב חסר יו"ד וכן בשופטים סי"א ובישעיה סכ"ח ונ"ג ובירמיה ס"מ מלא ביו"ד וכן באיוב בשני מקומות ובמשלי סכ"ו ובירמיהי"ב פתוב חסר ויש לנו לילה אחר הרוב פנודע.

וכינן שזה על שם המקרה משפטו המכונה. והמתגרשת מזלה ושם זה לא נמצא בספרים בבבאור רק מזל טוב עינן למהריק"ש ולהמני"ח ומהר"א מנטאל והרב חיד"א בח"ש ח"א סל"ח ושלחתי ליושב על המשפט בעו"בי איזמיר חיים עד העולם נר"ו יאיר ולא רינה צמאונני בתשובתו הרמתה רק שרמז לי ממ"ש הרב חיד"א וסמכנו על גיטין ישנים שמצאנו פתובה פה מזלה בלתי אל"ף במקום תנועת הפת"ח ואולי גמרי לה ממ"ש רו"ל בכ"מ מזלא בלתי אל"ף אחר הזי"ן אבל ממ"ש אל"ף לבסוף אין ללמוד משם דהוא לשון ארמי משא"ך שם זה.

וכתבנו דמתקריא זאלה דינדענו שהוא קיצור ממזלה ואע"ג דלכאורה לא היה לנו להטיל אל"ף אחר הזי"ן פינן דבעיקר השם ליתיה י"ל שלא לטעות בו לקרותו זלה הזי"ן בחי"רק מלשון זילותא או ע"ד מ"ש בסנהדרין דף צ"ח מלכות הזלה מישראל ופירש"י לשון זול משא"כ בעיקר השם אין לטעות בו פה וכה יפה לנו לכתוב באופן שאין פאן מקום לטעות: (ט') בשלישי בשבת בששה ועשרים יום לירח אדר שנת חמשת אלפים וחמש מאות ותשעים ותשע לב"ע נתן גט פרישות יצחק דמתקרי חוגה בן חנו לאשתו מרים המכוננת חוגה (בגי"מל רפויה) בת סויסי ועידי יצחק בן שלמה ואליהו בן אברהם.

וגט ראשון נכסל שפכת חוגא באל"ף ומשפטו בה"א והג"ף סקכ"ט סקמ"א לא הכשיר בזה אלא במקום עיגון או בשעת הדחק בן חנו בן נמצא שם איש בירמיה סל"ה ובנחמיה ס"ז ובד"ה א' ס"ד וסי"א וכן בתורת משה אשר חנו אלהים את עבדך ומור"ם סקכ"ט סט"ו הביא אלחנן חנו ושם אלחנן לא נמצא במחוז הזה ובס' לב שלמה סמ"ג הביא שם זה וכנתי המתגרשת חוגה אמרו על שקולה גבוה כ"כ פאלו היא צועקת ואין זה גנאי דבג' דברים אדם משתנה מחבירו בקול ובמראה ובדעת כמ"ש בסנהדרין דל"ח ע"ב ובאבות דר"ן פ"ד וגם קול גמוף וגבוה בכלל זה אלא דראיתי למתקרי"א בח"א בסוטה פ"ק דכתב דכל שנוי בקול דק באיש הוי בעל מום ובאשה להקה ועכ"פ פינן שהיא שנוי בגוף ולא מידה היתה זאת פינן דרנבא הכי קרו לה בפניה הספמנו לכתבו.

ושם אביה סויסי במצרים ובמצרב איסתאן קורין לזה אישחאדי או שחאדה שפירושו שואל על פתח ושם קורין לעני שחאד ונראה דשם זה ושם סאסי שוין הם והובא שם סאסי במהרימ"ט ח"ב א"ה סל"ו אלא דלקטנות הדבר קורין סויסי ובשם האמוראים נמצא לוי בר סויסי ובספ"ט דבתרא נכסי דבר סויסי מזבינגא לה וכן בע"ז דכ"ט בענייני רפואות נזכר מי סויסי.

ואירע כשפאו העדים לחתום הרגשנו בתיבת ודן שנכנס קצת דיו בקצת הדל"ת ועדין צורתה עליה והגורם לזה כשהלה לייבשו בשמש רצה לדעת אם נתייבש ונתן אצבעו שם ואמרנו להסופר שייניח עד שיתייבש ויגרוך ולפי מ"ש מרן בא"ח גם אם הניחה שרי פינן דצורתה עליה וכן מבאר מלשוננו בא"ה סי' קכ"ה ואע"ג דכתב מור"ם שם לתמן קודם שיכתוב פדת משה וישאל הוא עצמו סיים או לפחות קודם שיחתמו ואנן בדין לא נעשה לנו ענין זה עד שפבר נגמר הגט וכתב שם הג"ף ס"ע דדעת מרן ודעמיה גם אחר חתימה יכול לתמן להפריד האותיות או להאריך וכן"הג שם אות ז עשה מעשה ותיקן אחר פתיבת הגט.

נדע דתיקה זו ודן לדעת רבינו בפ"א אינה מן גופו של גט והוא הפך ממ"ש בפירוש המשניות: (יו"ד) ברביעי בשבת בשבעה ועשרים יום לירח אדר שנת חמשת אלפים וחמש מאות ותשעים ותשע לב"ע נתן גט פרישות אברהם בן כליפה לאשתו גמירה בת חכמון ועידיו יצחק בן שלמה ומרדכי בן יצחק ולפי שעה לא נמצאו עדים אחרים שיש פאן חשש שהעד ראשון שמו כשם אבי העד השני שיאמרו הבן והאב חתמו בגט כמס"ל ולכן אמרנו לו להעד השני שישלש מרדכי בן יצחק בן דוד.

ושם המתגרשת גמירה הוא שם קמירה בקו"ף והובא שם זה במהריק"ש ובהמני"ח ובמהר"א מוטאל ועד אחרון בס' זכות אבות וס' חסד ואמת לרבי המערב אבל לא ידעתי למה כתבוהו בא"ל"ף לבסוף הואיל והוא שם ערבי.

ומ"ש הרב יא"ה דף קכ"א ממהריק"ש וממהר"א מוטאל ע"ש גמרה בגי"מ מל הרוואה יראה בקו"ף כתבוהו ומ"ש על המני"ח שכתב בנ"א קמרא בא"ל"ף לא כתב בן אלא ע"ש קודס"א וקושט"א קאי שבערבי היהודים קורין קמרה בקו"ף והנפריים בגי"מ מל ועיין להג"ף סי' קכ"ח ס"ג ממהרימ"ט שפן ברז"ל שלשה חילופים במבטא הזה ואחר התקירה ידענו דקראה ע"ש זקנתה ששמה קמרה בקו"ף אף לזאת שלפנינו כ"ע קרו לה בגי"מ מל ואין לנו אלא מה שלפנינו וכמ"ש הג"ף סקכ"ט ס"ז וסקל"ב בשם גימיה וחנונה ואח"ז בדקנו בכתובתה ומצינו שפך כתוב אף מזה אין ראיה כ"כ יען דהם מהפפריים והכותב הפתובה שם משפיל בעלמא ושאיני אם פתובה נכתב בעיר שיש שם סופר ת"ח וראיתנו מקל בני הפפר הנז"ל דקורין אותה בגי"מ מל.

ובשם חכמון הנה בפה העירה יש ת"ח אחר ששמו כף ומהר"א מוטאל הביא מקרא מד"ה א' סי"א וסז"ך עצם איש חכמוני בני"ו וכן נמצא באגרות הרמב"ם שכתב לתלמידו יוסף חכמוני ע"כ. ובשמואל ב' סכ"ג נכתב יושב בשבת תחפמני חסר וי"ו אבל מפיון שנמצא עצם איש כתוב בני"ו כף ראוי לקותבו ותחמוני ותחמוני הפל אחד ובכ"ף דגושה והרב חיד"א בועד לתחמים דף כ"א ע"ב מביא מחידושים אשר בריש ספר מעשה רק"ח למז"ה גזפר ישמעאל בן חכמון וכן מצינו בכתבים ושטרות שכתוב שם משפחה חכמון.

ואירע בתיבת וחיכא שזדבקה קצת מהח"ת עם הנו"ן קודם שכתב פדת משה וישאל ושמרנו לו שיגרר אחר שיתייבש וכשגרר גרר בחונק וניקב הנזיר נקב קטן וניסה בקולמוס שהעביר שם קלמוס ולא נראה עוד הנקב ועיין בג"ף סקכ"ה ס"ב שהכשיר וכן עשה מעשה בספר פאת ים דף ס"ב ע"ג: (י"א) בשני בשבת בחמשה ועשרים לירח אב שנת חמשת אלפים ושש מאות ותשעים ותשע לב"ע נתן גט פרישות משה המכונה גדורה לאשתו מזלה בת לוי ועידיו אליהו בן מרדכי ומרדכי בן יצחק ומשום ששם אבי עד הראשון כשם העד השני אמרנו לעד הראשון שישלש שיקתוב אליהו בן מרדכי בן אליהו וכמס"ל מזה ולפי שעה לא נמצאו אחרים.

וכנזי גדורה הוא שם קדירה של נחונשת בלשוננו הקדוש סיר וכו"ה ובסירות ובדודים ואמרו שקראהו בן על שהיה פריסו רחבה עד שאינו משיר פאה בקערה וקדירה הנז' נקראת גדר (בגי"מ מל שב"א והדל"ת בפת"ח) בערבי ונראה דאין זה גנאי ור"י ב"ר יוסי בספ"ז דפסחים קרי לנפשיה פריסי רחבה ועיין שם דף פ"ט ע"ב ובברכות דף מ"ב ועיין במדרש חזית בפסוק מעולפת על ר' אלעזר בר"ש יעו"ש וכן באיכה רבתי ע"פ ויגרס בפחץ בר"י בן בתירא אחר שפבר אכל סעודה המפסקת זמן אותו ריש גלותא לסעוד עמו ואכל כדי צרכו עד שתמה עליו ריש גלותא יעו"ש.

ובשייר פאה בקערה אינו אלא משורת ד"א ובצירובין דף נ"ג ריב"ח לא נזהר בזה ומ"ש בסנהדרין דף צ"ד מארת ה' בבית רשע זה פקח בן רמליהו שהיה אוכל ארבעים סאה גזלות בקניוח סעודה ונה צדיקים ובן דף זה חזקיה מלך יהודה שהיה אוכל ליטרא ירק ע"כ היינו על תענוגי העולם בפשר ועופות ודגים יתר על שיעור סעודה תדע דבשפת דק"מ ע"ב איתא רב חסדא אמר אנא לא בעניותי אכלי ירקא משום דגריך ולא בעתירותי אכלי ירקא אמנא היכא דליעול ירקא ליעול בשרא וכוורי ע"כ.

ולכאורה הוא מנגד להך דסנהדרין אם לא שנאמר דבמה ללפת סעודתו שאני ור' יוחנן שהיה בזמן רב חסדא כמ"ש במקום אחר אמר על רב שאמר צריכים אנו לחוש לדברי זקן ראב"ע שנתן שיעור לממונו שאז באכילת ירק או דגים או בשר דאמר אבא ממשפחת בריאים היה אבל אנו מי שיש לו פרוטה בתוך פיסו יריצנה לחנוני ור"ן סיים פגון אנו לוין ואוכלין כמ"ש בתולין דפ"ד אלא דמדרך הרפואה אמרו בגיטין דף ע' אכול שלישי ושתה שלישי והניח שלישי לכשתקעום תעמוד על מלוואך ע"כ.

והסכמנו לכותבו פיון דרנבא קרו ליה הכי בפניו כמו שהעידו בני הפקר שהוא אין לו בזה שום גנאי. והמתגרשת הנז' שאלנוה ע"ש אביה כי היא נאמנת בזה ואמרה שלא הפירה אותו אלא שכן אחיה שנלב"ע אמר לה ששם אביה מכלוף אף בני הפקר כולם אמרו שלא הפירו בו אלא בשם לוי ובהיותנו בזה מן השמים אנהרינהו לעינינו שנמצא ביד אחד מבני הפקר שהוא ש"ח שחייב אחיה לאחרים ונכתב שמו מכלוף בן לוי ובנדאי דטעמה בין אחיה לאביה וכיוצא בזה כתב הג"ף בין טעות שם אביה לאחי אביה ולכן כתבנו בת לוי.

והגט הראשון נפסל מחמת שלא נכתב תיבת דתיצביין בשגם שכתב מרן סכ"ו אם חסר תיקה אחת מהטופס אם אינו משנה הענין אינו נפסל בכך וה"נ פיון שכתב למהך להתנסבא לכל גבר יהיה מה שיהיה פרצונה או שלא פרצונה מ"מ הפר"ח כתב ע"ד מרן הנז' מ"מ לכתחילה לא תתגרש בגט זה: (י"ב) בשני בשבת בשנים ועשרים יום לירח אלול ש' ח"א וחמש מאות ותשעים ותשע לב"ע נתן גט פרישות יצחק בן חנן לאשתו יזה בת אברהם (היו"ד בחי"ריק והזי"ן בפ"תח) ועידיו שלמה בן רחמים ומרדכי בן יצחק ול"ש לא נמצאו זולתם ומחשש שלא יאמרו הבן חתם בגט אביו כמו שחשש הרב פ"הא ח"ד דף י"ב ע"ב אמרנו להעד שישלש בן יצחק בן יעקב.

ושורש שם המתגרשת מלשון די שפן המנהג מי שהוליד נקבות רבות קורא לאחרונה שבהם בן כלומר די מהולדת נקבות ואין לחוש בקריאתה כלשון ולפני המזבז יזה שבע פעמים היו"ד בחי"ריק וזי"ן צי"רי דכשפוטב שם אביה יפירו וידעו שפך שמה וכמש"ל מיסוד הג"ף בשם שלום וכן יש להוכיח ממ"ש מהריט"ץ סי' רל"ב בשם עפ"ה שצריך לכתבו בה"א לבסוף אע"ג דכתוב עפ"ה שפיר ביו"ד חי"ריק והוא לשון ענף.

ואירע בתיבת וכדו שהאריך הני"ו קצת עד שנראית ואינה נראית פנו"ן ארנפה אע"פ שיש שנוי פנו"ן ארנפה שהוא כזי"ן משא"כ צורת הני"ו עכ"ז שמה יקראנה תינוק דלא חפים ולא טיפש נו"ן וכמ"ש האמ"ל דנ"ט ללמוד בן מדברי הב"י וכ"כ בלד"א דף ל"א ועיין להג"ף סכ"ו סמ"ו שלא התיר מהריב"ל בזה אלא במקום עיגון או שפך נסמן הגט ועיין להרב פנים מאירות ח"א סי"ט שכתב פל שהווי"ם ארנפים אין להשגיח בתינוק כי אינו בקי בווי"ן ארנפין והרבנים הנ"ל לא הזכירו מדבריו אבל נ"ד שנא ושנא דאינו ברור לנו שכ"כ ארנפה והבאנו תינוק דלא חפים ולא טיפש וקראה ני"ו והקשרוהו: (י"ג) בשלישי בשבת בשלשה ועשרים יום לירח אלול ש'

ח"א וח"מ ותשעים ותשע לב"ע נתן גט פְּרִיתוֹת יוֹסֵף בֶּן אֱלִיהוּ לְאִשְׁתּוֹ זְמַרְדָּה בֵּת יְהוּדָה וְעֵידִיו שְׁלֵמָה בֶּן רַחֲמִים וּמְרָדְכִי בֶּן יִצְחָק.

וְשֵׁם זְמַרְדָּה בְּזִי"ן אַע"ג דְּמָרְן בְּתָשׁוּ' דָּף פ"א קָרָא עָרְעָר עַל חֲכָם שְׁבַמְצָרִים שְׁכַתְבָּה בְּזִי"ן וְלִדְעָתוֹ דִּינָה בְּשִׁי"ן וְכ"כ כַּנ"ה וְהַג וְהַהר"א מְנוֹטָאֵל הֵנָּה הַג"ף סַכְכ"ח ס"ג וּבַעֲזוֹנ דַּכ"ו הֵבִיא מִמְהַרִּימ"ט דְּהַאֲמַת עִם הַחֲכָם שְׁבַמְצָרִים שְׁפָן בְּעָרְבֵי הָאָבֶן הַזֹּאת זְמַרְדָּה וְכֵן תְּרַגְמָה רַבִּינוּ סְעֻדָּה וְהַרְד"ק וְכֵן מוֹכַח מִהַתְרַגּוּם וְרַבִּינוּ בְּחֵי כַּמ"ש הַרְב ג"ף שֵׁם וְכ"ה בְּמַהֲרִיק"ש וְבַהֲמַנִּי"ח וְזֶה תְּלוּי בְּמַבְטָא הַלְשׁוֹנוֹת כַּמ"ש שֵׁם וְכ"ע דָּאָם הָיָה הַגֵּט בְּמַצְרִים לֹא הָיָה מְרָן מְעָרְעָר ע"ז וְכ"כ הַרְב פָּאָת יָם דַּס"ה.

וְמָה שְׁכַתְבוּהָ בְּאֵל"ף תְּחִילָה בְּדַקְנוּ בְּגִיטִין יְשָׁנִים וְאִינָה בְּאֵל"ף תְּחִילָה וּבְנוֹדָאֵי מִטְעַם הַנּוֹ"ל בְּשֵׁם מְבַאֲרָכָה דַּה"נ עֵיקָר הַשֵּׁם זְמַרְדָּה וּבְשֵׁם בְּמַבְטָא אֲוֹמְרִים אֲזַמְרָדָה אִין הָאֵל"ף מְעֵיקָר הַשֵּׁם וְהַרְב פָּאָת יָם שְׁכַתְבָּה גַּם בְּלָמ"ד שְׁהִטִּיל אֵל"ף אַחַר הַלָּמ"ד וּבְשֵׁנֵי יוֹדִי"ן וְהַאֲשָׁה הִיא מִפָּה הָעֵינָה כַּמ"ש שֵׁם וּמַצָּא פְּתוּב בְּכַתְוֵבָתָה זְמֹרִידָה וְחָשַׁשׁ לְשֵׁם זֶה וְרַמְזוּ בְּמַתְקַרְיָא ע"ש הֵינּוּ מִשּׁוּם שְׁשֵׁם קָרוּ לָהּ אִיזְמִירָאֵלְדָה לְפִי שְׂאִינָם בְּקִיָּאִים בְּשֵׁם עָרְבֵי וְכַמ"ש מְהַרִּיט"ץ סִימָן רַל"ב.

וְמָה שְׁנִמְצָא שְׁכַתוּב בְּכַתְוֵבָתָה זְמֹרִידָה מוֹכַח שְׁבַפָּה הָעֵינָה אִין מִטְלִין אֵל"ף בְּתַחֲלִיל שֵׁם זֶה וְכַעַת לֹא שְׁמַעְתִּי שֵׁם זְמֹרִידָה בְּפָה הָעֵינָה. וְאִירַע בְּגַט זֶה בְּשִׁטָּה בְּסוֹפָה תִּיבַת דְּתִצְבִּיין הַנִּיחַ הַסּוֹפֵר חֶלֶק שְׁעוֹר שְׁנֵי אוֹתִיּוֹת וְכַתֵּב בְּרִישׁ שִׁטָּה שְׂאֲחַרְיָה מָה שְׂצָרִיף לּוֹ עֵינֵן לְהַרְב פ"ה אַחַר ח"א דַּע"ט שְׁיִטְיִיטוֹ אוֹתוֹ הַחֶלֶק בְּדִיו וְכ"כ הַג"ף סַכְכ"א אִם הַנִּיחוּ הָעֵדִים חֶלֶק לְפָנֵי חֲתִימָתָן: (י"ד) בְּחַמִּישֵׁי בְּשַׁבַּת בְּאַחַד עֶשֶׂר יוֹם לְיָרַח שְׁבַט שְׁנַת ח"א וְשֵׁשׁ מֵאוֹת לַב"ע נָתַן גֵּט פְּרִיתוֹת יַעֲקֹב דְּמַתְקַרִּי עֵקִיבָה בֶּן כְּלִיפָה לְאִשְׁתּוֹ מְרִים דְּמַתְקַרְיָא מְרוֹמָה (הַמ"ם שְׁנֵי בַּפְת"ח) בֵּת מְרָדְכִי דְּמַתְקַרִּי דוֹכָה (בְּכ"ף רְפוּיָה) וְעֵידִיו יוֹסֵף בֶּן אֱלִיהוּ וּמִשָּׁה בֶּן יוֹסֵף וּלְפִי שְׁשֵׁם הָעֵד הָרֵאשׁוֹן בְּשֵׁם אָבִי הָעֵד הַשֵּׁנִי מְחָשֵׁשׁ כַּנּוֹ"ל אֲמַרְנוּ לּוֹ שְׁיִשְׁלַשׁ מִשָּׁה בֶּן יוֹסֵף בֶּן רֵאוּבֵן.

וְדוֹכָה לֹא יִדְעוּ פִּירוּשׁוֹ וְלֹא יִדְעוּ שֵׁשׁ בּוֹ חָשַׁשׁ גְּנָאֵי וְיִדְעוּ דָּאִינוּ קִיצוֹר שֵׁם אֱלָא כְּפוּי בְּעֵלְמָא וּמְשַׁפְטוֹ הַמְּכֹנָה. מְרוֹמָה יִדְעוּ שֶׁהוּא קִיצוֹר שֵׁם מְרִים וְאֵע"פ שֵׁשׁ לְטַעוֹת בּוֹ לְקִרוֹת הַמ"ם שְׁנֵי בְּצִי"רִי מְלִשׁוֹן הַדְּבָר מְרוֹמָה כְּבָר כְּתוּבָנוּ לְעֵיל מְהַרְב ג"ף דָּאִין לְחֹוֹשׁ.

וְאֲמָרוּ לָנוּ קָצַת ב"א דְּהַמְגָרֵשׁ הֵנָּה קָרוּ לִיהָ עַגְבָּאֵי וְהוּא קִיצוֹר מִשֵּׁם יַעֲקֹב בְּפָה הָעֵינָה כְּפוּדָע אָבֵל זֶה שְׁמוֹ יַעֲקֹב וְעֵקִיבָה וְנִסְתַּפְקְנוּ בּוֹ אַע"פ שְׁשֵׁם יַעֲקֹב וְעֵקִיבָה קְרוּבִים זֶה לְזֶה מ"מ לֹא יִדְעוּ אִם הוּא קִיצוֹר לְיַעֲקֹב וְצָרִיף לְכַתּוּב יַעֲקֹב דְּמַתְקַרִּי עַגְבָּאֵי אוֹ קִיצוֹר לְשֵׁם עֵקִיבָה וְצָרִיף לְכַתּוּב יַעֲקֹב דְּמַתְקַרִּי עֵקִיבָה וְדְמַתְקַרִּי עַגְבָּאֵי וְכָל שְׁשֵׁם סָפֵק הָעֵדָרוּ יוֹתֵר טוֹב מְמַצִּיאֹתוֹ.

וְגַט רֵאשׁוֹן נְפֹסֵל מְחַמַּת שְׁכַתֵּב בְּדָלָא אֲנִיפָא אַע"ג דְּמָרְן כְּתֵב אִם כְּתֵב בְּדָלָא אֲנִים הַגֵּט כְּשֵׁר ה"ד מִשּׁוּם דְּהוּא לְשׁוֹן זְכָר וּמ"ל אֲנִיפָא אוֹ אֲנִים אָבֵל בְּלִשׁוֹן נְקֵבָה מְשַׁמַּע הִיא לֹא אֲנוּסָה אָבֵל הוּא אֲנוּס וְאִין הָאִישׁ מְגָרֵשׁ אֱלָא לְרַצוֹנוֹ וּבְגֵט הָאֲחֵר שְׁכַתֵּב נְפֹסֵל ג"כ שְׁבַשְׁיָטָה רֵאשׁוֹנָה נְמַחֵק תִּיבָה אַחַת וְאֲמַרְנוּ לּוֹ שְׁיַחַתּוּף אוֹתָהּ שִׁטָּה וּישְׁרִטֵט שִׁטָּה שְׁלָמָה לְמִטָּה בְּמָה שְׁשֻׁרְטֵט לְחֲתִימַת הָעֵדִים וְיַעֲשֶׂה עוֹד חֲצִי שִׁטָּה אַחֲרַת לְהָעֵדִים וְכִינּוֹן דְּבִאוֹתוֹ נִיָּיר עֲצָמוֹ אִין צָרִיף לְחַזֹּר וּלְצִוּוֹת פ"א כַּמ"ש הַג"פ סִימָן קַכ"ב ס"ט.

וְאַחַר שְׁנַגְמַר הַגֵּט רֵאִינוּ בְּתִיבַת חֲמִשָּׁת שְׁהַחִי"ת וְהַמ"ם נְכַתְּבוּ עַל הַשְּׁרִטוּט הֵנָּה מְדַבְּרִי מְרָן שְׁכַתֵּב יֵשׁ לְיַזְהַר מְלִשְׁרִטֵט בְּאַבְרָם מוֹכַח דְּכּוֹתְבִין עַל הַשְּׁרִטוּט וְכַמ"ש הַג"פ שֵׁם סַנ"ד וְגַם בְּכּוֹתֵב

על האבר פתב הב"ש והפר"ח שם אם פבר נכתב פשר ודברי מור"ם שם שקולים וכמ"ש שם הג"פ.

איברא דמטעם זה ומטעמים אחרים מזהירין להסופרים שלא יכתבו עליו ממש כמ"ש הרב הנז' שם וכ"כ בס"ה לכנ"הג דקפ"ו ולהב"ש בס"ה סע"ז ובנ"ש דס"ו ובספר פני יצחק דף ו' ומהרי"ך והלח"ש דקמ"ב ובס' אגורה באהלך דמ"ג הכשיר בכתב דל"ת של דתיצבין על השרטוט אלא דהרב לב שלמה דס"ה פתב דרבו עליו חביריו ופסלוהו ונאנן בדידן המגרש הזה הנה שוטה ונשתפה אבל עדיין מבוהל קצת וכבר נפסל כמה פעמים וקשה הדבר לכתוב אחר שאם נטריח עליו לחזור ולצוות שפא לא ירצה דאעיקרא לא רצה לגרש פי אם אחר כמה פיוסים וסמכנו להקל בזה ומטעם זה הכשרנו בטעות אחר שהסופר פתב בסוף שיטה ט' נהרי את מותרת לכל אדם ונשארו לו עוד ג' שיטות ומן הידוע פי בשיטה יו"ד נכתבות ה' תיבות אלו כדי שבשיטה י"א יכתוב מן ודן וכו' עד פיטורין ובשיטה י"ב פדת משה וישאל ולא יותר והוא על סדר מהר"י מינץ ודן בתחילת שורה כדי שיהיה ספר תירוכין ואגרת שבדקין וגט פיטורין בחד שיטה ונהיאו הג"פ סקכ"ו סנ"ז והב"ש בס"ה ס"ה והמני"ח דף ס"ד ובס"נ"ש דכ"ח פל זה אינו אלא לזהירות בעלמא כדי שלא יצטרף לו לכתוב תיבה מאלו בשיטה אחרונה וכמ"ש הכנ"הג שם אות נ"א דאין קפידא לכתוב ודן בריש שיטה או באמצעה ע"כ וכל ההקפדה על שיטה י"ב לבד שלא לכתוב בה יותר מג' תיבות שהם פדת משה וישאל וכמ"ש מרן סקכ"ו ובה נמי פתב בב"י סק"ל מהרשב"א דלא נפסל אם עבר וכתב יותר ושכ"כ הרא"ש והרשב"ץ בח"א ס"ד וכ"כ גם שם בח"ב סע"ז והרדב"ז ח"ב סימן תכ"ג ונגדון דידן מצאתי להרשב"ץ ח"ד טור השני סיו"ד שכתב בשיטה י"א מן תיבת מנאי עד פיטורין וגער בתכם שתקנו מטעם שיש רינח הרבה בין תיבה לתיבה וכיון דהבעל לא צינה היאך יתקן והו"ל להניחו פן יעו"ש ואילו על מ"ש ודן וכו' עד פיטורין בב' שיטות לא דיבר בזה וז"ל ה' דבר משה דקע"ה הרי את מותרת לכל אדם אע"ג דנהגו לכתבה בשיטה עצירית לאו לעיכובא פי אם מפני שצריך אח"ך לכתוב ודן וכו' כדי שביבא פדת משה וישאל בשיטה י"ב והעיקר הוא שלא לכתוב נהרי את מותרת לכל אדם בב' שיטות וכו' וכן נעשה מעשה בגט שנכתב בדיעבד נהרי את וכו' עד פיטורין בשיטה אחת של י"א וכו' יעו"ש ובשגם היינו יכולים לומר לו שכתוב בשיטה עצירית מן ודן וכו' עד פיטורין ובשיטה י"א פדת משה וישאל שהכשיר בזה הרב ג"פ סקכ"ה סמ"ו וכ"כ בס' קול אליהו ח"ב דקכ"ג ומביא פן מהרשב"ץ ח"א ס"ו וח"ב ספ"א ובנו הרשב"ש סי' רע"ג וכ"כ היא"ה סקכ"ה שפן עשה מעשה מהרמ"ג לסימן לשליח הולכה ונהיאו הרב הנ"ל שם וכ"כ הרב פ"ה ח"ג דל"ב שפן עשה מעשה מהר"א יצחקי ז"ל מ"מ שנוי זה הוא שנוי מורגש מה גם דהרא"ש פתב בתשובה דאין להכשירו אלא במקום עיגון והלח"ש דף קמ"ז פתב דאירע פן ופסלוהו וכן בס' דברי אמת בק"ו דכ"ד הקמיר בדבר וכן בס' פאת ים דף ס"א ע"ד אבל מה שעשינו אין בו פקפוק רק זהירות הרב מהר"י מינץ אין פאן ומההכרח שהזכרנו הכשרנוהו: (ט"ו) ברביעי בשבת בשבעה ועשרים יום לירח אדר שנת ח"א ושש מאות לב"ע נתן גט פרישות עזורה בן משה לאשתו ורידה בת סעדאן ועידי יוסף בן אליהו ומרדכי בן יצחק.

ושם המגרש קרוב לשם עזריה שמשפטו בה"א לבסוף ששם עזריה פן נכתב בעזרא ונחמיה וד"ה ובנחמיה יו"ד נמצא שם עזור וחקרנו עד מקום שידינו מגעת אולי שהוא קצור שם מעזרא או אליעזר או אלעזר ע"ד מה שנסתפק הרב חיד"א בח"ש ח"א סל"ח בשם עזר ולא נמצא פי אם שם עזורה לבד והמגרש הנז' אמרו לנו שיש לו פנוי בשליפות (בכ"ף רפויה) על שהיה תופר

תפירות עקומות ועקושות כמעשה הדיוט ורובא הכי קרו ליה בפניו וכפי דבריו על הרוב לא היה משיב בשם זה ויש לי הקפדה בזה ואע"ג דהגאון ה' נודע ביהודה ח"ב סקי"ח פתב פנוי גימ"פני על שהיה נושא סבל שאני הכא שיש לו הקפדה בזה שהוא חרפה לו שפעשהו מעשה הדיוט וגם נסתפקנו בסדר פתיבתו לכן הסכמנו שלא לכותבו.

ושם המתגרשת ורידה שפירושו נרד ומהריק"ש פתב וארדא באל"ף לבסוף ולא ידעתי למה אחר שהוא נמשך מל"הק צ"ל בה"א ובס' עז"נ פתב שקורין הדל"ת בצ"רי וזה"א שבסופה לרמז על הצ"רי שבאות שלפניה והיא במקום יו"ד והרב יא"ה הביא מהמני"ח בלי אל"ף אחר הני"ו והנה במבטא המקום הזה שושנה נרדה הדל"ת בפת"ח ושם ורידה לקטנות השם והני"ו משורש המלה.

ושם סעדאן נגזר משם סעיד שהובא בהריב"ש סי' קס"ו וכן הובא במהריק"ש סעיד וסעידה וסעדונה וכן בהמני"ח ושם דף נ"ד פתב שם זה סעדאן בפרטות וקריאתו בדל"ת בקמ"ץ רחב ולכן צריך להטיל אל"ף אחריו וכמ"ש הגו"ר בשם סאסיה פי לפי המדקדקים כצ"ל כמו וקאם שאון מעיר ראמות לאויל חכמות יעו"ש.

ואירע בגט זה פתיבת בנפשיכי שיו"ד הפ"א נדבקה קצת ממנה למטה עיין להג"ף סקכ"ה סכ"ד ול"ב וע"ו שיש להקל בדיבוק היו"ד דין של האל"ף והפ"א והצד"י והשי"ן כל שלא נפסדה צורתם ומ"מ אמרנו לסופר שיגרר מלמטה אותו קצת: (ט"ז) ברביעי בשבת בשמנה ועשרים יום לירח תמוז שנת ח"א ושש מאות לב"ע נתן גט פרישות חי בן אליהו דמתקרי ואנו לאשתו גמארה בת כליפה ועידיו יהודה בן משה ומרדכי בן יצחק.

וידענו דלקיצור שם אליהו קורין ואנו והאל"ף היא תמורת הפת"ח של הני"ו והיא מיסוד השם שיש שם אל"ף. ושם גמארה הוא הירח בערבי וידענו שיש שתי שמות קמרה בקו"ף וגמרה בגימ"ל או גמארה וגמרה ולהבדיל בין גמרה לגמארה בהכרח להטיל אל"ף אחר הפ"ם פדי שלא ישמש טעות בקריאתה: (י"ז) באחד בשבת בשלשה ימים לירח טבת ש' חמשת אלפים ושש מאות לב"ע נתן גט פרישות מאיר בן יהודה לאשתו דמתקריא גוהרה בת דמתקרי יעקב ועידיו מרדכי בן מסעוד ושלמה בן רחמים.

והמגרש והמתגרשת גרים מארץ אחרת והוחזקו בעיר זו כמה חדשים וכתובתה מעיר ארג, גל בידה וכתוב בגונה אגואהר ואמרו שהם מהמערב הפנימי ושם אין מכירין שם אגואהר רק שם גוהרה אלא שבארג, גל אינן יודעין שם גוהרה פי אם גואהר לכן פתב בכתובתה פן ובפה העירה שהוא מקום הגירושין כ"ע קרו לה גוהרה אלא שבעלה ואמה אמרו שאיזה פעמים קצת ב"א בעיר הזאת קרו לה גוהר או גואהר.

והנה מה שאמרה שבמערב הפנימי אין שם שם אגואהר אינו פן דבשמות אשר בספר זכות אבות ובס' חיים וחסד שהם מחכמי המערב כתוב שניהם יחד גוהרה ואגואהר ומ"ש בכתובתה אגואהר מדברי הג"ף סקכ"ט סקל"ב מוכח דשם שפתוב בכתובה מילתא היא אם לא שהסופר שאלוהו והשיב דמסברא עשה פן יעו"ש וכמו שהקשה מדברי הג"ף הנז' הרב חיד"א בח"ש ח"א דמ"ה ע"ג וע"ד הרב דברי אמת יעו"ש.

ואיך שיהיה פיון דבעיר זו מקום הגירושין קצת ב"א קרו לה גוהר או גואהר פתבנו דמתקריא גוהרה. ובתיבת דמתקריא שם רמז לשתי שמות הנז' ולא פתבנום בפירוש יען לא הוברר לנו

איזה משני שמות הנז' קרו ליה רנפא פדי להקדימו לשם האחר ובתיבת דמתקריא ינצדק גם על שני שמות כמ"ש הרב זרע אברהם סי"ג ואתו עמו הרב משאת משה ח"ב א"ה דט"ל ונדונו שם כנ"ד וכ"כ בס' אות היא לעולם דס"ח ע"ג וכתב שכ"כ בעל מ"ע דמתקריא לרמז לשני שמות וסמכו על מ"ש מרן פותבין שם שהוא רגילים בו ויודעים בו ביותר ואומר שם פ' וכל שום שיש לו אף שמנהגינו לכתוב אפילו הקיצורים שאני הכא שנסתפקנו ספק הנ"ל.

ומה שפכתנו בת דמתקרי יעקב משום שאמרה שאביה נקרא ג"כ עפו בדגשות הפ"ף וכן עשה הרב חיד"א שם דמ"ג בשם אברהם וואלף וכתב שם דגם בשם האבות עבדינו פהוראת מהרימ"ט בשם אבגלי לאפוקי ממי שערער ע"ז והוא ביא"ה דק"ט ושכ"כ הרב דברי אמת וכן ראיתי בספר פאת ים דס"ז ע"ד ולא הזכיר מדברי הרב דברי אמת זולת אם אותו שם הוא מקוצור שם ראשון אינו צריך לזה יעו"ש.

ובשם העד מרדכי בפעט החתימה אמר שיש לו שם בן ציון והרב חיד"א הביא שם זה והיינו נבוכים בזה דאולי יחשבו דהוא שילוש מרדכי בן ציון בן מסעוד משום דהעד אינו כותב דמתקרי כנודע עד שחקרנו ודרשנו מאביו ואמר להד"מ ומעולם לא קראו אלא מרדכי.

ושם מסעוד הובא במהר"א מןטאל ובכנ"ה א"ה סקי"ט הג"ה ט אות נ"א ובעז"נ די"ג מהריב"ש סקע"ו ובס' הגלגולים דל"ו ע"ד וכן בס' שבחי האר"י ובספרי חכמי המערב הנז"ל והרב חיד"א שם בח"ש דמ"ג ודמ"ח ובס' עולת שמואל דל"ז ובס' פאת ים דס"ב ודס"ה ובס' טיב גיטין דל"ה.

ושם גוהרה הובא בעז"נ דל"ג וכהמני"ח ופ"הא ח"ג דף ל"ו ולב"ר מניה דבר ס' ברכות המים דקל"ו ובשמות למהריק"ש פתוב גוהרה והפ"הא שם תלה בט"ס ובספרי חכמי המערב הנז"ל דכתובה באל"ף לבסוף לא ידעתי למה: (ח"י) ברביעי בשפת באחד ועשרים יום לירח אייר שנת ח"א ויש מאות לב"ע נתן גט פרישות מרדכי דמתקרי מרידה בן שלום לאשתו דמתקריא גמארה ודמתקריא פמורה (בכ"ף רפויה) בת אברהם ועידיו יוסף בן אליהו ומרדכי בן יצחק.

ואע"פ שאין מנהג ליתן גט באייר כמ"ש מור"ם שעת הדחק ומקום עיגונא שאני שהמגרש הזה המיר כבודו ורצה לברוח בספינה המוכנת לילף למלט נפשו מני שחת. וכתבנו דמתקריא שידענו שקהיה לה שם מהעריסה ונשתקע וע"פ הוראת מהרימ"ט לרמזו בתיבת מתקריא ורנפא קורין לה גמארה ולכן הקדמנוהו למיעוטא דקרו לה פמורה.

פכתנו ודמתקריא בנ"ו אע"ג דמהר"י מינץ כתב דאין לכתבו בנ"ו כי אם בכנויים וה' נחלת שבעה הביא סמך לזה וכ"ד הב"ש בסק"ט ונהביאו ה' יא"ה דקי"ג וכ"כ בס' טיב גיטין הרואה יראה במזכרת הגיטין אשר בס"ס הרב המכתב דכתבה בנ"ו וכ"כ ה' יא"ה שם מס' דבר משה ח"א סנ"ח ונהביאו הלח"ש דף קנ"ח ע"ד וכ"כ ה' חיד"א בח"ש ח"א באברהם חיים יעו"ש וכ"כ בס' פ"הא ח"א דס"ו ע"ד ויעו"ש מה שציין וכ"כ בס' פאת נגב דס"ג ע"א וע"ב וכ"כ בס' טיב גיטין בילקוטי השמות דל"ח ע"ב דמתקריא ודמתקריא.

ובשם המגרש שפכתנו מרידה עיין בס' פ"הא שם דס"ז ע"א כ"ש למנהגינו דכותבין כל הקיצורים כמ"ש בתחילת קונטרסים זה ומשפטו בלא אל"ף תחילה כמ"ש שם ועוד פינו דגגור משם מרדכי ואזלינו בטר עיקר השם וכמ"ל בשם מבארכה כ"ש במרידה דבמבטא אין פאן תנועת האל"ף במחוז הזה.

ושם אבי המגרש שלום כן משפטו בני"ו כמ"ש הג"ף סקכ"ט סקכ"ה ובעז"נ דכ"א נכתב מהר"א מנטאל שפן פותבין ברוב המקומות והמני"ח פתב שפן הספימו חכמי ירושלים וקושטא וקצת מחכמי מצרים וכ"ה בס"ה להב"ש וכ"כ ה' פ"הא בח"ב דפ"ג ובס' אגורה באהלה דפ"ג ע"ב ובספר פאת ים דס"ה ויעו"ש מ"ש ליישב מ"ש הרב משאת משה על דברי הג"פ הנ"ל ועיין להרב טיב גיטין דמ"א מ"ש ישוב אחר דליתה לחששא לשם אחר שאותיותיו בכתיבתו כף: (י"ט) בשלישי בשבת בארבעה ועשרים יום לירח תמוז שנת חמשת אלפים ושש מאות ואחת לב"ע נתן גט פרייתות מרדכי דמתקרי מרידה בן דוד לאשתו מסעודה ועידיו יוסף בן אליהו ומרדכי בן יצחק ולא פתבנו שם אביה יען שאמרו ששמו חי בנגמן וקורין לו בשניהם יחד ולא ידענו אם בשעת מילה קראוהו בשניהם יחד דאז צריה לכתוב חי בנגמן ולא דמתקרי וכמ"ש הג"פ סקכ"ט ס"ג וילדעתו אם פתב דמתקרי פסול ואם קראוהו בשעת מילה באחד מהם אף שאח"ך חיברו עמו שם אחר צ"ל דמתקרי וכמבואר מלשון מור"ם שם סי"ד שכתב אבל אם נקרא בשני השמות ביחד או שעולה כף לס"ת פשר ע"כ משמע דבדיעבד הוא דכשר וכמ"ש הג"פ שם.

איברא דהרב קמ"ר ח"ב בש"ות ששם סט"ו צידד היינו דוקא בדאיפא דקרו ליה בב' שמות יחד ואיפא דקרו ליה בשם אחד ע"כ משמע אבל אם כ"ע קרו ליה בשני שמות ביחד הו"ל כאילו שניהם בשעת מילה וצריה לכתוב שניהם יחד ואם פתב דמתקרי פסול ואף שידענו שבקריאתו לס"ת נקרא בשם חי לבד מ"מ חתימתו לא ידענו אולי חותם בשניהם יחד ויש בזה צדדים וצדי צדדים כשהס"ת והחתימה סתראי גינהו וצריה לידע הי מנייהו רובא כמו שהצריה הג"פ בזה שם סי' צ"ח ותו אולי שם אחד מהם ע"י חולי וצריה להקדים השנוי פנודע ומכל הני ספיקיה שמטנו אותו וכבר ידוע כל שיש ספק בשם האבות העדרו טפי עדיף ממצייאותו ומה גם באבי האשה יש להקל יותר פידוע וגם שהשמטנו שם אביה גם תיבת ולאבהתיכי השמטנוה ואחר פתיבת הגט הרגשנו בתיבת מותבה שפתיבה באל"ף ואין לחוש ואעיקרא דעת מרן כן הוא סדר פתיבתה.

ושם מסעודה הובא בשמות למהריק"ש ומהר"א מנטאל ובס' המני"ח ובס' פ"הא ח"ד די"ב וכן בס' זכות אבות וס' חיים וחסד לחכמי המערב ובספר זכות אבות הנ"ל שפתיבה באל"ף אינו כן והוא ט"ס בלתי ספק: (כ') באחד בשבת בתשעה ועשרים יום לירח תמוז שנת חמ"א ושש מאות ואחת לב"ע נתן גט פרייתות שלום בן ראובן לאשתו מזלה דמתקריא בזול בת יעקב ועידיו יוסף בן אליהו ומרדכי בן יצחק.

ובזול ידענו שהוא קיצור משם מזלה וגט ראשון פסלנוהו יען שהשמיט הסופר יו"ד ראשונה דתיצביין ובשגם אינו אלא מנהגא בעלמא כמ"ש מרן סקכ"ו סכ"ב מ"מ פיון שאין לנו שום דוחק והן עוד היום גדול למה לנו לשנות מהמנהג: (כ"א) באחד בשבת בשבעה ימים לירח אב שנת חמ"א ושש מאות ואחת לב"ע נתן גט פרייתות משה בן יצחק דמתקרי חניגה לאשתו שמחה דמתקריא מיחה בת רחמים ועידיו ישראל בן חיים ויוסף בן אליהו.

ושם חניגה הוא קיצור לשם יצחק חוגה וכנז"ל אלא דלקטנות הענין קורין חניגה. ושם מיחה הוא קיצור לשם שמחה והגו"ר בכלל א' סכ"ג מביא קיצור שמחה ושקמוח ובס' דבר משה ח"א מביא קיצור שמחה שימו ומהרימ"ט מביא שמחה שמחולה ובס' בארות המים מביא שמחה שמיחה ובס' פאת ים מביא שמחה.

ודע דהעד הראשון רובא דעלמא קרו ליה צאנן ובמחוז הגה הוא קיצור לשם ישראל ומחליפין הש"ן בצד"י באותיות זשסר"ץ. והנה ידוע דהעד פשיש לו ב' שמות אין לכתוב דמתקרי וכעת

לא מצאתי שעשו הפרש בין המגרש והמתגרשת להעדים בתתימה רק בכנויים דכתב מור"ם סי' ק"ל דהעד אינו פותב כנוי כמו במגרש והמתגרשת וכ"כ ה' הלבוש שם ובס"ה להב"ש וכ"כ הכנ"הג בעדות מן הדין סח"י והיא"ה דקל"ה ובס"ה להג"ף סקנ"ז ומהרי"ך בסדר הגט דף פ"א ע"ד וכן בס' פני יצחק והוא לקוח מס' ת"הד סרל"ב ונהביאו הב"י סקכ"ט ומ"ש בס' לב שלמה דף ס"ג ע"ג בהקדמה שני תצאי לבנה ואם צריכים העדים לחתום בשני שמות בגט יאמר דמתקרי פ' או המכונה ע"כ היינו על אמירת הבעל פשיצנה אותם דוקא ולא שיחתמו פן אלא שערב פ"הא ח"ג דל"ו ע"ב עשה מעשה בהעד דכ"ע קרו ליה בכור וכתב המכונה בכור אף בקיצור השם בעת לא מצאתי גלוי והסברא נותנת דהוי ככנוי דאין לכותבו דזיל בתר טעמא הואיל והעדים ניקרי ע"י כתב ידם מבלי פירוש שמותם ומה שחותרים אינו אלא מפני תיקון העולם אפילו לר"מ דאמר עידי תתימה פתתי משא"כ בהזכרת שם האישה והאשה בגט שהיא ע"י הסופר וכמ"ש הת"הד שם מהאי טעמא נימא בקיצור השם דאינו מוכרח לכתבו וביש לו שני שמות גמורים אם חתם המובהק פשיטא דכשר כמ"ש הג"פ סקכ"ט סק"א וה' בארות המים דר"ח הביאו בלח"ש דקמ"ז ע"ד סבר לה מר אם חתם בשם שני פשר והעד הזה עצמו ראינו בגיטין מכ"ד שלפנינו שלא חתם פי אם שמו לבד ישראל בודאי דסברי לה כמ"ש: (כ"ב) בשלישי בשבת בשעה ימים לירח אב שנת חמ"א ושש מאות ואחת לב"ע נתן גט פרייתות שלמה בן יעקב לאשתו ערביה בת שלום ועידיו ישראל בן חיים ויוסף בן אליהו ובשם ערביה הי"א הביא משמות שבמהריק"ש וממהר"א מוטאל בשני יודי"ן אבל בהמני"ח הביא בחד יו"ד וכ"נ ממ"ש מהריט"ץ סרל"ב בשם עפ"ה וכן בלשון רז"ל שפן קורין בערבא שהיא בחד יו"ד אע"פ ששם לשון ארמי בזה יש ללמוד משם משא"כ בא"ף שלבסוף ומ"ש הרב חיד"א בח"ש בשם טורי"ה בשני יודי"ן יש לחלק וכבר ידוע מ"ש שיש טעיות בשמות שבמהריק"ש: (כ"ג) ברביעי בשבת בשבעה עשר יום לירח אב שנת חמשת אלפים ושש מאות ואחת לב"ע נתן גט פרייתות אברהם בן רחמים לאשתו צנדיה בת רחמים ועידיו מכלוף הפהו בן יצחק הפהו ויהודה הפהו בן משה הפהו.

ושורש שם צנדיה מלשון גדולה וגבורה שפן מתגרמין בערבי תיבת אלוף צנדיד וידוע דשורש השר"ח מרבינו סעדיה ואם פכתב בסמ"ך סנדיה יהיה פירושו לשון סמך שפירושו בערבי מסנד וכינון ששורשו בלשון הקדש בסמ"ך מוכרח שגם פירושו פן משא"כ שם צנדיה אין פירושו מלשון סמך ועזר.

ולקותבו בש"ן אין לו מקום וכן בזי"ן. וכתבנו דמתקריא יען דראינו בכתנפתה כתוב סלטאנה ועכשיו אין מי שפיריה בשם זה פהוראת מהרימ"ט בשם אבגלי ובשגם צנדיה אינו מן השם עין רואה להרב חיד"א בשם טורי"ה שכתב וז"ל ואפילו בשם ופירושו ושם וכנויו כל שנשתקע שם ראשון ולא קרו ליה כי אם בשני אי כתב שם ראשון מפסיל אפילו שהשני פירוש או כנוי וכן עשה מעשה אע"ג דשמה הראשון אסתר כתב דמתקריא טורי"ה ויעניין בס' פאת ים דס"ו ע"ג שהיא בהפך ממ"ש הרב חיד"א ויש לסמוך יותר עליה דהרב חיד"א דעינו ראתה כל טוב ומופת דורו הנה: (כ"ד) באחד בשבת באחד ועשרים יום לירח אב שנת ח"א ושש מאות ואחת לב"ע נתן גט פרייתות מבורך בן משה לאשתו מסעודה בת משה ועידיו מכלוף הפהו בן יצחק הפהו ושלמה בן רחמים ואע"פ ששמות אבותיהם שונים וכן בגט הנז"ל אינו מן ההכרח לשלש דיאמרו אח נשא אחותו וכמ"ש הרב פ"הא ח"א דס"ז ובח"ג דל"ה.

ואירע שבתשלוש שיטה שמניית כתב דתיצפיינו ועדיין צריף לו ד' שיטין ואולי יגמר הגט בפחות מי"ב שיטין ואמרנו לו שבשני שיטין שיטה ט' ושיטה יו"ד יכתוב אותיות רחבות באופן שלא תפסד צורתן ואינש לא ימחא בידיכי וכו' באופן שיכתוב ונהרי את מותרת לכל אדם בחר שיטה ובשיטה י"א יכתוב ודן וכו' עד פיתורין ובשיטה י"ב פדת משה וישאל ובשעת בדיקת הגט ראינו בתביות די יגוי נראים פתיבת אחת והכשרנוהו מטעם דכתב מרן סק"ו דממנהגא בעלמא הוא שכותבין בשתי תביות ומור"ם שם הכשיר אם פתבם בתביה אחת ויעו"ש בגנוסחת הרא"ש בפסקיו שהביא הב"י שם ובטור ובסמ"ג כתוב בחד תביה ואירע עוד בשם אבי העד יצחק נדבך קצת הקו של הקו"ף לגגה ומאליו ומעצמו הפרידה בספין ולא ידענו מזה עד אחר הנתינה והאמת דהרב ת"הד סרכ"ט היקל באבי העד אף מור"ם סק"ל לא היקל רק במקום דוחק או חשש עיגון ועיין למהרש"ך סקמ"ב ומה שרמז הרב יד אהרן שם סכ"ו בפכ"ט לדעת מרן גם בגט עצמו מקיל כה"ג כמ"ש בס' לח"ש דקמ"ז וכתב בס' גט מקושך למהרי"ן ובשם אביהם יש להקל יותר ועיין בס' נחפה בקסוף ח"ב דפ"ד ע"ג ומה שרמז שם מה גם בגט שפכר ניתן וכיוצא בזה היקל ה' פר"ח באותיות הצריכות ליגע ולא נגעו שלכתחילה תנשא זולתי אם הם בתוכה.

ודע מ"ש הפהן בגט זה ובגט שלמעלה מזה ג"כ אע"ג דמרן פתב דלא נהגו לכתוב פהן ולוי משום דאנן לא הוברר לנו מנהג הראשונים ואולי שהיו כותבין ושללא ליכנס בשום ספק דאם נכתב לכ"ע פשר ואם לא נכתב יש מי שפוסל כמ"ש מור"ם סק"ט ס"ז ויעו"ש בג"פ סל"ה וסק"ט לכן הנהגנו לכותבו: (כ"ה) בשני בשפת בשנים ועשרים יום לירח אב שנת תמ"א ושש מאות ואחת לב"ע נתן גט פרייתות רחמים דמתקרי חומאני לאשתו ברכאנה בת יהודה ועידיו מכלוף הפהן בן יצחק הפהן ובכ"ה בן אברהם.

ושם רחמים עולה בו לתורה וחותם בו אף כ"ע קרו ליה חומאני שהוא קיצור משם רחמים כנודע בפה העירה. ובכאנה נגזר משם ברכה בשם החותם השני הביאו מהר"א מוטאל ועיין בעז"נ בשם באראקאית וכן הרב ד"מ ח"ב דקמ"ו ומה"ט אל"ף תמורת הפת"ח כמ"ש הם ז"ל בשם באראכאת.

ופירוש ברכאנה זה הוא בדגשות הפ"ף: (כ"ו) בתמישי בשפת בתמשה ועשרים לירח אב שנת ח"א ושש מאות ואחת לב"ע נתן גט פרייתות מוסה המכונה שיגין בן סעיד לאשתו גאליה דמתקריא גולה בת שמאי ועידיו מכלוף הפהן בן יצחק הפהן ויצחק בן חיים.

ודע ששם מוסה הוא ערבי של משה כמ"ש הג"ף סק"ט סס"ט ועיין עוד מה שרמז הרב י"א ח"ב דקי"ב ובקריב"ש סקע"ו כתב מוסי ביו"ד ואינהו בדידהו ואנן בדידן ובש"ס דיומא דף ד' רבי מוסיא וכן יש בירושלמי הרבה מזה אף לשון הש"ס הוא לשון תרגום לא כן הערבי בה"א לבסוף וכן ראיתי להרשב"א ח"ה סצ"ה דכתב דין מוסא באל"ף ובספר אורים גדולים דמ"ד ע"ג נסתפק בזה אם קראו מוסה ביום המילה ובס' פ"הא ח"א דס"ח דכתוב בצד"י ודאי שהוא ט"ס וכן בח"ב דל"ד ע"ד ודאי שהוא ט"ס ושם דף ל"ו ע"ב כתבו בסמ"ף אף כתבו ביו"ד לבסוף אף גם שם ט"ס וכמ"ש הוא עצמו בח"א שם על דברי הריב"ש הנ"ל וכן כתבו מהר"י אדרבי סקפ"ט והא ודאי אם נודע ששמו העיקרי משה וכן קוראין לו בתורה וכן חותם אלא דכ"ע קרו ליה מוסה ראוי לכתוב במקום שכותבין כל הקיצורים משה דמתקרי מוסה וכמ"ש בס' פאת ים דס"א ע"ד אבל במגרש זה חקרנו עד מקום שידינו מצעת ואמר כי מעולם לא נודע בשם משה כלל אלא בשם מוסה ולכן לא כתבנו אלא שם זה.

והנה כנזי זה פירושו מן ער שפן בערבי קורין לו בפפרים לדבר רע שי"ן ואע"ג דהוא נשם גנאי וכמ"ש בתענית ד"ך בענדא דר"א בר"ש מ"מ מלבד שלפעמים בשביל ע"ה קורין לו פן ע"ד מ"ש כי אשה כושית לקח עוד ההוא אמר דהוא עצמו ברוב פתביו חותם בזה הפנוי שינין בלי שמו מוסה ועליית ס"ת אין להם בפפר ההוא יען כי מנהגם שמוכרים העליות של ס"ת משנה לשנה וכל הקונה עליה אחת הוא עומד לקרות בתורה מעצמו רק פשעושים נדכה בב"הכנ עושים לו מי שפרה.

ואיברא דהרב חיד"א בח"ש ח"א פתב להחזיק שם האשה במי שפרה בב"הכנ של נשים הוי כקס"ת וא"כ אפוא מיעוט פתביו דחותם מוסה וכן מי שפרה בנדכתו בב"הכנ הוי רנבא פנגד רוב פתביו דחותם שינין לבד ובשנוי שהוא לסיבה קלה הסכים הג"פ דעושים עיקר מעליות ס"ת וחתמה ואם עליות ס"ת וחתמה סתראי ניהו אזלינן בתר רנבא ואם ליכא למיקם עליה דמילתא צריף ב' גיטין יעו"ש ובר מן דין פיון דשינין אינו מן השם הוא זה בשגם קריאת העולם פן וכן רוב פתביו כל שיש קריאת העולם או קס"ת או חתמה בעיקר השם יצחק צריף לכתוב שניהם יצחק דמתקרי חקנן כמ"ש בג"פ שם ס"ח ושם אין שם רוב ומיעוט פשני שמות מחולקים ומ"מ בשגם לכאורה הוא שם גנאי פיון דחותם בו רוב פתביו והכי קרו ליה כ"ע ראוי לחוש לו ואין זה ענין למ"ש ה' חיד"א בח"ש ח"א דמ"א ע"ד דכל שהוא דרף ולזול הגם שהוקבע לו וקרו ליה רנבא דעלמא כל שאינו חותם בו ועולה בו לתורה אין לכתבו ע"כ דהרי הכא חותם בו מה גם לדעת הרב המכתב סי"ד דקריאת רנבא דעלמא עיקר גדול והוא הראשון ושם החתמה לטפל ועיין לה' מהר"י פוליי בס"ס עז"נ סוף ס"ו הביאו בס' דבר משה ח"ג א"ה סי"ב דמ"ה ע"ג ועיין מ"ש עליו מהרי"ן בס' גט מקושך דק"ב מה גם דאולי לא פיונונו בזה לגנאי רק לע"הר פאמור.

ושם גאליה באל"ף אחר הגימ"ל וכמ"ש הג"פ בעז"נ ממהריק"ש וכ"כ ה' המני"ח וה' חיד"א שם ומשפטו בה"א לבסוף. דמתקריא גולה והוא קיצורו של השם.

ובשם אביה שמאי ידוע דבכל הש"ס פתוב באל"ף אחר המ"ם ומהר"א מנטאל פתב פיון דבד"ה תוב ב"פ חסר אל"ף פן ראוי לכתבו ואילו בשם שמלאי פתב לכותבו באל"ף כמו שהוא בש"ס אע"ג דבעזרא נכתב חסר אל"ף ולא ידעתי מה הפרש יש בין זה לזה וטפי עדיף לכתבו מלא שלא יבואו לטעות בו לקרותו שמי בצ"רי כמו מן שמי מן יומא דנן וכו' וכ"כ בספר ב"ש ממהר"ש"ל לכותבו באל"ף: (ז"ד) בשני בשבת בשמנה ועשרים יום לירח טבת שנת תמ"א ושש מאות ושתיים לב"ע נתן גט פרישות אברהם בן יוסף לאשתו אם אסעד ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן ושלמה בן רחמים.

ושם אם אסעד הם שתי תיבות אע"פ שהוא שם אהד כמו שם טוב יום טוב וכיוצא וכמ"ש בס' עז"נ ובה' המני"ח. ושם אביה להיות שנפל לנו ספק לא פתבנוהו ומה גם בשם אבי המתגרשת יש להקל יותר פנודע: (כ"ח) בתמישי בשבת בשבעה עשר יום לירח ניסן שנת חמשת אלפים ושש מאות ושתיים לב"ע נתן גט פרישות מרדכי בן יצחק המכונה פרוף לאשתו דמתקריא גויהרה בת פליפה ועידיו מכלוף הפהן בן יצחק הפהן ושלמה בן רחמים.

וכנזי זה לא הוברר לנו שהוא גנאי שפירושו טלה וכ"ע קרו ליה לאביו הכי ולא ידענו בסיבת מה קרו ליה הכי ונמצא בס' עבודתה בפסיקא המתחלת אתה פוננת טלה טהור מכבש נבחר שקאי על יצחק אבינו א"כ אינו שם גנאי.

ועיקר שם האשה גוהרה ונשתקע ממנה ועכשיו כ"ע קרו לה גויהרה ורמזנו בתיבת דמתקריא לשם גוהרה כמו שפן עשינו כמה פעמים בנדון כזה: (כ"ט) בשני בשבת בשמנה עשר יום לירח סיון שנת חמשת אלפים ושש מאות ושתיים לב"ע נתן גט פרישות חי דמתקרי הילוף בן מכלוף דמתקרי הילוף לאשתו מסעודה בת אברהם ועידיו יוסף בן אליהו ומרדכי בן יצחק.

והנה שם הילוף נמשך לו משם אביו מכלוף שגם לו קיזרו שמו הילוף ולכן משפטו דמתקרי. והמגרש קורין אותו לתורה בשם חי אכל קריאת ב"א הילוף.

ושם מסעודה כבר כתבנוהו לעיל. ואירע ששם המתגרשת בא זבוב ומשך מהיו"ד שמאלית של העי"ן תג אחד למעלה ולא נגע בשום אות כלל וכן מהדל"ת והני"ו והה"א ואין זה ענין למ"ש מור"ם סקכ"ה סט"ו במשיכת זבוב דהתם בנדבדקו בהאות עצמה והא דידן דומיא למ"ש הפר"ח שם אם נמשך מהאות מהדיו קוץ כל דהו באופן שאינו משנה צורת האות וגם ניפרת לתינוק דלא חכים ולא טיפש פשר ורמז דבריו ה' י"א שם ובא"ח סל"ב ופסקו הרב אמ"ל דנ"ד וכן ה' לד"א סכ"ג וכן הוא אם נמשך הדיו מלמטה מהאות ואינו משנה צורתה וכמ"ש בס' לשון למודים דס"ג מס' בני חיי ורמזו ה' חיד"א במח"בר א"ח סרפ"ב והבאנו תינוק דלא חכים ולא טיפש וקראה ומהיות טוב אחר שנתניבש קודם שפתב פדת משה וישראל אמרנו לו שיגררם בנחת ולרוב דקותם לא היתה ניפרת הגריה: (ל') בשלישי בש' בשבעה ימים לירח מרחשון ש' ח"א ושש מאות וארבע לב"ע נתן גט פרישות שושן בן יעקב לאשתו זמרדה ועידיו מרדכי חיים בן עזיאל ויוסף בן דוד.

ושם המגרש כמו שפן כתוב במקרא כמ"ש מהר"א מוטאל ודלא פהריב"ש שכתוב באל"ף ע"כ ובהריב"ש סקע"ד כתוב בסמ"ך אף אין פאן אל"ף אבל בהרשב"ץ ח"א סנ"ז כתבו בסמ"ך וגם באל"ף אחר הס"ך השנייה האמנם אין ללמוד מזה לשם העצם דאינהו בכנוי משפחה קאמרי ואולי דלא ע"ש שושנים איקרו אלא משורש אחר הוא.

והנה העד הראשון אינו ניפר בשם מרדכי וכ"ע קרו ליה חיים זולת בחתימתו חותם מרדכי חיים ונחתימתו שכיחא טפי מעליית ס"ת בפרט שהוא ש"ץ וכשרוצים הצבור שיקרא הוא בתורה אומרים לו בכבוד והוא מברך לקרוא בתורה בלי קריאת שמו ולכן עשינו עיקר משם מרדכי להקדימו.

ובאביו עזיאל חסר וי"י שפן הוא בכל המקרא כמ"ש מהר"א מוטאל והב"ש וכ"כ הכנ"הג בשער השמות והג"פ בעז"נ דח"י ואפילו שהוא חותם בני"ו ודלא כט"ז וכמ"ש הכנ"הג שם ולא דמי לשם בנימן ודוד דהולכין אחר חתימתו דהתם איפא מיעוטא בפתובים פן וכ"כ הי"א בשם אהרן דאם חותם בני"ו טועה הוא פיון שבכל המקרא חסר וינישב שם גם למהריק"ש דסובר אם חותם יהודה באל"ף יכתבו פן בגט יעו"ש.

והנה גט ראשון נפסל כי הדל"ת של שם המתגרשת כתבה ה"א ואם יגרור הוא חק תוכות ואע"ג דהאר"י הגג אחר שגרר לא עשה ולא פלום כל שהאות ע"י גריה נאריכות גגה מה מועיל.

וגט שני ג"כ נפסל דאחר שנגמר ונחתמו העדים ראינו יו"ד ראשונה של האל"ף דתיבת ולא התיבתי אינה נוגעת וכמה פעמים קרינו אותו ולא הרגשנו ושגיאות מי יבין וה' יצילנו משגיאות וידוע מ"ש מור"ם סקכ"ה לתמן קודם פדת משה וישראל או לפחות קודם החתימות וכתב הב"ש והלח"מ דאם כבר נחתם הני נחתם בפסול אע"ג דהג"פ ס"ע כתב דלמרון ומהריב"ל והב"ח יכול

לתקן גם אחר החתימות וכיוצא בזה כתבנו לעיל לסמוך להקל מ"מ הן עוד היום גדול ואין לנו שום דוחק ומוטב לצאת מכל ערעורי ופקפוקי אליבא דכ"ע.

וכן גט ג' נפסל יען כתב בשבת ב"פ והן אמת דיכול לגרור אחת מהם ולהניח מקומה חלק דכיוצא בזה הכשרנו לעיל מ"מ לצאת י"ח הג"פ פיון דאין לנו דוחק פתבנו (ל"א) ברביעי בשבת בשנים עשר יום לירח תשרי שנת חמ"א ושש מאות וחסמש לב"ע נתן גט פרישות חיים בן אברהם לאשתו דינה בת עזורה ועידיו נסים בן פריגה ומרדכי חיים בן עזיאל.

ושם עזורה לא נמצא להדיא ואין ללמוד משם עזרא שנקתב באל"ף משום שמינו שם איש עזרא הסופר דאל"כ משפטו בה"א דקרא פתיב עזרה בצרות בה"א ולכן פתבנוהו בה"א ושם פריגה כ"כ במהריק"ש אבל בעז"נ פתבו בני"ו אחר הפ"א.

וכן בס' דרכי נועם ס"ו ולא עוד אלא שכתבו בשני יודי"ן והפל הולך אחר מבטא המקום פי המקומות הללו אין הפ"א במלא פום עד שיצטרף להני"ו וכן אין היו"ד נרצפת עד שיצטרף להטיל ב' יודי"ן וכמ"ש בס' דבר משה דקע"ה ע"ג דכשהיו"ד נצה צ"ל שני יודי"ן ובה"א לבסוף יען שהוא שם ערבי ונוהגין בו כל"הק: (ל"ב) באחד בשבת בארבעה עשר יום לירח מרחשון שנת חמ"א ושש מאות וחסמש לב"ע נתן גט פרישות אליהו בן מרדכי דמתקרי מרידה לארוסתו גזאלה בת הלל ועידיו נסים בן פריגה ומרדכי חיים בן עזיאל.

ושם מרידה כבר פתבנוהו לעיל. ובשם הלל חסר יו"ד כמו שפן בכל הש"ס ואע"ג דמין כתב דיש מי שאומר לכתבו ביו"ד כתב הג"פ דדעתו אינו בן וכ"כ מהריק"ש בהגהותיו סקכ"ט ושכ"כ מהרימ"ט בס' השמות אלא דאם עבר וכתב ביו"ד פשר ע"כ והלבוש הביא רמז שהוא ביו"ד ממ"ש משה לעיני כל ישראל וכן אל מול פני המנוחה ס"ת היקל ובספר השמות הביאו הב"ש שכתב מהאר"י החי חסר יו"ד שהוא מיוסוד מרע"ה ושניהם נרמזו בשני שמות של ע"ב שהם מה"ש לל"ה ועליו רמז הקב"ה למרע"ה הנה לה לעזרני ובב"ש הביא מהז"ם והס"מ והט"ז לכותבו ביו"ד וכ"ה בס' טיב גיטין שכ"ד מהרש"ל ואנן בדין אין לנו אלא דעת מרן בבדק הבית כמ"ש הג"פ וכתב הכנ"ה שפן המנהג וכ"ד הפ"ה ח"ב דף פ"ד ע"ב.

ואירע בחתימת שם אבי העד הראשון בפ"א של פריגה שנדבקה היו"ד למטה ואם יגרר הוי חק תוכות בשגם שי"ל דיכול למחוק הפ"א ולהניח מקומה חלק ויכתוב פ"א אחרת פתקנה וישלים שאר האותיות וחקם אחד נר"ו שהיה עמי אמר לי לא נכון לעשות כן פיון דתיבת בן מרוחק קצת והיינו החלק של הפ"א שגירר פן יחשבו הרואים דהעד הוא פריגה ולא נסים בנו ואני עניתי דלא חש לקמחיה ועדיפא מינה כתב הי"א ח"ב דקל"ה עד שחתם בשני שיטין כגון שכתב בן לאדוני ובשיטה שלמעלה כתב אלעזר הפהו פשר הרי דלא חש שיאמרו שהעד הוא אלעזר אביו כ"ש הקא שהוא בחד שיטה והורינו לו שיגרר דבאבי העד יש להקל בחק תוכות כנז"ל: (ל"ג) ברביעי בשבת בשבעה ועשרים יום לירח סיון שנת ח"א ושש מאות וחסמש לב"ע נתן גט פרישות יוסף דמתקרי סוסו בן דוד לאשתו מרים בת חי ועידיו נסים בן פריגה ומרדכי חיים בן עזיאל.

ובתורה נזכר שם עצם איש גדי בן סוסי ונמצא בהרשב"ש סתקפ"ז ובגיכין ובועז ח"א ס"ע וסקל"ט סוסו שם עצם איש אף בזה נתברר לנו שעיקר שמו יוסף וכן קורין לו לס"ת וכ"כ בכתובה אף להיות שאביו ואמו מעו"ב תונס יע"א ונדענו שמי ששמו יוסף קורין לו סוסו לגעגוע וכיוצא וכיון דכ"ע הכי קרו ליה פתבנוהו לטפל.

ומשפטו דמתקרי פיון שהוא מעיקר השומוהר"א מוטאל פתב שיש שם עצם איש בן סוסאן ורמזנוהו לעיל וכיוצא בזה פתב הרב חיד"א משה שאשו. וכיון דעיקרו מיוסף שהוא בסמ"ך פן הוא הקיצור בסמ"ך ולא בש"ן דומיא למשה שאשו דעיקרו ממה שיש"ן פן קיצורו שאשו בש"ן: (ל"ד) בשני בשבת בשנים עשר יום לירח תשרי שנת ח"א ויש מאות ויש לב"ע נתן גט פרישות רחמים דמתקרי חומאני בן אליהו לאשתו רחל בת חי ועידיו יוסף בן דוד ושלמה בן רחמים בן לוי והצרכנוהו לשלש לפי ששם אביו פשם המגרש ושמה יאמרו חתם בגט אביו וכן חשש הרב פ"הא ח"ד.

וגט ראשון נפסל יען כי העד הזה פתב בטעות מה שכתב במקום הגרר בן ובשגם שיש להקל וכמ"ל בכיוצא בזה מ"מ פיון דאין לנו שום דחק פתבנו אחר וצוה פ"א להסופר פבתחילה אף ביטול מודעות פתב מהרי"ך אף אם פבר נחתם אין צריך פ"א ביטול מודעות: (ל"ה) גט שליח הולכה לפה מתא שלוח מעו"ב תונס יע"א בשלישי בשבת בארבעה.

עשר יום לירח שבת שנת חמשת אלפים ויש מאות ויש לב"ע למנין שאנו מנין פאן במתא תונס דעל פיה ימא יתבא אנא יוסף בן אליהו העומד היום במתא תונס וכו' וכל שום אחרן וכו' ושבקית ופטריית ותרוכית יתיכי ליכי אנת אנתתי אסתר בת אליהו וכו' וראיתי בו פמה גמגומים.

ראשונה במה שכתבוהו פנסחתם והיה להם לעשות עיקר ממקום הגתינה פנודע ויעניין בג"פ סקכ"ט ספ"ח ופ"ט ובס' דבר משה ח"א דקפ"ו ובס' עולת שמואל דל"ז ובס' מכתם לדוד למהרד"ף דקס"ג ובס' לשון זקב דכ"ט ע"ד ובס' בארות הפנים דף ר"ד ובליקוטי שמות בס' טיב גיטין דכ"ה ע"ב ודכ"ו ע"א וכ"כ בחק"ל סנ"א ומכל הנז' מבואר גם בנוסח הגט וענין למחר"י מאיו בס' פאת ים בכמה גיטין שנשתלחו למ"א וכתב ז"ל שפידרם כפי נוסח מקום הגתינה-גמגום ב' שכתבו בו ולא תריכי וכתב הג"פ ממהרלנ"ח ומהרי"קש דבגט שליח אין לקותבו וידענא דבדיעבד פשר וכמ"ש הרב חיד"א בח"ש ח"א סט"ל סי"ג.

גמגום ג' דכתבו דעל פיה ימא יתבא וישון מרן בש"ע דעל פיה ימא מותבה ובגהרות פתב דיתבא על גהר פ' ומור"ם בנוסח הגט ססקנ"ד פתב דיתבא על פיה ימא וכ"כ מרן בתשו' על ע"הק טבריא ת"ו וידעתי דהג"פ פתב דאין הפרש בין מותבה ליתבא.

גמגום ד' שלא האריכו הווי"ן שצריף להאריכן דלכתחילה צריף פן וענין בג"פ קכ"ט סס"ה וס"ו. גמגום ה' שתיבת פיטורין פתבוה פחד יו"ד האחרונה דוקא דכתב הג"פ סקכ"ו סמ"ט ממהר"א בצלאל וממהר"א מונסון דבשני יודי"ן פשר אליבא דכ"ע ובחד יו"ד האחרונה דוקא הוא פסול להרא"ש וכו"הג שם הגב"י אות פתב דכמה מרבנותא סברי דאם השפירות מצויות אין לינתן וכבר הם יודעים מנהגנו וננסחתנו פאשר קדם להם בגט מומר ע"י שליח מהכא להתם ואיברא דאנו בדין בעת שליחות הגט הנז' לא ידענו מנסחתם ומה שיכולנו לדעת עשינו כמו למנין שאנו מנין דאנו פותבין למנינא דרגילנא לממני ביה וכתבנו פנסחתם למנין שאנו מנין פאן ובתיבת פיטורין לא ידענו וכתבנו אותה פנסחתנו בשני יודי"ן דזהו דרף ישרה אליבא דכ"ע כנז"ל וכדי שלא לעגן את האשה סמכנו על הג"פ דדעתו אם בא ממד"ה פחד יו"ד פשר.

גמגום ו' שהערוי של הגט אינו ערוי כ"כ כמו שאנו נוהגין. גמגום ז' שבשטר ההרשאה שפיד השליח קיימו אותו על תיקה שנתבה ביני שיטי וגם על תיקה הפתובה בטעות והיה להם לחוש

לכתחילה למ"ד אין עושיין קיום אלא כותבין הרשאה אחרת כמ"ש הי"א ח"ב סקמ"א הג"הט
אות מ"ד.

גמגום ח' פתוב בההרשאה הנ"ל נותן לה רשות מעכשיו לעשות שליח ושליחה שליח אחר
שליח אפילו עד מאה שלוחים וננסח זה לקוח מהרב המני"ח דס"ג ובס' בארות המים דקפ"ה ע"ד
וכ"כ בספר דבר משה דקע"ט אלא שכתב במקום שליח ושליחה שליח ושליחה שליח והוא
לשון ברור יותר וננסח הב"י לעשות שליח ושליחה שליח ושליח שליח וכ"כ מהרי"ך
בבתי פהונה דפ"ו וביד אהרן ח"ב דקל"ט ועיין נוסח הכנ"ה דקצ"א והג"פ בסופו דקצ"ו ונהרב
המכתב דקי"ו.

גמגום ט' פתוב בההרשאה הנז' סימני הגט ריש שיטה ג' וכו' ובסופה וכו' וריש שיטה ה' וכו'
ובסופה וכו' ולא יותר ומלבד שלא מצאתי סימן לשיטה ה' בשום ספר פי מה שנמצא בסדרים
הוא שיטה ג' ושיטה ו' ושיטה ט' עוד בה שלא כתבו אלא סימן לשני שיטות ולא יותר והיה צריך
לכתוב סימן לשלישה שיטות כמ"ש הכנ"ה דאין לפחות מסימן ג' שיטין.

עוד פתוב בההרשאה הנז' שקיבל עליו בחרם ובש"ח שלא לבטל את הגט ולא את השליח האמת
שכן הוא בסדר הרב הב"ש והג"פ בסופו וה' המכתב ובס' בארות המים ובס' פני יצחק שבס'
מכתב לחזקיהו ובס' שמש צדקה אבל הנוסח היותר ברור ולא את השליחות וכמ"ש הרב יד אהרן
ח"ב דקל"ו ומהרי"ך דפ"ו.

ומפני הלחץ זה הדחק הכשרנוהו כי רחוק להשיג גט אחר: (ל"ו) בריעי בשבת בשנים ועשרים
יום לירח שבט שנת ח"א ושש מאות ושש לב"ע נתן גט פרייתות דמתקרי חי בן משה לאשתו
יאקותה בת בנימן ועידיו יוסף בן דוד ויצחק בן יעקב ויאקותה משפטה בת"י וכו"ש המני"ח
וכ"כ ה' חיד"א בח"ש ח"א דמ"ד ע"ג ודלא כהג"פ סק"ט סק"ל וכו"ה בס' חיים וחסד וס' זכות
אבות לחכמי המערב וכ"כ הי"א ח"ב דקכ"ה ממנהר"ש ויטאל.

וטעם שכתבו דמתקרי חי שנודע לנו שהיה לו שם אחר ונשתמע: (ל"ז) בשני בשבת בשבעה
ועשרים יום לירח אדר שנת ח"א ושש מאות ושבע לב"ע נתן גט פרייתות בסעד בן דמתקרי חי
לאשתו זמרדה בת אפרים ועידיו שלום בן חיים ויצחק בן יעקב.

ושם בסעד הוא לשון מזל כמו שם סעד אבו סעד אם אסעד סעיד סעידה וכיוצא ונכתב בן דמתקרי
חי יען שידענו שהיה לאביו שם אחר ונשתמע ממנו וכבר כתבנו לעיל בזה בס"ד שגם באבות
כתבינו דמתקרי לרמז לשם שנשתמע ודלא כמ"ד דדוקא בשם המגרש והמתגרשת ולא באביהם:
(ל"ח) בשלישי בשבת בכ"ח יום לירח אדר ש' ח"א ושש מאות ושבע לב"ע נתן גט פרייתות
סעדאן בן רחמים לאשתו אסתר בת שפתי ועידיו שלום בן חיים וחיים בן אברהם ולפי שעה לא
נמצאו עדים אחרים והוצרכנו לשלש בעד הראשון שלא יאמרו אב ובנו חתמו בגט וחתם שלום
בן חיים בן יהודה ויצאנו מהערעור הנז' דאלו חיים העד השני הוא בן אברהם.

ושם סעדאן הובא בהמני"ח דנ"ד והוא מלשון מזל כמו שם סעד הנ"ל. ושם שפתי ידוע מ"ש
מזן שהוא בלא אל"ף אחר התי"ו ושם אדם הואבנחמיה ואם עבר וכתבו באל"ף כשר כמ"ש
הג"פ סק"ט סק"ט: (ט"ל) באחד בשבת בשני ימים לירח אייר ש' ח"א ושש מאות ושבע לב"ע
נתן גט פרייתות סאסי בן שלמה לאשתו אסתר בת רחמים ועידיו שלום בן חיים ומרדכי בן משה.

ואע"פ שאין לכתוב גט באייר כנודע שעת הדחק היטה ורצה ללקת ולהניחה עגונה. וכתבנו אייר בשני יודיין פהסכמת האחרונים.

ושם סאסי כבר רמזנוהו לעיל: (מ') ברביעי בשבת בתמשה ועשרים יום לירח סיון שנת ח"א ושש מאות ושבע לב"ע נתן גט פרישות אליהו המכונה מזנון בן יעקב לאשתו גזאלה בת חי ועידיו שלום בן חיים ומרדכי בן משה.

ואחר שנכתב ונחתם זכרנו שזה המגרש כבר גירש אשה אחרת ונכתב באביו דמתקרי באני ונראה דאין לחוש ללעז דידוע דאעיקרא ביצחק חקין נשפכו בזה כמה דיות וכתב הג"פ סכ"ט סע"א דבמקום שפותבין וכל שום אין לחוש או בשם האב ע"כ ועדיפא מזה כתב בס' פ"הא ח"א דע"ט בשם אבי המגרש נסתפקו אם אליהו או אליה ובגט שכתב ניתן כתוב פ' בן אליה וכעת באותו גט דילגו שם אביו יען דסברי ב"ד השני דצ"ל אליהו וכדי שלא להוציא לעז על גט ראשון שכתבו אליה דילגו אותו ע"כ אלמא דהדילוג אינו מעכב אע"ג שכתב נכתב בגט אחר כ"ש בקיצור השם וה' יצילנו משגיאות: (מ"א) באחד בשבת בי"ט יום לירח אב שנת ח"א ושש מאות ושבע לב"ע נתן גט פרישות אברהם בן רחמים לאשתו אסתר בת חי ועידיו שלום בן חיים ומרדכי בן משה.

ואירע שעד אחד חתם בקולמוס שלו ועיין ב"י בסק"ד דבמחלוקת היא שנויה וכתב דלדעת המצריכים נמי גם הקולמוס אם לא הקנה פשר כמ"ש בס"ה להמרדכי וכו' ולכ"ע בדיעבד פשר והמנהג למסור הקלף והדיו כדעת הרא"ש והסמ"ג והתרומה אבל קלמוס אין חוששין כמו.

שהם לא חששו ומ"מ טוב למסור גם הקולמוס לכתחילה וכן אני נוהג ע"כ ובש"ע שם לא הזכיר קלמוס אבל בס"ה הזכירו וכ"ה בכל הסדרים שראיתי וכ"ז היינו דנקא לכתחילה וכל זה בקלמוס הסופר וה"ה קלמוס העדים דמ"ש וכמ"ש בס' דבר משה ח"א דקע"ה ע"ב ומ"ש עליו הרב יד אהרן ח"ב מס' זמן אהרן אינו מצוי אצלנו פי מסתמות דברי הפוסקים מוכח דאם לא נתן ינתן וכ"כ בס' לח"ש דקל"ט ע"ד ועיין בפסקים וכתבים סכ"ז רמזו הג"ף סכ"ט סמ"ג מה' משפט צדק דאם דבר דיש בו טורח לתמן חשיב דיעבד ואח"ך ראיתי להרדב"ז ח"ב סקנ"א דאין זה אלא מנהג יפה: (מ"ב) ברביעי בשבת בארבעה ועשרים יום לירח מרחשון שנת ח"א ושש מאות ושמונה לב"ע נתן גט פרישות פלף אללה בן מוסה לארוסתו אם אסעד בת יצחק דמתקרי חוהגה ועידיו חיים בן אברהם ויצחק בן יעקב.

וצוינו שישלש במתגרשת בת יצחק דמתקרי חוהגה בן סעיד והעד יצחק בן יעקב וניכר שהעד אינו אביה שהעד בן יעקב ואביה בן סעיד ולפי שעה לא נמצאו עדים אחרים. ושם פלף אללה בשתי תיבות שכ"כ במהריק"ש וכ"כ בס' פ"הא ח"א דפ"ד ע"ג ומ"ש בהמני"ח אל"ה בחד ל"ד ט"ס הוא דמשפט אללה בשני למדי"ן כמ"ש הרדב"ז דפוס פירודא סקל"ט בשם גצר אללה ורמזו הג"פ בעז"נ די"ו וכ"כ הרב שם בשם עבד אללה וכ"כ הרב חיד"א בח"ש ח"ב סט"ל ס"מ וצריף להיות בשיטה אחת פשאר שמות שהם שני תיבות ויהיו נראות שתי תיבות יותר ממה שנהראות תיבה אחת.

ושם מוסה רמזנוהו לעיל וכן אם אסעד ומשפטו כמשפט שם המגרש בשתי תיבות ואחר החקירה ידענו שהמגרש זה שמו מוסה מיום הנולדו ולא בשם משה: (מ"ג) ברביעי בשבת בתשעה ימים לירח פסלו שנת חמשת אלפים ושש מאות ושמונה לב"ע נכתב גט שליח הולכה מהכא לעו"בי

תונס וכתבו לנו משם ששם המתגרשת אסתר בת שמואל והמגרש אשר עמנו עומד היום סלאמון (חתויל) ואחר בקשת המ"ר איה פתבו לנו בסתמא ששמו סלאמון ובהכרח שפנה סמכו עלינו לחקור ולדרוש הואיל והוא מצוי אצלנו לא כן באשה שעליהם מוטל וידוע דשם זה נגזר משם שלמה כמ"ש הג"פ סי' קכ"ט ס"ט ובעז"נ דט"ו וגם שאלנו לאנשים מעו"בי תונס ואמרו שפן ברור אצלם ולא יתנה אלא דנתברר להם שם ששמו סלאמון והעיקר הוא מקום הנתינה אע"ג דשם של מקום הפתיחה מובהק יותר וכמ"ש מ"רן סק"ט ס"ד והאמת שיש לחלק בין שני שמות לשם וקיצורו כמ"ש הג"פ שם ספ"ז מ"מ מידי פלוגתא לא נפקא יעו"ש בשורש הדברים מ"מ פתבם הבהיר שפתבו סלאמון מידי ספיקא לא נפקא ואם פונו להודיענו שיש ספק בזה שפך שמו דוקא או לא אין ספיקם זה מוציא מידי ודאן של העדים שהם מעו"בי הנז' שהעידו בפנינו שעיקר שמו שלמה ובעז"נ שם פתב דיש מי שקורא סלאמון דוקא והביאו הרב חיד"א שם דמ"ה ע"ג אלא שהוא ז"ל דחה דבריו ובהיותנו מסתפקים בזה שאלנו לו על קריאתו בתורה ואמר שקורין אותו שלמה הן בעו"בי תונס הן בכאן וברוף ה' אשר הנחנו בדרך אמת והמגרש נאמן בזה וכמ"ש הג"פ סק"ד סי"ב ממהרי"קו בשם באלי וכן מהר"י וניל בשם יונתן ויהונתן וכפי דעת הרב חיד"א שם אין לכתוב אלא שלמה בלבד אף אנו בדין פתבין כל הקיצורים ובשגם נראה דמנהגם אינו כן והוא ממה שפתבו לנו בשם המתגרשת אסתר והבעל אמר לנו שיש לה קיצור סתירתה מ"מ פתבנו שלמה דמתקרי סלאמון לחוש לכתבם שהזכירו לנו קיצור זה פתבנוהו פמנהגנו אבל במתגרשת לא חששנו לקיצור שמה פיון שהם לא פתבוהו והב"י סק"ט פתב מהקונדריסים שלמה המכונה סלאמון וכן בב"ש ועיין להרב יד אהרן שם אות ק"א ובס' זרע אברהם סי"ד ממ"ש מהר"י זאבי במרדכי מדידה ועיין מ"ש הרב יד אהרן אות קי"ד מס' אורים גדולים ולהרב פ"ה ח"א דס"ז והגט הזה נכתב בפנוסח מקום הנתינה שפן צריך להיות וכמו שפתבנו לעיל וידענו נוסחתם מהגט הנ"ל שהובא מהתם להקא וכתבנו למנין שאנו מנין פאן ולא פמנהגנו למנינא דרגילנא לממני ביה וכן פתבנו דעל פיף ימא יתבא פמנהגם ולא פמנהגנו דעל פיף ימא מותבא וכתבנו אנת אנתתי וכו' בכל מקום שאת עומדת אע"ג שהם לא פתבו זה וכ"נ פשט דברי מור"ם סק"ט סי"ד מ"מ הג"פ פתב ממהרי"ק"ש דרבים פוסלים אם לא פתבו וראוי לחוש לדבריהם ע"כ ודילגנו מלת ולאנתרכי פיון שאין פותבין מקום עמידתה מסויים וכמ"ש הג"פ שם סט"ו ובסקכ"ו סל"ח וע"ט ובתיבת פטורין פתבנו בחד יו"ד לבד אחר הרי"ש פמנהגם ע"פ מ"ש הג"פ וה"ה לבני אשפנז דנהגו לכתוב פטורין חסר יו"ד ראשונה אם פתבו מלא יש לכתוב גט אחר: ודע דבסידור גט זה נמצא עמי גדול אהד ש"דר לן מר מע"הק טבריא ת"ו הרב המו' מר שמואל דב פהנא נר"ו והוא עם ביתי שני בשלישי וקורבה זו בד"מ לכ"ע פשר כנז' בח"מ סל"ג ובחליצה נמי פשר כמ"ש מור"ם סקע"ט אף שיהא מצד האבות ובשגם מהר"י מנין דכ"ט ע"ג וכ"ה בס"ה בסוף ס' ג"פ פתבו לא יהיו הדיינים קרובים ז"לז וכ"כ בס' דבר משה ח"א בס"ה ובס' עולת שמואל וכ"כ בס' יא"ה ח"ב דק"ל הנ"מ קורבה פוסלת מן הדין שפן מוכח מסתמות דבריהם והבו דלא להוסיף עלה דאפילו זה חומרא בעלמא דהגט לא בעי דיינים מהדין פנודע דכל עיקר האיסור הוא שהעדים לא יהיו קרובים ז"לז ולא לבעל ולא להאשה אבל אם הם קרובים להמסדר או להסופר אין קפידיא פמוכן מלשון מור"ם סק"ל וכ"ש הדיינים זה עם זה וכמו שפתבנו לעיל בתחילת קונטרס זה ובשגם מוכרח שיחתום עמי בשטר ההרשאה מ"מ פיון דאנו פשירים מצד הדין אין לדמות זה לעידי הגט דאפי' רביעי ב"ד נהגו להחמיר כמ"ש ה' ב"ש בס"ה והטעם שההרשאה גופה אינו מן הדין כמ"ש מ"רן ומור"ם סקמ"א ותו דהקיום גופיה שאנו

מקיימים עידי ההרשאה מדרבנן ובאגב ראיתי להרב פּרם שלמה א"ה סנ"ז דתמה על מור"ם דבס"ה ס"א פתב לכתחילה לוקחין עדים שאין להם שום קרובה אפילו ד' ב"ד וצ"יין ממהרי"ל ובחליצה סקס"ט פתב שני בג' פשר וצ"יין מת"הז סרכ"ו וחליצה חמירא מהגט דהויא דין דבעינן דיינים ע"כ ויותר הנה לו לתמוה דבחליצה פתב מהרי"ל והדיינים לא יהיו קרובים ז"לז וטבע הלשון מורה דוקא בקרובה הפוסלת מן הדין ונאמן עלינו מור"ם שכתב בשמו בגט להחמיר רביעי ב"ד נמי וא"כ לא על מור"ם בלבד תלונתו כי אם על מהרי"ל עצמו ותו יש להרגיש על מור"ם דכתב מת"הז להחמיר בשתי בנות אחין אבל שני בשלישי פשר ואמאי בהא נקט פנותיה דת"הז ולא ממהרי"ל דבחליצה דוקא בקרובה הפוסלת מן הדין ושתי בנות אחין בד"מ פשר דתרי בעל פאשתו דשני בשני לא אמרינן ולעיקר קושיתו על מור"ם י"ל דשאני ליה עידי הגט מדייני חליצה דבעידי הגט הוא דחיישינן לב"ד טועין וכמ"ש מהרא"י בפסקיו סרי"ז אבל גבי הדיינים עצמם דבואו להכשיר עצמם במה שאינו מן הדין לא אמרינן.

ואיך שיהיה בנ"ד דאנן שני בשלישי גם להת"הז דהחמיר בנישואין ב' בנות אחין או שתי בנות אחיות מ"מ מקיל שני בשלישי וכ"כ גם מהרי"ל וכ"פ מור"ם וכן סבר מהרש"ל בתשו' ס"ץ ועיין להרב זכ"ל ח"ג דקכ"ג ע"ד מכונן למה שפיתבנו וגרע מזה היקל בס' תורת חסד סקי"ט בחליצה שלישי בראשון אע"ג דלר"ת פוסלו בד"מ כמ"ש מרן ת"מ סימן ל"ג: (מ"ד) באחד בשבת בה' ימים לירח טבת שנת ח"א ויש מאות ושמנה לב"ע נתן גט פרישות משה הלוי בן יחזקאל הלוי לאשתו דמתקריא ברכאנה בת אליהו הפהן ועידי חיים בן אברהם ויצחק בן יעקב.

והנה המגרש הנה בפי הכל קורין לו לוי וכשעולה לתורה קורין לו בסתמות לוי בכבוד בסיבת שאין מצוי לוי אחר שיצטרכו לקרותו בשמו ונראה פיון דאנן הורגלנו לכתוב פהן ולוי בגט כשנכתוב משה הלוי בגט יפירו וידעו כי מה שקורין לו לוי לא ששמו לוי אלא שהוא מזרע הלוי ותו פיון דקורא בב"הכב אחר הפהן הוכחה לזה ומ"ש בכנ"הג סקכ"ט הגב"י אות צ"א באשה שנקראת שמחה ואח"ך קראו לה עזאילה ע"ש משפחתה יש לכתוב שמחה המכוננת עזאילה וכיוצא בזה פתב הג"פ שם שיש משפחות כשהאשה יולדת נקבה והבעל אינו בעיר אינם משימים לה שם עד שיבוא אביה ולמאי דביני ביני קורין לה על שם משפחתה וכשיבוא אביה קורא לה שם עצם ומשום ששם העצם בא לה אחר גדולתה רובא קרו לה בשם ראשון שהוא שם משפחתה וכתבו תחילה שם העצם המכוננת ע"ש משפחתה ולכאורה ה"נ צריף לכתוב המכונה לוי דשנייא נדונים הנז' דאעיקרא לא נהגו לכתוב החניכא בגט וכמבואר בדברי הג"פ שם משא"כ לדידן דכותבין פהן ולוי אינו צריף בירור אחר וראיתי לה' יד אהרן ח"ב דקכ"ו במתגרשת ששמה פהנה מפני שהיא בת פהן שיש לה שם עצם וכן שם פהנה שהיא אשת פהן דהרב בעל פני משה ומהרא"א צ"ל שם העצם המכוננת פהנה אבל מהר"א מוטאל פתב דאצ"ל פהנה כי אם פכ"פ הפהן ע"כ ואסיק דלדידן שאנו פותבים פנויים בגט צריף לכתוב פהנה וכו' יעו"ש ומסתמות דבריו נראה גם במקום שכותבין פהן ולוי צ"ל פהנה פיון שתלה הדבר בפנויים מ"מ יש לחלק בין המגרש למתגרשת כמו שפיתבנו וכן ה' חיד"א בח"ש ח"א דמ"ז ע"ד לא הצריף לכתוב פהנה אלא במקום שאין פותבין פהן ולוי והאמת ששם במזכרת הגיטין להרב פני משה אשר בס"ס ג"פ תב פותבין פהן ולוי בגט ואעפ"כ פתב פהנה וכ"ה במזכרת הגיטין להרב המכתב אפתי יש לחלק בין המתגרשת פהנת או המגרש פהן דבעלייתו לתורה ונודע לרבים.

ובזה יעלה מן הישוב מאי דלכאורה יקשה לנו ממ"ש הב"י סקכ"ט בשם חיים שקורין אותו ביבאנטי ובשם ביבאנטי קורא בתורה וחזתם בו וכתבו ביבאנטי דמתקרי חיים ואם אין קורין אותו כלל בשם חיים משמע מתוך הקונדריסין דאם פתב חיים אינה מגנרשת ע"כ וה"נ דאין פאן שם קריאת משה נזפרת כלל אין לכותבו ע"כ דהקא קריאתו בתורה ראשון אם הוא פהן או שני אם הוא לוי מוכחת עליו דיש לו שם העצם ותו דיש לחלק בשני שמות גמורים פראובן ושמעון דחיים ביבאנטי אע"ג שהיא שם ופירושו חשבינן ליה כשני שמות גמורים משא"כ שם וכנויו עמו וכן מצאתי מפנרש בס' לח"ש דקנ"ג ע"ד הגם דכ"ע קרו ליה לוי דעתו להלקח במקום שפותבין פהן או לוי דאין לחוש לכתוב המכונה ולמעשה צריד ישוב דלא פהרב דברי אמת ס"ג וכתב שיש סמוך לדברי הרב הנז' ממ"ש בשם פהנה ע"כ ולדידי אין לדמות פהנת דאין לה פרסום כמו פהן דמפורסם בקריאתו לתורה וכן לוי ואף שהיא פתב דלמעשה צ"י הנה הרב קול אליהו ח"ב במחנהו ששם דק"ג מבואר פן מדבריו שפתב דמאי דהוצרף לכתוב דמתקרי לוי משום דאין מנהגם לכתוב פהן ולוי בגט: ובהיותי עסוק בזה נמצא עמי מעלת הרב הנז"ל מר שמואל נר"ו ובהיותי נושא ונותן עמו בזה פה דיבר אלי דאם נכתוב דמתקרי במקום שלא נהגו לכתוב פהן או לוי הוא בא לתמן ונמצא מקלקל שאם יכתוב דמתקרי הרואה גט זה יאמר שאין גט זה לאותו שיחוסו פהן או לוי אלא למי ששמו פן לשם עצם וראיה מרב פהנא דכתבו התוס' שיש שנים אחד יחוסו פהן ואחד ישראל ושם עצם שלו פהנא וכן לוי הנז' בש"ס והראיה במקומות דכותבין החניכאלדעת מרן יכתוב המכונה בכל אופן הגם שהיא בל"הק פגון משפחת קמחי או אבן עזרא וכמ"ש הג"פ ואלו למקומות שפותבין פהן או לוי כותבין פ' הפהן ולא המכונה ולא דמתקרי וכיוצא בזה פתב הב"י מהקונדריסים בשלמה שלמן והוא פהן כותבין שלמה הפהן המכונה שלמן משום שאם יכתוב שלמה המכונה שלמן הפהן הנה משמע שכנויו פהן והוא אינו פהן וכ"כ הרב המכתב ע"ד הלבוש עכ"ד ובו בפרק וישב אברהם דמה ענין המכונה למתקרי דמדברי מור"ם שהביא דבריו מוכח פן דכתב אחר שפתב דברי הקונדריסים הנז' וז"ל אבל אם יש לו שני שמות שפותבין על אחד דמתקרי כותבין אח"ד פהן או לוי והטעם דבאמת מתקרי פהן או לוי וכ"כ הב"ש סקכ"ט סי"ד וכ"כ גם בס"ה וכ"כ ה' המכתב דף נ"ט ובס' נ"ש דע"ג והוכחתו מרב פהנא ולוי שבש"ס דהתם שם ראשון להם בהכרח שהוא מלשון גדולה ורבנות אם הוא ישראל ואם הוא פהן קראוהו ע"ש יחוסו וכן אם הוא לוי אבל בשם שני שקדם לו שם ראשון אם איתא שאינו יחוס אלא גדולה ורבנות אין שייך לכתוב דמתקרי אלא פ' פהנה או לוי דומיא למ"ש מדן אם פתב פ' העקם או הרב או הנשיא וכו' הגט פשר ע"כ הרי דבתנאר גדולה ורבנות אין לכתוב דמתקרי ומה גם.

לדין שאין כותבין בז"ה שום תנאר וזה יספיק למקומות דכותבין פהן ולוי בגט ולא חיישי אולי שיחשבו שהוא שם תנאר משום דהאידינא לא פתבינן תוארים בגט ומהדומה דכהן ולוי לא נפיק מידי חניכא של ישראל אף שהיא בל"הק פנ"ל שגם פהן ולוי פירושו ע"ש ראש המשפחה אהרן הפהן ראש לפהנה וכן לוי ובאהרן נמצא אהרן אחיה הלוי אהרן הפהן וכן מצאתי בהרדב"ז ח"ב ספ"א שבכלל החניכא שפותבין בגט כולל גם פהן ולוי ע"כ ולדידי חזי לי במקום שפותבין פהן ולוי מה שפותבין פ' הפהן או פ' הלוי אינו אלא משום ותבחר לשון ערומים שפן הוא לשון הפסוק פנ"ל בראש המשפחה והיחוס שלהם וגם במקום דנהגו לכתוב תוארים אם מנהגם לכתוב פהן ולוי בגט אין לחוש דאולי יאמר האומר שם תנאר בעלמא משום דרובא דרובא הנקראים פהן ולוי ע"ש יחוסם הוא ומיעוטא הוא לשם תנאר ולמיעוטא לא חיישינן ותו דהאידינא מקדימין שם

התנאר באגרות ושטרות לומר הקכם פלוני או הרב פ' ואיך יחשבו פ' הפהן שפירושו תנאר דא"כ הו"ל לכתוב הפהן פ': וחסר וקשיבני הרב הנ"ל גר"ו בדברים שבכתב למה שדחיתי דבריו מדברי מור"ם הנ"ל וכה דברו דוקא בשתי שמות הוא שי"ל דמתקרי הפהן דאי אמרת שאין יחוסו פהן או לוי הו"ל לכתוב בוי"ו העטיף ודמתקרי פהן ולוי וממה שפותרין דמתקרי בלא וי"ו בודאי ששם יחוס הוא אבל בשם אחד דמתקרי פהן ולוי יש לחוש שיאמרו שם עצם איש ולא יחוס ע"כ.

ונאני הצעיר אומר דאין זה פלוג דמדברי הב"ש ואשר אתו שרמזתי לעיל דכתבו דאם יכתוב המכונה ואח"ך פהן יחשבו שאינו פהן ממש אבל במתקרי לא איכפת דבאמת מתקרי פהן ולפ"ז מה טעם לחלק בין שם אחד לשני שמות: עוד שרטט וכתב אלי דכהן ולוי דכ"ע קרו ליה הכי גם במקום שלא נהגו לכתוב פהן ולוי אין לכתוב דמתקרי פי מגרעות נתן דאם לחוש לשמא יאמרו שהוא שם עצם ולא יחוס קא קא חזו ליה בקס"ת ואם משום דכ"ע קרו ליה הכי פהן ולוי לא חיישינן לכלום מידי דהוי תנאר חכם או נשיא פההיא דטוביה ורב טוביה שהביא הג"פ למקומות שנהגו לכתוב ומשום דבימי הש"ס נהגו לכתבו במקום שנהגו דמי ולא עוד אלא דעדיף פהן ולוי יותר משאר תוארים שנהגו מלידה ומפטן ומיהו לא נפיק מידי תנאר ולהכי לא פתבינן ליה וגם לא המכונה ולא דמתקרי דמעשה שמים הוא לא פן שאר הכפויים ושמות העשויים מב"א ומזה נ"ל במקום שאין כותבין פהן ולוי אם בא לכתבו לאו שפיר עבד דומיא דתנאר חכם ונשיא ומזה נראה טעם פעיקר לח"ור ע"הק ירושלים תובב"א שהנהיגו שלא.

לכתוב פהן ולוי ושינוי ממה שהיו כותבין מזמן מהרי"ח דסברי דהוי פתנאר חכם ונשיא דאין לכתוב אותו ע"כ: והרואה יראה דאחר הפת"ר פמה דבריו חלופים דבתחילה כתב דכהן ולוי עדיפי שעשויים בידי שמים ולהכי אין לכתוב לא המכונה ולא דמתקרי ואח"ך פנה אל הסובב דכתב ולא נפיק מידי תוארים ומה שכתב שיש להוכיח מקס"ת מלבד דרוך ערי ישראל יש פמה בתי פנסיות ותו פשיש פהנים או לויים הרבה כ"כ עד שאין מגיע לכהן או ללוי עליה אחת פי אם לעתים רחוקות ומי הוא זה שיזכור בכהן או לוי זה מקריאתו לתורה ונאני לא פתבתי פרט זה אלא פשאין מנהג לכתוב פהן או לוי בגט כמו במקום הזה שהפהנים והלויים במתי מעט והלויים יותר מועטים מהפהנים ולדעתו וסברתו דגם דכ"ע קרו ליה הכי אין לכתבו מה לנו ליקנס בפרכה דחוקה דכתב מרן אם כתב השם דאין יודעים בו ביותר וכתב וכל שום שיש לו הרי זה גט פסול משא"כ לדין דכותבין פהן ולוי וכן לאתרונתא דאין כותבין בנדון פנה כותבין דמתקרי ש"ד ואפילו את"ל דשם פהן ולוי רגילים בו ביותר מעיקר שם העצם שיש לו הגט פשר וכמ"ש מרן שם וז"ל אבל אם שני השמות פתובין בפירוש בגט אין הפרש בין שפותר זה ראשון או אחרון ע"כ ולמיעוטא דיחשבו שזהו שם עצם פשיש באמת שם עצם הם מיעוטא וכמש"ל ומה שדקימה שם פהן לתנאר חכם ונשיא תיסקי לן דמור"ם לא סבר פן דאיהו סבר דאין כותבין חכם ונשים בגט ואילו בכהן ולוי כתב דצריף לכתבו ואם לא פתבו י"א שפסול ועוד פיון דגם הוא סבר שיש פאן שם עצם איש איף יצאנו ידי חובתנו במה שאין כותבין אותו משום דהוי פתנאר חכם ונשיא אלא עיקר הטעם למקומות שאינם כותבין פהן ולוי דסברי דלא נפיק מידי.

חניכא וכמש"ל מהרדב"ז וכי היכי דבישראל אין כותבין חניכת המשפחה ה"נ בכהן ולוי. ומה שחילק בין שם הנעשה בידי שמים לשם הנעשה בידי אדם זה צריף לו סעד לתמכו וזכר לדבר דבידי שמים נמי שייף קריאה הרי פתיב לא יעקב יאמר עוד שמך פי אם ישראל יהיה שמך ויקרא

שמו ישראל ובדבריו שבכתב הנ"ל נרמז ממ"ש הרב חיד"א בשם פהנה שרמז ממ"ש הרב מקור ברוב בשם עזאילה שהוא מנגד לדבריו וכתב לחלק דהתם קושטא קאי שהם פנויים ובסוף דבריו כתב ועיין בת"ה ס"ז שאם הפהו יש לו פנוי והוא קיצור שם פינו שפותבין פהו ולוי א"צ לכתבו ובהכי סגי ואפילו יש אחר ששמו פהו וכתב עליו הב"י וה"ה פשהפנוי שיש לו אינו קיצור שם ע"כ.

ואחר האחרון אני בא מה ענין במקום שפותבין פהו ולוי למקום שאין פותבין דאנו כל משא ומתן שאנו בו במקום שאין פותבין עסקינן ות"הד במקום שפותבין איירי והוא מארה דשמעתא דצריף לכתוב פהו ולוי כמו שרמז המציין על דברי מור"ם בסכ"ט ותו גם במקום שפותבין פהו ולוי יש לחלק בין המגרש למתגרשת דבזה איירי ה' חיד"א שם ומ"ש על דברי הרב חיד"א מ"ש בשם פהנה דהתם שאני שהם פנויים אחר בקשת המ"ח לא ידענא מאי קאמר בשלמא בשם עזאילה הדין עמו וכ"כ בס' בני אברהם דכ"ו ומהרי"ע במנהגים דק"א אבל פהנה בת פהו היתה ולדעתו הוא דשאני יחוס פהו משאר פנויין ומחניכא דעלמא: ושם המתגרשת ברכאנה והאשה הזאת עיקרה מערי טורקיה ואמרה שעיקר שמה זינבול ושם זה הביאו ה' המני"ח והרב המכתב וה' פאת ים דס"ב והי"א ח"ב דקכ"ד ושם נסתפק אם הוא פנו"ן או במ"ם ועוד יש פתוב סינבול בסמ"ך ונו"ן פהרב פ"הא ח"ד די"ב אבל בס' זרע אברהם סט"ו טו"ב פתוב בסמ"ך ומ"ם ובהכרח דכל אחד ואחד פפי המבטא שלו ונו"ב הראשונה מעו"ב בי פכל יע"א פה שמה בסמ"ך ומ"ם וכ"ה בכתבים הנשלחים לה מעירה לע"הק ובאתרא הדין להיותם שאינם רגילים בשם זה קראוה הפל ברכאנה וכתבנו דמתקריא ברכאנה לרמזו לשמה הראשון שנסתמקע ממנה פהוראת מהרי"מ ט.

והגט ראשון נפסל יען שהיו"ד והרי"ש של תיבת ולא תרי פתבם חוץ לשיטה ומור"ם סכ"ח סי"ד פוסל באות אחת ולא היקל אלא במקום עיגון ושעת הדחק ובג"פ שם כתב משמו בדרכי משה דדוקא באות אחת הוא שהיקל במקום או שעת הדחק ועיין להתשב"ץ ח"ב ספ"ב ורמזו ה' יד אהרן ח"ב שם דחילק בין טופס לתורף עיין לה' חיד"א בח"ש ח"א דמ"ו וכינן דאין לנו דוחק מה לנו ליפנס בסל"ע המחלוקות.

וגם גט שני נפסל מחמת שדילג מילת דנא והרב ד"מ ח"א דקע"ה פוסל יען שלא מצא גילוי בספרים ובספר אגורה באהלה דמ"ג ע"ג לא היקל פי אם בגט שני שפכר ניתן וגם גט שלישי נפסל דבמקום יתיכי כתב ותייתי ואין לה משמעות וכבר כתב אח"ך גמר הגט פולו ואלו נתעורר אחר שפכתבה תכף קודם שכתב אחריה היינו אומרים לו שיגרור אותה ויניחה חלק וכמ"ל פינצא בזה וחוור וכתב גט אחר ויצא פשר מפלי פקפוק: (מ"ה) באחד בשבת בשבעה ימים לירח אדר השני ש' ח"א ושש מאות ושמנה לב"ע נתן גט פרייתות דמתקרי יוסף בן רחמים לאשתו עזיזה בת משה ועדיו יוסף בן דוד ונתן בן יצחק.

ושם עזיזה בן פתוב במהריק"ש וה' המני"ח וביאר עליה אע"ג דבענרא פתוב באל"ף לבסוף התם שם זכר הוא וכן הובא בס' בית שמואל ולהרב פ"רם שלמה דק"ז ולבנו בס"ס ד"מ ח"א וח"ג דמ"א ובס' אדמת קדש ח"א דצ"ב ובס' פ"הא ח"א דפ"ג וכן בהגהה בס' חסד ואמת וכן צריף להגיה בס' זכות אבות דנ"ד שפכתבה באל"ף ואינו בן.

וכתבנו דמתקרי יוסף יען שהיה לו שם אחר ונשתמקע ממנו: (מ"ו) באחד בשבת בכ"ח יום לירח אדר השני ש' ח"א ושש מאות ושמנה לב"ע נתן גט פרייתות דודו בן סעיד לארוסתו מזלה בת אברהם ועדיו מרדכי בן משה ונתן בן יצחק וגט ראשון נפסל יען שפכתבה פתב ארוסתי ולבסוף

כתב אנתתי ואיברא דמרן הכשיר אם כתב אנתתי במקום ארוסתי והוא ע"פ תשו' הרשב"א ורבינו ירוחם ות"ד והרב יד אהרן ח"ב פתב פן מהרשב"ץ ומבנו הרשב"ש ששנו"ו אלא שהרב זקן אהרן פתב שרש"י פוסל ולא נהגו פן וכ"כ הכנ"הג מס' האגודה והפר"ח דעתו אין להקל אלא במקום עיגון וכ"ד הרב גט מקושר למהרי"ן והג"פ מסתפק אם פתב כנ"ד או להקפד ומהרי"ן מחמיר בנ"ד ומקיל אם בתחילה כתב אנתתי ואח"ך ארוסתי יעו"ש בטעמו ולכן פסלנוהו ונכתב אחר ניצא גט כשר מבלי פקפוק: (מ"ז) בשלישי בשבת בכ"ט יום לירח ניסן ש' ח"א ושש מאות ושמנה לב"ע נתן גט פרישות פליפה בן דוד לאשתו רות בת יונה ועידיו מרדכי חיים בן עזיאל ויהודה הפהן בן משה הפהן.

ושם יונה ידוע שם הנביא כתוב בוי"ו וה"א לבסוף וכ"ה בש"ס באמוראים וכן במדרשים ונהיאו מהר"א מוטאל וכתב שאם עבר וכתבו באל"ף כשר כמ"ש מהריב"ל בשם מתתיה ונהיאו גם הרב ב"ש: (מ"ח) באחד בשבת בכ"ח יום לירח אב שנת ח"א ושש מאות ושמנה לב"ע נתן גט פרישות יוסף בן יהודה לאשתו חצ'ריה בת ישראל דמתקרי צרונה ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן ושלום בן חיים.

ושורש שם המתגרשת כצ'ר דסדר פתיבתו בצד"י כמ"ש בשמות למהריק"ש ובעז"נ דיו"ד ובס' דבר משה ח"א דקע"ה ובס' פ"הא ח"ג דל"ד ע"ג ובח"ש ח"א דמ"ד ע"ג ושם ביאר גם במקום שלא נהגו לנקר הגט פגון בשם גאמילה ג, ניא וכיוצא בזה צריף לעשות תג קטן למעלה מיו"ד שמאלית של הצד"י ובשם חצ'ר ג"כ פתב הרב חיד"א בש"הג ח"ב ד"נ בגנוסח שטרי הרמב"ם בערבי חצ'רו בין דינא פ"ופ בתגר סכנדייא וכו' ובשם זה עצמו פן הוא בס' המני"ח ובמהריק"ש ובס' חסד נאמת וזכות אבות לחכמי המערב ומ"ש בס' זכות אבות חצ'רא באל"ף ודאי הוא ט"ס וכן צ"ל על מהריק"ש שכתבו באל"ף וכבר ידוע מ"ש האחרונים שטעויות נפלו בשמות ושם וכן ראיתי בכתבי הערבי לבני בב"ל מן חצ'רת פלוני לחצ'רת פ' ומצאתי בגט ישן פתוב בדל"ת והוא טעות מפורסם וה' הטוב יכפר בעד אז הוא לשון חדר והגוי שנוי ואין זה המכונן בו ושאלתי גם לסופרי גוים נאמרו לי שפך ס' פתיבתו בצד"י ועליה תג קטן וה' יצילנו משגיאות.

וצרונה הוא קיצור משם ישראל וכ"ע קרו ליה הכי צרונה ועלייתו לס"ת בשם ישראל ונתתיה אינו יודע לחתום וכ"מ בכ"י הרב אבר"ך זלה"ה מהשר"ח של רבינו סעדיה גאון אהל מועד פבא למחצ'ר וכן בש"ות הרדב"ז ח"א סקל"ו אלחצ'ר בצד"י: (מ"ט) פריעי בשבת ביום אחד לירח אלול שנת התרי"ח לב"ע נתן גט פרישות רחמים דמתקרי חומאני בן יוסף לאשתו דיאמנטה דמתקריא טיטה בת עמרם ועידיו יהודה הפהן ב' מ"ה ושלום בן חיים.

וכתבנו באחד פסתמות דברי מרן וביום שפתבנו היא דעת הג"ף שם שפן הוא הנכון וה' גט מקושר למהרי"ן כ' מהפר"ח לאידך גיסא מ"מ הספים שניהם פאחד טובים אם ראשון או אחד והרשב"ץ ח"א סקנ"ג הביאו הרב יא"ה שם דעתו פדעת מרן לכתוב פאחד.

ושם דיאמנטי הובא במהר"א מוטאל פחד ובשני אלפי"ן ובס' עז"נ פתב בשני יודי"ן ובאל"ף אחת ובשמות מהריק"ש כמ"ש מהר"א מוטאל והמני"ח פתבה בשני יודי"ן בשני גנוסחאות אף בשניהם פחד אל"ף ובהרב המכתב פתוב בשני יודי"ן ובשני אלפי"ן ועיין מה שרמז הרב יד אהרן ח"ב דקכ"ב ע"ד ואינהו פדידהו דמדברים בלשון ספרד קורין לאבן הזאת דיאמנטי משא"כ לבני המקומות הללו דמדברים בלשון ערבי להאבן עצמה קורין דיאמנטה ועל שמהנקראת וכן

מצאתי בגיטין ישנים ומה שכותבין האלף במקום תנועת הפת"ח אולי מחמת דקריאתו מלעיל פשם גאליה וכינצא.

וטיטה הוא קיצור דיאמנטה פנודע בפה העירה. ואע"ג דלא נהגנו לתת גט ביום ר"ח וכמ"ש מור"ם סקכ"ו משום הספק שיש אם לכתוב ביום אחד או ביום ראשון מ"מ מלבד דחומרא יתירא היא וכמ"ש הג"פ שם סל"א מה גם דמין העד העיד בנו שראה נוהגים שלא לחוש לחומרות אלו נוסף ע"ז דהמגרש הלז מבני הפפרים ורצה ללכת לדרכו אותו היום ולא רצה להמתין למחר.

וכתבנו באחד פדברי מין שם שכתב וביום שני של ר"ח יכתוב באחד לירח פ' פי חשבוננו מיום השני: (נ') באחד בשבת בתשעה ימים לירח מרחשון שנת ח"א ושש מאות ותשע לב"ע נתן גט פרישות משה בן מנשה לאשתו גאליה בת מעתוק ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן ושלמה בן רחמים.

ויסוד שם מעתוק בתי"ו והוא פירושו בן חורין ושם זה הובא במהריק"ש פן וכן הובא בש"ות מהרלב"ח סי' כ"ו וסכ"ז והרב חיד"א בח"ש ח"ב הביא לנקבה מעתוקה בתי"ו. והרב המובהק מאיר פברק כמהר"ר מעתוק חדאד נר"ו יאיר מאיי ג'ירבה יע"א תמיד שולח לי כתבים וחומם בטי"ת ואין ספק שזעלם ממנו כל זה.

וגט ראשון נכסל משום המ"ם של תיבת משה המגרש נמשך לה הדיו ונסתמה וכבר כתב אחריה מה שצריך לו לכתוב וא"א לגרר דהוי חק תוכות: (נ"א) בשני בשבת י"א יום לירח אדר שנת ח"א ושש מאות ותשע לב"ע נתן גט פרישות יצחק המכונה גני בן משה לאשתו זמרדה המכונה חולה בת שמעון ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן ושלמה בן רחמים.

וכנוי גני פירושו בעל חן שמי שהוא בעל חן ויפה תואר קורין לו גניין וכף היו קורין לו תחילה ואח"ך קיצרוהו גני ונשתקע ממנו גניין ולכן כתבנו גני ולפי שהוא ע"ש המקרה ואינו שם עצם משפטו המכונה.

והמתגרשת המכונה חולה אמרו לפי שעניניה אינם כשאר ב"א לפי שהלכן נכנס בשחור וקורין לו בערבי חוול לזכר וחולה לנקבה וכמ"ש בס' חוט המשולש למחר"י דיואן בש"ות סיו"ד דף ה' ע"ד וכיון דכ"ע הכי קרו לה בפניה פתבנהו ואע"ג דנראה שהוא גנאי הואיל והוא סימן שפגופה ניתן לכתב כמו שכתבנו לעיל בכנויים בארון וגוין וסמכנו על הת"הד ומזפרת הגיטין להרב המכתב בפניו שחורות וכן הרב לב שלמה בכנוי דישלאן יעו"ש ואין זה פשם חולה הנז' בב"ש ובגיטין שבס"ס המכתב דהתם נגזר משם חנה.

ואמרו לנו שפעם אחת הייתה דרה בחצר עם השכנים ואחד מהשכנים בראותו זריזותה קראה בודה שפירושו מחצלת גסה עשויה מגמי והיא קלה ביותר ויש איזה ב"א קורין לזכר בודי ולא חששנו לכתבו יען כי הרב דבר משה לא חשש להשם שקורין לו אחד או שנים ובשגם חלקו עליו פנודע תיסקי לן אם הוא שם גמור משא"כ בכנויים דלאו מעיקר הדיו הוא והאמת ששם בודי לזכרים ידענו דעיקרו משם יהודה וא"כ הוא קיצור שם אבל המתגרשת הזאת א"א לומר פן כיון ששמה זמרדה ולא יהודית דהויא פשם יהודה.

ודע אע"פ ששם אבי העד הראשון פשם אבי המגרש לא חששנו לשלש הואיל והעד חותם פהן ניפר דאין להם קורבה זה עם זה: (נ"ב) בשני בשבת בי"א יום לירח אדר שנת ח"א ושש מאות

ותשע לב"ע נתן גט פרייתות רחמים דמתקרי רחיקה בן סעאדה לאשתו מזלטוב דמתקריא זאטובה ודמתקריא בובה בת אברהם ועידיו יהודה הפהו בן משה הפהו ושלמה בן רחמים.

ושם רחיקה הוא קיצור משם רחמים ואביו סעאדה נגזר משם סעיד סועידה סועידה סעידה סעידה סעודי הנז' בשמות למהריק"ש ולהמני"ח ומשפטו בא"ל"ף במקום הפת"ח דאל"כ יתחלף בשם סעדה לנקבה שיש הרבה נשים נקראים כן.

וזאטובה ידענו שהיא קיצור משם מזלטוב ובובה היא קיצור לשם זאטובה ולכן נכתב עיקר השם תחילה מזלטוב ואח"ך קיצורו זאטובה ואח"ך קיצור הקיצור בובה וכינון דשורשם ל"הק מזלטוב סופם בה"א.

ואירע בגט זה שלא נכתב בדלא אניסנא בחד שיטה אע"ג דהבא"ה סכ"ו כתב ממהר"א ששון בחד שיטה וכ"כ בספר נ"ש מרבו אכן הרב מהר"א"ש גופיה כתב אם כבר כתב בשני שיטין אין לפוסלו והביאו בס' מכתב לחזקיהו וכ"כ בספר אגורה באהלף דמ"ג ובס' לח"ש דקמ"ג.

ואירע עוד אחר שכתב לכל גבר במקום דתיצביין כתב דתיחויין והיה לנו שעת הדחק ואמרנו לו שייגר רגל הדלת ויערב גגה עם היו"ד של הרי"ש של גבר להיותה רי"ש ארנפה והתי"ו והיו"ד והה"א יגררם ויניח מקומם חלק ואח"ך יגרר רגל הנז"ן ויעשה מהי"ו עם היודי"ן ועם גג הנז"ן אות דל"ת של תיבת דתיצביין ויגמור שאר האותיות שצריף לו לכתוב ובלבד שלא יכתוב על הגר פלל ואם הגר תוף האות אין לחוש וכמ"ש לעיל ואח"ך הרגשנו ששם המגרש בשם אבי העד השני ושמה יאמרו הבן חתם בגט אביו והרב פאת ים לא חשש לזה אלא שחבריו רבו עליו וכן אנו חששנו לזה כנז"ל אף שעת הדחק היתה: (נ"ג) ברביעי בשבת בכ"ז יום לירח אדר שנת ח"א ושש מאות וט' לב"ע נתן גט פרייתות רחמים בן דמתקרי רפאלי לאשתו מזלטוב בת אברהם ועידיו יהודה הפהו בן משה הפהו ושלמה בן לוי ושלשנו בו מטעם הנז"ל.

וכתבנו בן דמתקרי רפאלי הן אמת דעל הרוב עיקר השם רפאל ע"ש המלאך וכן הפנסת שקוראו בתורה אמר שקוראו רפאלי אף חזן אחר בא בימים אמר שאותו חזן שקראו רפאלי טועה הוא וכינון שהפלל יודעים ומכירים בו בשם רפאלי עשינו ממנו עיקר ולחוש לשם רפאל שעל הרוב בן הוא רמזנו אותו בתיבת דמתקרי וכמ"ש הרב חיד"א בח"ש ח"א בשם עזר דומה ממש לנ"ד ואין זה ענין למ"ש ה' ג"פ בשם גימא וחנונא דאין לנו אלא שם הפוחזק בפנינו כל שלא ידענו בבירור שאין זה עיקר השם ע"ש משום השם הדבר שקול משא"כ כשעל הרוב אין זה עיקר השם שאני ואע"ג כשיש ספק בשם האבות אנו מדלגין אותו שאני הקא דעמדנו על הענין דעל הרוב בן הוא וכן משמע מדברי החזן הזקן אבל מחמת דעכ"פ מידי ספיקא לא נפקא לא כתבנוהו בפירוש לדעת מהרימ"ט גם כשלא נודע שיש לו שם אחר אלא בספק ש"ד לכתוב מתקרי או מתקריא ובשגם חלקו עליו וכמ"ש הרב חיד"א בח"ש ח"ב דמ"ד ואיהו גופיה שם דמ"ה ע"ד בשם עזר אע"ג דקרוב לנדאי שאין מי שקורא עזר אלא אלעזר והסכים לכתוב אנא דמתקרי עזר יעו"ש: (נ"ד) באחד בשבת בכ"ה יום לירח תמוז שנת ח"א ושש מאות ותשע לב"ע נתן גט פרייתות שלמה בן יצחק לאשתו מזלה בת זבולן ועידיו יהודה הפהו בן משה הפהו ושלמה בן רחמים.

וזבולן חסר וי"ו אחר הלמ"ד שכן הוא ברוב המקראות כמ"ש מהר"א מוטאל ובעז"נ ד"ו ובס' טיב גיטין הקשה על הב"ש דכתבו בשני ווי"ן. ואירע בגט הזה בתיבת היום שסמוכה להעומד שכתב שתי אותיות בטעות והרגשנו תקף ואמרנו לו לגוררם ולהניח מקומם חלק שכן עשינו

לעיל בפרט שהוא בטופס ולמור"ם בסקכ"ח בעמידת האישה גם אם שינה בו פשר: (נ"ה) בחמישי בשבת ב"ב יום לירח אלול ש' ח"א ויש מאות ותשע לב"ע נתן גט פרייתות חיים בן מכלוף לאשתו נגימה בת מוסה ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן ושלמה בן רחמים.

ושם המתגרשת הובא פן בשמות למהריק"ש וקרוב המני"ח פתב נגימה חסר יו"ד אחר הנו"ן והפ"הא ח"א דס"ח פתב נגימה ביו"ד ויעו"ש מה שפלפל בזה ובפה העירה שני שמות הם נגימה ונגימה שניהם פירושים פוכב ונגימה הוא לקטנות שם נגימה ובקברת להטיל בה יו"ד אחר הגימ"ל דאל"כ הני שנוי השם לשם נגימה: (נ"ו) בחמישי בשבת ב"ב יום לירח אלול שנת ח"א ויש מאות ותשע לב"ע נתן גט פרייתות חיים בן חי לאשתו רחל דמתקריא באחילה בת שמעון ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן ושלמה בן רחמים.

ובאחילה בפה העירה הוא קיצור לשם רחל ומשפטה באל"ף אחר הבי"ת להברת הפת"ח משום שקריאתה מלעיל ותו דיש לטעות לקרותו מלשון חיל כיולדה: (נ"ז) ברביעי בשבת ב"ח יום לירח אלול שנת התר"ט לב"ע נתן גט פרייתות מאיר בן דמתקרי חי לאשתו מוסה דמתקריא מיחה בת מבורך ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן ושלמה בן רחמים.

ומ"ש באבי המגרש דמתקרי חי יען שעיקר שמו אליהו ונולד לו בן וקראו אליהו וחלי"ש ומפני עגמת נפש קראו לאביו חי וקרי קרו ליה כ"ע ונשתקע שם אליהו לגמרי גם בקס"ת קורין אותו חי ולכן רמזנוהו בתוכת דמתקרי וחקרנו בשם המתגרשת ונדענו שעיקר שמה מוסה וקרי קרו לה רובא דעלמא ומיעוטא קרו לה מיחה וקרי קרו לה שם דקרו לה רובא ולכן הקדמנוהו: (נ"ח) בחמישי בשבת ב"ט יום לירח אלול ש' התר"ט לב"ע נתן גט פרייתות דמתקרי חי בן אהרן לאשתו מזלטוב דמתקריא טומה בת בננימן ועידיו יהודה הפהן במ"ה ושלמה ב"ר.

וטומה הוא קיצור משם מזלטוב ולא אימי אינש שיקרא לבתו טומה והני פיצחק חקין ולא עוד אלא ידענו שיש איזה נשים עוד היום קורין לה מזלטוב: (נ"ט) ברביעי בשבת ביום אחד לירח מרחשון שנת ח"א ויש מאות ועשר לב"ע נתן גט פרייתות אליהו המכונה מלחה בן פלף אללה לאשתו דיאמנטה דמתקריא טיטה בת ישראל דמתקרי צרונה ועידיו יהודה הפהן במ"ה ושלמה ב"ר.

וכנוי מלחה שהיה רגיל עם ש"ץ אחד שחניכתו אלמאליח וכוף עמו כ"כ עד דכ"ע קרו ליה מלחה ע"ש החניכא הנז' וכ"ע קרו ליה מלחה ואינו נזכר בשמו זולת בקס"ת ואע"ג דנמשך לו ממשפחה ועכשיו לא נהגו לכותבה מ"מ לזה חזר לו כמו שם וכמ"ש הג"פ סקכ"ט סצ"א בשם אהובה ואמאדה וכנ"הג שם בשם עזאילה.

ומלחה משפטה בה"א לבסוף אע"ג דלשון הש"ס ביבמות דס"ג מלחה ונחפירא וכן מלח בלשון תרגום מלחה באל"ף מלבד דיש לטעות אם פתבנוהו באל"ף דהוי מלשון מלח ואין זה המכונן בו ותו דשרשו לשון ערבי הוא ומשפטו בה"א פנודע וכיון דאינו שם עצם אלא ע"ש המקרה משפטו המכונה ובמשפחה עצמה לדעת מרן גם כשהיא בל"הק יכתוב המכונה ומללה לשם זה נמשך לו משם משפחה כנז"ל לא הני שם גנאי וכן ראיתי במערב הפנימי שהיא משפחה ממשפחות המיוחסות שבש"ראל.

ומחמת הלחץ זו הדחק פתבנוהו ביום ר"ח בשגם לכתחילה נזהרין שלא לכתוב ביום ר"ח ועיין מ"ש לעיל בזה בגט מ"ט בס"ד: (ס) ברביעי בשבת בח' ימים לירח מרחשון שנת ח"א ויש

מאות ועשר לב"ע נתן גט פְּרִיתוֹת יוֹסֵף בֶּן פֶּלֶף אֶלְלָה לְאִשְׁתּוֹ מִזְלָה דְּמִתְקַרְיָא זוּלָּה בֵּת יוֹסֵף וְעִידּוֹ יְהוּדָה הַפְּהוּ בֶּן מִשָּׁה הַפְּהוּ וְשִׁלְמָה בֶּן רַחֲמִים.

וְהִנֵּה אָבִי הַמְּגַרְשׁ כ"ע קוֹרִין לוֹ בַּאֲזַנְגִי (בגיי"מל דְּגוֹשָׁה) אֶלְא בִּס"ת קוֹרִין לוֹ יוֹסֵף וְכֵן חוֹתֵם וְהַמְּגַרְשׁ ג"כ עֲצָמוּ פְּעָמִים קוֹרִין לוֹ בַּאֲזַנְגִי וְלִפִּי שְׁלֵא יִדְעֵנוּ פִּירוּשׁוֹ וְלֹא סֵדֵר פְּתִיבְתוֹ דְּלִגְנוּהוּ פִּי אֶעֱיָקְרָא כְּפוּיִים בְּגִט אֵינוֹ אֶלְא מְנַהֲגָא בְּעֵלְמָא וּבְפִרְט בְּכַפוּי הָאֲבוֹת פְּנוּדָע וּבְמִגְרֵשׁ יֵשׁ צַד אַחֵר דְּמִיעוּטָא הוּא דְּקָרוּ לִיה וּבְרוּב הַפְּעָמִים קְרִיאָתוֹ יוֹסֵף בַּאֲזַנְגִי וְכַה"ג א"צ לְכַתּוּב כְּפוּי וְכַמ"ש מוֹר"ם.

וְשֵׁם זוּלָּה הוּא קִיצוֹר מִשֵּׁם מִזְלָה פְּנוּדָע וְכִינּוּן דִּינְצָא וְנִמְשָׁף מִלְשׁוֹן עַרְבֵי מִשְׁפָּטוֹ בַּה"א לְבִסּוֹף אַע"ג דְּלִשׁוֹן רו"ל תַּמָּן שְׁוֹבְעָא תַּמָּן זוּלָּה בְּאֶל"ף הַתֵּם לִשׁוֹן אַרְמֵי הוּא. וְשֵׁם הַמְּגַרְשׁ כְּשֵׁם חָמִיו אֵין חֲשָׁשׁ דְּצָרִיף לְשֵׁלֵשׁ כַּמ"ש הַפ"ה א"ה ח"א דס"ז וְהִבִּיאֹ הַרְב פָּאֵת יָם דס"ח אָף לְעֵיל מְזָה פְּתַב שְׁחַבְרִיו חָשׁוּ לְזָה אָף הָאָמֵת לֹא נִזְכְּרָנוּ מְזָה עַד שְׁפָכְר נִכְתַּב דַּא"כ הֵינּוּ מְשַׁלְשִׁים לְצֵאת י"ח הַחוּלְקִים וְהַמְּגַרְשׁ הַזֶּה הוֹצִיא אִשְׁתּוֹ הַנּוֹ מִשׁוּם ש"ר וְהַזְהָרְנוּ אוֹתוֹ שְׁלֵא יִכַּל לְהַחְזִירָה אַח"ךְ כַּמ"ש מָרְן סִיו"ד וְצָרִיף לומר לוֹ בְּפִירוּשׁ וְכַמ"ש הַרְב חִיד"א בַּח"ש ח"ב סל"ח אוֹת ס"ה: (ס"א) בְּרַבִּיעִי בְּשַׁבַּת בַּח' יָמִים לִירַח טַבַּת ש' הַתְּרִי"ל ב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת דְּמִתְקַרְיָא כְּלִיפָה בֶּן מְבוֹרָף לְאִשְׁתּוֹ גְּרַאסִיָּא בֵּת שְׁלֵמָה וְעִידּוֹ מְרַדְכֵי חֲיִים בֶּן עֲזִיאֵל וְיְהוּדָה הַפְּהוּ בֶּן מִשָּׁה הַפְּהוּ.

וְשֵׁם גְּרַאסִיָּא בְּגִיטִין יְשָׁנִים מְצֵאתִי כְּתוּב בְּצַר"י אָף בְּכָל הַסְּפָרִים שְׁרֵאִיתִי כְּתוּב בְּסִמ"ף הָלֵא הַפָּה מַהֲר"א מְנוּטָאֵל וּמַהֲרִיק"ש וְהַכְּנ"ה וְהַמְּנִי"ח וּבְסִפְר בְּאַרוֹת הַמִּים דְּרִי"א בְּרַם הַרְב עַז"נ דל"ג כְּתַב שְׁמַצָּא כְּתוּב בְּלִשׁוֹן אִיטְלִיאֲנִי בְּצַד"י וּבַכַּה"ג כּוֹתְבִין כְּלִשׁוֹן הַמְּדִינָה שְׁכוּתְבִין בַּהַגֵּט כַּמ"ש מוֹר"ם סח"י סַקכ"ט ע"כ וּבְפָה הָעִירָה שְׁהִיא מְדִינַת עַרְב מְזָמֵן רַב לֹא נִמְשָׁכוּ לָהֶם שְׁמוֹת אֵלוּ כְּגוֹן זֶה וְשֵׁם רוֹזָא וְכַלְאָרָא וְכִיּוֹצָא אֶלְא מְבַנֵּי לִיוּרְנוּ יַע"א שְׁנַתְּגוֹרְרוּ בְּפָה הָעִירָה וְעֵינִן בַּג"פ שֵׁם סק"ל אִם בְּמָקוֹם סִמ"ף אָף אוֹ שִׁי"ן כְּתַב צַד"י שְׁיֵשׁ לְהַחְמִיר וּשְׁגִיאוֹת מִי יָבִין וּבַעַז"ה אִם יָבוֹא לְיָדִי פ"א אֶכְתּוּב בְּסִמ"ף דְּנִקָּא פִּינּוּן שְׁפֵן הוּא בְּכָל הַסְּפָרִים אַע"פ שְׁצַדְדְּנוּ בְּדַבָּר לְהַלִּיץ בְּעַד גִּיטִין הֵיִשׁ וְיוֹתֵר יֵשׁ לְחוּשׁ לְלַעַז שְׁלָנוּ כַּמ"ש הָאֲחֵרוֹנִים עֵינִן לְהַרְב דְּרַכֵּי נִוְעַם א"ה ס"ו וּבַס' דְּבַר מִשָּׁה ח"א סנ"ה וְהַרְב עַז"נ דל"ב וְהַרְב אַדְמ"ק ח"א סמ"ה וְה' בְּאַרוֹת הַמִּים סל"ג וְהַרְב נִחְפָּה בְּכֶסֶף ח"ב דפ"ד ע"ב וְעֵינִן עוֹד לְהַגָּאוֹן נו"ב ח"ב י"ד סַקל"ט: (ס"ב) בְּרַבִּיעִי בְּשַׁבַּת בַּכ"ב יוֹם לִירַח אָדָר ש' הַתְּרִי"ל ב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת שְׁלֵמָה בֶּן מִשָּׁה לְאִשְׁתּוֹ מְסַעוּדָה דְּמִתְקַרְיָא סַעִיד בֵּת בְּסַעַד וְעִידּוֹ שְׁלוֹם בֶּן חֲיִים וְצִיּוֹן בֶּן יוֹסֵף.

וְקִיצוֹר סַעִיד נְגוּר מִשֵּׁם מְסִיעֵדָה סַעוּדֵי סַעֲדָת סַעֲדוּנָה הַנּוֹ בְּמַהֲרִיק"ש וּבַהֲמִנִי"ח וְקִרְאוּהָ בֶּן ע"ש אִמָּה מְסַעוּדָה וְאָבִיהָ בְּסַעַד. וְהִנֵּה עַד הָרַאשׁוֹן חָתַם שֵׁם אָבִיו וְתִיבַת בֶּן עַל הַשְּׁרֵטוּט וְהַכְּשָׁרְנוּ אוֹתוֹ מַמ"ש בִּס' פָּאֵת יָם דס"ה ע"ג וְכ"כ בִּס' לַח"ש דַּקְמ"ז מַס' יָד אֶהְרֵן וּבְשֵׁם הָאָב יֵשׁ לְהַקְל יוֹתֵר פְּנוּדָע וְכֵן בְּתִיבַת בֶּן.

וְשֵׁם צִיּוֹן הוֹבָא בַעַז"נ דִּי"ט וּמַהֲר"א מְנוּטָאֵל וּבַב"ש וּבְגִיטִין שְׁבַס' פָּאֵת יָם: (ס"ג) בְּאַחַד בְּשַׁבַּת בַּד' יָמִים לִירַח נִסָּן שְׁנַת הַתְּרִי"ל ב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת יִשְׂרָאֵל דְּמִתְקַרְיָא צְרוּנָה בֶּן מְסַעוּד לְאִשְׁתּוֹ מִזְלָה בֵּת אַבְרָהָם וְעִידּוֹ שְׁלֵמָה בֶּן רַחֲמִים וְשְׁלוֹם בֶּן חֲיִים.

הַנֵּה יְדוּעַ בְּפָה הָעִירָה יַע"א דְּצָרוּנָה הוּא קִיצוֹר שֵׁם יִשְׂרָאֵל וְזֶה יָצָא מְפָלֵל שֵׁם יִשְׂרָאֵל פִּי חֲקָרְנוּ וְדָרְשָׁנוּ שְׁבִיּוֹם מִילְתוֹ קְרִאוּהוּ צְרוּנָה אֶבְל קְרִיאָתוֹ לַס"ת בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל וְחֲתִימָה אֵינוֹ יוֹדַע לְחַתּוּם

אבל קנה מקום בב"הכנ מקרוב וצוה לכתוב עליו שם ישראל א"כ הוי זה פשם חתימה וידוע דרשאי אדם בעצמו לשנות שמו וכמ"ש הג"פ סכ"ט סצ"ג ועיין בש"ות מור"ם ספ"ד ב"שם פעסלין וא"כ שם לידה אינו עושה עיקר וכן בכתובתו מצינו שם ישראל ולדעת מרן ב"שם שקורין לו לס"ת הוא עיקר ומסתמות דבריו משמע גם פשהשם האחר הוא מחמת חולי שהוא אלים יותר מהשם שבשעת לידה אפ"ה שם שקורין לו לס"ת עיקר כ"ש ב"שם לידה זולתי פשהשם השנוי עם שמו הראשון סתרי אהדי בעליית ס"ת וחתמה פתב הג"פ שם סצ"ח נעשה עיקר משם השני יעו"ש ובנ"ד הרי איפא גם פתיבה פאמור ולכן עשינו ממנו עיקר ושם הלידה טפל דמתקרי שפן העולם קורין לו צרונה שאם נשתקע לא היינו פותבין אותו בפירוש זולת לרמזו אותו אנא דמתקרי ישראל ואפילו לדעת הרדב"ז ח"ב סימן תקל"א וח"ג סת"ט ב"שם מחדז ועבד אלכרים ורמזו הג"פ שם ספ"ז ובסוף הספר דק"מ יודה בזה דאין פאן קס"ת בלבד דהא איפא פתובה וכתבת שם מקומו בב"הכנ ובלא"ה אן פכסק מרן נקטינו וכמ"ש האחרונים: (ס"ד) בשלישי בשפת בז' ימים לירח אב שנת התר"י לב"ע נתן גט פרייתות שלום בן שלמה לאשתו ומרדה דמתקריא בדה בת יעקב ועידיו יוסף בן אליהו ומרדכי בן מסעוד.

ושם מסעוד פתבנוהו לעיל. וקיצור בדה לא ידענו פירושו אף אמרו שהוא קיצור משם זמרדה ולכן פתבנו דמתקריא פינן שהוא מעיקר השם וסופו בה"א פינן שהוא קיצור משם ערבי וסדר פתיבתו בבי"ת שפן מצאנו בגיטין ישנים: (ס"ה) באחד בשפת בכ"א יום לירח מרחשון שנת ח"א ושש מאות ואחת עשרה לב"ע נתן גט פרייתות משה בן דוד לאשתו חביקה בת מסעוד ועידיו שלום בן חיים ופרגי בן רחמים וטרחנו קום שידינו מגעת ולא נמצא למתגרשת שם אחר ופירושו שם עשב שריחו טוב ונקרא אלחבאקה וכמדונמה שהוא נרקיס דגנוניתא הנז' בפרכות דמ"ג ע"ב ורש"י פירש מהה"ג שהוא חבצלת השרון ע"כ ובאותו פסוק תרגם המתרגם דדמיא לנרקיס רטוב ובערבי השר"ח הוא אלחבק וכ"כ בש"ות אדמ"ק ח"ב תשובה אחרונה חבצלת הנקרא בלעז אלחבאקה ע"כ ואין זה שם לעז ממש ששונרש זה ערבי הוא וכ"נ מפירוש שני של הראב"ע שם אלא שהרמב"ם בפ"ט דברכות והטור סרי"ו ומרן שם גרסי נרגיס אבל הרי"ף גירסתו פמו שהוא בש"ס והר"ן שם פתב מהערוף תרגומו חבצלת השרון שהוא נרקיס וכיון שהיא נקבה קרו לה חבקה וילשם געגוע או לקטנות השם קרו לה חביקה פמו רבקה רביקה וכיוצא: (ס"ו) ברביעי בשפת בששה ימים לירח טבת שנת התרי"א לב"ע נתן גט פרייתות חי בן אהרן לאשתו ומרדה הפכונית חולה בת שמעון ועידיו שלום בן חיים ופרגי בן רחמים.

ושם חי עצם איש כמ"ש מהר"א מוטאל מפסוק ובניהו בן יהודע בן איש חי וכן הובא בס' דבר משה ח"ג א"ה סי"ב ובאלו המקומות רגילים בו הרבה יש שמחברים אותו עם שם אחר ויש ששמו דוקא פן וזה נתברר לנו שזהו בלבד שמו וכנוי חולה פבר פתבנוהו לעיל בגט נ"א: (ס"ז) בחמישי בשפת בששה ימים לירח שבט שנת ח"א ושש מאות וי"א לב"ע נתן גט פרייתות שלום בן ברכה לאשתו ורידה בת פינחס ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן וראובן בן דוד.

ושם ורידה משונרש ורד ולעז שלו רונא ושם וארדה הובא במהריק"ש בעז"נ דא"ה וכן ה' המני"ח אלא שכתב שבכתב ישמעאל חסר אל"ף אחר הני"ו ומשפטו בה"א לבסוף וכ"כ הרב חיד"א בח"ש ח"א דמ"ג ע"ג שפן עיקר ובנ"ד קרו לה ורידה הוא לקטנות השם של נרדה ואין לה שם אחר פלל.

ופינחס בחד יו"ד פנודע. ואירע בגט זה שלא קרינו אותו אחר הגתינה ואחר הקריעה נזפרתי לשון מרן שטוב לקרותו אחר הגתינה וקרינו אז בשגם הוא קרוע וכמ"ש הרשב"ץ ח"ב סכ"ח: (ס"ח) בתמישי בשבת בי"ב יום לירח סיון ש' ח"א ויש מאות וי"א לב"ע נתן גט פרישות שלום בן ברכה לאשתו מבארכה בת דמתקרי דוחה (בקמ"ץ חסי"ת) ועידיו פרגי בן רחמים ציון בן יוסף.

וגט הראשון נפסל מחמת שדילג תיבת בת וכבר כתב דמתקרי דוחה. ומה שכתבנו באביה יען שאמר שעיקר שמו שלמה ועכשיו נשתקע ממנו לגמרי וכתובה לא נמצאת ועלייה לס"ת אין להם קריאה שהוא מהכפרים שמוכרים העליות מששה חדשים לששה חדשים או משנה לשנה ומי שקונה עלייה עולה מעצמו ונחתימה אינו יודע לחתום ואין לנו אלא שם המוחזק בפנינו בשגם שאין רגילות לקרוא לשם זה עצם איש וכמ"ש בשם טוריה לכן עשינו עיקר ממנו ולרמוז שם שלמה שנשקע רמזוהו בתיבת דמתקרי.

ודוחה משפטה בה"א פלשון רז"ל תהא שמאל דוחה ואין זה פנוי גנאי. ושם מבארכה פתבנוהו לעיל בגט ג': (ס"ט) בשני בשבת בכ"ב יום לירח מרחשון ש' ח"א ויש מאות וששים עשרה לב"ע נתן גט פרישות אברהם בן עטיה לאשתו יאקותה בת שלום בן פינחס ועידיו שלום בן חיים ופרגי בן רחמים.

ושם עטיה נכתב בן במהריק"ש ובהמני"ח בחד יו"ד ובה"א לבסוף ושלשנו בשם אביה לרווחא דמילתא ושם אביה בשם העד שלא יאמרו שאביה חתם בגט בתו וכדחש לה בס' פאת ים דס"ב ע"ב.

ודע שבזה הגט הניח הסופר גליון יותר מפיצוי אצבע ואין חשש בזה שהקפידא היא שלא יפחות כמ"ש הג"פ סכ"ה סנ"ה. ושם יאקותה כבר פתבנו לעיל שכן סדר פתיבתו: (ע') באחד בשבת בכ"ג יום לירח אדר ש' ח"א ויש מאות וי"ב לב"ע נתן גט פרישות בנימן דמתקרי גאנו בן זבולן לאשתו דמתקריא זמרדה בת אברהם ועידיו פרגי בן רחמים וציון בן יוסף.

ובנימן חסר יו"ד בתרא כמ"ש מרן סכ"ט ונאנו הוא קיצור בנימן בפה העירה וכ"ע הכי קרו ליה אלא דבס"ת קורין לו בנימן ושם זבולן בחד יו"ד אחר הבי"ת כמ"ש ל אות נ"ד: (ע"א) בתמישי בשבת בכ"ג יום לירח סיון ש' התרי"ב לב"ע נתן גט פרישות בנימן דמתקרי גאנו לארוסתו מסעודה בת מסעוד ועידיו שלום בן חיים וציון בן יוסף ואשה זו אלמנה היא ופירסה נדה ובגידותה פינסה בכתובה וקידושין וישן עמה ע"י משמרות איזה לילות וכמ"ש מרן י"ד סקצ"ב ויום שרצתה לטבול הכריחהו קרובי אשתו הראשונה שגרשה שלא יבוא לביתו אותה הלילה וכן הנה ולמחר נכנסה בו ריח שטות רח"ל ורצה לגרשה ולדעת מרן א"ה ס"א שאינה אלא בארוסה ואין לה כתובה וכן אינו זוכה ממנה בדבר שזוכה הבעל מאשתו ואפילו שיש כתובה וקידושין ושבע ברכות דהעיקר הוא היחוד כמ"ש בסנ"ה בפירות באלמנה כמ"ש שם ס"ד ובא"ח סל"ט.

ואיברא דלהרא"ש יש לה עיקר כתובה מ"מ עי"ז אינה נחשבת נשואה ואין זה ענין למ"ש מרן בתשו' שרמז הכנ"ה א"ה סכ"ו הג"הט אות ק"א ביבם שעשה מאמר וביב"ד ז' ברכות ובא לגרשה שיכתוב אנתי דשאני התם שאשה הקנו לו מן השמים וכמ"ש הת"הד סרכ"ה ויעו"ש בכנ"הג אות צ"ט בפנל ספק בגט וחזר וקידשה אינו ענין לנ"ד דהתם אשתו היתה מעיקרא ומפל

זה נ"ל לכתוב ארוסתי ובשגם אם בארוסה כתב אנתי פשר אנו לכתחילה קאמרינו: (ע"ב) בשלישי בשבת בששה ימים לירח מרחשון שנת ח"א ושש מאות וי"ג לבריאת עולם נתן גט פרייתות דמתקרי חגאני ודמתקרי גאנה לאשתו סלטאנה דמתקריא טאנה בת פרגאני ועידיו שלום בן חיים וציון בן יוסף וכתבנו דמתקרי יען דעיקר שמו יצחק והיום נשתקע לגמרי גם בקס"ת ועכ"ז צריף לרמז דהיה לו שם אחר כנו"ל בכמה גיטין וגאנה הוא קיצור מחגאני והמתגרשת סלטאנה בסמ"ף כמ"ש הג"ה סק"ח ס"ג ממהרימ"ט וכ"כ בס' המני"ח וכן הוא בגיטין אשר בס' ה' המכתב וכ"כ בס' פ"הא ח"א ד"פ וח"ד די"א ובס' לב שלמה דס"ה והרב חיד"א בח"ש ח"א דמ"ה ובס' פאת ים דס"ו ע"ג ודלא כמ"ש בס' דבר משה ח"א דקע"ו ובס' לח"ש קס"א וכן בס' זכות אבות וחסד נאמת פתוב בסמ"ף: (ע"ג) ברביעי בשבת בי"ו יום לירח סיון שנת ח"א ושש מאות וי"ג לב"ע נתן גט פרייתות פליפה בן משה לאשתו גוהרה בת נסים ועדיו שלום בן חיים וציון בן יוסף ואירע דעד הב' בנו"ן של ציון מלמעלה באופן דנראית מלמעלה ציון תיבה אחת ומלמטה רחוקה דנראית ציו לבד והנו"ן לבד וספיקו של מהר"י אלספנדרי אשר רמז הג"ה סק"ה ספ"א לאידך גיסא אם מלמעלה נראית פשתי תיבות ומלמטה פתיבה אחת ונדעתו להחמיר מספק ותינוק דלא חכים ודלא טיפש לא מהני והרב גט מקושך למהרי"ן פתב דאין פאן ספק ובעינו תיבה אחת מקל צד והרב.

אמ"ל דנ"ב פתב מס' פרח שושן דכוננת מהרי"א הנז' לפשוט ספיקו דכל היכא דנראית פשתי תיבות אע"פ שהיא דבוקה מלמטה פסול והטעם משום דהפיסול תלוי אם נראית פשתי תיבות ולא בהרחקת שיעור אות אחת או יותר אבל הפל תלוי אם נראית פשתי תיבות או תיבה אחת וזה נתברר ע"י תינוק דלא חכים ודלא טיפש וכתב שפן דעת מהריק"ש וכל שלא נתברר ע"י תינוק יש להחמיר וכן דעת הרב הלבבוש והמג"א וסתמות דברי מרן ע"כ וכן הסכים הרב חיד"א בלד"א סי"ב ס"ד דיש לסמוך על תינוק וכו' והבאנו תינוק וקראת תיבה אחת מה גם ראיתי בס' דבר אמת דע"ו שפתב לדקדק מדברי מהרי"א הנז' וממהריק"ש דעיקר הפל תלוי מלמעלה וכל שדבוקה מלמעלה הגם שלמטה נראית פשתי תיבות תיבה אחת היא וכשרה שכ"כ הגו"ר פלל כ"ב ס"ל ושפן הסכים מהר"י מנשה בס' באר המים ע"כ והוא הוא הנ"ד: (ע"ד) באחד בשבת בכ"ז יום לירח סיון שנת התר"ג לב"ע נתן גט פרייתות פרגי בן אליהו לאשתו זמרדה בת פצ'לון בפ"א רפויה הצד"י דגושה קרובה להקבר טי"ת והיא כמו תיבת פדר דמשפטה בצד"י פצ'ר ונקודה על יו"ד שגיה כמו תג קטן כמ"ש הרב חיד"א ח"א ופירושו חסד שהשר"ח שלו פצ'ל וכן חותמין פל מי ששמו בן וכן כותבין בכתובות ושטרות ויש עצם שם איש ויש גם משפחה ג"כ ועידיו שלום בן חיים וציון בן יוסף ומצאתי שם זה בש"ות הרדב"ז ח"ב סקמ"ה: (ע"ה) באחד בשבת בז' ימים לירח שבט שנת ח"א ושש מאות וי"ד לב"ע נתן גט פרייתות שועה בן נסים לארוסתו ורידה בת פינחס ועידיו פרגי בן רחמים וראובן בן דוד ויש שם שועה נזפר במהריק"ש ובהרב עז"נ ואולי הני פשם עזר דכתב הרב חיד"א דעל הרוב שמו אלעזר והגם שלא נתברר לו בקיור גמור רק מפי הש"ץ דאמרו מי ששמו עזר קורין אותו אלעזר ונתתימה לא היה יודע וקש לה וכתב אנה דמתקרי אף אחר החקירה נודע לנו דכף קראוהו שועה וכן קורין אותו לתורה ונמצא במהריק"ש שם שועה וגם שועה ובד"ה א' ס"ז שם אשה שועה באל"ף ואין ללמוד מזה לשם איש לכותבו באל"ף וכמ"ש בשם עזיזה אע"ג דבפסוק פתוב באל"ף שם איש באשה פתבינו בה"א וה"נ הכא דמ"ש ובר מן דין פל מקום שישתפק אם באל"ף או בה"א שפיר דמי לכתוב בה"א כמ"ש הג"ה ובנ"ד אין פאן לספק פלל: (ע"ו) ברביעי בשבת בד' ימים לירח סיון שנת

התרי"ד לב"ע נתן גט פְּרִיתוֹת מִשֶּׁה בֶּן מִכָּאן (בְּמ"ם פת"ח וְכ"ף רְפוּיָה) לְאִשְׁתּוֹ וּמְרָדָה בֵּת רְחֻמִּים וְעִידִיו יְהוּדָה הִפְהוּ בֶּן מ"ה וְשָׁלוֹם בֶּן חַיִּים וְשֵׁם מִכָּאן הוּא קִיּוּצוֹר לְשֵׁם מְרָדְכִי בְּפֶה הָעִירָה פְּנוּדָע וְעַל הָרֹב אֵינוֹ גִּיכָר בְּשֵׁם מְרָדְכִי כִּי אִם בְּקִס"ת אוֹ בְּחֲתִימָה וְזֶה יִדְעֵנוּ שְׁבַס"ת קוֹרִין אוֹתוֹ מִכָּאן וְחֲתִימָה אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְכַתּוֹב וְאִם כֵּן אֵין לָנוּ אֵלָּא שֵׁם הַמְּוֹחֶזֶק בְּפָנֵינוּ וְאֵע"ג דְּלְכֹאֲרָה יֵשׁ לְטֻעוֹת לְקִרוֹתוֹ בְּכֹא"ף דְּגִשׁ כְּמוֹ מִכָּאן אֲמָרוּ הָאֲמוֹר בְּלִשׁוֹן רִז"ל דְּמִכָּאן בְּכ"ף רְפוּי"ה דְּוִגְמָא לְמ"ש הַג"ף בְּשֵׁם שָׁלוֹם דְּכֻשְׁכוֹתֵב שֵׁם אָבִיו אָנוּ יוֹדְעִים מִי הוּא הַמְּגַרְשׁ אִם שָׁלוֹם בְּחוּל"ם אוֹ בְּשׁו"רְק וְה"נ י"ל בְּשֵׁם אֲבוֹתֵיהֶם וְכַמ"ש הָרַב נִחְפָּה בְּכֶסֶף ח"ב דְּפ"ד וְבַס' טִיב גִּיטִין דְּמ"א ע"ב וְאָנוּ לֹא נִהְגְנוּ לְנִקְד פְּנוּדָע כְּמוֹ פְּלִיפָּה דְּקִרְיָאֵת הַכ"ף רְפוּיָה וְכַמ"ש הַג"ף בְּעוֹז"נ דְּל"ב וְס' פ"ה א ח"א דְּס"ז בְּשֵׁם אֲמָרִידָה וְה"נ בְּשֵׁם גְּמִילָה שֶׁהִגִּי"מ לְרְפוּיָה וְיִמָּה שֶׁהִרְגִישׁ בַּס' מִשְׁאַת מִשֶּׁה ח"ב א"ה ס"ח עַל דְּבָרֵי הַג"ף הַנּוֹז"ל עֵינֵינוּ לֵה' פְּאֵת יָם דְּס"ד ע"ג וְתוֹ אַחַר הַחֲקִירָה יִדְעֵנוּפְמָה ב"א שְׁשֻׁמָּם כֵּן וְעוֹד נִמְצָא דְּוִגְמָא לְזֶה בְּאַסְתֵּר וְיִאֲמָר מְמוּכָן שֶׁהַכ"ף רְפוּיָה: (ע"ז) בְּאַחַד בְּשַׁבַּת בַּה' יָמִים לִירַח אָב שְׁנַת הַתְּרִי"ד לְב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת יַעֲקֹב בֶּן יוֹסֵף לְאִשְׁתּוֹ בְּנִינָה בֵּת יַצְחָק וְעִידִיו יְהוּדָה הִפְהוּ בֶּן מִשֶּׁה הִפְהוּ וּפְרָגִי בֶּן רְחֻמִּים וְשֵׁם בְּנִינָה לֹא נִמְצָא בְּסִדְרֵי גִיטִין וְאֵין לְהַסְתַּפֵּק בּוֹ בְּשֵׁם פְּנִינָה הַנּוֹז"ל בְּפִסּוּק כִּי אֵין זֶה רָגִיל בְּפֶה הָעִירָה וְתוֹ דְּקִרְיָאֵת בְּנִינָה בְּפִי"ת מְלָרַע וְאַחַר הַחֲקִירָה בְּלִשׁוֹנָם כְּשִׁטּוּעֵמִים הַתְּבַשִּׁיל לְרֹאֹת אִם צָרִיף מְלַח אוֹ תְּבַלִּין אִם הוּא טוֹב אוֹמְרִים בְּנִי"ן בִּיּו"ד נִחָה וְאִם כֵּן פִּירוּשׁ בְּנִינָה מְוֹטְעָמַת ר"ל נֶאֱדָה וְנִעְיָמָה אוֹ אוֹלֵי נִגְזָר מְלִשׁוֹן בְּנִינָה שְׁכ"כ בַּס' לַח"ש דְּקִנ"ט ע"ב בְּשֵׁם בּוֹנָה וְבַד"ה ח"א ס"א כְּתוּב רַם וְבוֹנָה וְשֵׁם ס"ו כֵּן בְּנֵי בַּפְת"ח הַנּוֹז"ל וְכֵן בַּס"ט כֵּן בְּנִינָה: (ע"ח) בְּאַחַד בְּשַׁבַּת בִּי"ב יוֹם לִירַח כְּסֵלוֹ שְׁנַת ה' ח"א וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַט"ו לְב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת בְּנִינָה בֶּן אֲבָרְהָם לְאִשְׁתּוֹ שְׁמִיחָה בֵּת רְחֻמִּים וְעִידִיו מִשֶּׁה בֶּן שְׁלֹמֹה וְצִיּוֹן בֶּן יוֹסֵף וּבְשֵׁם הַמְּתַגְרָשֶׁת חֲקִרְנוּ עַד מְקוֹם שֶׁיִּדְעֵנוּ מִגְּעַת כִּי אוֹלֵי עֵינָר שְׁמָה שְׁמָחָה שְׁשֵׁם זֶה יֵשׁ לוֹ פְּמָה קְצוּרִים כְּנֹז"ל וְזֶה אֶחָד מֵהֶם וְהַגֵּם שְׁנִשְׁתַּמְקַע עֵינָר הַשֵּׁם צָרִיף לְרַמּוֹז אוֹתוֹ בְּמִתְקַרְיָא וְאֲמָרוּ לָנוּ שְׁמַעוּלָם לֹא הִפְרִירוּהָ כִּי אִם בְּשֵׁם זֶה וְאִם כֵּן אֵין לָנוּ אֵלָּא הַמְּוֹחֶזֶק בְּפָנֵינוּ וְכִינּוּ דְּנִגְזָר מִשֵׁם שְׁמָחָה מְשֻׁפְטוֹ בְּשִׁי"ן וְאֵע"ג דְּקִרְיָאֵת בְּסַבּוּלָת דְּוִמְיָא לְמ"ש הַג"ף סְק"ט סְק"ט סְק"ט לְמַהֲרַח"ש וְזוּלָתוֹ בְּשֵׁם שְׁבַתוּלָה ע"ש שְׁנִוּוּלָה בְּשַׁבַּת וְאֵינוֹ עֵנֵינוּ לְשֵׁם סְלִטָּאנָה דְּמְשֻׁפְטוֹ בְּסִמָּ"ף אֵע"ג דְּבַל"ה ק מְשֻׁפְטוֹ בְּשִׁי"ן שֶׁהוּא לְשׁוֹן שְׁלִטְנוֹת מִשׁוּם שְׁשֵׁם הָעֶרְבִי סְלִטָּאן בְּסִמָּ"ף כַּמ"ש מֵהֵרִיט"ץ סְרַל"ב מִשְׁא"כ בְּזֶה וְגַט רֵאשׁוֹן פְּסִלְנוּהוּ מִחֲמַת שְׁדִילָג הִיּו"ד מִתְּיַבֵּת אֲנִיסָנָא וְכַתֵּב אֲנִיסָנָא וְאִיבְרָא דְּמָרְן סְק"ו כְּתַב אִם כְּתַב בְּדָלָא אֲנִיס כְּשֵׁר אֲבָל אֲנִיסָנָא מְשֻׁמַּע אֵינוֹ כְּמִדְּבַר בְּעֵדוֹ אֵלָּא שְׁלֹא אֲנִיס הוּא לְאַחֲרִים אֲבָל יְכוּל לְהִיּוֹת שְׁאַחֲרִים אֲנִיסוּהוּ וּמִדְּבָרֵי הַג"ף שֵׁם סְפ"ג יֵשׁ לְצַדֵּד לְהַכְשִׁיר אִף כִּינּוּ שְׁלֹא מְצִאֵתִי הַדְּבָר מְפֹרָשׁ כְּתַבְנוּ אַחַר: (ע"ט) בְּשֵׁנֵי בְּשַׁבַּת בִּי"ח יוֹם לִירַח סִינּוּ שְׁנַת ח"א וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַט"ו לְב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת יַעֲקֹב דְּמִתְקַרֵי עֵגְבָאנִי בֶּן חֲנָן לְאִשְׁתּוֹ דְּמִתְקַרְיָא כְּמוֹנָה בֵּת אֱלִיָּהוּ וְעִידִיו יְהוּדָה הִפְהוּ בֶּן מִשֶּׁה הִפְהוּ וְרְחֻמִּים יוֹסֵף בֶּן מִשֶּׁה וְעֵגְבָאנִי הוּא קִיּוּצוֹר מִשֵׁם יַעֲקֹב כַּמְש"ל וְשֵׁם חֲנָן כְּבָר כְּתַבְנוּהוּ לְעִיל וְכַמ"ש דְּמִתְקַרְיָא כְּמוֹנָה שֶׁהִיא וְאֲבִיָּה מְעו"בִּי תוֹנֵס יַע"א וְאֲמָרוּ כִּי עֵינָר שְׁמָה פֹּאכַת (בְּפ"א רְפוּיָה) וְנִישְׁאַת בְּפֶה הָעִירָה וְאָנוּ לֹא יִדְעֵנוּ פִּירוּשׁוֹ וּמִיּוֹם בּוֹאָה מְעו"בִּי הַנּוֹז"ל עִם אֲבִיָּה וְאִמָּה כ"ע קָרוּ לָהּ כְּמוֹנָה וְיִמָּה שְׁקוֹרִין לָהּ כָּף ע"ש שֶׁהִיא קְצָרָה בְּיֹתֵר דְּוִגְמַת הַכְּמוֹן שֶׁהוּא קְצָר וְאֵין זֶה אֲמַת שְׁאֵנִי הַפְּרָתִי בְּתוּלָה מְתוּנָס קוּמְתָה כְּכֹל בְּנֵי גִילָה וְשְׁמָה כְּמוֹנָה וְאוֹלֵי כְּמוֹנָתָם שְׁרִיחָה נוֹדָף כְּכְמוֹן וְהַכְּמוֹן הוּבָא בְּלִשׁוֹן מִשְׁנָה וְאֵע"ג דְּהָרַב דְּבַר מִשֶּׁה לֹא חָשׁ לְשֵׁם שְׁקוֹרִין לָהּ אֲבִיָּה וְאִמָּה מ"מ הַבָּאִים אַחֲרָיו חֲלָקוּ עָלָיו וְהָרַב פְּאֵת יָם עָשָׂה מְעַשֶּׂה לְרַמּוֹז אוֹתוֹ בְּתִיבַת דְּמִתְקַרְיָא וְכֵן עָשִׂינוּ וּמְשֻׁפְטָה בַּה"א לְבַסּוּף כִּינּוּ שֶׁהוּא שֵׁם עֶרְבִי וּבְלִשׁוֹן רִז"ל הַכְּמוֹן כָּף

שְׁמוֹ וְעַד שְׁנֵי יָשׁ לֹו ב' שְׁמוֹת וְיָדוּעַ דְּבַעַד אֵין לְכַתּוֹב דְּמַתְקָרִי: (פ') בְּחַמִּישֵׁי בְּשַׁבַּת בְּיוֹם אֶחָד לִירַח אֶדְר הָרֵאשׁוֹן ש' ח"א וְשֵׁשׁ מְאוֹת וּט"ז ל"ב"ע נִתְּן גִּט פְּרִיטוֹת יְהוּדָה בְּן דָּוִד לְאַשְׁתּוֹ אִם אֲסַעַד בַּת אֲלִיָּהוּ וְעִידָיו צִיּוֹן בְּן יוֹסֵף וּפְרָגִי בְּן רַחֲמִים וּמִהֶהָרֶחַךְ הַגָּדוֹל שְׁפַתְבְּנוּהוּ בְּיוֹם ר"ח וְכַתְּבֵנוּ בְּאֶחָד כַּמֶּשׁ"ל בְּגִט מ"ח וְגִט רֵאשׁוֹן נְפֹסֶל מִחֻמַּת שְׁדִילָג תִּיבַת לִירַח וּבְשִׁגְמָם יֵשׁ לְהַכְשִׁיר מִמ"ש מְרֵן סַכ"ו סַכ"א אִם פֶּתַב בְּרַבִּיעִי לְחֻדֶּשׁ שְׁבַט וְלֹא פֶתַב בְּשַׁבַּת הַגִּט פֶּשֶׁר וְה"נ יֵשׁ לֵאמֹר אִם פֶּתַב בְּיוֹם אֶחָד לְאֶדְר וְלֹא פֶתַב לִירַח דִּמ"ש זֶה מְזַה אֶבֶל פִּינֵן דְּאַפְתִּי לֹא פֶתַב בּו כ"כ שְׁזַה הַתְּחַלַּת שְׁיִטָּה וְהֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל אֲמַרְנוּ לֹו שְׁיִכְתּוֹב אַחַר וְגַם גִּט זֶה נְפֹסֶל שְׁדִילָג הָאֶל"ף שֶׁל אֲסַעַד וְהָאֶל"ף בְּשֵׁם זֶה נִרְגָּשֶׁת יָפָה בְּמַבְטָא וְנִכְתַּב גִּט אַחַר וּמָה שְׁפַתְבְּנוּ הָרֵאשׁוֹן בַּה"א הַיְדִיעָה בְּן דַּעַת הַג"ף שֵׁם סַל"ג אַע"ג דְּמְרֵן לֹא פֶתַב בְּן אֶלְא עַל הַשְּׁנִי: (פ"א) בְּחַמִּישֵׁי בְּשַׁבַּת בַּכ"ג יוֹם לִירַח סִינֵן ש' ח"א וְשֵׁשׁ מְאוֹת וּט"ז ל"ב"ע נִתְּן גִּט פְּרִיטוֹת אֲלִיָּהוּ בְּן שְׁלוֹם לְאַשְׁתּוֹ גְּנוּתָה בַּת מִכָּאן (בְּכ"ף רְפוּיָה) וְעִידָיו יְהוּדָה הַפְּהֵן בְּן מִשֶּׁה הַפְּהֵן וּפְרָגִי בְּן רַחֲמִים וְשֵׁם גְּנוּתָה בְּפָה הַעֵירָה הוּא קִיצוֹר שֵׁם יֶאֱקוּתָה וּמְחַלְפִין הַקּו"ף בְּגִי"מ לְבַגִּי"ק שְׁפֵן עוֹשִׂים בְּעַגְבָּאֲנִי שֶׁהוּא קִיצוֹר לְשֵׁם יַעֲקֹב דְּמְחַלְפִין הַקּו"ף בְּגִי"מ לְחַקְרָנוּ עַד מְקוֹם שְׁיִדְיָנוּ מִגְּעַת אוֹלִי שְׁקִרְאוּהָ מִתְּחִילָה יֶאֱקוּתָה וְאֶחָד קִיצוֹר אוֹתוֹ לְקִיצוֹר זֶה וְאִף שְׁנִשְׁתַּקַּע צְרִיף הַדְּבָר לְרַמּוֹז אוֹתוֹ בְּתִיבַת דְּמַתְקָרִיא כַּמֶּשׁ"ל בְּכִיּוּצָא בְּזֶה וְאֶמְרוּ דְּמַעוֹלָם לֹא יָדְעוּ אוֹתָהּ כִּי אִם בְּקִיצוֹר זֶה לְבַד וְלִכְּן פֶּתַבְנוּ בְּן וְכֵן הוּא בְּאַבְיָה אַע"ג דְּשֵׁם זֶה הוּא קִיצוֹר מִשֵׁם מְרַדְכִי חַקְרָנוּ כְּאֶמּוֹר וְאִם בְּן אֵין לָנוּ אֶלְא שֵׁם הַמְּוַחֲזָק בְּפִנְיָנוּ כַּנּוֹדַע (פ"ב) בְּשֵׁנֵי בְּשַׁבַּת בַּכ"ה יָמִים לִירַח תַּמּוּז שְׁנַת ח"א וְשֵׁשׁ מְאוֹת וּט"ז לְבְרִיאַת עוֹלָם נִתְּן גִּט פְּרִיטוֹת צְרוּר בְּן יוֹסֵף הַמְּכֻנָּה מְאֵינִן לְאַשְׁתּוֹ חֲנִינָה בַּת עַמְרָם וְעִידָיו יְהוּדָה הַפְּהֵן בְּן מִשֶּׁה הַפְּהֵן וּפְרָגִי בְּן רַחֲמִים וְשֵׁם צְרוּר הוּבָא בַּמַּהֲרָא מְוַטְאֵל עֶצֶם אִישׁ וְכֵן יֵשׁ מִשְׁפָּחָה אַחַת בְּפָה הַעֵירָה וְכַנּוּי מְאֵינִן אֵינּוּ עֵיקָר שֵׁם וְלִכְּן פֶּתַבְנוּ הַמְּכֻנָּה מְאֵינִן וּבְשֵׁם חֲנִינָה לְזַכֵּר עֵינֵן לְהַרְבֵּ עו"נ יַעֲשׂוּ כְּמוֹ שְׁחוּתָם יַעַן שְׁבָכָל הַש"ס נִזְכָּר בְּאֶל"ף וְאִם אֵינּוּ יוֹדַע לְחַתּוֹם יִכְתְּבוּ בַּה"א וּלְדִידֵן שֶׁהוּא שֵׁם אִשָּׁה בְּנֻדָּי שֶׁהִיא בַּה"א דּוּמִיָּא לְשֵׁם עֲזִיזָה אַע"ג דְּבִזְכָּר נִזְכָּר בְּפִסּוּק בְּאֶל"ף בְּנִקְבָה כּוֹתְבִין בַּה"א כַּמֶּשׁ"ל בְּגִט ע"ה יַעו"ש: (פ"ג) בְּחַמִּישֵׁי בְּשַׁבַּת בּו' יָמִים לִירַח אָב שְׁנַת הַתְּרִי"ו ל"ב"ע נִתְּן גִּט פְּרִיטוֹת אַבְרָהָם בְּן מִשֶּׁה לְאַשְׁתּוֹ דְּמַתְקָרִיא כּוֹכָה (בְּכַפִּי"ן דְּגוּשִׁין) בַּת יְשׁוּעָה דְּמַתְקָרִי שׁוּעָה וְעִידָיו יְהוּדָה הַפְּהֵן בְּן מִשֶּׁה הַפְּהֵן וּפְרָגִי בְּן רַחֲמִים וְכַתְּבֵנוּ דְּמַתְקָרִיא יַעַן שְׁהִיָּה לָהּ שֵׁם אַחַר וְנִשְׁתַּקַּע מִמֶּנָּה וְשֵׁם כּוֹכָה לֹא יִדְעֵנוּ פִּירוּשׁוֹ וְהוּבָא בַּס' חֲסֵד וְאַמַּת וּבַס' זְכוּת אַבּוֹת וּמ"ש שֵׁם בְּאֶלְפֵי לֹא יִדְעֵתִי לְמָה פִּינֵן שְׁשֵׁם עֲרַבִי מִשְׁפָּטוֹ בַּה"א וְאַבְיָה יִדְעֵנוּ שַׁבַּס"ת קוֹרִין אוֹתוֹ יְשׁוּעָה אִף בְּקִרְיַת הָעוֹלָם מְדַלְגִין הִי"ד וְכִינֵן דְּמַנְהַגְנוּ לְכַתּוֹב פֶּל הַקִּיצוֹרִים כְּתַבְּנוּהוּ וּכְבָר פֶּתַבְנוּ לְעִיל שְׁנַמְצָא שֵׁם נִקְבָה שׁוּעָא בְּאֶל"ף וְאֵין לְלַמּוֹד מְזַה לְזַכֵּר וּכַמֶּשׁ"ל דְּאֵין לְלַמּוֹד מְזַכֵּר הַפְּתוּב בְּפְתוּב לְנִקְבָה וְה"נ בְּהַפְּדָה וּבְשֵׁם אָבִי הַמְּגַרֵּשׁ וְאָבִי הַעֵד שְׁוִין אֵין לְחוּשׁ פִּינֵן שְׁפּוֹתַב הַעֵד פֶּהֵן וְאִירַע כְּשֶׁהַעֵד הַתְּחִיל לְחַתּוֹם נִזְכָּרְנוּ שְׁלֹא קִרְאוּהוּ הַעֵדִים קוֹנְדָם הַחֲתִימָה לְהַגִּט אֶבֶל אָמַר לְחַבְרֵי שְׁמַע אֲתָה וְכו' וְאַמְרַתִּי לֹו שְׁיִפְסֹן מְלִסְיִים הַחֲתִימָה עַד שְׁיִקְרְאוּהוּ וְיֹאמַר אַח"ךְ פ"א שְׁמַע אֲתָה וְכו' וְעַדִּיפָא מִינָה פֶּתַב מוֹר"ם סַסְקָל"א כְּשֶׁלֹּא אָמַר הַעֵד לְשְׁמוֹן לְשִׁמָּה וְהַתְּחִיל לְחַתּוֹם וְנִזְכָּר אִזְ וְאֶמְרוּ שְׁיֵשׁ מְכַשִּׁירִין קִרְיַת הַעֵדִים קוֹנְדָם שְׁיִחְתְּמוּ מִתְּקִינֵן הָאֲחֻרּוֹנִים הוּא שַׁכ"כ מוֹר"ם בַּס"ה סַנ"ה מִמַּהֲרָ"ן וְכ"כ כַּנ"ה גַּב"ה וְכ"כ אִף בְּטוֹר סַקְנ"ד לִיתָה לָהּ וְכֵן בַּס"ה לְמַהֲרַשְׁד"ם וְגַם מְרֵן לֹא פֶתַב אֶלְא עַל הַקִּרְיָאָה שְׁקוּד נְתִינָה וְאַחַר נְתִינָה וּבַס' פְּנִי יַצְחָק דִּי"ד קִרְא ע"ז מְנַהֵג פֶּשֶׁר וְנִכּוֹן הוּא שְׁיִקְרְאוּהוּ הַעֵדִים קוֹנְדָם שְׁיִחְתְּמוּ כְּדִי שְׁיִדְעוּ עַל מָה חוֹתְמִין וְאַפִּילוּ בְּלַחֵשׁ ע"כ: (פ"ד) בְּרַבִּיעִי בְּשַׁבַּת בִּי"ב יוֹם לִירַח אָב שְׁנַת ח"א וְשֵׁשׁ מְאוֹת וּט"ז ל"ב"ע נִתְּן גִּט פְּרִיטוֹת רְאוּבֵן הַמְּכֻנָּה

ביבי בן דוד לאשתו דמתקריא סתורה בת יצחק ועידיו יהודה הפכה בן משה הפכה ופרגי בן רחמים וקאמת ששם ביבי נזפר בש"ס אף עכשיו לא איתי אינש לקרוא שם זה לבנו ומה שאומרים קצת בני אדם שהוא קיצור מראובן אינו כן הואיל ונמצאו שמות אחרים כגון מרדכי וקורין לו ביבי כיון שאינו שם עצם ושם סתורה קיצור לשם אסתר והיא מעיר תונס שמקצרים אותו לשם סתורה ובפה העירה אין אדם מכירה בשם אסתר ורמזנוהו במלת מתקריא ואירע בגט זה שלא קרינו אותו קודם נתינה ונזפרנו תכף אחר קריאה שאחר הנתינה ואע"ג דמזן כתב ואם קראו אחר הנתינה מגורשת מהיות טוב חזרנו לקרותו ונתנו בינה ואמר לה ה"ז גיטך וחזרנו לקרותו וה' יצילנו משגיאות: (פ"ה) באחד בשבת ביו"ד ימים לירח פסלו ש' ח"א ויש מאות וי"ז לבריאת עולם נתן גט פרישות פליפא דמתקרי לופה בן אהרן לאשתו מרים בת בנימן ועידיו פרגי בן רחמים וציון בן יוסף ולופה הוא קיצור משם פליפה ולכן משפטו דמתקרי ובה"א לבסוף: (פ"ו) בשני בשבת בי"א יום לירח פסלו שנת ח"א ויש מאות וי"ז לב"ע נתן גט פרישות דמתקרי מופאי (בכא"ף רפויה) בן שלום לאשתו סעידה בת חי ועידיו יהודה הפכה בן משה הפכה ופרגי בן רחמים ושם מופאי הוא קיצור משם מרדכי וביום המילה קראוהו מרדכי אף עכשיו נשתקע ממנו שגם בס"ת קראוהו מופאי ולכן עשינו ממנו עיקר ורמזנו מרדכי במילת דמתקרי ושם סעידה רמזנוהו לעיל: (פ"ז) בתמישי בשבת בכ"א יום לירח פסלו ש' ח"א ויש מאות וי"ז לב"ע נתן גט פרישות חיים בן יצחק לאשתו מרים בת דואני ועידיו יהודה הפכה בן משה הפכה ופרגי בן רחמים ושם אביה דואני ראיתי זה חדש שיש בעיר הזאת כינוי משפחה אחת כף וחזרנו עד מקום שידנו מגעת זהו עיקר שמו ומשפחתו עטיה ובשם זה עולה לתורה וכן מברכין אותו בב"ה ונזכר בגט זה שחתם עד השני קודם שנתבשרה חתימה הראשונה ולא מצאתי זה כי אם בס"ה למהרי"ך אבל מרן בס"ה ובכל הסדרים שראיתי לא כתבו אלא שלא יחתמו עד שיתבשר הגט וגם ע"ז כתב הג"ף סקכ"ד הביאו הרב יא"ה סק"ל שהיא חומרא יתירה והה"נ כמו שלא יחתמו העדים עד שיתבשר הגט ה"נ שלא ינתן הגט עד שיתבשר חתימת העדים ואימא כמו שפגט ההמתנה עד שיתבשר היינו אחר שיגמר פולו ואין צריך להמתין על כל תיבה ותיבה ה"נ בעדים דוקא בגמר חתימתם הוא דצריך להמתין אבל לא בגמר חתימת הראשון ואה"נ לכתחילה אנו נזהרין אבל לפוסלו מחמת זה מנין לנו: (פ"ח) בשני בשבת בכ' יום לירח אדר שנת ח"א ויש מאות וי"ז לב"ע נתן גט פרישות עטיה בן מסעוד לאשתו שעלה (בפת"ח השי"ן והעי"ן שב"א והלמ"ד פת"ח) בת פריגה ועידיו פרגי בן רחמים וציון בן יוסף ושם המגרש ושם אביו רמזנום לעיל והמתגרשת שעלה פירוש דליקה כמו תבערה הנז' בפסוק ואולי המכוון שאורה גדול פאור האש הדולקת בלהבת האש וברבינו בחיי סדר ויקרא בפסוק ונתנו בני אהרן וכו' כתב מרבינו סעדיה וישעלון ושם פריגה בן הובא במהריק"ש ודלא כמ"ש הג"ף בעז"נ רי"ט וכבר כתבנו לעיל זה ואירע בגט זה שהיה בנייר קצת רושם כל דהו והיה צריך לו להסופר להניחו חלק ולא נזהר ושם כתב הטי"ת של תיבת ופטריית ובין יו"די הטי"ת היה השחרורית הנז' ונראה כאילו הם דבוקים ואם יגרוך הוי חק תוכות אבל המסתפל היטב ויש לו פת הראות יבחין שאין זה דיו ויש הפרש גדול בין שחרורית הנז' לדיו של אותיות הגט והנה בחק תוכות הדבר תלוי בתינוק דלא חפים ודלא טיפש וכמ"ש הג"ף סקכ"ה והבאנו תינוק וקראה כ"ש הקא דניכר דאינו דיו ועיין לו שם סל"ז אם נפל עפצא או מי קא"פי על הגט והיו בו פתמים אין לפוסלו ואח"ך ראיתי להגאון ה' נו"ב אב"העז סקי"ג בתיבת היום שנמשך קו מהני"ו להמ"ם דק מאד ומחבר ראש הני"ו להמ"ם וניכר שאינו מן הדיו אלא מפסולת הנייר והכשירו ומנה לנדון דידן: (פ"ט) באחד

בשפת בכ"ו יום לירח אדר שנת ח"א ונשש מאות וי"ז לב"ע נתן גט פרישות אפרים ו' דוד לשלוחו ציון ו' יוסף לגרש בו את אשתו שבעיר בנגאזי רחל דמתקריא באחילה ועידיו פרגי ו' רחמים ואליהו בן שמואל וגט ראשון נפסל יען דכתב באחילה חסר אל"ף מלבד דהיא מלעיל וכל שהיא מלעיל פגון גאליה גזאלה וכיןצא מטילין לה אל"ף כמש"ל עוד בה דמשפנה להקורא בקריאתו לקרות בחילה לשון חיל יו"ד נעה או לשון חיל פיולדה והיו"ד נחה ונכתב גט אחר: (צ') באחד בשפת בג' ימים לירח אלול ש' ח"א ונשש מאות וי"ז לב"ע נתן גט פרישות אפרים ו' יוסף לאשתו ללאהום בת מבןרד ועידיו פרגי ו' רחמים וראובן ו' דוד והנה בשם המתגרשת בס' טל אורות בש"ות שפסופו ס"ב הספים לכותבו פן בשני למדי"ן זה אחר זה ואל"ף ה"א וי"ו מ"ם וכשר בין לבני מערב הפנימי בין לבני מערב החיצון ובשגם הרב דבר משה שם ס"ג חלק עליו וכן בחיבורו ח"ב סק"ד חלק עליו ודעתו לכתוב ב' גיטין הנה ה' קול אליהו ח"ב דק"ג ע"ד חלק עליו וכתב דהרב אינו בקי בכתבם ובלשונם של הערבי והסכים פדברי ה' טל אורות ופירוש שם זה מלשון אדנות סניו"רא ד"י אליו"ס יעו"ש ושרשו מלשון ילתא הנז' בש"ס והמתגרשת ההיא אשר רבו עליה הרבנים הנז' מתווס שהיא מפלל המערב החיצון וכן פה מתא וכן ראיתי פתוב בכמה שטרי פתובות ובגיטין ישנים ובשגם עמא דארעא קרו לה אלאהום באל"ף בתחילה טעות הוא בינדם או שמה אינו אלא קיצור בעלמא ואין פנונתם בטעות ועיין בס' עז"נ להג"ף דכ"ו בשם אישטריליא אע"ג דאין העם מרגישין בקריאת הקל"ד מ"מ צריף לכותבה ואירע בגט זה באות האל"ף של ונתיבא בידו התחתונה נמצא נקב קטן כל דהוא ונתפרר דנעשה אח"ך ע"י מימשמש בספיןשהיה הסופר מפריד אות מאות הנה אעיקרא מאי דבעינן בגט מןרף גויל אינו אלא חומרא בעלמא וכמ"ש מרן סקכ"ה וכ"כ בס' יכין ובעז ח"א סנ"ב ואפילו בסתו"מ פתב מרן בא"ח סל"ב דלפי הש"ס דידן אפילו הנקב ממלא כל חלל האות פשר וגם לש"ס ירושלמי המתמיר י"ל הנ"מ פולו או רובו ומה גם פשנעשה אח"ך וה' חיד"א בלד"א סי"ד ס"ד שכתב שהנקב ממלא חלל י"ל דניקב חלל האות הני פגוף האות משא"כ הקלף שעל חוץ האות ע"כ משמע דוקא אם ממלא חלל האות ועיין בס' פאת ים דס"ב ע"ג בנקב פחודה של מחט באות של תיבת דהוית באמצעו שהכשירו ע"י שיעבה אותו במעט דיו ושם פיסלו מטעם אחר שפא הסופר לעבותו ונפל מהדיו על תיבה אחת ונראית פנקודת פתח וכן עשינו שצוינו לסופר לעבותו: (צ"א) באחד בשפת בכ"א יום לירח אדר שנת ח"א ונשש מאות ושפנה עשרה לב"ע נתן גט פרישות אליהו ו' כליפה לאשתו דמתקריא בינה בת אברהם ועידיו ציון ו' יוסף ואהרן בן נסים ועיקר שמה מסעודה ונשתקע מפנה לגמרי ולכן פתבנו דמתקריא ושורש לביוה אמרו פי הנה לה אח קטן שאינו יודע לדבר ושמה פכד על לשונו שאינו יכול לומר מסעודה הנה קורא לה בינה ומאותו יום נקראת פן בפי הכל ולפי שנסתפקנו בסדר פתיבתו אולי שאינו צריף יו"ד במקום החי"רק כמו צנה או גוה שאלתי לסופרי גוים ואמרו לי שפן סדר פתיבתו לכתוב יו"ד במקום החי"רק ובשם אביה אמרו דמכנים אותו סאיב פירושו נעזב ולא חששנו לו פינון שהוא לגנאי ואמרו שהנה מקפיד ג"כ ע"ז: (צ"ב) בשני בשפת בכ"ט יום לירח אדר שנת התרי"ח לב"ע נתן גט פרישות יעקב המכונה דריפה (בפ"א רפויה) לאשתו גזאלה בת יוסף ועידיו פרגי בן רחמים ואליהו בן שמואל ופירוש הפינוי הנז' למי שטבעו ומזגו טוב וזריז קורין לו דרי"ף וכ"ע קרו ליה דריפה אף שהוא לשון נקבה אלא דבס"ת קורין לו יעקב וכן פשחוחתם חותם פן וכינון דאין זה עצם שם משפטו המכונה: (צ"ג) ברביעי בשפת ביום ל' לירח ניסן שהוא ר"ח לירח אייר שנת ח"א ונשש מאות וי"ח לב"ע נתן גט פרישות אברהם בן יעקב דמתקרי פוכו (שני הפפ"ן דגושין) לאשתו מזלה בת יצחק ועידיו

ראובן בן דוד ואלהיו בן שמואל ובשגם לא נהגנו ליתן גט ביום ראשון של ר"ח וכמ"ש מור"ם
קכ"ו ס"ו שעת הדחק שאני דהבעל נחפז ללקח למד"ה ולא רצה להמתין וכתבנו פסברת מרן
ששם וכוכו הוא קיצור לשם יעקב כמו יצחק חקן אלא דמתליפין הקו"ף בכ"ף כמו שמתליפין
עגבאני לשם יעקב בחלוף ג' וכן קיצור צרונה וצאנין מישראל שמתליפין שי"ן לצד"י: (צ"ד)
בשני בשבת בכ"ט יום לירח אייר שנת ח"א ושש מאות וי"ח לב"ע נתן גט פרישות כליפה בן
משה לאשתו מבארכה בת שלמה המכונה דוחה (בחי"ת פת"ח) ועידיו ציון בן יוסף ופרגי בן
רחמים וגט ראשון נפסל מחמת שעד הא' בשם אביו יוסף אחר שכתב הי"ד כתב סמ"ך במקום
וי"ו וזהו ממש גדון הרב עבודת הגרשוני סכ"ד שכתב שיעשה הי"ד וי"ו ויכתוב הי"ד דבגט
לא בעינו פסידרן אבל נ"ד אין פאן רינח לכתוב יו"ד אחרת ואם יכתוב נראה דבן עם יוסף נראין
תיבה אחת ואפילו דבנו"ן פשוטה אין לטעות דלא שייכא כ"א בסוף התיבה מ"מ חיישינו והוא
ממ"ש הג"ף סכ"ט סקל"ד אותיות שיש בהן מנצפ"ך פגון סימן טוב לכותבה בשתי תיבות ודלא
כמהריב"ל ואי איתא דבמנצפ"ך שניכר שתי תיבות אף שמתדיקן ואם רחקם פמלא אות קטנה
בין אות לאות אמאי הנצפ"ך הג"ף להזהיר ע"ז ולחלוק על מהריב"ל: (צ"ה) בתמישי בשבת בט'
ימים לירח אלול שנת התרי"ח לב"ע נתן גט פרישות יעקב דמתקרי גובה (בגיי"מל דגושה) בן
יעקב לאשתו דמתקריא פוכה בת ישועה דמתקרי שועה ועידיו יהודה הפהן בן משה הפהן ופרגי
בן רחמים והמתגרשת הנז' פכר נתגרשה מבעל אחר אברהם בן משה וכבר נרמז לעיל ועתה
יוצאה מחמת שבעודה תחת בעלה זה באחת מהפכרים נשתמדה ונישאת לנכרי אחד ועתה חזרה
לדת האמת ע"י בעלה הראשון שטרח ויגע בעדה וא"כ אפוא נאסרה על בעל זה כמ"ש מור"ם
א"ה ס"ז כ"ש פשנשאת לגוי והמגרש הנז' קרו ליה גובה (בגיי"מל דגושה ובי"ת פת"ח) והוא
קיצור שם יעקב פנודע וגט ראשון נפסל יען דכתב פוכה לבד והיא יש לה שם אחר שנשפתקע
כנז"ל בגיטה וצ"ל דמתקריא פוכה ובגט שני שכתב אירע בתיבת ושלטאה אחר אותיות ושל
כתב אות אל"ף במקום הטי"ת ולפי שהמגרש אדם קשה וקנשי שרצה לגרש ואם נחזור לצוות
להסופר ולהעדים אולי יבעט אמרתי לסופר שיניח עד שתתייבש אות אל"ף שכתב ויגרר הני"ו
של האל"ף ואח"ך ימשוך הי"ד דין למטה ויגמור אותם לאות טי"ת באופן שיהיה גרר שגרר תוף
האות ואע"ג דכשפופל יו"די הטי"ת למטה יהיה קצת מהם על הגרר אין לחוש עיין בס' פ"הא
ח"ג דל"א שכתב יו"ד יתירה בתיבת ולא תירכי אחר התי"ו ובח"ד די"ב בעד ששילש בתיבת
שמואל כתב אל"ף במקום שי"ן ועיין להרב פאת ים דס"ב ועיין עוד לאחי הט"ז סל"ג ומשם
בארה דאין פאן חשש ואחר שנחתם הגט ראיתי בתיבת משה אבי העד ראשון באות השי"ן נמשך
נקב קטן רחוק קצת מן אות השי"ן מבחוץ ומגיע עד תוף הה"א ואינו ממלא כל החלל הזה
אעיקרא לדעת מרן לא בעינו הקיף גויל בגט אלא ממנהגא ובאבי העד יש להקל יותר כמ"ש
מור"ם סק"ל ממהרמ"א בת"הד דכ"ח ובפסקיו סקל"ח ומהריט"ץ ס"ץ אע"ג דגמגם בזה חזר
וקיים דבריו ועיין למהרש"ך סקמ"ב בכתב שמואל חסר וע"ע להרב תורת חסד סק"ז במיכאל
חסר יו"ד ובס' בארות המים דר"ח הוכיח מהרמב"ן דחסרון ושינוי חז מילתא היא וכמ"ש לחלק
בדבר ותו דבנ"ד השי"ן היא מוקפת גויל רק הה"א בתוף החלל מגיע הנקב ורואה ואינו נראה
וכבר כתבנו לעיל דנוקא אם הוא ממלא כל החלל גם לש"ס דידן: (צ"ו) ברביעי בשבת בכ"ב
יום לירח אלול שנת התרי"ח לב"ע נתן גט פרישות פלף אלל"ה בן יוסף לאשתו מסעודה בת
סאסי ועידיו פרגי בן רחמים וראובן בן דוד ואחר שנכתב ראינו פי הנו"ן של אחרן שבסוף
השיטה הקו התחתון על השירטוט שבצדדיו איברא דמור"ם כתב סקכ"ה סי"ב שלא יגע

בשירטוט שבצדדין אבל י"ל כל זה לכתחילה וכן מצאתי בס' אגורה באהלה דמ"ג ע"ב בתיבת
דתיצביין הבא בראש שיטה שפתב הדל"ת על השירטוט שמן הצד והכשירו ועיין בס' לב שלמה
דס"ה ע"ב קרוב לנדון הרב והכשירו ותיביריו רבו עליו לפסול ובנ"ד שאין פלהאות אלא קצת
בסופה יש לומר שגם תביריו יודו בזה: (צ"ז) ברביעי בשבת בכ"ח יום לירח תשרי ש' ח"א ויש
מאות וי"ט לב"ע נתן גט פרייתות פרגי בן אליהו לאשתו זמרדה בת פצ'לון ועידיו פרגי בן רחמים
וראובן בן דוד ואירע בגט זה שהסופר הרגיל לכתוב הנה חולה והבאנו אחר שלא ניסה כ"כ בזה
ונתעפב שיעור גדול מהבקר עד סמוך לערב ואירע בתיבת דהגית אחר שפתב הדל"ת פתב אל"ף
במקום ה"ה"א והרגיש תקף ולפום ריקהטא אמרתי לו שיניח עד שיתניבשו שני אותיות האלו
ויגררם וניח מקום פנוי וכתוב להלן שכן עשינו כמה פעמים פהוראת מהריק"ש והחק"ל היקל
גם בתנ"ך ודלא כהג"ף שחילק וכמ"ל ואח"ך נתנישבת ונ"ל שאין צריך לזה אלא יגרוך הני"ו
של האל"ף בלבד ואח"ך מהיו"ד הימנית יעשה ירף ה"ה"א ויעשה לה גג למעלה מעט באופן
שיהיה גרר תוף האות וימשפנו מעט יותר והיו"ד שהניח מהאל"ף שהיא יו"ד המתונה ימשפנה
מעט יותר באופן שיעשה רגל ה"ה"א וכיוצא בזה פתבנו לעיל כשיהיה הגרר בחלל האות אין
קפידא ואירע עוד בתיבת גבר קשבא לעשות גב הבית עם צד המתחון נדבק קצת בגימ"ל מלמטה
ואמרתי לו שישגמור הבי"ת ואח"ך ניח עד שתתיבש ויגרר ביניהם להפרידם דנהגינן לגרר
אותיות הדבקות ולא שאני לן בין קודם שנגמרה צורת האות ונדבקה או אח"ך וכמ"ש מרן א"ח
סל"ב ודלא כמהרמ"ע שרמז שם שכנ"ה הגב"י אות י"ג ועוד נזכרתי אז ממ"ש הרשב"א בתישו'
ח"א סתרי"א ובמכונות רל"ח שהביא דברי הש"ס דידן דכל אות שאינה מוקפת גויל פסולה ל"ש
תפלין ומזוזה ל"ש ס"ת והביא דברי הירושלמי דה"ה בעירב את האותיות וסיים ומיהו בענין
הדבקות יש מקום לעיין ומתברר ממ"ש בירושלמי עירב את האותיות אית תנוי תני פסול ואית
תנוי פשר ראב"ש אמר דמר פשר מלמטון דמר פסול מלמעלן כגון ארצנו ותפארתנו צריכה ולפי
גירסא זו צ"ל פירוש מלמעלה פסול לפי שעד שלא נעשית אות נפסלה צורתה והילכך אם בא
לגרור הרי זה חק תוכות ופסול שלא נעשית אות מעולם עד עכשיו שהיה גוררו אבל פשנדבקה
מלמטה כגון של ארצנו ותפארתנו אחר שנגמרה צורת האות הוא שנדבקה ומתחילה פשרה היתה
ואם בא עכשיו לגררה אין זה חק תוכות והילכך אפילו גורר כל שהוא יכול לגרוך וכשר פדברי
זירא כל הראוי לבילה וכו' אבל ארצה ותפארתה שהפ"ף דבוקה באמצעות רגלה עם הת"ו בהא
איכא ספיקא וכו' ע"כ ומריהטא דלישניה נראה דאין כאן מחלוקת בשני התלמודים וידוע מ"ש
מהרשד"ם ח"מ שרבו היה מחשיב לדעת הרשב"א ששקול לו ומחשיב פדעת רוב הפוסקים
והביאו ה' יד מלאכי דקפ"ח וגם זכורני אז ממהרד"ך חדר א' דע"כ לא הכשיר בדבוק שלמטה
כי אם שלא שינה צורת האות משא"כ כשנשתנה צורתה כגון בפסוק את אשר תאפו אפו שנדבק
הני"ו עם הפ"א דאז נעשית טי"ת פסול וכ"ע שם לדעתו להסכים ש"ס בבלי דלכאורה פליג
אירושלמי דש"ס דידן דגם מלמטה פוסל באופן שאם יגרר אין כאן שיעור בהאות ולירושלמי
דשרי בעינן אף אחר שיגרר יש שם שיעור באות וכזה פסקו הרב אמ"ל ולר"א וע"ז סמכתי ויען
שאין לי פנאי לעיין עוד כי הזמן קצר והרבה נצטערתי עם הסופר עד שיצא גט זה ונתתם וניתן
ובחזרתי לביתי חזרתי לעיין וראיתי בב"י א"ח סל"ב דכתב על סברת הרשב"א הנז' דהש"ס
דידן פליג על הירושל' הנז' ושכ"כ המרדכי שכ"כ הר"ש מרבינו אלחנן ושכ"כ בס' התרומה
דבכל אופן שנוגעות פסולה ותיקון מועיל בה ולא הוי חק תוכות וכ"כ בהג"מיי וכ"כ האגור בשם
מהר"ם וכ"נ שהוא דעת הרמב"ם והרי"ף והרא"ש שלא הזכירו הירושלמי הנה ע"כ הרי אף

דהוי פסולה גם בדיבוק שלמטה אליבא דש"ס דידן יגרוך ואין פאן ח"ת: ואחר החיפוש את זה מצאתי בס' דבר שמואל בסי' פ"ט בשני ביתי"ן הסמוכים שנדבקו בתחתייהו ונפסדה צורת האות למראית העין שאינה נקפרת אם היא ב"ת או פ"ף בשגם י"ל כינון שאין פאן צורת האות ש"ד לגרר ומדברי מהרד"ך ב"ת א' לא מצא איסור ברור מ"מ בקבירת שני חכמים עמד על תשו' מהרלנ"ח ומהרד"ך שם והסקימה דעתם להחמיר בשל תורה אפילו היה הדבר בספק כ"ש פשהסברא נותנת פה ולשון הרמב"ם מוכח ששני הן הפסולים של נפסדה צורת האות עד שלא תדמה לאות אחרת והפסד נ"ד הוא שלא תקרא כל עיקר עוד ב"ת כשמה הראשון וינצדק גם כן הפסול השני שכתב הרמב"ם שם שלא תדמה לאות אחרת ולא אמר שלא תשפנה לאות אחרת ואם בגג הרי"ש של תיבת ברא עם הבי"ת ורגל פ"ף בכל להבי"ת דברו בהם ברצוא ושוב לדוגמא בעלמא הרבנים הנז' ולא בפרו בפרטות דעתם על זה אפשר שלא רצו להאריף בדיבריהם יותר ולחלק בין פשהדיבוק מפסיד ממש הצורה ואין להבחין בין גבין ב"ת לפ"ף ובין רי"ש לדל"ת הוא פשהדיבוק הוא מן הצד דק וכו' ונעדין אות הראשונה ניפר בין שאינו משנה רגל האותיות או גגותיהם יחד בעונקין אבל פשההפרש אינו ניפר לעין נראה שהוא פסול שאינו חוזר להכשירו כי אם במחיקת רגל השני ולחזור ולקונו שנית ע"כ.

ודבריו אלה הביאם בספר בא"הט א"ח סל"ב וספר יד אהרן שם וספר מים רבים י"ד ס"ס וכן הרב אמ"ל ולדוד אמת: ואחר המחק"ר הנה מ"ש שלא מצא איסור ברור בדיברי מהרד"ך לדעתי המעט יש היתר ברור אם למ"ש בדעת הרשב"א לחלק דע"כ לא הכשיר בדיבוק שלמטה רק כשאין האות נשפנה לאות אחרת משא"כ בתיבת את אשר תאפו אפו שפדיבוק הפ"א עם הני"ו נעשית טי"ת הא נדאי פסול מינה דכל שלא נעשית אות אחרת אין פאן ח"ת וכן ממאי דסבור לחלק בין שני התלמודים דחילוק יש בין אחר שגירר דאין פאן שיעור בגוף האות או אם יש שיעור דאז שרי ואין פאן ח"ת ואילו הרב מסתם לה סתומי משמע גם כשיש שיעור אחר הגריה אסור לגרוך ואם מחמת השני ביתי"ן הסמוכין שנדבקו מלמטה הגג של הבי"ת השניה משנה להבי"ת הראשונה הרבה ולא דמי לארצנו ותפארתנו שנדבקו מלמטה דהני"ו אין לה גב רחב כ"כ ואינו משנה צורת הנו"ן כ"כ הרי דכונתה מסתפק הרשב"א בארצה ותפארתה שהפ"ף יש לה גב רחב כ"כ קרוב לגג הבי"ת ונדבקה בתי"ו והוא משנה אות התי"ו ועכ"ז לא נסתפק רק באם נחשב דיבוק זה שהוא באמצע אם פדיבוק של מעלה ופסול או פדיבוק של מטה וכשר ולשון הרמב"ם הוא פה שנפסדה צורת האות עד שלא תקרא כל עיקר או תדמה לאות אחרת בין בעיקר הכתיבה וכו' אע"פ שפ"א מה' תפלין לא כתב אלא שלא תדמה יו"ד לני"ו ולא ני"ו לי"ד ולא ב"ת לכ"ף ולא פ"ף לבי"ת ולא דל"ת לרי"ש ולא רי"ש לדל"ת וכוּפּל פּינצא בזה וכו' מ"מ נפסדה צורת האות שלא תקרא לגמרי בכלל זה דהוי אות זה חסרה מתוכו משמע שכ שלא נפסדה צורתה לגמרי ואין דומה לאות אחרת אין פאן פסול וכינון שפן בתפלין לא הוי שלא פסדון ויכול לתקן בגריה בעלמא וכ"כ הרשב"ץ ח"א ס"ג ושם בח"ד מטור א' ס"ת בדעת הרמב"ם וכ"כ ה' פרח שושן ריש פלל ב' וכ"כ מהריק"ש בסקי"ג הביאו האמ"ל מס' דרכי נועם ס"א שכתב שדעת הגאונים והרי"ף והרמב"ם והרשב"א והרא"ש שלא אמרו בצורת האותיות שלא תדמה לאחרת ממש לא על חצי האות כי אם על כללה ע"כ.

ובנדון דידה אין פאן דיבוק להשפנות כל האות רק בתחתייהו והאמ"ל הביא שכ"ד מהרלנ"ח ס"א וגם האחרונים נחלקו בזה יעו"ש. ודע דלבעלי הסברא הראשונה אין להקשות עליהם ממ"ש לא נצרכה אלא לקוצו של יו"ד יעו"ש להתשב"ץ שיישב בטוב טעם וכן ל"ק ממ"ש ברגל הקו"ף

שְׁנֵדְבֵק דָּאִין מוֹעִיל בּוֹ גְרִירָה אַע"פ שְׁפִשְׁהוּא דְבוּק אֵינוֹ דוֹמָה לְאוֹת אַחֲרָת וְכַמ"ש הַב"י א"ח סל"ב מ"מ דְּמִיָּא לְחֵי"ת אַרְנוֹפָה כַּמ"ש מַהֲרִי"ע בַּס' בְּנֵי יְהוּדָה סל"ח וְעֵינֵין לּוֹ שָׁם גַּם בַּס"א דְדַעְתּוֹ בַּס"ת שְׁנֵמְצָא פֶּן בָּאוֹת שְׂאִין דוֹמָה לְאוֹת אַחֲרָת דָּאִין לְהוֹרִידוֹ וְהֶאֱמַת דְּמָרְן דְּאָנָן נְגַרְרִים אַחֲרֵיו פֶּסֶק כְּסִבְרָא אַחֲרוֹנָה וְהוּא שְׁקִבֵּעַ בַּש"ע סְבֵרַת הָאֲגוּר דָּאֵם נִגְעַ רְגַל הָאֶל"ף בְּגַג הָאֶל"ף אוֹ פְּנֵי הָאֶל"ף בְּפָנִים לִגַּג שְׁתַּחֲתִיָּה פְּסוּלָה הָרִי אַע"ג דְּלֹא נִשְׁתַּנֵּי בְּדְבוּקָה לְאוֹת אַחֲרָת פְּסוּלָה וְאִין לְנוֹ אֲלֵא דְבָרֵיו וְכַמ"ש ה' פֶּרַח שׁוֹשֵׁן מ"מ יֵשׁ לְחֶלֶק בֵּין בְּדְבוּקָה הָאוֹת עֲצָמָה קֶצֶתָה אֶל קֶצֶתָה לְדְבוּקָה בֵּין אוֹת לְאוֹת וְכַמ"ש מַהֲרַד"ךְ שָׁם אַע"פ שְׁפַתְב דְּסִבְרַת הַרְשָׁב"א אֵינוֹ פֶּן וּמְצָאֵתִי עוֹד לְהֵרַב ע"ת שְׁפַתְב בַּסל"ב דָּאֵם הָאוֹת רְנוּפָה בְּכַתִּיבָה אִם אִין פֶּאן תְּפִלִּין אַחֲרִים שְׂרִי לְהַנִּיחֵן ע"כ וְאִי לֹא דְמִסְתַּפְיָא הִנֵּה אֲמִינָא עַל עֵיקַר דְּבָרֵי הָרַב דַּב"ש הַנּוֹז"ל כַּמ"ש מַהֲרִיק"ש שָׁם בְּנִדּוּנוֹ וְנ"ל כִּי אִם עַל כָּלָּה וְכו' וְלִפְיָקָד לֹא הָאֲרִיכוּ לְמַעֲנִיתֶם לְלַמֵּד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל צוּרַת הָאוֹתִיּוֹת וְאִי הָיוּ פְּיֻסוּלָא לֹא הָיוּ שְׁתַּקִּי מְנִיָּה לְהַכְשִׁיל אֶת הָרַבִּים ח"ו בַּסְתוּ"מ שְׁהֵם יְסוּדוֹת הִדָּת גַּם הָרַב בַּע"ה ט זֶה דְרַכּוֹ בַּסל"ו אֵלוֹ הָאוֹתִיּוֹת וְכו' וְאִי אִיכָּא פְּיֻסוּלָא בְּחֻצֵי הָאוֹת לֹא אֲבַעֵי לִיָּה לְמִשְׁתַּק מְנִיָּה אֲלֵא לְהוֹדִיעוֹ וְלִכְוֹתְבוֹ ע"כ וּמִיָּנָה בְּנִדּוּן כְּזֶה נִמְי לֹא הָיוּ שְׁתַּקִּי קַמְאֵי וְעַכ"ז יֵשׁ לְחֶלֶק בְּנִדּוּנוֹ לְנִדּוּנֵינוּ בְּשִׁלְמָא בְּשַׁנֵּי בֵּיתֵין הַסְמוּכִין שְׁנֵדְבֵקוֹ מְלֻמְטָה אִין הַפִּיר לְבִי"ת הָרֵאשׁוֹנָה כִּי אִם מְלֻמְעָלָה בְּלַבַּד וְתוֹ מַמ"ש לֹא יִדְעֵנוּ לְהַבְחִין בֵּין כָּ"ף אוֹ בִי"ת נִרְאָה שְׁהַדְּבוּקָה שְׁלֻמְטָה קֶצֶת בְּעִיגוּל כְּמוֹ הַכָּ"ף דָּאֵם לֹא פֶּן מַהֲיָכָא תִּיתִי שְׁנִרְאִית כָּכ"ף מַשְׂא"כ בַּנ"ד שֶׁהֲגִי"מ לֵאמֹר אֶף שְׁדְבוּקָה קֶצֶת מְלֻמְטָה עִם הַבִּי"ת מ"מ בְּגַבְיָה נִיכָר שֶׁהִיא גִי"מ מִצַּד הָעֵקֶב שְׁלָהּ וְהוּא הַרְגַּל הַיְמָנִי הַיּוֹרֵד לְמִטָּה שְׁכֵן צוּרְתוֹ וְכַמ"ש בַּב"י סל"ו וְתוֹ דְּהַדְּבוּקָה הַנּוֹז' לֹא בָּא דְרָף עִיגוּל בְּנִדּוּנוֹ הָרִי לְהַ פְּמָה סְפִיקוֹת בְּזָה וּבְאֶמַת אִם יִדְעֵתִי מְזָה מְקוֹדֵם לֹא הֵייתִי נוֹתְנוֹ וּשְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מ"מ אַחַר שְׁפַכָּר נִתְּנוֹ הָיוּ כְּמִקּוֹם עִיגוּן וְכַמ"ש הָרַב יא"ה סַכְכ"ו וּמָרְן שָׁם בַּא"ה סַכְכ"ה יְצָא לְחֶלֶק בְּתִשׁוֹ מַהֲרִי"קו מ"ש בְּשׁוֹרֵשׁ ע"א לַמ"ש בְּשׁוֹרֵשׁ צ"ח דְּבְמִקּוֹם עִיגוּן וְתִינּוֹק קוֹרָא אוֹתוֹ יְכוֹל לְהַפְרִיד בְּסַפִּין וְכ"פ בַּש"ע וְכ"פ מוֹר"ם.

וְתַלְמִידוֹ הַלְבוּשׁ וְכ"כ הַג"ף שָׁם וְיָמָה גַּם בְּטוֹנְפָס וְכַמ"ש כַּנ"ה גַּם שָׁם אוֹת ח' מִמַּהֲרִיב"ל ח"ג סס"ט וּמַהֲר"ב מַש"ץ וּבְנִדָּאֵי תִּיבַת גְּבַר מִהַטְּוֹפָס הִגַּע עֲצָמָה אִם פֶּתַב לְהַתְּנַסְבָּא לְכָל דְּתִיַּצְבִּיין הַיֵּשׁ בֵּית מִיחֻשׁ בְּזָה וְכַמ"ש ה' עֲבוּדַת הַגְּרוּשָׁנִי ס"מ וּרְמִזוֹ אוֹת מ"ח בְּאֵם פֶּתַב וְהָרִי אֶת מוֹתֶרַת לְכָל וְהַשְׁמִיט תִּיבַת אָדָם אַע"ג דְּתִיבּוֹת אֵלוֹ מְגוּפוֹ שֶׁל גֵּט וְכַמ"ש בְּגִיטִין דַּפ"ו אִין פֶּאן אֲלֵא עַל וְהָרִי אֶת מוֹתֶרַת לְכָל וּמֵאִי דְכַתְּבִינָן אָדָם שׁוֹפְרָא דְלִישְׁנָא הוּא ה"נ תִּיבַת גְּבַר דַּמ"ש וְכ"כ הַג"ף שָׁם סס"ה וְנ"ל וְכֵן נִרְאָה עֵיקַר דְּבְטוֹנְפָס אֲפִילוֹ הַדְּבוּקָה הוּא הַרְבֵּה דְתִינּוֹק אֵינוֹ קוֹרָא ה"א אַפ"ה יֵשׁ לְהַכְשִׁיר פִּינּוֹן דְקִי"ל אִם חֲסַר תִּיבָה אַחַת מִהַטְּוֹפָס אִם אִין הָעֵנִין מְשַׁתְּנָה כְּשֶׁר וּבְחֶק תּוֹכוֹת נְמִי הָכִי אֲמַרִינּוּ דַּמ"ש זֶה מַהֲה"א דְנִכְתָּב חֵי"ת וְתִינּוֹק קוֹרָא חֵי"ת הו"ל כְּמוֹ שְׂאִינָה נֶאֱפִילוֹ בְּעוֹדָה דְבוּקָה אִין פֶּאן שִׁנּוּי מִשְׁמַעוֹת גְּרִוּשִׁין דְּהַגִּי"מ לְ וּבִי"ת דְבוּקִים אִם הֵם דְבוּקָה מְמֹשׁ כְּמוֹ שְׂאִינָם וְהו"ל כְּדִיוֹטָא בְּעֵלְמָא וְכַדְבָּרֵיו פֶּתַב הַרְשָׁב"ץ סַפ"ג וּמַהֲרִי"ע בְּמִנְהֵגִים דַּק"א שְׁפַתְב בְּטוֹנְפָס יֵשׁ לְתַקּוֹן בְּאִנְפּוֹן הַמוֹעִיל אַע"פ דָּאִין כּוֹתְבִין עַל הַמְּחָק לֹא רָאָה לְהַתְּשַׁב"ץ מְאֲרִיָּה דְאַתְרִיָּה שְׁלֵא הַצְרִיף לְזָה וְכַדְבָּרֵיו פֶּתַב הַב"י סַכְכ"ו מַרְשַׁב"ש וְלֹא נִמְצָאָת בְּדַפּוּס וְכַמ"ש ה' יא"ה וְכֵן עֲשֵׂה מַעֲשֵׂה הָרַב פְּנִים מְאִירוֹת ח"ב סִי"ט ע"פ תְּשׁוּבַת הַרְשַׁב"ש הַנּוֹז' בְּנִדּוּנוֹ וְכַתְּבֵן שְׁכֵן דַּעַת הָרַב חֶלְקַת מְחֻקָּק דְּבְטוֹנְפָס אֶף בְּלֹא עִיגוּן נְמִי יַעו"ש וְעֵינֵין בְּפֶרֶט לַה' לַח"ש דְּקַמ"ג וְכַס' פְּנֵי יְצַחֵק שְׁעַל ס"ה דִּיו"ד וְכַס"ה לְהַר"י בֶּן בְּנִיִּשְׁתִּי שַׁב"ס הַג"ף דְּקַל"ה בָּאוֹת קַמ"ה פֶּתַב רְגַלִּי הַהִי"ן וְקוֹפִי"ן שְׁנֵדְבֵקוֹ גַּבְּן בְּמִקּוֹם עִיגוּן יְפָרִידֵם שְׁלֵא בְּמִקּוֹם עִיגוּן יְכַתּוּב אַחַר וְאִם קָדָם וְנִתְּנוֹ וְהַפְרִיד

כָּשֶׁר ע"כ אֵלָא שְׁשֵׁם דְקל"ח אות רנ"ה פְּתַב לְכַתְחִילָה יְכַתְּבֵב גַּט אַחַר כִּי לֹא מְצִינוּ בְּזֶה מִי שְׁקִבֵּל קוֹלָא זֹו בְּעוֹלָם כַּמ"ש מהרי"קו שו"ת צ"ח וְכַבֵּר מִלְּתֵי אֲמוֹרָא דְאֵם יִדְעֵנוּ כֵּל זֶה לֹא הִיִּיתִי נוֹתֵנוּ בְּשִׁגְמָה יֵשׁ כְּמָה סְפִיקוֹת אִי הָיִי נִדוֹן בְּזֶה חֹק תוֹכוֹת מ"מ כֵּל טְצַדִּיקֵי דְמְצִינוּ לַעֲשׂוֹת כַּכ"ע עֲבָדִינוּ וְעַד אַחֲרָן רֵאִיתִי בַּס' קוֹל אֵלֵיהֶו דַּק"ג שְׁכַתְּבֵב וְז"ל רַגְלֵי הַהִי"ן וְקוֹפִי"ן שְׁנֹדְבָקוּ יֵשׁ מַחְלֹקֶת יֵשׁ פּוֹסְלִין וְיֵשׁ מְכַשִּׁירִין וְיֵשׁ מַחְלָקִין בֵּין טוֹפֵס לַתּוֹרָף דְּבַטְוֵפֵס אַף אִם הוּא גְדוֹל שְׁאִין הַתִּינוּק קוֹרָא אוֹתוֹ כָּשֶׁר וּבַתּוֹרָף פְּסוּל זוֹלַת בְּתִיבַת לְמַהֲרָה אֲפִילוּ אִם קוֹרָא אוֹתָהּ הַתִּינוּק פְּסוּל וְלִי נִרְאָה כְּסִבְרָא אַחֲרוּנָה וְכֵן רֵאוּי לְהוֹרוֹת ע"כ.

וּמְרִיקֵטָא דְלִישְׁנֵיהָ גַם בְּלֹא עֵיגוֹן מְקִיל בְּטוֹפֵס וְה' יִצְיִלְנוּ מְשִׁגִּיאוֹת כִּיר"א: (צ"ח) בְּחַמִּישֵׁי בְּשִׁבְתֵּי בִי"ד יָמִים לִירַח כְּסִלוֹ שְׁנַת הַתְּרִי"ט לַב"ע נִתְּנָן גַּט פְּרִיתוֹת רַחֲמִים בְּן יַעֲקֹב דְּמַתְקָרֵי עַגְבָּאֲנֵי לְאֲשֵׁתוֹ רַחֵל דְּמַתְקָרֵי בְּאֲחִילָה בַּת רַחֲמִים וְעִידֵיו שְׁלוֹם בְּן חַיִּים וְצִיוֹן בְּן יוֹסֵף וְהִיא יוֹצֵאת מִשׁוֹם ש"ר.

וְגַט רֵאוּשׁוֹן נְפִסֵל מְסִיבַת בְּתִיבַת וְלֹאֲהַבְּתִיכֵי בְּאוֹת הַה"א נְדָבֵק הַרְגֵל בְּגִגָּה וְהוּא ח"ת גְּמוּר וְאִילוּ הַמְּתִין הַסּוֹפֵר הָיָה מְגַרֵר הַגְּרָה וְאֲח"ךְ יִמְשֹׁף הַגֵּג לְהֵלֹן בְּאֵנְפֹן שְׁהַגְּרָר דְּרַגְלֵי שְׁגִירָר יִהְיֶה בְּחֵלֶל הָאוֹת וְיַעֲשֶׂה רַגְלֵי אַחַר תַּחַת סוֹף הַגֵּג שְׁהַמְּשִׁיכוּ אֲדָה הוּא הַנִּיחַ רַגְלֵי זֶה הַדְּבּוּק וְהַמְּשִׁיף הַגֵּג בִּיּוֹתֵר וְעָשָׂה בּוֹ רַגְלֵי מְחֻדָּשׁ וְאֲח"ךְ גִּירָר רַגְלֵי הַדְּבּוּק הַנּוֹז' וְא"כ לֹא נַעֲשִׂית הָאוֹת רַק ע"י גִּירָרָה וְאִירַע עוֹד כְּשִׁצְוֶה הַבַּעַל פ"ב לְהַסּוֹפֵר וְלְהַעֲדִים בְּגַט שְׁנֵי לֹא אָמַר שְׁמַעוּ אֲתֵם עִידֵי מַה שְׁאֲנֵי מְצִוֶה לְהַסּוֹפֵר שַׁכ"ה בַּס"ה לְהַרְבֵּ בְּתֵי פְהוּנָה שְׁמַמְנוּ אֲנוּ מְסֻדְרִים וְכ"ה בַּס"ה לְהַכְנִיחַ וְלַהִי"א וְנִרְאָה דְּהַעֲיָקֵר הוּא מְאָמְרוּ שֶׁל בַּעַל לְהַסּוֹפֵר בְּפִנֵי הַעֲדִים כְּמִבּוֹאֵר בַּס"ה לְמָרְן סט"ו וְכ"ה בַּסְקֵל"א וְכ"כ בַּס"ה אֲשֶׁר בַּס"ס הַג"פ סל"ז וְבַס"ה אֲשֶׁר בַּס' דְּבַר מְשֶׁה סכ"ב וְבַס' עוֹלַת שְׁמוּאֵל וְכֵן בַּס' לַח"ש דְּקַמ"ב וְאֲמַרְנוּ לְהַמְּגַרֵשׁ בְּשַׁעַת נְתִיבָה הָיִי יוֹדַע שְׁאִינְהָ יָכוֹל לְהַחְזִירָה כַּמ"ש מָרְן סיו"ד וְדַע אַע"ג דְּשֵׁם הַמְּגַרֵשׁ כְּשֵׁם אָבִי הַמְּתַגְּרֶשֶׁת אִין לְחוּשׁ כַּמ"ש בַּס' פ"ה אַח"א דַּס"ז: (צ"ט) בְּרַבִּיעֵי בְּשִׁבְתֵּי בַּס"ח יוֹם לִירַח שְׁבַט ש' ח"א וְשֵׁשׁ מְאוֹת וִי"ט לַב"ע נִתְּנָן גַּט פְּרִיתוֹת שְׁאוּל בְּן כְּלִיפָה לְאֲשֵׁתוֹ גּוֹהַרָה בַּת בְּנִימֵן וְעִידֵיו יְהוּדָה הַכֹּהֵן בְּן מִשֶׁה הַכֹּהֵן וּפְרָגִי בְּן רַחֲמִים.

וְהַמְּגַרֵשׁ הַנּוֹז' מֵאִי גִירָרָה וְכַשְׁחֻקְרֵתִי עַל שְׁמוֹ אָמַר כִּי זַקְנָתוֹ סִיפְרָה עַל אָבִיו בְּהִיוֹתוֹ קָטָן בְּן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים שְׁיָנוּ שְׁמוֹ לְשֵׁם זְבוּלָן וְאָמַר שְׁאֵעַפ"כ כ"ע קָרוּ לִיהָ כְּלִיפָה וְכַמְעַט שְׁעַכְשָׁיו אִין מְכִיר לְאָבִיו בְּשֵׁם זְבוּלָן כָּלֵל.

הַנּוֹז' בְּאָבִי הַמְּגַרֵשׁ אִין לְהַקְפִּיד בְּשֵׁם שְׁיֵשׁ לוֹ בַּמ"א שְׁאִינוּ מְקוּם נְתִינַת הַגַּט וְכַמ"ש ה' חִיד"א בַּח"ש ח"א דַּמ"ה בְּשֵׁם סְעִיד אַף שַׁבַּמ"א שְׁבַהֲשַׁכְּבָה מְזַפְרִין אוֹתוֹ בְּשֵׁם אַחַר ק"ו בַּנ"ד וּבַתּוֹרָף הַדְּבָרִים סִיפֵר הַמְּגַרֵשׁ כִּי כְּבָר בְּאִי הַנּוֹז' גִּירָשׁ אִשָּׁה אַחַת בְּשֵׁם אָבִיו כְּלִיפָה וְכֵן יִצְאָנוּ מְפָל עַרְעוּר וּבּוֹדָאֵי דְחֻקְרוּ וְדָרְשׁוּ הֵם וְיַדְעוּ הָאֲמַת וּבְכַרְט שְׁמוֹן־רַחֲמִין אֲנוּ לְכַתְּבוּ כְּלִיפָה שְׁלֵא לְהוֹצִיא לְעַז עַל אוֹתוֹ הַגַּט וְהַמְּגַרֵשׁ נִאָּמֵן בְּזֶה כַּמ"ש מוֹר"ם סק"ך: (ק) בְּאֲחַד בְּשִׁבְתֵּי בַּס"ו יוֹם לִירַח תַּמּוּז שְׁנַת הַתְּרִי"ט לַב"ע נִתְּנָן גַּט פְּרִיתוֹת כְּלִיפָה בְּן מְרַדְכֵי דְמַתְקָרֵי דוֹכָה לְאֲשֵׁתוֹ אֲסַתֵּר דְּמַתְקָרֵי תוֹרָה בַּת חַיִּים וְעִידֵיו פְּרָגִי בְּן רַחֲמִים וְרֵאוּבוֹן בְּן דָּוִד.

וְהַנּוֹז' שֵׁם דוֹכָה הוּא קִיְצוּר לְשֵׁם מְרַדְכֵי שְׁכֵן יִדְעֵנוּ אַחַר הַחֻקְרִיהָ וְאֵע"פ שְׁהַמְּגַרֵשׁ קוֹרִין לוֹ ג"כ דוֹכָה וְהִיא בְּכ"ף רְפוּיָה לֹא כְּתוּבָהּ יַעֲן שְׁאִין לוֹ בְּזֶה הַשֵּׁם כְּמוֹ אָבִיו אֵלָא מְחַבְּרִים אוֹתוֹ עִם כְּלִיפָה וְא"כ הו"ל כְּכַנּוּי מְשַׁפְּחָה דְאִין לְכַתְּבוּ כִּידוּעַ מְדַבְּרֵי מוֹר"ם.

ובאביו מרדכי עשינו עיקר משם זה להקדימו שפן קורין לו בס"ת. ושם המתגרשת אסתר אע"ג דנודע לנו ע"י פתב מפני הפפר דרנבא קרו לה תורה שהיא קיצור מאסתר עשינו אסתר עיקר להקדימו וכמ"ש הג"פ ביצחק חקנו אע"ג דחותם חקנו וכן עולה לתורה יכתוב לכתחילה יצחק דמתקרי חקנו מה גם דבנ"ד פורתא קרו לה אסתר כי כן אמרו דעיקר שמה פן משעת העריסה כמ"ש הג"פ שם פיון דידוע דבשעת מילה קראוהו יצחק וצריף שתדע דוקא בכה"ג דלא איתי אינש לקרוא חקנו בלבד דומיא דנ"ד.

והנה אמרו לנו באביה דהיו קורין לו חיים בבישא ולא ידענו פירושו אף אחר החקירה ידענו דאין קורין אותו פן רק עם חיבור שמו חיים ודומיא להמגרש פליפה דאין לו דוכה נפרדת פאביו אלא פליפה דוכה מה גם בכנוי האבות אין לדקדק כ"כ פנודע.

ואירע בגט זה דתיבות דמתקרי דוכה וכן בתיבות ולא תרי צביתי לכאורה נראות פתיבה אחת אע"ג דבנדאי יש שם רינח שיעור אות קטנה ולצאת מידי ספק הבאנו תינוק וקראם לכל אחד מאלו שתי תיבות ובזה מועיל התינוק וכמ"ש הג"פ סקכ"ה ספ"א ובמ"ש נמי שם אם תיבה אחת נראית פשתי תיבות מלמעלה ומלמטה נראות פתיבה אחת אי אזלינן בתר למעלה או למטה א"נ בשתי תיבות נראות פאחת מלמטה אבל מלמעלה פשתי תיבות ובזה לדעתו ז"ל לא מהני תינוק יעו"ש לדעת מהריק"ש ונהלבוש ומ"א וסתמות דברי מרן וה' פרח שושן שגם בזה מהני תינוק כמ"ש בס' האמ"ל דנ"ב וה' חיד"א בלד"א סי"ב ס"ד נדע דאם לא הנה התינוק קוראם היינו יכולים לגרר קצת מסוף האות הקודמת ומתחילת האות שאחריה בענין שיהיו נראות פשתי תיבות ואין בזה חק תוכות וכמ"ש בס' אגורה באהלה דל"ז ע"ב ואין זה ענין למ"ש מהריק"ש אשר רמז הג"פ שם סל"ה עשה תיבה חלוקה שפראית פשמים והנה בצד החלקים ש"ן של ג' ראשין ועשה ראש ד' דש"ן למלאות החלל שבאמצע חלקי התיבה ואח"ך גירר מראשי הש"ן האמצעיים ונשארה ש"ן של ג' ראשין עשויה נ"ל דכשר ולא נראה חק תוכות וכו' ועל פן יותר טוב למחוק הראש הראשון קודם פתיבת הראש שהאריף בו הש"ן וכו' והג"פ שם הסכים לתקון זה האחרון ולא הראשון ח"ת יעו"ש דהתם אות הש"ן נעשה ע"י ח"ת שאחר הפתיבה ולא כן בשתי תיבות הנראות פאחת דאין פאן אות בשלימות ע"י גרירה: (ק"א) בתמישי בשבת בי"ח יום לירח אב שנת התרי"ט לב"ע נתן גט פרישות מסעוד בן זבולן לאשתו מזלטוב בת יצחק ועידיו פרגי בן רחמים ואהרן בן נסים.

ואירע בתיבת עד של העד השני פאות עי"ן שנקתבה פתקונה והלה לייבש החתימה והרוח הנה חזק ונכפל הגט באופן שנסתמו יוד"י העי"ן ולא נשאר חלק באמצעותם פי אם מקצת וקדם הסופר ולחכה ולא עשה כלום דס"ס ח"ת הני וכמ"ש הג"פ סקכ"ה סל"ז אלא פיון דאירע זה אחר שנגמרה פתקונה יש להקל לדעת קצת פוסקים שכתב הג"פ שם סל"ב ובנ"ד שהיא בתיבת העד יש להכשיר בשופי עי"ן בס' לח"ש דקמ"ז ע"ד ודקמ"ח ע"א: (ק"ב) באחד בשבת בכ"ט יום לירח פסלו ש' ח"א ושש מאות ועשרים לב"ע סדרתי גט לאליהו בן משה בן יוסף להוליכו למתא בנגאזי יעא לגרש בו את אשתו ששמה אסתר בת מסעוד ועידיו משה בן שלמה וראובן בן דוד ויען ששם העד פשם אבי המגרש הנצרכו לשלש פשם אבי המגרש וממילא נודע דאין עד זה אביו של המגרש.

ואירע במלת מתא אחר שכתב המ"ם והתי"ו עלה בדעתו לכתוב ה"א במקום אל"ף והתחיל קצת כמו יו"ד עבה קצת והרגיש בעצמו ואמרתי לו שנייח עד שיתביש ויגרוך רגלי התי"ו עד שתהיה

פְּדִל"ת וימשפנה אצל אותו טיוטא שפכתב ושם יעשה רגל התי"ו ואז יכתוב אל"ף והגרר שגרר תוך האות אין בו שום חשש ואם היה פותב מתא בה"א לבסוף יש להסתפק דכעת לא מצאתי גלוי בפירוש זולת מלשון נוסח כנ"הג בסוף סדר גופו של גט שכתב וכותב במתא באל"ף לבסוף לכאורה נראה קצת שהוא לעיכובא ועיין בג"פ סקכ"ט סקל"ה בשמות של תרגום או לעז אם פתבם בה"א לבסוף.

ונוסח שטר שעל זה בנמסר לבעל להוליכו לאשתו עיין בב"י סקמ"א משם א"ח שהביא נוסחו וכן הלבוש סקמ"ב וכן מור"ם שכתבו וצריף למנסרו לה כמו שליח שיאמר בפני נכתב ובפ"נ אבל הסמ"ק סקפ"ד כתב והבעל שהביאו אצל"ל בפ"נ ובפ"נ וכ"כ הרדב"ז ח"א סרע"ד שרמזו הג"פ סקכ"ז סי"ב והרב המכתב סמ"ד דקט"ו תמה על הרי"ף והרמב"ם והרא"ש שלא הזכירו זה ויעו"ש בהרדב"ז שפדכריו מתיישבת תמיהתו וכנ"הג סקמ"ב הג"הט אות מ"ד הביא מחלוקת הכלבו והרדב"ז אם צ"ל בפ"נ ובפ"נ ולא זכר שר מהסמ"ק שהוא.

סובר פהרדב"ז וכן הרב י"א שם אות נ"ב רמז מדברי הב"ש שם סכ"ז וממהריק"ש ומס' דרכי נועם ומדברי. הכנ"הג הנ"ל והוא לאפוקי מהסוכרים דישלחוש ממ"ש גט שלא נמסר ביום הכתיבה אין תקנה להכשירו אלא ע"י שליח דאית ליה קלא דאמרינן גיטין הבאים ממד"ה אית להו קלא ורצו ללמוד מזה דכל גט שלא נמסר ביום הכתיבה אפילו שבא ביד הבעל הבא ממד"ה אין לו תקנה כ"א ע"י שליח כדי שיהיה לו קול וכמ"ש הרדב"ז שם ושם דחה סברא זו.

ודע דבנוסח שפכתב הב"י שם מהא"ח בכתב הניתן ליד הבעל זה נוסחו הנה פב"פ מוליה גט לאשת פב"פ ונכתב ונחתם פהלקתו לדעתנו וכו' משא"כ בנוסח הרב דבר משה דקע"ד ע"ד פתוב בנוסחתו ונחתמו הב"ד מודיעים נאמנה וכו' וכן בס' בארות המים דקפ"ט ודר"י יעו"ש לאו למימרא דצריף ב"ד בזה דאי עקרא סידור הגט עצמו ונתינתו לא בעי ב"ד וכמו שרמזתי לעיל בתחילת קונטרס זה בס"ד ובשליח השלוח בהרשאה מהבעל בכל הנוסחאות.

אין פאן אלא לשון העדים שמינהו ואח"ך על חתימתן פותבים ב"ד הנפק וכשמוליכו הבעל הוא קיל יותר דהרי מה שצריף לומר בפ"נ ובפ"נ אינו אלא חומרא בעלמא כדי שלא לחלק בינו ובין השליח ויבואו לטעות משא"כ בשליח מדינא צ"ל בפ"נ ובפ"נ ולא נמצא בפוסקים דצריף ב"ד של ג' אלא בשליח ראשון פשממנה שליח ב' ימנהו בפני ב"ד כדי שלא יצטרף לומר בפ"נ ובפ"נ כיון שלא היה שם אלא יאמר שליח ב"ד אני ותו ל"מ פנדע וצ"ל משום דהרבנים הנ"ל משום חומר הגיטין נהגו לסדרם בפני ב"ד של ג' לכן פותבין פן ביד השליח באופן שמזכירין שהיו ג' ואין ה"נ גם בחכם שסידר יכול לכתוב הנוסח שהוא בלשון יחיד להודיעם אופן וסדר נתינתו וזהו תכלית המכונן בכתיבה זו ומ"מ כיון שיצא מפי הא"ח בלשון רבים שכתב ונכתב ונחתם פהלקה לדעתנו צירפתי עמי אני הצעיר המסדר שני עדי הגט עמי וכתבתי בז"הל להגיד כי ישר אנו דח"ל חז מינן החותם ראשון מסדר הגט ושנים האחרים אנו עידי הגט מודיעים נאמנה איה פ' ב"פ מוליה גט לאשתו וכו' פסדר הנזכר בס' בארות המים ואף שאין העדים הללו נודעים שם מה איכפת דאנו לאו משום עדות אתינו עלה דכשהוא אומר בפ"נ ובפ"נ ויתן לה בעידי מסירה ותתגרש בו ואפילו שאין העדים נזכרים וידועים שם וכמ"ש הטור וש"ע ריש סקמ"ב ואפילו בגט שע"י ההרשאה שנותנין בידו אינו אלא כדי שיוכל למנות שלוחים אחרים אפילו בלא אונס וכמ"ש מרן סקמ"א ומה"ט צריקה קיום וכמ"ש כנ"הג שם הג"הט אות קמ"א ואפילו בזה י"א

שא"צ עיין ביא"ה ח"ב שם אות ק"ה וְכָל זֶה לֹא צָרִיךְ בִּנְדָה פִּינּוֹן שֶׁהַבְּעַל מוֹלִיכוֹ הוּא עֲצָמוֹ כ"ש
שֶׁהוּא אוֹמֵר בִּפְנֵי וּבִפְנֵי.

וְכִבֵּר פְּתִיבָנוּ לְעֵיל מִהֶרָן שֶׁהוּבָא בְּהֶרֶב"ש רְמָזוֹ הַב"י סִקְמ"א שֶׁיְכוּל הַמְּסַדֵּר לְצַרֵּף עִמּוֹ הַסּוֹפֵר
אוֹ הָעֵדִים לְהַתִּירָה בְּמַעֲשֵׂה ב"ד וְאִין שִׁינְיָה בְּזֶה אִין עַד נַעֲשֵׂה דִינּוֹ. וְדַע דְּבִגֵּט זֶה פִּינּוֹן שֶׁהָאִשָּׁה
בִּמ"א לֹא פְתִיבָנוּ הָעוֹמְדֵת הַיּוֹם פְּסָתְמוֹת דְּבָרֵי מֶרֶן סִקְמ"ח שֶׁפְתַב אִם עוֹמְדֵת בְּמִקּוֹם חֲתִימַת הַגֵּט
כּוֹתֵבִין וְכו' וְאִם לֹא אִין כּוֹתֵבִין שֶׁם מְקוֹמָהּ כָּלָל ע"כ וְהוּא מִהַפְּלִיבּוֹ וּמִהַסְמָ"ק כִּמ"ש בִּב"י שֶׁם
וְהָאִמַּת שִׁישׁ מְבוּכָה גְדוּלָה בְּזֶה שֶׁפְתַב הֶרֶב הַמְּכַתֵּב מֵה' תְּנוּמַת יִשְׂרָאֵל אִיכָכָה אוֹכֵל וְרֵאִיתִי
לְהֶרְאֵב"ד שֶׁפּוֹסֵל וְלֵרִיא"ז הַמְּבַטֵּל וְשֶׁהֲר"ר יְרוּשָׁלַיִם לֹא הִיָּה מְטַפֵּל בְּזֶה ע"כ וְלָכֵן הַמְּנַהֵג בַּע"ה ק'
לְכַתּוֹב בְּכָל מְקוֹם שֶׁאֵת עוֹמְדֵת כִּמ"ש הַג"פ שֶׁם ס"ד וְכ"כ הֶרֶב הַלְקֵט וְהֶרֶב בְּתֵי פְהוֹנָה וְנִהְרָא
נִהְרָא וּפְשֻׁטִיה וְיִדְעֵנוּ שֶׁהֲרֵא שׁוֹנִים לֹא נִהְגּוּ בְּתִיקוֹן זֶה וְכ"ה מְנַהֵג עו"בִי אִינְמִיר יַע"א וְכִמ"ש
הֶרֶב בְּתֵי פְהוֹנָה וְכ"כ ה' הַמְּכַתֵּב וְה' דְּבַר מִשְׁה ח"א וּבִס' נ"ש וְלִפִּי שֶׁלֹא נִכְתַּב עֲמִידָתָה גַם תִּיבַת
וְלֹא תִרְכִּי דְלִגְנוּהָ וְכִמ"ש הַג"פ שֶׁם דְּהָא בְּהָא תִּלְיָא: (ק"ג) בְּשִׁלְיִשִּׁי בְּשַׁבַּת בּוֹז' יָמִים לִירַח שֶׁבֵט
ש' הַתֵּר"ךְ לִב"ע נִתְּנָה גֵט פְּרִיתוֹת מִשְׁה בֶּן יִצְחָק לְאִשְׁתּוֹ אֶסְתֵּר דְּמִתְקַרְיָא תוֹרָה בֵּת יִשְׁעִיהָ וְעִידִיו
פְּרָגִי בֶּן רַחֲמִים וְאַלְיָהוּ בֶּן פְּלִיפָה.

הַגָּה בְּשֶׁם יִשְׁעִיהָ וְיִשְׁעִיהָ אִין לְסַפֵּק כִּמ"ש הַג"פ בַּעֲזוֹנ' וְכ"כ בִּס' טִיב גִּיטִין מִמֶּהֱרָשׁ"ל וְאַפְּיִלוּ
שֶׁשֶׁם הַסְּפִים לְהַפֵּךְ מ"מ סִיִּים דְּהוֹלְכִין אַחַר דְּבָרֵי הַמְּגַרְשׁ מֵהוּא אִמְרָא וּבִנְדָה שֶׁאֲלִנְהוּ וְאִמְרָא
שֶׁשֶׁמוֹ יִשְׁעִיהָ וְלֹא יִשְׁעִיהָ בְּנִי"ו אֲבָל מֵהוּא שֶׁלְכַאוּרָה יֵשׁ לְעַמּוּד דְּבִשֶׁם זֶה כ"ע קָרוּ לִיהָ שֶׁעִיָּה
שֶׁמְדַלְגִין הִי"ו ד' אַחַר הַתְּבוּנָנוֹת נִרְאָה דְּאִינוּ אֲלָא קִיצוֹר הַשֵּׁם דְּהִרֵי בְּאַבְרָהָם נָמִי כ"ע מְבַלְעִין
הָאֵל"ף וְקָרוּ לִיהָ בְּרָהֶם וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה וְכִי הִיעֲלָה עַל הַדַּעַת לְכַתּוֹב כֵּן בְּגֵט חֶסֶר אֵל"ף וְאִין זֶה עֲנִין
לְגַרְשׁוֹם גְּרָשׁוֹן וְאַלְיָהוּ וְכִיּוֹצֵא שֶׁנִּסְתַּפְּקוּ בּוֹ דְּהֵתָם שְׁנֵי שְׁמוֹת הֵם וְגַם שֶׁם שׁוּעָה דְּכַתְּבוּ
לְעֵיל נִמְצָא שֶׁם זֶה בִּד"ה מִשָּׂא"כ שֶׁעִיָּה בְּלֹא יו"ד לֹא נִמְצָא וְעַל קְרִיאַת הַסֵּ"ת אִין הוֹכְחָה כ"כ
מִשׁוֹם דְּהַקּוֹרְאִים לְתוֹרָה בְּפֶה מִתָּא הֵם שֶׁמְשִׁי בְּ"הַכֵּן וְעַל הֶרֶב אִין מְבַחֲשִׁים בְּזֶה אַךְ שֶׁאֲלִנְהוּ
עַל חֲתִימַתּוֹ וְאִמְרָא לָנוּ שֶׁהוּא חוֹתֵם בִּי"ו ד' וּמַעֲתָה לֹא נִשְׂאָר שׁוֹם נִדְּנוּד סָפֵק.

וְדַע דְּהַעֲד הַשְּׁנֵי אֲלִיָּהוּ בֶּן פְּלִיפָה נִסְתַּפְּקִי בּוֹ יַעַן כִּי עֲדִין לֹא נִתְּמַלָּא זְקֵנוּ וְהוּא גַר מֵאַרְץ אַחֲרֵת
וְאִין אָנוּ יְכוּלִים לְיַדַּע מִפִּי הַשְּׁכֵנִים אוֹ מֵאַחֲרִים עַל הַשְּׁנֵים וְע"ז מְצִינוּ תִּיקוֹן שֶׁהִיָּה גְבוּהָ הַקּוֹמָה
וְזֶה עוֹלָה בְּמִקּוֹם הַשְּׁנֵים כִּמ"ש מֶרֶן א"ה סִקְס"ט ס"ה וְהָאִמַּת שֶׁבְּזִקְנוּ בְּזִקְנוּ וּמְצָאנוּ שֶׁהַתְּחִיל
לְצַמַּח כָּל דְּהוּ וּבְשִׁיבּוֹלֵת הַזְּקֵן נִמְצָא לוֹ אִיזָה שְׁעָרוֹת דְּקִים שְׂרָאוּיִים לְיִנְטֵל בְּזוּג וּלְהֶרָא"ש
שֶׁהִבִּיא הַטּוֹר ח"מ סל"ה פְּתַב בְּעֵדוֹת דָּאִם צָמַח זְקֵנוּ א"צ בְּדִיקָה וְעִינּוּ בִּב"י שֶׁם שֵׁכ' דְּהָא מְנַלְיָה
וְשֶׁם בִּש"ע פְּתַב אִם נִתְּמַלָּא זְקֵנוּ א"צ בְּדִיקָה הֲרִי דְלָא חָשׁ לְהֶרָא"ש אוֹ דְּמִפְּרִישׁ בְּדְבָרֵי צָמַח
דְּכַתַּב ל"ד וְכִמ"ש הוּא בְּתַחֲזִילַת דְּבָרֵי וְכ"כ הַסֵּמ"ע וְיִמָּה דְתִנּוּ רִישׁ פ' בָּא סִימָן דֵּא"א לְעִלְיוֹן
לְבָנָא עַד שֶׁלֹא בָּא הַתְּחִתּוֹן ה"ד בְּאִשָּׁה וְלֹא בְּאִישׁ וְכִמ"ש שֶׁם הַרְמַב"ם בְּפִירוּשׁ הַמְּשֻׁנָּיוֹת וְלָכֵן
בְּדִקּוּהוּ שְׁנֵי עֵדִים וּמְצָאוּ שִׁישׁ לוֹ שְׁעָרוֹת אֲרָנוֹכוֹת רַבּוֹת כְּדָרָךְ כָּל הַגְּדוּלִים.

וְדַע דְּעַד הַשְּׁנֵי יֵשׁ לוֹ קִיצוֹר שֶׁם נֵאדָהוּ וְאֵע"ג דְּבִמְגַרְשׁ וְהַמְּתַגְּרֵשׁת אָנוּ כּוֹתֵבִין הַקִּיצוֹר בְּעַד שְׁנָא
וְשְׁנָא כִּמ"ש ת"ה סרל"ד וְהִבִּיאוּ מוֹר"ם סִקְס"ט דְּבַעֲד אֲפִילוּ אִם לֹא פְתַב אֲלָא בֶּן פ' עַד כְּפִשׁר
וְה"נ לֹא נִהְגּוּ לְכַתּוֹב בְּשֶׁם כְּנוֹי אֲפִילוּ אִם יֵשׁ לוֹ חֲנִיכָה יְדוּעָה וְרִגְלִיהָ וְה"ט דְּפִירוּשׁ שְׁמוֹת הָעֵדִים
בְּגֵט אִינוּ אֲלָא מִפְּנֵי תִיקוֹן הָעוֹלָם ע"כ וְקִיצוֹר שֶׁם אִינוּ יוֹצֵא מְפַלֵּל חֲנִיכָה יְדוּעָה: (ק"ד) בְּאַחַד
בְּשַׁבַּת בּוֹז' יָמִים לִירַח אֲדָר שְׁנַת ח"א וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים נִאֲחַת לִב"ע נִתְּנָה גֵט פְּרִיתוֹת אַבְרָהָם בֶּן

מִרְדְּכִי לֹא־שָׁתוּ דְמַתְקָרִיא גִטִּיבֵשׁ בַּת שְׁלוֹם וְעִידְיוֹ פְּרָגִי בֶן רַחֲמִים וְאַלְיָהוּ בֶן כְּלִיפָה וַיֵּצֵא גִט כְּפֶשֶׁר מִבְּלֵי פִקְפּוּק.

וְהִרְבֵּה טְרַחְתִּי לְדַעַת פִּירוּשׁ וְשׁוֹרֵשׁ שֵׁם זֶה וְלֹא יָדַעְתִּי אִךְ אֲבִיָּה אָמַר שְׁבַשְׁעַת הָעֲרִיסָה קְרָאוּהָ אֶסְתֵּר וּכְשֶׁהִיְתָה יְלֵדָה כ"ע קְרָאוּהָ גִטִּיבֵשׁ עַל שְׁהִיְתָה בַעֲלַת חַן וְגַם זִקְנָתָה נִקְרָאת אֶסְתֵּר וְנִשְׁתַּקַּע מִמֶּנָּה וְכֵן בְּזֹאת הַמַּתְגַּרְשֶׁת אֵין אִישׁ קוֹרֵא אוֹתָהּ אֶסְתֵּר וְכִינּוֹן שְׁכֹן אֵין לְכַתּוּב זֹוֹלַת גִּטִּיבֵשׁ וְלִרְמִזוֹ שְׁהִיָּה לָהּ שֵׁם אַחֵר וְנִשְׁתַּקַּע רְמִזְנוּהוּ בְּתִיבַת דְּמַתְקָרִיא כַּנּוּדַע ע"פ הוֹרָאת מֵהַרִּימ"ט וְעִינּוֹן לְהִרְבֵּ חֵיד"א בַח"ש ח"א בְּשֵׁם טוֹרִיָּה בְּשֵׁם שְׁאֵין זֶה מִן הַשֵּׁם שְׁעֵיקָר שְׁמָהּ אֶסְתֵּר כַּתּוּב אֲנִת דְּמַתְקָרִיא טוֹרִיָּה.

וְסִדָּר כְּתִיבְתוֹ שֶׁל גִּטִּיבֵשׁ כֹּן שְׁלַחוֹ אֶלֵינוּ מֵהַפֶּפֶר הַהוּא וּבְשֵׁם שְׁאֲמָרוּ לָנוּ שְׁהַחֲכֵם שְׁשֵׁם כַּתּוּב בְּכַתּוּבְתָהּ אֶסְתֵּר הַמְּכֹוֹנִית גִּטִּיבֵשׁ אֵין לְהַשְׁגִּיחַ עָלָיו וְהוּא עֲצָמוֹ טָעָה שֶׁכ"כ וְעִינּוֹן בַּג"פ סַכ"ט ס"ז וְסַק"ב בְּשֵׁם גִּימָא וְלְהִרְבֵּ חֵיד"א שֵׁם דַּמ"ה ע"ג וְלְמַהֲר"י מֵאִיו בְּסַפְרוֹ פָּאֵת יָם ד"ס ע"ג כ"ש בְּחֲכֵם שֶׁל פְּפָרִים וְעַל אֲנֹפֶן כְּתִיבַת שֵׁם זֶה בְּאוֹתִיוֹתָיו כַּנּוּ' גַּם ע"ז לֹא סַמְכָתִי עָלָיו אֲלֵא עַל פֶּמָה ב"א מֵהַפֶּפֶר הַהוּא וְעוֹד שְׁאֵלְתִי אֵת פֶּה סוֹפֵר נְכָרִי בְּקִי מְאֹד וְאִמ"ל שְׁפָהּ הוּא סִדָּר כְּתִיבְתוֹ בְּטִי"ת וּבְבִי"ת וּבְשִׁי"ן לְבַסּוֹרִי: (ק"ה) בְּרַבִּיעִי בַשְּׁבַת בַּעֲשָׂרָה יָמִים לִירַח אָדָר שְׁנַת ח"א וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַח"א לַב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת אֶלְיָהוּ הַמְּכֹוֹנָה טַחֲיִישׁ כֹּן עֲטִיָּה לֹא־שָׁתוּ מְרִיָּם דְּמַתְקָרִיא מְרִיָּה בַת יַעֲקֹב דְּמַתְקָרִי עַגְבָּאֲנִי וְעִידְיוֹ רְאוּבֵן בֶּן דָּוִד וּפְרָגִי בֶן רַחֲמִים.

וְהִנֵּה כַּנּוּי טַחֲיִישׁ הַנּוּ' אָמָרוּ לָנוּ לְפִי שְׁהִיָּה שְׁמֵן בְּקַטְנוּתוֹ קְרָאוּהוּ אֲבִיו וְאִמּוֹ כֹן שְׁכֹן קוֹרִין לְהֵאֵיל הַגִּס טַחֲשׁ וְרַוְבָּא דְרַוְבָּא הֵכִי קָרוּ לִיהּ וְאָמַר שְׁאֵין לוֹ שׁוּם צַעַר מִזֶּה כָּלֵל וְתַחֲזִיקָה עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה שְׁלֵא לְכַתּוּבוֹ אִךְ הִגִּידוֹ לִי שְׁכָבָר גִּירֵשׁ אֲשֶׁה אַחֲרַת וְכֹן כַּתּוּבוֹ לוֹ בְּאוֹתוֹ הַגִּט וְא"כ חֲזִיִּישִׁינוּ לְלַעֲזוֹ וְהוֹצֵרְנוּ לְכַתּוּבוֹ וְגַם נוֹדַע לָנוּ שְׁאֵינוּ שֵׁם גְּנָאִי.

וְהָאֲשֶׁה הַזֹּאת הַמִּירָה כַּבּוּדָה בְּאַחַת מֵהַפְּפָרִים וְנִשְׁאַרָה קְרוֹב לְשָׁנִים אוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים שְׁנַתִּיחָדָה עִם הַנְּכָרִים וְאִח"ךְ סְמוּךְ לַג"י חֲזָרָה בָּהּ וְעִינּוֹן לְמֹור"ם סַק"ע"ג סִי"א דְּנֶאֱסָרָה עַל בַּעֲלָהּ: (ק"ו) בְּרַבִּיעִי בַשְּׁבַת בַּעֲשָׂרָה יָמִים לִירַח אָב שְׁנַת הַתְּרַכ"א לַב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת יוֹסֵף בֶּן אֲבָרְהָם לֹא־שָׁתוּ מִסְעוּדָה בַת חִי וְעִידְיוֹ פְּרָגִי בֶן רַחֲמִים וְאַלְיָהוּ בֶן כְּלִיפָה.

וְאִירַע אַחֵר שְׁפַתּוֹ וְכָל שׁוּם נָפַל טִיפַת דִּיו אַחֵר תִּיבַת שׁוּם וְאֲמַרְתִּי לוֹ שְׁאֵם יָכוֹל לְלַחוֹף אוֹתָהּ בְּעוּדָה לְחָה וַיִּנְיַח מִקּוֹמָהּ חֶלֶק הַנֵּה מֵה טוֹב וְלֹא עָלָה בְּיָדוֹ שְׁפַשְׁבָּא לְלַחוֹף נְתַרְבָּה יוֹתֵר בְּנִייר מִשְׁחַרְוֵרִית הַטִּיפָה וְאַחֵר שְׁנַתִּיבֵשׁה הֵיטֵב גִּיבֵר אוֹתוֹ הַשְׁחַרְוֵרִית וְהַנִּיחוֹ חֵלָא וְהוּא שְׁעִיעוֹר ג' אוֹתִיוֹת קְטַנּוֹת וְכַתּוּב לְהֵלֵן אַחֲרָן וְכו' וְאֵין חֲשַׁשׁ בְּזֶה וְכַמֵּש"ל מְהַרְשֵׁב"ץ ח"ד לְמַהֲר"ש צְרוּר סִי"ד וְלֵה' לַח"ש דְּקַמ"ג: (ק"ז) בְּחַמִּישִׁי בַשְּׁבַת בְּשָׁנִי יָמִים לִירַח אֱלוּל שְׁנַת הַתְּרַכ"א לַב"ע נָתַן גִּט פְּרִיתוֹת אֲבָרְהָם בֶּן שְׁלוֹם לֹא־שָׁתוּ דְמַתְקָרִיא מִיחָה וְעִידְיוֹ יַעֲקֹב בֶּן נָסִים וְאַלְיָהוּ בֶן כְּלִיפָה.

וְמֵה שְׁפַתּוֹ דְּמַתְקָרִיא מִיחָה יַעַן דְּעַל הָרֹב בְּפֶה הָעִירָה דְּמִי שְׁעֵיקָר שְׁמָהּ שְׁמַחָה כ"ע קָרוּ לָהּ בְּקִיצוֹר שֵׁם מִיחָה וְעוֹד שְׁאֲבִיָּה וְאִמָּה וּקְרוּבִיָּה שְׁכָבָר מֵתוֹ קוֹרְאִין לָהּ שְׁמַחָה אֲלֵא דְהַרְחוּקִים קוֹרִין לָהּ מִיחָה וְכִהְיוּם נִשְׁתַּקַּע מִמֶּנָּה שֵׁם שְׁמַחָה וְלָכֵן עָשִׂינוּ כְּמוֹ שְׁהוּא הַדִּין בְּשֵׁם שְׁנִשְׁתַּקַּע לְרַמּוֹז אוֹתוֹ בְּתִיבַת דְּמַתְקָרִי וְשֵׁם אֲבִיָּה יַעַן דַּכ"ע קָרוּ לִיהּ מִימּוֹן וּבַעֲלִיָּיתוֹ לְתוֹרָה יֵשׁ מִי שְׁאֲוֹמֵר שְׁקוֹרִין לוֹ פְּעַם רְפָאֵל פְּעַם מִימּוֹן וְגַם בְּתוֹ זֹאת אֲמָרָה שְׁשָׁמוֹ רְפָאֵל אִךְ כִּינּוֹן דָּאֵין מִי שְׁקוֹרֵא לוֹ רְפָאֵל וּבַעֲלִיָּיתוֹ לְתוֹרָה לֹא נִתְבָּרַר לָנוּ הָאֲמַת הַשְּׁמַטְנוּהוּ דְזֶה הַכָּלֵל בְּשִׁמוֹת הָאֲבוֹת כְּשִׁישׁ סַפָּק

העדרם יותר טוב ממציאותם ובפרט בשם אבי האשה יש להקל ביותר בנודע: (ק"ח) בשני בשבת בכ"ז יום לירח אלול שנת ח"א ושש מאות ועשרים ואחת לב"ע נתן גט פרישות יוסף דמתקרי ספאני בן ישראל דמתקרי צרונה לאשתו מזלטוב דמתקריא זאטובה בת ישראל דמתקרי צאנין ועידיו פרגי בן רחמים ויצחק בן פריגה פרג אללה.

והמגרש הזה רופא דרופא קרו ליה ספאני שהוא קיצור יוסף בפה מתא אף לס"ת קורין אותו יוסף וכ"ה בשם אביו חקרנו משמש ב"הכנ שקורא לו ישראל אף בפ"י פל. העולם צרונה.

ובשם המתגרשת עיקר שמה מזלטוב והכי קרו לה קצת ב"א אף הרוב קרו לה בקיצור הנ"ל וכ"ה בשם אביה ושם ישראל יש בו ב' קיצורים בפה מתא צרונה וצאנין בנודע. והנה עד ב' שם אביו בפ"י פל העולם פריגה וכן קורין לו לס"ת אף הוא חותם פרגאללה ואחר המיתון ידעתי דהרוב הוא הקריאה מב"א יען כי הוא מהיושב על המשפט נר"ו יאיר ונלנה עמה קריאתו לתורה וחתמתו הוי מיעוטא פנגד קריאת כל העולם וקריאתו לתורה ולכן עשינו עיקר משם פריגה ראשון ואח"ך שם השני שבו חותם והינו דוקא בשם הבא ע"י שינוי או סיבה חזקה יש לעשות מהחתימה עיקר פנגד קריאת העולם ועלית ס"ת כמו שהאריו בזה בס' גט מקנשר למהרי"ן דקי"ט ע"ד ודק"ך ע"א.

ומה שחתם בשם אביו פריגה פרגאללה בלא דמתקרי כ"כ מור"ם סכ"ט סי"ח והוא מת"הד סרל"ד ואע"ג דבשמו לבד איירי הרב שם לפי הטעם שכתב משום דאם לא הזכיר שמו כלל אלא כתב ב' פלוני עד פשר ה"נ י"ל בשם אביו דשניהם נשנו במשנה אחת איש פ' עד פשר בן איש פ' עד פשר איש פ' בן איש פ' ולא כתב עד פשר וידוע דשם פינוצא בזה פרגאללה צריף לקותבו בשתי תיבות שגראות פתיבה אחת כמ"ש הג"פ.

ואירע בגט הנז' בתיבות ולא תרי ברעות נראות ואינם נראות פתיבה אחת והכשרנו ע"י שנים או ג' תינוקות שקראום ב' תיבות שפזה נמי י"ל על התינוק כמ"ש הרב חיד"א בספרו לד"א סי"ב ס"ד: (ק"ט) ברכיעי בשבת בי"ח יום לירח תמוז שנת ח"א ושש מאות ועשרים ושתיים לב"ע נתן גט פרישות אליהו בן יהודה לאשתו זמרדה בת אפרים ועידיו משה בן שלמה ויצחק בן פריגה פרגאללה.

והנה המגרש הזה קוראים אותו לתורה בשם אליהו אף העולם קרו ליה בן זרתי ע"ש עירו עיר אחת רחוקה מהלך כמו יום אחד מעו"ב תונס יע"א דרך יבשה ואם באנו לקותבו הנה צריף לכתוב המכונה פיון דאינו שם עצם אף ידוע דהאידידא שדירתנו מרופה בידינו לא נהגו לכתוב שם עירם ושם דירה רק העומד והעומדת במתא פ' ולא יותר ואם נכתבנו מחזי שינוי משאר גיטין ובהיותי מעיין בזה ידענו ממנו שהוא מצטער במי שקוראו פן א"כ הו"ל כשם גנאי דאין לקותבו ולכן דעתי שלא לקותבו.

ואבי המתגרשת אפרים מכנים אותו מעקוד וחוזק ממה שהוא על הרוב שם גנאי אלא שאין קורין פן בכנוי זה אלא מחברים אותו עם שמו אפרים מעקוד והו"ל ככנוי משפחה דלא נהגנו לקותבו וכן ה"ה בכל הכנויים דמה שצריף לקותבו כי אם מה שקורין לו בכנוי לבד בלי חיבור שמו.

ואירע בגט זה בחתימת ע"א בתיבת בן נדבק קצת מגג העליון של הפ"ת עם הנז"ן הנה אעיקרא דעת מרן בגט עצמו התיר לגרור ק"ו בחתימת העדים דקילא טפי דכל פיסול שבחתימתן כתב מרן בסק"ל ס"ו אם יש עידי מסירה פשר ודעת הת"הד שפסקו מור"ם שם שיש להקל בשם אבי

המגורש פתב הב"ש שם דה"ה בשמו ממש אלא דלא רצה לעשות מעשה כנגד מהרש"ך ואפילו בחק תוכות פתב הלח"ש דקמ"ז דדעת מרן להכשיר אלא שיש חולקין וכן הכנ"הג בעדות מניחדת סכ"א פתב יש.

פוסלים ויש מכשירים ע"כ מוכח דדעתו להכשיר ממה שכתבה באחרונה וכ"ש שאין בנדון זה ח"ת ממש שאות הבי"ת מגג התחתון שמפנרש ניקר ששם בי"ת עליה ולכן אמרתי לו שיגרוך קצת להפרידה: (ק"י) בשלישי בשבת בששה עשר יום לירח אב שנת הרכ"ב לב"ע נתן גט פרישות דמתקרי כמוס בן יוסף לאשתו אסתר דמתקריא תורה בת משה דמתקרי בשיש ועידו יצחק בן פריגה פרגאללה ואליהו בן פליפה ויצא גט פשר מבלי שום פקפוק.

וטעם דנכתב דמתקרי כמוס יען שהיה לו שם אחר בל"הק ונשתקע ממנו ואפילו בקס"ת אין קורין לו אלא בשם כמוס. והאשה עיקר שמה אסתר אף ידוע על הרוב בפה העירה מקצרים שם זה לשם תורה.

ואביה בקס"ת קורין לו בשם משה אף כ"ע קרו ליה בשיש והוא קיצור משם משה ודומה לזה יש פנוי משפחה במ"ם משיש הובאה בהתשב"ץ ח"ד להר"ש דוראן סמ"ט הביאו הרב חיד"א בש"הג ח"א דנ"ט ע"ב מ"מ הכא ששמו משה ודאי דשם בשיש הוא קיצור משם משה דומיא למשה שאשו דכתב ה' חיד"א בח"ש ח"א דמ"ה ע"ב אלא ששם פתב המכונה משום דלא דמי ללשון עברי וגם אינו פתרון השם ולדידן דכל קיצור שם אפילו שאינו פתרונו פותבין דמתקרי גם בזה פותבין בן ואפילו במקום שיש ספק עדיף מתקרי ממכונה וכמ"ש הג"פ: והנה המגורש הנז' אחר שפבר נכתב ונחתם הגט כדחזי בשעת ההתרות וביטול מודעי של שעת נתינה סירב ומיאן ואמר שאין רצונו לגרש ובהיות שקדמה לי הידיעה סיבת הגירושין מה ראו על פכה לגרש לפי שהוא איש רע ואיש מעללים מלבד שאיבד המדודים שהביאה לו אשתו בהוללות ושכרות עוד זאת יתירה שאינו זן ואינו מפרנס ולא יכולנו עליו לכופו לזון ורוב ימי אשתו בבית אביה על עסקי לגימה וכמה פעמים תנוכו השלום ביניהם ואין שלום וכו' אח"ז בא אחד מהב"ד ויגע הוא ואחרים עמו לפייסו ליתן הגט והוא פחרש לא ישמע ואח"ך הלכו עמו לחוץ ולא ידעתי מה אמרו לו ואני הצעיר המסדר לפי שעה נתיאשתי מהגט והלקתי ממקום שהיינו מסדרים בו הגט ואחר סמוך קרוב לחצי רביע שעה באו קרוביהם באמור אלי שנתרצה לתת הגט והלכנו למקום שהיינו בו ששם נכתב ונחתם הגט ושאלנוהו אם רצונו לתת הגט מרצונו ואמר הן ועשיתי לו ההתרות וביטול מודעי כנהוג ונתן הגט.

ובשגם ידעתי שאין מניחין אותו להמגורש לצאת בין פתיכה להנתינה כדי שלא לבטל הגט כמ"ש הרמב"ם בפ"ו מה"ג דין ד' כל זה שלא יצא לבדו לא כן אם יצא עם ב"א פנודע וכמבואר לה' פ"הא ח"ג דל"ה ומ"מ כל זה הוא מהיות טוב כדמוכח מלשון הטור ומרן והלבוש בס"ה ובס' פני יצחק קרי ליה מנהג פשר אף בשגם ידעתי מ"ש מרן בס"ה דאם יצא משביעין אותו שלא ביטל והוא לדעת הרמב"ם כמ"ש מרן בב"י סקל"ד אף מה שלא עשיתי כן בהיותי יודע שלא יצא לבדו ע"ז סמכתי שפדעתי שאותם הב"א שהלכו עמו הם בעצמם חזרו עמו באופן שלא הניחוהו לבדו פלל ובפרט האחד מהיושב על המשפט הנ"ל נר"ו מסתמא לא יטעה בזה ח"ו ואחר צאתי משם ידעתי שאותם שהיו עמו הניחוהו והלכו להם ולא חזר למקום שהיינו בו לגרש אלא עם קרוביו ועכ"ז נראה פינן דלא ידעינו להדיא שביטל מסתמא לא חיישינו ואפילו השבועה שמשביעין אותו אם יצא לבדו אינה אלא על הצד היותר טוב כדמוכח מלשון הרב חיד"א בשיו"ב

הנד"מ א"ה סקמ"א אף אין פאן חשש רק ממה שחזר בו אחר פתיבה ונתינה מליתנו והיה בפני ובפני העדים הנה לא מבעיא להתוס' והרמב"ן והרשב"א שכתב ה"ה שם בפ"ו לפי חילוף הגירסאות דאחר פתיבה אין ביטולו ודבריו לא שרירין ולא קיימין וכ"כ הרב המכתב דקכ"א ע"א מהרא"ש והר"ן בפ' השולח וכן הרשב"א בפ' האומר וכן הרב העיטור והריב"ש סרל"ב אף הרמב"ם שם חולק ע"ז וס"ל דביטולו וביטול וכתב ה"ה שם שם כ"ז פתבו הרמב"ן והרשב"א שיש לחוש לדעת רבינו ואם נישאת הולד ממזר ושומר נפשו ירחק ממנה ע"כ וכתב הב"ש סקמ"א והרב המכתב שם דהויא ספק מגורשת אף כ"ז הוא אם ביטלו בפירוש דאינו מגרש באותו גט לעולם ואפילו שמבטל מודעי אח"ך וכמ"ש מור"ם סקל"ד בשם י"א וידוע דגילוי מילתא בגיטא לאו כלום היא כמו שפסקו כל הפוסקים אף לבי מהסס כמ"ש הרמב"ם בפ"ו מה"ג דין כ"ה מי ששולח גט לאשתו וכו' עד שיאמר לו בפירוש לא תתן או יבטל בפירוש ע"כ וכן משמע מש"ות הר"ן סמ"ד שהביא הב"י סקמ"א ופסקה מור"ם שם ס"ב משמע דאם חזר בו מליתן בין פתיבה לנתינה חזרה הוי ואולי דהוי כמו ביטול דאינו מגרש בו לעולם להרמב"ם אלא דלא ידעתי למה מרן בסקמ"א לא הזכיר לשון הרמב"ם זה פמות שהוא כמו שפן דרכו דרף הקדש בכמה קומות ואולי דמבין בדברי הרמב"ם מ"ש עד שיאמר בפירוש לא תתן או יבטל בפירוש לצדדין קתני אם אמר לו שלא תתן ביטלו משליחותו אבל הגט לא בטיל וממנהו שלים מחדש ומגרשה באותו הגט ואם ביטלו בפירוש ביטל הגט ג"כ וצריך גם גט מחדש ואע"ג דשנינו בפ"ב דגיטין זה הפלל כל שתחילתו וסופו בדעת פשר והיינו בשליח הגט ופסקוהו כל הפוסקים וכן מרן בסקמ"א סל"א וכ"ה במגרש עצמו שאחזו קורדייקוס דבמאי דקי"ל כר"י דאין צריך לימלה בו ומ"מ פסול מדרבנן היינו בכה"ג אבל אם המתנו מלכתוב מה שנשאר מהגט עד שהבריא ואח"ך סייעו הגט ע"פ דיבורו פשר הגט וכמ"ש הב"י שם והביא דבריו הג"פ סקכ"א ס"ו הרי דתחילתו וסופו בדעת פשר אע"ג דבמאי דבין פתיבה לנתינה נתבלבל וכ"ה הוא בש"מ וכמ"ש מרן שם ובב"י שם הביא דברי התוס' ששם בגיטין ד"ע דלכאורה משמע להפך ופירשם יפה יפה באופן דמספיקים לדבריו ומה שהקשה הג"פ שם על דבריו עיין למהרי"ן בס' גט מקונשר מה שיישב כ"ז אינו ענין לנ"ד דחזר בו בנתיים מליתנו משום דבעינן קרא פדכתיב וכתב ונתן שאינו מחוסר אלא פתיבה ונתינה יצא זה שמחוסר פתיבה ותלישה או קציצה ואח"ך נתינה ונדקא בפי שמחוסר דבר שאינו מגופו של גט כמו בריאות דעת וכינצא וכמ"ש ה' בית אברהם דקמ"ב ע"א מיסוד דברי הר"ן אבל בדבר בגוף הגט צריך גט אחר שלא יהיה מחוסר אלא פתיבה ונתינה והא ודאי במה שחזר בו בנתיים הוי מגופו של גט שלא רצה לתתו וצריך גט אחר: ואח"כ ה"ה ראה לי חד מינן הח"י ש"ה"ומ שלום רב נר"ו מ"ש ה' משקא דרבותאח"ב סקל"א ששאל בנ"ד והתיר להכשיר הגט בפירוש אחר שיבטל מודעות בשעת נתינה יעו"ש ונחה דעתי בזה אף יש להרגיש עליו שלא הרגיש מדברי הרמב"ם הנ"ל ושלי"ת שלא פאנו לידי תקלה ח"ו וסמכנו עליו מחמת שהבעל סירב לתת גט אחר.

איברא על מה שגירש שלא מרצונו פדמוכח מתוך הענין והוא שחמיו הוריד אותו מהספינה שרצה לברוח והרגיש בו קאפיטאן הפור"מ שלא מצא בידו טיסקר"י והניחו במשמר ואחר ימים שיצא בא עם חמיו לב"ד ונמנו וגמרו לגרש בגט פשר ע"י שמחלו לו במדודים שאיבדו וגם משאר נידוניא שמכר ובאותו יום עצמו תפסו ב"ח אחד והחזירו לבית הסנהר וילמחרתו יצא ובא לגרש ואירע מה שאירע כנז"ל וגם לשמע אונן פי האחד מהב"ד נר"ו הנ"ל שיצא עמו לפייסו לתת הגט הפחידו באמור לו שרוצה לקבול עליו לשררה כי יום אתמול עושה צחוק מאו"ה

שְׁבִשְׁעָה שְׁתַּפְסוּ הַב"ח נִשְׁתַּמֵּד אֶלָּא שְׁלֵא קִיבְלוּהוּ כִּינּוּן שֶׁהוּא מִחֲמַת הָאֲנָס וְהַיּוֹם שׁוֹחֵק עַל דַּת הָאֲמַת שְׁאָמַר לְתַת גֵּט לְאִשְׁתּוֹ וְלֹא חָרַשׁ שְׁנִכְתַּב וְנִחְתַּם חֲזָר בּוֹ מְלִיתָנוּ וְע"פ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה רָצָה לְתַת הַגֵּט וְא"כ אֲפּוֹא הַכֹּל נַעֲשֶׂה בְּאֲנָס.

אִי מָהָא לֹא אֲרִיָּא כִּינּוּן דְּלֹא יִכְוִלְנוּ לְכַוְּף אוֹתוֹ לְזוּן הוּא מִהַפּוֹפִין אוֹתוֹ פְּנוּדַע וְכַמ"ש מְרַן סַקְנ"ד וְכֵן עָשׂוּ מַעֲשֶׂה רַבְּנֵי אֲשֶׁכְּנוּ בְּחִלְצָה וְעַמְהָם הַסְּפִים מְרַן בַּש"וֹת א"ה דַּקְל"ח וְשָׁם פְּתַב דַּה"ה בְּמִי שְׁאִינִי רוּצָה לְהַסְתַּחַר וְרַמְזוֹ הַכַּנ"ה גַּם שָׁם אוֹת ב' וְהִיא"ה ח"ב אוֹת ט' וְעֵינֵי בַש"וֹת מוֹר"ם סַל"ו וְכֵן בְּמִי שְׁרָצָה לְכַרוֹחַ וְעָשָׂה מַעֲשֶׂה וְכַמ"ש הַרְא"ם סַצ"ג וְהוּבָא בַמְהַרִּיק"ש וְכַכֵּן הַג שָׁם וְעַדִּיפָא מִינָה פְּתַב הַרְא"ש וְפָסְקוּ הַטוֹר וּמְרַן שָׁם דָּאֵם יִרְאֶה אִשְׁתּוֹ שְׁרָצוֹנוֹ לְכַרוֹחַ וְלַעֲגָנָה יִכְפוּהוּ ב"ד לְתַת לָהּ גֵּט זְמַן וְהֵינּוּ וְדַאי שְׁכּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שְׁיֵאמַר רוּצָה אֲנִי פְּנוּדַע וְכֵן עָשׂוּ מַעֲשֶׂה הַרִיב"ש וְהַרְשָׁב"ץ וּבְנוֹ הַרְשַׁב"ש כַּמ"ש מְהַר"י בֶּן טָאָנָה בְּסִימָן אַחְרוֹן לְכַוְּף בְּגִדוֹן הַרְא"ש.

וְגַם יֵשׁ סְנִיף אַחַר בְּמַה שְׁהַמִּיר כְּבוֹדוֹ עֵינֵי בַב"י סַקְל"ד וְכַכֵּן הַג שָׁם אוֹת ע"ב וְבִיא"ה ח"ב אוֹת נ"ג נ"ד נ"ה וְאֵע"ג שְׁלֵא קִיבְלוּהוּ מ"מ הַעִיזוּ פְּנֵיו וְהָרִים יָד בְּדַת הָאֲמַת וְתוֹ דְּאֲפִילוּ בְּאֲנָס גְּמוֹר כֹּל שְׁלֵא מְסַר מוֹדַעָא הַגֵּט גֵּט וְכַמ"ש מְרַן סַקְל"ד וְכ"כ הַרְשָׁב"ץ ח"ב סַקְכ"ו.

וּבְמַה שְׁמַחְלָה לוֹ אִשְׁתּוֹ עֵינֵי לְהַרְשַׁב"ש ס"ס שֵׁל"ט בְּסוּף דְּבָרָיו שְׁדוּמָה כְּמוֹ שְׁנַתְנָה לוֹ מְעוֹת דְּהוּי כְּמַכְר דְּצָרִיף לְמַסוֹר מוֹדַעָא כ"ש בַּנ"ד דְּהַדִּין נוֹתֵן לְכּוֹפּוֹ ע"י ב"ד שֶׁל יִשְׂרָאֵל דְּכַמְהָ פְּעַמִּים עָמְדוּ לְדִין לְזוּן וְלֹא שָׁנָה לְנוּ כִּי הוּא גָּבַר נַחֲשִׁירְכּוֹ וְנִלְאִינוּ לְתַנוּף שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם פְּעַמִּים רַבּוֹת וְהַכֹּל שְׁלוֹם קְטִיעָא וְרוּב יְמֵי נִישׁוּאֵי אִשְׁתּוֹ נִיזוּנָת מְאֵבִיָּה וְכַר מִן דִּין כֹּל שְׁנַאָנְס כֹּל שְׁלֵא מְסַר מוֹדַעָא הַגֵּט כְּשֶׁר וְכַמ"ש מְרַן סַקְל"ד וְנ"ל הַרְשָׁב"ץ ח"ב סַקְכ"ו אִם לֹא מְסַר מוֹדַעָא וְלֹא בִּיטַל הַגֵּט כְּשֶׁר אֲפִילוּ שְׁלֵא גִירַשׁ מְרָצוֹנוֹ וְעֵינֵי לְהַרְבּ הַמְכַתֵּב דַּק"ד וְכַכֵּן אֵין כָּאֵן לֹא מְסִירַת מוֹדַעָא וְלֹא בִּיטוּל הַגֵּט כ"ש הִכָּא שְׁהַדִּין נוֹתֵן לְגִירַשׁ וְה' יִצְיִלְנוּ מִשְׁגִּיאוֹת וְיִרְאָנוּ מִתּוֹרַתוֹ נְפִלְאוֹת אַכִּי"ר: וְלְמוֹדַעֵי אֲנִי צָרִיף כִּי לֹא סְמַכְתִּי עַל דְּעַתִּי קָלָה כְּמוֹת שֶׁהִיא וְשִׁלְחַתִּי גּוּפָא דְּעוֹבְדָא לְהַרְבּ הַמוֹ רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן בַּע"ה קְצַפְתָּ תוֹב"ב הַמְלֶאֶךְ רַפָּאֵל נַר"ו יָאִיר ע"י הַרְבּ הַכּוֹלֵל ש"ד לָן מַר מַע"ה קְהַנּוּ כַּמְהַר"ר יְהוּדָה בֶּן יִצְוֹ זַצּוֹק"ל וְזֶה אֲשֶׁר הִשִּׁיב לִי נַר"ו יָאִיר וְנ"ל הַאִיר וְנִרְחַ אֶל עֶבֶר פְּנֵי הַיָּם זַהְרִירֵי דְּרַבִּי שְׁשׁוֹן לְבִי כּוֹנְנוּ יָדָיו מַעֲשֶׂה אֲצַבְעוֹתָיו שֶׁל הָאֶחָד הַמִּיּוֹחַד אֶחָד הִיָּה אַבְרָהָם וְאַתִּיא תוֹף תוֹף שְׁאֵלְתָּ חֲכָם מַעֲנִין ס' שְׁנַסְתַּפַּק בְּנִתְיַת גֵּט בַּב"ד הַצֶּדֶק וְנִשְׂא וְנָתַן בְּאִמּוֹנָה לְהַכְשִׁיר הַגֵּט וְאַתָּא וְאַיִתִּי בִּידִיָּה חֲבִילוֹת שֶׁל רְאִיוֹת וּבְמַקּוֹם גְּדוּלְתוֹ שָׁם מְצִינוּ עֲנוּתוֹתוֹ אֲרִי נַעֲשֶׂה שׁוֹאֵל לְגִלוֹת לוֹ אֵת דְּעַתִּי בְּזֶה וְכָל לְגַבִּי דִּידִי יְדַעְתִּי בִּינִי יְדַעְתִּי שְׁאִינִי מְאַנְשִׂיָּה לְהַבִּין וְלְהוֹרוֹת אֵת הַחֲנוּקִים וְאֵת הַתּוֹרוֹת וְכ"ש בְּדִינִי גִיטִין וְקִידוּשִׁין אֲשֶׁר רַבּוּ כְּמוֹ רַבּוּ חִילּוּקֵי דִּינִים וּבְקַל יָכוֹל הָאֶדָם לְיִכְשַׁל בְּדַבַּר עֲרוּנָה חֲמוּרָה ח"ו בְּרַם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן צְדִיק חֲפְצָתִי וּפְנִיתִי אֶל לְבִי לַעֲסוֹן קְאֵהב מְהֵאֵ סְפִיקָא דְּדִינָא וְהוּן בְּעוֹן כִּי לֹא הִיָּה לִי פְּנָאֵי פ' זֶה אִף אִם יוֹם אוֹ יוֹמִים אֲשֶׁר מְצַאֲתִי מַעֲט קוֹרַת רוּחַ וְכַאֲשֶׁר הַכִּינּוּתִי בַּס' דְּבִי רַב רְאִיתִי שְׁיֵשׁ מְקוֹם לְפַקְפַּק בְּכָל צְדָדֵי הַהִיתָר אֲשֶׁר כְּבִיר מְצָאָה יָדוֹ שֶׁל הַרְבּ עֲלִיוֹן מְגוֹן אַבְרָהָם הִי"ו בְּרַם זֹאת מְצַאֲתִי כְּפִי קוֹצֵר דְּעַתִּי שְׁעֵיקָר אֲנָס הַהַפְּחָדָה שְׁבַנְדוֹן זֶה אִינוּ פְּדַאי לְיִקְרָא אֲנָס וְהוּן אֲמַת שְׁרוּב כֹּל הָאֲחֲרוּנִים הַסְּפִימָה דְּעַתָּם דְּאֲנָס הַהַפְּחָדָה הוּי אֲנָס וְאֲפִילוּ יִצְאוּ הַדְּבָרִים מִפִּי אֶדָם כְּשֶׁר וְחֲכָם אַפ"ה הוּי אֲנָס וּבְפִרְט שְׁרַבְנֵינוּ בְּצִלְאֵל עֲשָׂאוֹ לְרַאב"יִה יַחִיד בְּדַבַּר זֶה לְמַאי דַּס"ל דְּאֲנָס הַהַפְּחָדָה לֹא הוּי אֲנָס וְהוּן אֲמַת שְׁרַבְנֵי הָאֲחֲרוּנִים הִשִּׁיבוּ ע"ד נְמַצָּאוּ עֲזָר לְרַאב"יִה מְפַמָּה פּוֹסְקִים לְכַשְׂיָהּ הִיא מִיָּהָא עֲלֵתָהּ הַסְּפַמַת הַפּוֹס' לְפָסוֹק דְּלֹא כְּרַאב"יִה וְדַעְמִיָּה דְּאֲנָס הַהַפְּחָדָה לֹא הוּי אֲנָס וְעַכ"פ ע"כ לֹא אֲמַרִּינוּ

דאָנָס הַהֶפְחָדָה הָיוּ אֲנָס אֶלָּא הֵיכָא דָּאֵי גְזִים וְעֵבִיד יִגִּיעַ לוֹ נָזֶק מִגִּזְיֵי הָאָרְצִי לֹא כֵן בְּכַגּוֹן דָּא בְּנ"ד שְׁאַפְקִילוּ אִם יִמְסְרוּ אוֹתוֹ לְגוֹזִים שְׂיִאמְרוּ אֲלֵיהֶם שְׁאַחַר שְׁפַתְבּ לְגַרְשׁ חֲזַר בּוּ וְלֹא רָצָה לְגַרְשׁ הָא וְדָאֵי שְׁלֵא יִגִּיעַ לוֹ שׁוּם עֲנוּשׁ מִגִּזְיֵי הָאָרְצִי בְּעֵבֹר זֹאת שְׁפִי דְתָם הָאִישׁ יָכוֹל לְגַרְשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלִהְיוֹתָה פַּ"א וּשְׁנֵיהָ וּשְׁלִישִׁית וְעַל ד' לֹא אָשִׁיבְנוּ וְאֵי לֹא ע"י אִיסַת"חֲלָאֵל א"כ אֵיפּוֹא מָה עֲוֹן יִמָּצְאוּ לְזָה הָאִישׁ אֲשֶׁר כָּתַב לְגַרְשׁ וְלֹא רָצָה דְאַדְרַבָּה בְּדַמֵּי הַגּוֹזִים יַחְזִיקוּ בְּיָדוֹ בְּעֲנֵן זֶה וְחִילוּק זֶה הִנֵּה הוּא פְּתוּב בְּסַפְרֵי הַפּוֹסְקֵי זֶה נִרְאָה לְפַק"ד טַעַם מְסַפִּיק לְהַקְלֵ בְּהַצְטָרְפוֹת פֶּל הַטְעָמִים שְׁפַתְבּ מְנִי"ר הָרַב הַפּוֹסֵק הִי"ו וְהֵם רִשְׁאִים וְלֹא אֲנִי וּבָכֵן ש"וּט יִסְגָּא לְעַד כְּנֶהֱרַ שְׁלוֹם כִּיר"א.

עַכְתָּ"ד נר"ו. חֵיִים מְדַבֵּר הֵן בְּעֲוֹן הַשְׁתָּא הֵכָא אֵין לִי שְׁעַת הַפְּנוּשָׁר לִיְיָשֵׁב עַל מָה שְׁפַקְפַּק הָרַב עֲלִיוֹן נר"ו בְּקַצַּת מְדַבְרֵי מָה גַם שְׁלֵא בִינְאָר הַפְּקֻפוּק וְעַכ"פ תְּסַגֵּי לֹן שְׁהַסְפִים עֲמִי לְהַכְשִׁיר הַגַּט וּמִנְיָה וּמִנֵּי יִתְקַלַּס עֵילָאָה וְה' יִנְחֵנוּ בְּדַרְךָ אַמַּת (קִי"א) בְּחִמִּישֵׁי בְּשַׁבַּת שְׂבָעָה יָמִים לִירַח אָדָר שְׁנַת הַתְּרַכ"ג לַב"ע סִידְרָנוּ גַט לְמִשְׁה דְּמַתְקָרִי חֵיִים בֶּן פְּרַחֲיָה לֹא שְׂתוּ וְהָרָה וְהוּא גַט ע"י שְׁלִיחַ הוֹלְכָה מִפָּה מָתָא לַע"ה ק יְרוּשְׁלָם תּוּבב"א וְהַמְּגַרְשׁ הַזֶּה אָמַר שְׁשֵׁם חֵיִים נִיטְמֵן לוֹ בְּחֻלְיֵוֹ וְאַע"ג שְׁמֵן הָרָאוּי לְעִשׂוֹת מִמֵּנוּ עֵיקָר עַכ"ז אָמַר שְׁפַךְ קוֹרִין אוֹתוֹ פֶּל הָעוֹלָם מִשְׁה חֵיִים וְכֵן חוֹתֶם וְכֵן פְּתוּב בְּכַתְוֵבָה שְׁלוֹ וְכֵן רָאוּנוּ בְּפִתְבִים שְׁפִידוֹ וְאַמַּר שְׁפִן עוֹשִׂים לוֹ מִי שְׁבַרְךָ בַע"ה ק הַנְּ"ל יַעֲוֹן שְׂאִין קוֹרְאִין לְחֻרָה בְּשֵׁם וּמִי שְׁבִירְךָ הָיוּ בְּמָקוֹם קַס"ת כְּפוֹדֵעַ.

וְיָדוּעַ דַּכָּה"ג אֲזַלְיָנָן בְּתַר רַבָּא כ"ש הֵכָא דְלִיפָא דִּינְבָא וּמִיְעוּטָא לְכֵן כְּתַבְנוּ מִשְׁה דְּמַתְקָרִי חֵיִים וְכ"ה בְּהַרְשָׂאָה שְׁשִׁלְחָה אִשְׁתּוֹ לִיד הַשְׁלִיחַ וְשֵׁם פְּתוּב שֵׁם הַמְּתַגְרָשֶׁת הַנְּז' בַּה"א לְבַסּוֹף וְכ"ה בַּה' עז"נ וְעַד אַחְרָן הָרַב חֵיד"א בַּח"ש ח"א וְדִלָּא פְּהָרַב זְכוּת אַבוּת שְׁפַתְבָּה בְּאֶל"ף לְבַסּוֹף.

וְשֵׁם פְּרַחֲיָה כְּתַבְנוּהוּ בַּה"א לְבַסּוֹף אַע"פ שְׁהָרָאָה לְנוּ הַמְּגַרְשׁ הַנְּז' הַפְּתַבִּים שְׁפִידוֹ וְכַתוּב בְּאֶל"ף לְבַסּוֹף לֹא עָשִׂינוּ מְהֵם עֵיקָר דְּאוּלֵי מְפַנֵּי כְבוֹד ה' הִנֵּה חוֹתֶם בְּאֶל"ף כַּמ"ש בְּשֵׁם יְהוּדָה וְלֹא יִהְיֶה אֶלָּא סְפַק מוּטָב לְכַתּוּב ה"א וְלֹא אֶל"ף מִשְׁא"כ בְּהַפָּךְ וְכ"ה בַּמְהַר"א מְנוּטָאֵל וְהֵבִיאוּ הָרַב יַד אַהֲרֹן ח"ב וְעָשִׂינוּ נִוּסַח הַגַּט הַנְּז' כְּנֻסְחַת ע"ה ק הַנְּ"ל הַמּוּבָא בַּג"פ סַכְכ"ו וְלֹא כְּתַבְנוּ אֲנִיתִי הָרָאוּנוּ מְנַהֲגֵנוּ וּמְנַהֲגֵם הוּא פְּרִש"י ז"ל בַּש"ס דְּגִיטִין דְּפ"ה וְהַרְמִב"ם וְהַסְמ"ג וְהַטּוֹר וַיֵּשׁ לְהַרְגִישׁ עַל הַטּוֹר שְׁהַנִּיחַ דַּעַת אָבִיו הָרָא"ש שְׁהַצְרִיף לְכַתּוּב אֲנִיתִי גַם בְּזָה.

וְדַע שְׁיֵשׁ בְּנוּסַח הַג"פ שֵׁם טַעוֹת הַנִּזְכָּר דְּכַתַּב דְּתִיבְהוּיִין וְכֵן דְּתִיבְבִיין לֹא יֵשׁ סְמוּךְ לְנוּ"ן שְׁל סוּף הַתִּיבָה אֶלָּא שְׁנֵי יוּדִין בְּלַבַּד וְכֵן בְּדַקְתֵי בְּדַפּוּס חֲדָשׁ פְּתוּב בֶּן וּבַש"ס דְּגִיטִין שֵׁם מְבֹאָר וּפְסֻקוּהוּ כֶּל הַפּוֹסְקִים דְּצָרִיף ג' יוּדִין רַצוּפִים וְהַרִי גַם בּוּדִין הָרָאוּשׁוֹנִים שְׁאַחַר הַדְּלָ"ת וְהַתִּי"ו פּוֹתְבִים אוֹתָם אַע"פ שֵׁהֶם מְנַהֲגָא בְּעַלְמָא כַּמ"ש מְרֵן בַּש"ע כ"ש הַנֵּי שְׁהֵם מְדִינָא דַּש"ס וְלָכֵן לֹא הַשְּׁגַחְנוּ עַל הַנּוּסְחָא הַפְּתוּבָה שֵׁם בַּג"פ וּמִהַתִּימָה לְהָרַב גַּט מְקוּשָׁר לְמַהֲרִין שְׁלֵא הַרְגִישׁ בְּזָה וְלֹא הַרְגִישׁ אֶלָּא מְמַל וְחַנְיָא שְׁפַתְוּבָה שֵׁם בְּאֶל"ף לְבַסּוֹף וּמְנַהֲגֵם הוּא לְכֻתְבָּה בַּה"א וְאַנּוּ כְּתַבְנוּ בְּאֶל"ף שְׁסַמְכְנוּ עַל נִוּסַח הַג"פ וְלֹא רָאוּנוּ לְמַהֲרִין הַנְּ"ל אֶלָּא אַח"ךְ וְאֵין קְפִידָא בְּזָה וְגַם בְּמַלַּת פִּיטוּרִין בַּג"פ שֵׁם אֵינוּ כְּתוּב אֶלָּא בִּי"ד אַחַד אַחַר הַרִי"ש וְגַם זֶה טַעוֹת הַנִּזְכָּר פְּאֲשֶׁר הַעֲדָה הַעִיד בְּנוּ הָרַב לַח"ש שְׁמַנְהֲגֵם שֵׁם לְכַתּוּב בַּה' יו"ד גַּם אַחַר הַפ"א וְכֵן עָשִׂינוּ.

וְדַע שְׁאַחַר פְּתִיבַת וְחַתִּימַת וְנַתִּיבַת הַגַּט לְשִׁלִּיחַ אָמַר לְנוּ הַבַּעַל שְׁלֵהִיּוֹת שֵׁם בְּחֻצֵירוֹ יֵשׁ אִשָּׁה אַחְרַת שְׁשֵׁמָה זָהֲרָה קָרָאוּ לֹא שְׁתוֹ כֶּל הַשְּׁכַנִּים בְּשֵׁם פְּלו"ר לְהַבְדִּיל בֵּינָה וּבֵין הָאִשָּׁה הָאַחְרַת מְפַנֵּי שְׁכַמָּה פְּעָמִים קָרָאוּ הַשְּׁכַנִּים שֵׁם זָהֲרָה וְעֲזוּבוֹת שְׁתִּיבָהם פְּאֻחַת לְזָה עָשׂוּ זֶה הַהַבְדֵּל וּמְפַנֵּי הַלְחֵץ זֶה הַדְּחַק לֹא יָכוּלְנוּ לְעֵינֵן בְּדַבֵּר פִּי הַשְׁלִיחַ נִחְפְּזוּ לְלַכַּת וְכַתְבְּתִי לְהֵם זֶה שְׁהֵם יוֹצִיאוּ לְאוּר

משפט ועליהם מוטל הדבר וה' ינחנו בדרך אמת אכי"ר: (קי"ב) בשלישי בשבת בששה ימים לירח תמוז ש' התרכ"ג לב"ע נתן גט פרישות אברהם בן חי לאשתו מסעודה בת יצחק והגט ראשון במקום ולאבהתי כתב ולאיתי ונראה לומר ולאיתי יכול לתקנה באופן זה דהיינו נ"ו למ"ד אל"ף של ולאיתי ניחם במקומם והתי"ו יגרוך רגל השמאלי ויעשנה ב"ת והגט התחתון יעשנו באופן שלא יגע בגרר שגירר פלל ומקרי"ש יעשה תי"ו ויכתוב יו"ד אחרת משלו ולא עינינו כ"כ בענין עד שהתחיל לכתוב גט אחר וכמדומה שאם הניחה פה וכתב ולאבהתי אח"ך אינו שנוי כ"כ דמ"ל הקדים זה או זה אף כיון שלא ראיתי מפורש יוצא בספרי דבי רב לא רציתי לסמוך על דעתי הקלה: הודעתי הן פתיב פאן פי ביום בואי לארץ הזאת הנהגתי אותם לעשות סדר הגט על סדר הפתוב בס' בתי פהונה ח"ב שכן ראיתי בעי"הק צפת תובב"א בשלשה בתי דינין בב"ד של מהר"א צורוגון ומהר"א הפהן ומהר"א אגאהורי חלקם בתיים ובסדר החליצה עושים ע"פ סדר הפתוב בזכו"ל ח"ב שכן נהגו שם ולא נצרכה אלא לדורות הבאים שלא יטו ימין ושמאל מזה: אגב ריקטא.

מאשר חט"א (קי"ג) מעשה בא לידינו במתגרשת אחת ששמה סאסיה וחפשי בספרי דבי רב ומצאתי בס' גור"ר א"ה פלל ב' ונהביאוהו הרב ג"פ בספרו עז"נ ונהרב דבר משה ח"א בסוף הספר בשמות ושם ונהרב יד אהרן ח"ב דקנ"ט ע"א ודעתו שם לקותבה באל"ף אחר סמ"ך ראשונה ובשני יודי"ן ואל"ף לבסוף והמענין יראה כי אין זו משלנו יען כי המתגרשת היא שהביא הרב הנז' היתה אשפנוזית ולקח סאסיה היא קיצור משם שרה ולפי שהם בלעגי שפה אינם יכולים להוציא שפיר המבטא של הרי"ש ולכן פותבין בשני יודי"ן שהיא תמורת הדגש ומ"ש באל"ף לבסוף משום דלקח שם זה הוא שם עוף ולכן להבדיל בין שם אשה לשם עוף פותבין ה"א לבסוף משא"כ לדין דשורש שם זה סאסי המובא בסדרי גיטין ונכתב לעיל בכמה גיטין שפירושו עני המחזר על הפתחים ולמי שלא נתקיימו לו בנים קורא לו בשם סאסי שר"ל שהוא שואל אותו בתורת צדקה מהקב"ה ואם הנולד הוא נקבה קורין לא סאסיה שהיא שאולה מהקב"ה כנז' וכ"ה בארץ הצבי ובמצרים ובצרי פסתאן אלא ששם קורין לו שחאד'ה ר"ל שהוא שואל מאת ה' ועוד שבמקומות הללו אין קורין אותה בדג"ש ולכן אין פאן מקום ליו"ד השנייה ומשפטה בה"א לבסוף דאין לנו חשש שלקח שמה עוף נקרא פו ומדי דהוי בשם תורביה שהוא ביו"ד אחד וה"א לבסוף כנז' בשמות אשר בס' הל"קט וכן מוכח ממש הג"פ סכ"ט סק"ל לשורש שם תורביה מלשון לשם שבו ואחלקמה שפרגומו גנפרי טרקא וכו' הרי דאין פאן אלא יו"ד אחד אף צריף להיות בה"א לבסוף וכן הוא בהל"קט בשם ערכיה עטיה וכדומה ועיין למהריט"ץ סי' רל"ב דמספים לזה ושם פתב אפילו בשמות שהיו"ד נדגשת א"צ לכתוב אלא ביו"ד אחת ובשם טוריה שפתב החיד"א בח"ש סל"ח בשני יודי"ן י"ל דשניה היתה דמחמת החולם של הטי"ת שלקח הטיל בה אות הו"א אחר הטי"ת אז תהיה היו"ד נרגשת יותר בחונק ועוד כיון שהוא שם שאינו רגיל חקר ידע היאך סדר פתיבתו משא"כ בנ"ד: ובנוסחאות הגט של פה מתא מבןאר יוצא ממ"ש לעיל בריש קונטרס זה בריש פל מרא'ין ואם יסתפק להמורה בשני שמות אם נכתוב רו"ש או פלוני דמתקרי פלוני וכן בספק שיפול בקיצורי שמות או בכנויין היאך הוא או בסדר פתיבתו וכן בשם שנשפמע על הכל צריף המעיין לראות דעת מרן הקדוש ומור"ם והחוננים עליהם ומה גם הג"פ תנא ירושלמא בהכרעתו ודעתו יש ללקח ומניה לא תזוז ואם מני"ר לא גלה דעתו צריף לתור ולחפש דעת האחרונים הבאים אחריו ואם השם בלשון ערבי צריף לידע מוצאו ומובאו כדי לידע איך לכתבו כי בנקל ח"ו יכול לטעות ואם הגט שליח למ"א צריף המסדר לידע נוסח

מקום הנתינה וגם אם יש לו או לה שם אחר פי מקום הנתינה עיקר ומקום הכתיבה טפל ועל הכל המעיין ישפוט בצדק שלא תבוא על ידו תקלה ח"ו וה' יצילנו משגיאות ויורנו מתורתו נפלאות אמן כ"ר: לי טוב שתי.

הא בחדתי בריש קונטרס שדה מגרש דף צ"ב ע"ד שיטה ל"א בתחילת המחשבה וכו' אבל אח"ך דשהספיים וכו' ע"כ דברי הגאון הנ"ל הם במהדורא בתרא א"ה סק"ד. ואגב ריקטא פתבתי פן כי מה שכתבתי דלא אמר פן אלא בתחילת המחשבה וכו' אינו פן דעד פאן לא פתב הגאון דאין צריף גט שלשה אלא בתחילה שהביא דברי הרע"ב בפ"ד דבכורות ודחה אותו מפח שהוא מפרש ולא פסקו וגם שהביא דברי הא"ז שהובאו בת"הד סימן רמ"ח דאולי הא"ז לא מייירי בגט שמידו לידה דאותו אין צריף ב"ד.

אבל אחר שראה דברי הא"ז שהביא הרא"ם ח"א ספ"ב דאפילו בגט שמידו לידה נמי פסול בלילה אפילו בדיעבד והטעם פתב שם מהר"י בר נתן משום דע"י אתיא למשקל פתובה וליפטר ממנה בדברים שהיה חייב לה אלמא דהוי דין והא בהא תליא כיון דבלילה פסול מטעם דהוי דין מינה דביום בעי ג' ומזה פיסל הגאון בנדונו בגט שהמסדר צירף עמו אחד מהשנים שהיה קרוב לו והצריף לכתוב גט אחר משום דהוי דין.

הרי מבואר דבמסקנתו נמי בעי שלשה. וה' יצילנו משגיאות כיר"א: והנה בע'תה והתויתי תיו על דברי הגאון הנז' שהביא שם חב"ר להא"ז מרש"י ריש פ"ק דסנהדרין ד"ה והמאונגין שפתב וכל דתקון רבנן וכו' ומשמע ליה להגאון ז"ל דרש"י ז"ל על הגט קאמר אחר המס"ר אינו פן דגט מאן דכר שמה במשנה שם ופשיטות רש"י שם על החליצה קאי וכמו שפירשה מהר"ם ש"י ז"ל דחליצה דומיא דמאונגין וכמ"ש התוס' ביבמות דף ק"א.

ומ"ש בנו"ה שם ע"ז יש להשיב והרב חתם סופר א"ה ע"ס ס"ה פתב על דברי ה"ה הנז' שרצה לרפאת שבר על גקלה. והן אמת פי הגאון.

שם נדחק בדברי הא"ז הנז' מהמשנה דגיטין דף פ"ו שלשה גיטין פסולים וממ"ש רש"י שם דמוכח דלא בעי ב"ד והוצרו לידחק דבגט דארוסה מייירי דאין פאן פתובה ושם הביא דברי מור"ם דבסי' קכ"ג פתב דאין ליתן גט בלילה והוא מהא"ז שהביא הת"ה הנז' כנז' בדרכי משה שם ואלו בסי' קנ"ד בסדר הגט חלק על סברת הרע"ב הנ"ל שקרא תגר על המסדר והעדים שנוטלים שחר יותר מפדי שחר בטלה וכתב ע"ז מור"ם ואין לחוש דסידור הגט לימוד בעלמא ואינו דין ולכאורה דבריו סתרי אהדרי וכמו שהרגיש בזה הרב ב"ש סק"ג וניחא קמיה דמר הגאון נו"ב הנ"ל שם לחלק בין סידור הגט לנתינתו דבענין נתינה מידו לידה בעי ג' ולכן פתב אין לגרש בלילה משום דהוי דין אבל ענין הסידור לבד.

והנה לזה י"ל כיון דהלבוש תלמידו שנגרר אחריו והתי"ט שם בבכורות התזיק במעוז דברי מור"ם הנז' ומייתי ראיה ממ"ש מרן בכ"מ בהלכות ת"ת ומה שהרגיש עליו הכנ"ה ח"מ ס"ט הג"ה ענין להרב לב מבין די"א מה שיישב וכן הב"ש והחל"מ ושאר האחרונים שהביאו דברי מור"ם הנז' לא הו"ל לאשתמוטי מלמדנו חידוש פזה דיש חילוק בין נתינה לסידור.

וכן משמע מדברי עצמו סק"ב ס"ד שפתב בגט שליח יש מחמירין דהרב הנוטל שחר מסדר נתינת הגט לא יהיה אחד משלשה היושבים לדנינים אלא יושב ג' אחרים ע"כ משמע דוקא התם

בגט שליח שצריף ג' משום שצ"ל בפני נכתב ובפ"נ דהוי קב"ע אבל מגט שמידו לידה דאין פאן קב"ע די במסדר בלבד והוא הוא הנותן.

ויש להרגיש על הכנ"הג בריש ספרו חמרא וחישי שהקשה על דברי מור"ם הנז' שבסדר הגט פתב דהגט אינו אלא לימוד בעלמא דהוא להפך ממ"ש שם בסקמ"ב ויישב בזה דהיא דסי' קמ"ב אינו אלא חומרא בעלמא עכ"ל והוא פלא בעיני דמה ענין גט שליח דהוי קב"ע שצ"ל בפ"נ ובפ"נ לגט דמידו לידה: והנה הגאון שם פתב על מרן בב"י סקל"ו שפתב על דברי הא"ז שהביא הת"הד דאין לגרש בלילה ששמע מטעם דהוא דין וכתב הב"י ע"ז ולא ידעתי מה ענין דין לגט וכתב עליו הגאון הנז' שהב"י לא ראה דברי הא"ז שהביא הרא"ם שם ע"כ וכבר קדמוהו בזה הכנ"הג סקל"ו הגב"י והג"ף סק"ג סכ"א וידעתי הפעוט ל"ק כ"כ פי מדברי הא"ז שהביא הת"הד משמע פן שהוא דין או מטעם פתובה או מטעם אחר ואפילו בגט דמידו לידה אמרינו פן ולכן בס"ה חישש לדבריו וכתב סברתו בשם יש מי שאומר דאין לגרש בלילה ומ"מ לדעתו דעת עליון אין ענין דין לגט.

וכן מור"ם נמי בסי' קכ"ג דכתב דאין לגרש בלילה סתמא קאמר ואפילו בגט דמידו לידה דהוא נמי לא ראה דברי הא"ז אלא ממ"ש מננו הת"הד. אבל על הגאון ז"ל קשה ביותר שלא ראה ש"ות ר"י הגון שהוא אחד מבועלי התוס' פנודע הובא בש"ות הרא"ם ח"א סל"ה שנסאל מהא"ז על שליח המביא גט אם יתנו בלילה כמו קיום שטרות שמקימין בלילה והשיבו ר"י הנז' דמה ענין קיום שטרות דרבנן לשליח המביא גט והאריף להוכיח מסוגיא דפרק שני דסנהדרין דרמי קראי פתיב ושפטו את העם בכל עת וכתב ונהיה ביום הגחילו את בניו ומשני פאן בתחילת דין פאן בגמר דין ופלפל בזה בפלוגתא דרבנן ור"א בתליצה וצייד לומר דאפי' לרבנן דמכשירין התם מודו דהכא פסול אפילו בדיעבד אף בגט הנתינת מידו לידה ומייתי עוד מסוגיא דגיטין דפ"ח דר"י הנה מעשה אגיטי ופריף ליה אביי ממ"ש ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם לפנייהם ולא לפני הדיוטות ומשני דאנן שליחותיהו דקמאי עבדינן הרי דמשפט פתוב בגט ואף דבעשוי הוא דקאמר ה"ה בכל מיילי דגט דומיא דמשפט דכתיב בגר דקי"ל אין מטבילין גר בלילה ואף דמשפט דכתיב ביה לאו בגירות ממש וכו' ובאמצע דבריו פתב וז"ל וכ"ת ליקבעי נתינת גט ג' ולא אשפחן דהונופרו ג' אלא במביא גט ממד"ה משום דקיום שטרות בג' וכן בביתול הגט כמ"ש בהשולח וכו' לא היא דע"כ ג' דקאמר רבי חייא בר אבא היינו מדרבנן וכו' וחד פשר מדאורייתא וכו' הילכף נתינת גט נמי אע"ג דכתיב ביה משפט לא בעי ג' ובפני חד שידע להקרות סגי וכו' הילכף הואיל ונהבי לה באפי תרי שידועים להקרות הן הן עדים הן הן דינינים ע"כ ודבריו אלו רמזם הכנ"הג סקל"ו הג"הט והג"פ בסי' קכ"ג הביא רוב דבריו אלא ששם ייחס תשו' זו דהר"י הגון להא"ז ואינו פן אלא שהשואל הוא הא"ז והמשיב הוא ר"י הגון הנז' אלא פיון שהא"ז קיבל דבריו כמ"ש הת"הד סרמ"ח משם הא"ז דגט בלילה פסול וכן הרא"ם ח"א ספ"ב לכן הג"פ ז"ל ייחס תשו' זו להא"ז והן אמת דצריף טעם לזה אמאי בלילה פסול נתינתו אלמא דהוי דין וביום לא בעי ג' וכמ"ש הג"פ שם.

ואיף שיהיה מדברי ר"י הגון הנז' שקבלם הא"ז מבואר יוצא דאין תלוי נתינת גט בלילה להצריף ביום ג' ומעתה נתפשטו כל הקמטים שהרגיש הגאון נו"ב שם ממתניתין דגיטין ג' גיטין פסולים ומרש"י ששם וגם דברי מור"ם מ"ש בסי' קכ"ג למ"ש בס"ה דהא לאו בהא תליא וכבר ראיתי להרב חתם סופר א"ח סנ"א ובא"הע סי' ס"ה שהרבה להקשות על דברי הגאון נו"ב ה"ל ודבריו

יש בהם טעם פְּעִיקָר אֶלָּא שְׁחִיזְקָה מְנַהֵג לְהַצְרִיף ג' כְּמִנְהַג י"ט שְׁנֵי ש"ג וְאֲנִי הַצְעִיר אֲנֹמֵר הֵיכָא דְנַהֲוֵג נְהוּג וְשֵׁם בַּא"ה עַתָּה נִתְּנָה טַעַם לְמִנְהַג לְהַצְרִיף ג' מִפְּנֵי שְׁלִפְעָמִים צְרִיכִים לְכַתּוּב מַעֲשֵׂה ב"ד בְּיַד הָאִשָּׁה לְהַנְשֵׂא בּוֹ וְלִכְּן חוֹקֵרִים וְדוֹרְשִׁים לְהַסּוֹפֵר וְהַעֲדִים אַחַר הַחֲתִימָה קוֹדֵם הַנְּתִיבָה אִם עָשׂוּ בְּצוּי הַבַּעַל וְאִם עָשׂוּ לְשֵׁמוֹ וְלִשְׁמָהּ וּמַעֲשֵׂה ב"ד צְרִיף ג' דִּינִים כַּמ"ש הַט"ז סְקֵנ"ד וְלִכְּן צְרִיכִים לִידַע עַל נִכּוֹן אִם נַעֲשֵׂה הַכֹּל כַּהוֹנֵן וְנִחְתָּמוּ לָהּ אוֹתָם הַג' בְּמַעֲשֵׂה ב"ד וְעַכְשָׁיו נִהְיֵהוּ שְׁקוֹרְעִין הַגָּט וּמַצְנִיעִין אוֹתוֹ.

וְהֵן אֲמַת כִּי הַחֲקִירוֹת וְהַדְרִישׁוֹת הַנֵּזִ' לִיתְנַהֵוּ בְּנוֹסַח הָרֵא"ש בַּס"ה בַּפ' הַמְּגַרְשׁ וּבַש"וֹת פְּלֵל מ"ו וְלֹא בְּהַסְמָ"ג עֲשִׂין נ' וְלֹא בַּש"ה ג בַּפ' הַמְּגַרְשׁ וְלֹא בַּס"ה לְמַהֲרַשְׁד"ם א"ה ע דָּף ק"ט וְלֹא בַּטּוֹר ס' קנ"ד אֶלָּא שְׁמָרְן וְהַלְבוּשׁ פְּתוּבִים וְכֵן כָּל הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם מוֹכַח דְּאִינוּ אֶלָּא חוּמְרָא בְּעֵלְמָא וְאִי מִטַּעַם מַעֲשֵׂה ב"ד שְׁפַתְבָּהּ הָרֵאָה לְהַרְ"ן שְׁפַתְבָּהּ לְתַלְמִידוֹ הָרִיב"ש וְהוּבָא שֵׁם בְּהַרִיב"ש ס' ש"ץ דְּגַם הַסּוֹפֵר וְהַעֲדִים מְצַטְרָפִין בְּמַעֲשֵׂה ב"ד לְהַתִּירָה וְאִין שְׁיָיָף בְּזָה אִין עַד נַעֲשֵׂה דִינִין וְכֵן בְּעִנְיַן הַקִּיּוּם כַּמ"ש הַרְשַׁב"ש סַרְכ"ג אֶבֶל הַעֲיָקָר הוּא מְשׁוּם דְּהַלְכָתָא רַבְתִּי לְגִיטִין וַכַּמ"ש הָרַב חֵיד"א בַּח"ש ח"א סַט"ל וּבַפ"ע לְעַרְכִּין וְכֵן הָרַב פְּתַחֲתִי תְּשׁוּבָה בַּס"ה ס"ח הָרַבָּה לְהַשִּׁיב ע"ד הַגָּאוֹן נו"ב הַנֵּזִ' וְהוֹכִיחַ בְּכַמָּה רְאִיוֹת לְהַכְשִׁיר גֵּט בְּלִילָה אֶלָּא שְׁסִיִּים שְׁיֵשׁ לְהַחְמִיר הוּאִיל וּנְפַק מִפְּנוּמִיָּה דְּהַגָּאוֹן הַנֵּזִ' וְעוֹד שְׁפֵן נִהְיֵהוּ בְּרֹב תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל ע"כ וְלִי אֲנִי עֲבָדוֹ לֹא יַדְעָתִי מ"ש הוּאִיל וּנְפַק מִפְּנוּמִיָּה וְכו' הוּאִיל וְלֹא רְאָה ש"וֹת ר"י הַזֶּקֶן הַנֵּזִ' שְׁקַבְּלָם הַא"ז דְּאִין זֶה תְּלוּי בְּזָה מִה מְקוּם לְהַחְמִיר וּמ"ש פִּינֵן דְּנִהְיֵהוּ וְכו' הֵיכָא דְּנַהֲוֵג נְהוּג.

וְאֵע"ג דְּהַגָּאוֹן נו"ב לֹא רְאָה ש"וֹת ר"י זוֹלַת מ"ש מְשִׁמוֹ הַרֵא"ם ח"א סַפ"ב וְנִדְעָתוֹ דַּעַת עֲלִיּוֹן לְהַחְמִיר הוּאִיל וְלִדְעָתִי שְׁנֵה תְּלוּי בְּזָה תְּסַגִּי לֵן לְהַחְמִיר לְכַתְּחִילָה אֶבֶל בְּדִיעֲבַד מִנ"ל לְהַצְרִיף גַּט אַחַר בְּפִנֵי ג' וּמ"ש בַּסו"ד שְׁלֹא מְצָא מִי שְׁחוֹלַק עַל הַא"ז זוֹלַת מְרֵן בַּב"י סְקֵלוֹ הַנֵּה הַג"ף שֵׁם הַבִּיא מְהַרְמַב"ן וְהַר"ן שְׁפַתְבוֹ דְּגַט לֹא הָיוּ דִין וְאֵלוּ הֵם מְהַרְשׁוּנִים וְכ"ד הַרְדַּב"ז ח"א סַפ"ד שְׁשֵׁם הַרְבֵּה לְהַבִּיא רְאִיוֹת דְּגַט בְּלִילָה פֶּשֶׁר וְלֹא דְמִי לְחִלְיָהּ וּבְאֲמַצַּע דְּבָרֵיו פְּתַב וְאִם אִין מְגַרְשִׁין מְשׁוּם דְּהָיוּ דִין א"כ בִּיּוֹם לִקְבָעִי ג' וְזֶה לֹא מְצִינוּ וּבַסו"ד פְּתַב מִפְּנֵי כְּבוֹד הַא"ז דְּפוֹסֵל גַּט בְּלִילָה פְּשִׁיבָא לִידוֹ גַּט בְּלִילָה הֵנָּה מְבַקֵּשׁ תּוֹאנָה לְדַחוֹתוֹ לְמַחַר ע"כ וּמִמָּה שְׁלֹא חִזַּר לְדַבֵּר עַל נְתִיבָתוֹ שְׁצָרִיף ג' כְּמוֹ שְׁחִזַּר עַל גַּט בְּלִילָה מוֹכַח דְּעַל נְתִיבָתוֹ בִּיּוֹם עֲדִין עוֹמֵד בְּסִבְרָתוֹ דְּאִין צְרִיף שְׁלִשָּׁה וְאֵע"ג דַּבַּח"ב ס' תַּרְכ"ב הַבִּיא דְּבָרֵי הָרַע"ב דְּבַכּוֹרוֹת שְׁקָרָא תַּגָּר עַל מְסַדְרֵי הַגָּט שְׁלֹקְחִים יוֹתֵר מְכַדֵּי שְׂכָר בְּטָלָה מְשִׁמַּע דְּהָיוּ דִין וְקִילַס דְּבָרֵיו שֵׁם לֹא לְמִימְרָא דְּסַבֵּר כְּנוֹתִיָּה וְאִינוּ אֶלָּא לּוֹמֵר דַּמ"מ גְּנָאִי הַדְּבָר לִיטּוֹל שְׂכָר הַרְבֵּה עַל בִּיטוּל שְׁעָה אוֹ שְׁתַּיִם וְכֵן נ"מ עַל הַעֲדִים שְׁהֵם מְדִינָא שְׁאִין דְּבָר שְׁבַעְרֹה פְּחוֹת מְשִׁנִּים וְאִין לְהֵם לִיטּוֹל מְמוֹן כ"כ יוֹתֵר מְכַדֵּי שְׂכָר בְּטָלָה וְכֵן י"ל בְּדַעַת מְרֵן אֵע"ג דְּהַבִּיא דְּבָרֵי הָרַע"ב הַנֵּזִ' לֹא לְמִימְרָא דְּסַבֵּר פֵּן וּבְעֵדִים לְבַד הוּא שְׁפַתְבָּהּ בַּסְק"ל וְאִין לְהֵם לִיטּוֹל יוֹתֵר מְכַדֵּי שְׂכָר בְּטָלָה דְּהַעֲדִים מְדִינָא מְצָרָה צְרִיכִי וְכֵן דַּעַת מוֹר"ם בַּס"ה וְהַלְבוּשׁ תְּלַמִּידוֹ שְׁנַגְרָר אַחֲרָיו וְהַתִּי"ט שֵׁם בְּבַכּוֹרוֹ אַחַר שְׁרַאֲנוּ דְּבָרֵי ר"י הַזֶּקֶן הַנֵּזִ' שְׁאִין זֶה תְּלוּי בְּזָה וְכ"ד הָרַב פְּרִישָׁה הַבִּיא אוֹ הָרַב פְּרָם שְׁלֵמָה אֲשֶׁכְּנִזִּי ס' ב וְכַמ"ה פְּתַב שְׁפֵן דְּקַדְקוֹ אַחֲרוֹנִים מְדַבְרֵי הָרִיב"ש סִימֵן שַׁפ"ט שְׁהַבִּיא מְש"ס דְּרִישׁ גִּיטִין שְׁהָיוּ מְמַנִּים אֲדָם בְּקִי אֲגִיטִי וְכ"מ מַש"וֹת מְהַרְמ"ג סַכְכ"ד שְׁמִינָהוּ מְרֵן עַל גִּיטִין וְקִידוּשִׁין בְּהִיּוֹתוֹ בֵּן כ"ב שְׁנִים וְהֵן אֲמַת דְּהִיּוֹם בְּאַתְרֵיהּ דְּמַר מְרֵן ז"ל מְסַדְרִים הַגָּט בְּשְׁלִשָּׁה אָף הַשְּׁנִים יִהְיוּ מִה שְׁיִהְיוּ אֲפִילוּ ת"ח פְּשׁוּטִים וְאֲנִי הַצְעִיר נַעֲשִׂיתִי טְפִילָה לְזָה כְּמָה זְמַנִּי וְצ"ל מְהַטַּעַם ש"כ ה' חֵיד"א שְׁהַלְכָתָא רַבְתִּי לְגִיטִין וְהַשְׁתָּא אַחֲסוֹר דְּרִי וְעַד אַחֲרֵן עֵינֵן בַּח"ש בַּס"ה וְלֵה' מַטָּה יוֹסֵף לְמַהֲרָ"י יְקוּאֵל בַּש"וֹת שְׁשֵׁם

דנ"ט שכן דעתם דלא צריף ג' וְהָרַב פְּתַחֵי תְּשׁוּבָה הֵנּוּ פֶּתַח שֵׁם מֵה' גַּט מְקוֹשֶׁר לְמִהְרָ"ם דִּי בּוֹלָה דְכַתְּבֵי שְׁלֵא עֲלָה עַל דְּעַת שׁוּם אָדָם לּוֹמַר שְׁצַרְיָה ג' בְּסִידוּר הַגֵּט: וּבִהְיוּתִי בְּזָה רְאִיתִי לֵהכֵּן"הַג בְּרִישׁ סִפְרוֹ חֲמָרָא וְחַיִּי שְׁדַקְדַּק מְדַבְּרֵי רִשְׁ"י דְּגִיטִין דַּפ"ח ע"ב ד"ה מְלַתָּא דְשִׁכְיָתָא הַלְנֹאָה וְכֵן גַּט מוֹכַח דְּבַעֲי ג' וְכַלְשׁוֹנוֹ פֶּתַח הֶר"ן שֵׁם וְכ"נ מְדַבְּרֵי הַנ"י שֵׁם בְּרִישׁ סְנֵהֲדָרִין ע"כ.

וְאַחֲרֵי בְּקִשְׁתָּא מְחִילָה הֶרְאוּיָה עַל רֹב בְּקִיאוּתוֹ אִיף לֹא שְׁלֵטוֹ מְאוּר עֵינָיו לְרִשְׁ"י ס"פ מִי שְׁאַחְזֹו גַּבֵּי לְכַשְׁתַּצָּא חֲמָה מְנַרְתְּקָה דְּמִבְּנֹאָר מְדַבְּרֵי שְׁמַגְרִישִׁין בְּלִילָה וְהִבִּיאוּ הַג"פ שֵׁם וְכַוְנַת רִשְׁ"י שֵׁם בְּדָף פ"ח אִינוּ אֱלָא עַל גַּט דְּקָאִי בִּיָּה הַש"ס הֵתֵם דְּאוּתוֹ וְדָאִי צַרְיָה ג' פְּדַמּוֹכַח נְמִי מְדַבְּרֵי הַרְמַב"ם הַל' גִּירוּשִׁין פ"ב דְּכַתְּבֵי דַב"ד כּוֹפִין אוּתוֹ וְכֵן מ"ש מִהֶר"ן מ"מ"ש הֶר"ן שֵׁם מִשׁוּם תְּקַנְתָּא עֲגוּנוֹת נִגְעוּ בָּהּ מוֹכַח דְּבַגֵּט עֵישׁוּי הוּא דְּקָאָמַר וְלֹא עוֹד אֱלָא דֵּהַג"פ כְּתַב מְשִׁמוֹ לְהַפְּדָה כְּנֹז"ל וְכֵן מ"ש מִהַנ"י אִינוּ פִּי אִם בְּגַט עֵישׁוּי הֶרְאָיָה מִמָּה שְׁרַמְזוּ דְּבַרְיוֹ מִפְּרָק הַמְּגַרֶּשׁ וְשֵׁם אִינוּ אֱלָא בְּעֵישׁוּי: הֵינְצָא מִן הַמַּחוּ"ב דְּלֹא מְצִינוּ מִי שְׁמַצְרִיף בַּס"ה ג' מְדִינָא זוּלַת תְּרַגּוּם הַמְּיֻחָס לִיב"ע וְיַחֲדֵי הוּא בְּדַבְּרֵי וְלֹא צִיּוּתִינוּ לִיָּה כְּנֶגֶד סְתָמוֹת הַש"ס וְכָל הַפּוֹסְקִים וּמָה שְׁנִרְאָה פֶּן מְדַבְּרֵי הַרְע"ב מִפְּרָשׁ הוּא וְלֹא פְּסֻקָּה וְכַמ"ש הַגָּאוֹן שֵׁם וְאַפִּילוּ עַל רִשְׁ"י אֶמְרִינוּ פֶּן כַּמ"ש ה' חִידָ"א בְּבַר"י ס' יו"ד.

וּמ"ש הַגָּאוֹן שֵׁם שְׁחַשְׁשׁ לְדַעַת הַא"ז עֲכָשְׁקוֹ בְּהַגְלוֹת נִגְלוֹת דְּבַרְיֵי ר"י הִזְקֵן שְׁקַבְלָם הַא"ז כְּנ"ל נִפְל פִּיטָא בְּבִירָא דָּאִין זָה תְּלוּי בְּזָה כְּנ"ל. וּמ"מ אֲנִי מְזַרְזוּ וּמְזַהִיר לְהַמְסֹדֵר שְׁיָבֵא אַחֲרֵי שְׁאֵל יַעֲשֶׂה בְּנִפְשׁוֹ שְׁקַר לְתַתּוֹ בִּיחִידֵי אֱלָא יַצְרֵף עִמּוֹ שְׁנַיִם פִּי הֵיכִי דְּלִימְטִי לְהוּ שְׁיָבֵא מִפְּשׁוּרָא מִשׁוּם דָּאִין לְנוּ מִי שְׁשִׁימְשׁ עִם אַחֲרִים וְרָאָה וְאַנִּי שְׁלִי"ת שְׁיִמְשְׁתִּי עִם גְּדוּלִים אֲשֶׁר קִטְנָם עֲבָה מִמְתַּנִּי כָּאֵן בְּאַרְץ כָּאֵן בַּח"ל וְה' יִנְחֵנוּ בְּדַרְיָה אֲמַת כִּיר"א:

אח"אִי ת"ו ש"ל ב"ע וְזָה דְּבַר הַשְּׁמִיטָה הַגְּדֵתִי הַיּוֹם עַל מָה שְׁכַתְּבֵי בְּסוּף קוֹנְטְרִיס שְׁזָה מְגַרֶּשׁ דָּף קי"א ע"א מְהַרְבַּ מְשַׁחָא דְּרַבּוּתָא ח"ב דָּף קכ"ב עַל מ"ש מְרֵן סְקַל"א עַל מִי שְׁרַצָּה לְגַרֶּשׁ אֲשֶׁתּוֹ וְנִמְלָךְ וְכו' וְכַתְּבֵי עַל מַעֲשֵׂה שְׁבָא לִידוֹ וְאַחֲרֵי שְׁנִכְתַּב וְנִחְתַּם הַגֵּט מִיָּאֵן מְלִיתְנוּ דְּלֹא חֲשִׁיב בִּיטוּל וְיִכּוּל לִיתְנוּ אַח"ד וּלְגַרֶּשׁ בּוֹ ע"כ ע"ש הֵן עֲתָה רְאִיתִי שְׁהַרְב אָבִיו שֵׁם בַּח"א סְקַמ"א דָּף קמ"א דְּאֲזִיל לְאִידָךְ גִּיסָא מִמַּעֲשֵׂה שְׁבָא לִידוֹ שְׁאֲחַר שְׁנִכְתַּב וְנִחְתַּם חֲזַר מְלִיתְנוּ דְּחֲשִׁיב בִּיטוּל וְרָאִיתוּ ז"ל מְדַבְּרֵי הַרְמ"ה שְׁכַתְּבֵי הַטּוֹר בְּסִי' קל"ח דְּהָא דָּאֵם אָמַר לְעַדִּים רָאוּ גַט שְׁאֲנִי נוֹתֵן לְאֲשֶׁתִּי וְאָמַר לָהּ כְּנִסִּי שְׁטַר חוֹב זָה דְּהוּנָא מְגוֹרְשֶׁת ה"ד שְׁאָמַר לָהֶם שְׁלֵא בְּפִנְיָה אֲבָל בְּפִנְיָה חֲשִׁיב בִּיטוּל.

וְלְכַאוּרָה נְדוּנוּ וְנִדוּן מִר בְּרִיָּה שְׁוִים הֵם וּלְפַק"ד יָפָה פֶּתַח הַבֵּן וְרָאִיתוּ מְוַכְרַחַת מְדַבְּרֵי הַרִיב"ש שְׁהִבִּיא שֵׁם שְׁאָמַר הַמְּגַרֶּשׁ הוּא נוֹתְנוּ בְּכַח דְּבִזָּה לֹא הוֹרַע הַגֵּט וְלֹא חֲשִׁיב בִּיטוּל כִּינּוּ דְּלֹא הַזְכִּיר אֱלָא נְתִינָה בְּעֵלְמָא וְשְׁאֲנִי הֵךְ דֵּהַרְמ"ה דְּאָמַר לָהּ כְּנִסִּי ש"ח זָה עַל הַגֵּט מִפְּשׁ קָאָמַר וְחֲשִׁיב בִּיטוּל וְז"ל הַרְשֵׁב"ץ ח"ב סס"ט בסו"ד וְאַפִּילוּ הֵיוּ דְּבַרְיוֹ מְרָאִין שְׁאִינוּ חִפְץ בְּגִירוּשִׁין וְשִׁהֵם קָשִׁים עָלָיו כִּינּוּ שְׁלֵא הוֹצִיא מִפִּיו דְּבַרִּים הַמְּבַטְלִים הַגֵּט בְּפִנְיָ עֲדִים הו"ל גִּילוּי דְּעֵתָא בְּגִיטָא ע"כ יַעו"ש.

וַיֵּשׁ לִי לְהִבִּיא רָאִיָּה עוֹד מִמָּאִי שְׁשִׁנְנוּ בְּרִישׁ פ' כָּל הַגֵּט כָּל גַּט שְׁנִכְתַּב וְכו' יֵתֵר מְפָאֵן וְכו' וְנִמְלָךְ וּמְצָאוּ בֵּן עִירוֹ וְכו' יֵתֵר מְפָאֵן הֵיוּ לוֹ ב' נְשִׁים וְשְׁמוֹתֵיהֶן וְכו' יֵתֵר מְפָאֵן אָמַר לְלִבְלָר וְכו' פְּסוּל לְגַרֶּשׁ בּוֹ וְכו' וְאִם אִיתָא דְּמִי שְׁנִמְלָךְ לְגַרֶּשׁ אַחֲרֵי שְׁנִכְתַּב וְנִחְתַּם שְׁאִינוּ יִכּוּל לְגַרֶּשׁ בּוֹ עוֹד הו"ל לְתַנָּא לְאַשְׁמוּעֵינָן הָאִי חִידוּשָׁא דָּאִף בְּאַשְׁשָׁה עֲצָמָה שְׁנִכְתַּב וְנִחְתַּם לְשִׁמָּה אִם נִמְלָךְ אִינוּ יִכּוּל לְגַרֶּשׁ בּוֹ דְּהוּי חִידוּשָׁא טְפִי וְאֵל אֱלֵהִים יוֹדַע שְׁהִיָּה בְּדַעֲתִי לְהַשִּׁיג מִהַמְּגַרֶּשׁ הַזֶּה גַּט אַחֲרֵי אֱלָא שְׁנִתְאַרְף

כ"כ הזמן עד ששלחתי להמלאך רפאל נר"ו זאיר ראשון לציון בע"ה קצפת את"ל שסמך ידו עלי להקשירו ובפרט זה אי חשיב ביטול לא נגע כלל פאשר הבאתי דבריו פמות שיהם בקונטרס הנז' מוכח דברור לו דלא הוי ביטול בכה"ג כמ"ש מהר"ש אלפסי ז"ל כנז"ל וה' יצילנו משגיאות אמן: